

2025-04-10

Kallelse/Ärendelista

**Sammanträde med Samhällsbyggnadsnämnden,
torsdag 10 april 2025**

Tid: Kl 08:30
Plats: Konf.rum Vänersborg

Ann-Marie Jonasson
Ordförande

Frida Bang
Sekreterare

Förhinder för ordinarie ledamot att delta vid sammanträdet anmäls till Frida Bang, 0521 - 72 11 99, frida.bang@vanersborg.se

Ledamöter

Socialdemokraterna

Ann-Marie Jonasson (S)
Leif Höglund (S)
Håkan Skött (S)

Sverigedemokraterna

Göran Nilsson (SD)
Torbjörn Moqvist (SD)

Moderaterna

Tor Wendel (M)
Margareta Olsson (M)

Vänsterpartiet

James Bucci (V)

Centerpartiet

Johan Andersson (C)

Kristdemokraterna

Hans-Peter Nielsen (KD)

Ersättare

Kristina Östergren (S)
Zdenko Petrusic (S)

Anders Strand (SD)
Kalle Lundgren (SD)

Johan Abrahamsson (M)

Eldbjörg Bryntesson (V)

-

Helge Kneese (KD)
Elias Yachouh (KD)

2025-04-10

Medborgarpartiet

Thomas Larsson (MBP)

David Karlsholt (MBP)

Liberalerna

-

Daniel Peltola (L)

Miljöpartiet

-

Jonas Sjöblom (MP)

Övriga närvarande

Andreas Knutsson, förvaltningschef

Frida Bang, nämndsekreterare

Daniel Larsson, verksamhetschef

Clara Sannemalm, förvaltningsekonom

Lotten Nilsson, verksamhetschef

Anna-Karin Svensson, verksamhetschef

Hans Larsson, verksamhetschef

Robert Tander, verksamhetschef

Marina Karlsson, verksamhetschef

Oscar Kollberg, mark- och exploateringsingenjör

Morgan Fast, skogsförvaltare

Lee Wiman, enhetschef

Niclas Janflod, enhetschef

Sanna Fransson, mark- och exploateringsingenjör

Rebecca Salbom, fastighetsförvaltare

Håkan Ek, enhetschef

Eric Bönström, enhetschef

Sadaf Moheb, BAB-handläggare

2025-04-10

Inledande formalia

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare
- Eventuella beslut om närvarorätt
- Eventuella beslut om yttranderätt
- Anmälan om jäv
- Godkännande av dagordning

	Ärendelista	Dnr	Sida
1	Genomgång av sammanträdet, förslag till justerare Margareta Olsson	2025/3	5 - 6
2	Meddelandelista/postlista	2025/3	7 - 8
3	Anmälan av delegeringsbeslut	2025/5	9 - 11
4	Information om vattenincident	2025/3	12
5	Ekonomisk uppföljning mars 2025	2025/4	13
6	Förslag om omfördelning av investeringsbudget mellan Lågreservoar Brålanda och Skräcklans vattenverk för år 2025	2024/7	14 - 16
7	Förslag till mål- och resursplan 2026 och ekonomisk plan för åren 2027-2028	2025/7	17 - 87
8	Underhållsöversikt 2025	2024/131	88 - 110
9	Strategiskt fastighetsköp Brålanda	2025/89	111 - 112
10	Avsiktsförklaring för slussprojektet	2025/97	113 - 122
11	Initiativärende Minska skador till följd av den ökande vildsvinsstammen	2024/361	123 - 129
12	Behov av en höjning av va-taxan 2026	2025/101	130 - 152
13	Förslag till revidering av Avfallstaxan 2026	2025/83	153 - 173
14	Revidering av avfallsföreskrifterna	2024/134	174 - 233
15	Medborgarförslag om att bygga badbrygga/badpir på Fredriksberg	2024/319	234 - 236
16	Försäljning av fastighet Hantverkaren 25 (parallellgatan 44)	2025/94	237 - 240
17	Svar på remiss av motion om att skapa centralt belägna bouleanor	2024/370	241 - 246
18	Svar på remiss av medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben	2024/367	247 - 254

2025-04-10

19	Svar på remiss av medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänersborg	2024/366	255 - 262
20	Svar på remiss av medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänersborg	2024/263	263 - 270
21	Förfrågan om utökning av investeringsbudget för verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet	2025/117	271 - 274
22	Remissvar till SBN, lokalplanering för en ny mötesplats för unga	2023/342	275 - 332
23	Förvaltningsinformation		
24	Ordförandeinformation		

Tänk på allergiker och använd inte produkter som ger upphov till stark doft, t.ex. parfym eller rakvatten.

2025-04-03

Dnr: SBN 2025/3

Handläggare

Frida Bang

Frida.Bang@vanersborg.se

0521-721199

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Genomgång av sammanträdet, förslag till justerare Margareta Olsson

Genomgång av sammanträdet, förvaltningsinformation, ordförandeinformation och övriga frågor.

Övriga frågor:

-

Information – föredragande av ärende:

- Genomgång av sammanträdet, förslag till justerare Margareta Olsson
- Meddelandelista/postlista
- Anmälan av delegeringsbeslut
- Information om vattenincident
 - Daniel Larsson
- Ekonomisk uppföljning mars 2025
 - Clara Sannemalm
- Förslag om omfördelning av investeringsbudget mellan Lågreservoar Brålanda och Skräcklans vattenverk för år 2025
 - Clara Sannemalm
- Förslag till mål- och resursplan 2026 och ekonomisk plan för åren 2027–2028
 - Clara Sannemalm, Lotten Nilsson, Anna-Karin Svensson, Hans Larsson, Robert Tander, Marina Karlsson och Daniel Larsson
- Underhållsöversikt 2025
 - Hans Larsson
- Strategiskt fastighetsköp Brålanda
 - Hans Larsson

- Avsiktsförklaring för slussprojektet
 - Oscar Kollberg
- Initiativärende Minska skador till följd av den ökande vildsvinsstammen
 - Oscar Kollberg och Morgan Fast
- Behov av en höjning av va-taxan 2026
 - Daniel Larsson och Lee Wiman
- Förslag till revidering av Avfallstaxan 2026
 - Niclas Janflod
- Revidering av avfallsföreskrifterna
 - Niclas Janflod
- Medborgarförslag om att bygga badbrygga/badpir på Fredriksberg
 - Sanna Fransson
- Försäljning av fastighet Hantverkaren 25 (parallellgatan 44)
 - Rebecca Salbom
- Svar på remiss av motion om att skapa centralt belägna bouleanor
 - Håkan Ek
- Svar på remiss av medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben
 - Håkan Ek
- Svar på remiss av medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänersborg
 - Håkan Ek
- Svar på remiss av medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänersborg
 - Håkan Ek
- Förfrågan om utökning av investeringsbudget för verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet
 - Eric Bönström
- Remissvar till SBN, lokalplanering för en ny mötesplats för unga
 - Sadaf Moheb och Eric Bönström

Förvaltningsinformation:

-

Ordförandeinformation:

-

2025-04-01

Dnr: SBN 2025/3

Handläggare
Frida Bang
frida.bang@vanersborg.se
0521-72 11 99

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Meddelandelista/postlista

Förslag till beslut

Redovisningen av meddelandelistan läggs till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Meddelande/postlista redovisas för perioden 2025-03-13 – 2025-04-01

Lotten Nilsson
Verksamhetschef

Bilagor

Meddelandelista

Dokument

Utskriftsdatum: 2025-04-02

Utskriven av: Frida Bang

Diarieenhet: Samhällsbyggnadsnämnden

Sekretess: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2025.747	I	Beslut KN § 36 2025-03-18 Remissvar utredningsuppdrag Norra Skolan	Hans Larsson
2025-03-21		Kultur- och fritidsnämnden	Fastighet och service
SBN 2022/356		Utredning av Norra Skolans lokaler	BESLUT
2025.860	I	Beslut KF § 33 2025-03-19 Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen, ersätter Allmänna bestämmelse för brukandet av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar (ABVA)	Daniel Larsson
2025-03-31		Kommunfullmäktige	Kretslopp och Vatten
SBN 2023/45		Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen	BESLUT
2025.861	I	Beslut KF § 31 2025-03-19 Justerad budget 2025 avseende förändrat personalomkostnadspålägg	Clara Sannemalm
2025-03-31		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2024/7		Mål- och resursplan 2025	BESLUT
2025.864	I	Beslut KF § 32 2025-03-19 Begäran från samhällsbyggnadsnämnden om tilläggsbudget och omfördelning av investeringsbudget 2025	Clara Sannemalm
2025-03-31		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2024/7		Mål- och resursplan 2025	BESLUT

2025-04-01

Dnr: SBN 2025/5

Handläggare

Frida Bang
frida.bang@vanersborg.se
0521-72 11 99

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Anmälan av delegeringsbeslut

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av beslut som är fattade med stöd av delegeringsordning, antagen 2018-02-02, § 12 och reviderad 2025-01-23 § 11.

Sammanfattning av ärendet

Delegeringsbeslut fattade under perioden 2025-03-13-2025-04-01 anmäls.

Underlag

- Samhällsbyggnadsutskottet 2025-03-27 §§6–11
- Anmälan av förvaltningschefs- och ordförandebeslut, trafik och bostadsanpassningsbidrag och mark- och exploateringsingenjör samt övriga beslut, se rapport

Lotten Nilsson

Verksamhetschef

Bilagor

Delegeringsbeslut april

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2025-04-02 Utskriven av: Frida Bang

Diarieenhet:	Samhällsbyggnadsnämnden
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Samhällsbyggnadsnämnden
Sammanträdesdatum:	2025-04-10
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2025.699	Markupplåtektseavtal Källeberg 1:103	7.5
2025-01-10	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.700	Markupplåtelseavtal Sörbyn 1:79	7.5
2025-01-10	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.701	Markupplåtelseavtal Esslingetorp 1:4	7.5
2025-01-10	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.702	Markupplåtelseavtal Holmängen 1:1	7.5
2024-12-11	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.703	Markupplåtelseavtal Huvudnäs 2:14	7.5
2025-03-12	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.704	Markupplåtelseavtal Ronnum 6:38	7.5
2025-03-12	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2025.738	Markupplåtelseavtal Siggestorp 1:168	7.5
2025-03-13	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.739	Markupplåtelseavtal Rånnum 6:38	7.5
2025-03-13	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.740	Markupplåtelseavtal Huvudnäs 2:14	7.5
2025-03-13	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.741	Markupplåtelseavtal Rånnum 2:7	7.5
2025-03-13	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.745	Överenskommelse om upplåtelse av ledningsrätt på fastighet Lindås 2:2	7.10 C
2025-03-12	***Personuppgift***	Stefan Tobiasson
SBN 2025/107	Överenskommelse om upplåtelse av ledningsrätt på fastighet Lindås 2:2	7.10 C
		Stefan Tobiasson
2025.804	Reviderat avtalsservitut för rätt till väg över Onsjö 2_1 till förmån för Stallet 18	7.10 A
2025-03-26		Oscar Kollberg
SBN 2024/294	Avtalsservitut för rätt till väg - Stallet 18 och Onsjö 2:1	7.10 A
		Oscar Kollberg

2025-04-03

Dnr: SBN 2025/3

Handläggare
Frida Bang
Frida.Bang@vanersborg.se
0521-721199

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Information om vattenincident

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden noterar informationen

Sammanfattning av ärendet

Daniel Larsson, verksamhetschef för Kretslopp & Vatten, informerar om vattenincidenten i februari.

Lotten Nilsson
Verksamhetschef

2025-04-01

Dnr: SBN 2025/4

Handläggare
Clara Sannemalm
clara.sannemalm@vanersborg.se
0521-72 12 59

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomisk uppföljning mars 2025

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Då mars månad ännu inte är avslutad finns vid dagens datum inga handlingar till ärendet. En kort muntlig information kring månadsuppföljningen kommer att ges på presidiummötet. Handlingar för ärendet tillhandahålls inför samhällsbyggnadsnämndens sammanträde.

Underlag

Ekonomisk redovisning t.o.m. mars 2025.

Lotten Nilsson
Verksamhetschef, Administrativa
enheten

Bilagor

Sändlista

Förvaltningsekonom
Ekonom
Ledningsteam

2025-04-01

Dnr: SBN 2024/7

Handläggare
Clara Sannemalm
clara.sannemalm@vanersborg.se
0521-72 12 59

Mottagare
Ärendets kontakt

Förslag om omfördelning av investeringsbudget mellan Lågreservoar Brålanda och Skräcklans vattenverk för år 2025

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta att omfördela 16 mnkr av investeringsbudget 2025 från investeringsprojektet Lågreservoar Brålanda till investeringsprojekt Skräcklans vattenverk.

Sammanfattning av ärendet

Projekt för Skräcklans vattenverk och Lågreservoar Brålanda har drabbats av kostnadsökningar vilket tas upp i samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till investeringsplan 2026-2028. För 2025 har däremot projektet för Lågreservoar Brålanda ett tillfälligt överskott om 16 mnkr. Skräcklans vattenverk prognostiseras med underskott om motsvarande 16 mnkr. För att finansiera underskottet på Skräcklans vattenverk år 2025 föreslås därför 16 mnkr att omfördelas från Lågreservoar Brålanda till Skräcklans vattenverk. Observera att detta endast är en tillfällig lösning av finansiering för år 2025 då båda projektbudgetarna har prognostiserade kostnadsökningar mot totalt projektanslag.

Förvaltningen har tagit hänsyn till de prognostiserade förändringarna för 2025 i förslag till investeringsplan 2026-2028 vilket tas upp parallellt med detta ärende.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Entreprenören för Skräcklans vattenverk har aviserat om kostnadsökningar samt förändringar i nuvarande betalplan för det pågående projektet. Projektets slutprognos bedöms öka från 255 mnkr till 272 mnkr inklusive byggherrekostnader och bidrag från myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Tillkommande kostnader i projektet beror på flera olika faktorer. För det första har hanteringen av översvämningar och skyfall blivit en viktig långsiktig investering för att säkerställa att vattenverket kan fungera effektivt under alla förhållanden. Ett av de mest betydande tillvalen är de säkerhetsåtgärder som vidtagits till följd av den rådande omvärldssituationen innebär en högre skyddsnivå för både personal och anläggning, vilket minskar risken för säkerhetsincidenter. Mer processutrustning har lagts till för att säkerställa en ännu säkrare drift av vattenverket. Detta inkluderar även uppgradering av äldre el-utrustning som inte var med i den ursprungliga projekteringen. Internationella marknadsförhållanden har lett till en hastig prisökning på processutrustning från

utländska leverantörer, vilket har påverkat de ursprungliga kalkylerna och index i projekteringsskedet. Förbättringar av arbetsmiljön har också lagts till, omklädningsrum och vistelseutrymmen för personalen. Dessa förändringar förväntas öka trivseln och produktiviteten, även om de initialt medför högre investeringskostnader. Sammantaget leder dessa förändringar till att projektet blir mer robust och anpassat till framtida krav och förhållanden, men de medför också ökade kostnader och en mer komplex projektplanering.

Kostnadsökningarna som beskrivs i projektet prognostiseras till stor del infalla redan under år 2025. Budget för 2025 uppgår till 108 mnkr medan prognos för projektet uppgår till 124 mnkr för år 2025. Det innebär ett prognostiserat budgetunderskott om 16 mnkr. Vid planering av förslag till investeringsplan 2026-2028 har förvaltningen räknat med en prognos om 124 mnkr 2025 samt en prognos om 56 mnkr för år 2026 och det totala anslaget har reviderats från 255 mnkr till 272 mnkr.

Lågreservoar i Brålanda har uppskattade kostnadsökningar till följd av tillkommande reservkraftverk, nya pumpar och svåra markförhållanden. Det totala anslaget prognostiseras öka från 25 mnkr till 36,5 mnkr. Projektet prognostiseras fördröjas under 2025 till följd av försenade geundersökningar. Enligt geundersökningarna visade resultaten på betydande problem i markförhållandena som måste hanteras innan detaljplanen kan tas fram. Dessa utmaningar omfattar bland annat instabilitet i marken och förekomst av grundvatten som kräver ytterligare utredning och åtgärder. Budget för 2025 uppgår till 18,5 mnkr för år 2025 men prognos uppgår endast till 2,5 mnkr för året. Fördröjningen och fördyringen har planerats in i förslag till investeringsplan 2026-2028 där 31,4 mnkr är föreslaget för år 2026.

Med anledning av fördröjningen i projektet Lågreservoar Brålanda uppstår ett tillfälligt överskott om 16 mnkr för år 2025, medan vi har ett underskott för Skräcklans vattenverk med motsvarande under år 2025. För att finansiera underskottet på Skräcklans vattenverk år 2025 föreslås därför 16 mnkr att omfördelas från Lågreservoar Brålanda till Skräcklans vattenverk. Observera att detta endast är en tillfällig lösning av finansiering för år 2025 då båda projektbudgetarna har prognostiserade kostnadsökningar på totalen.

Förvaltningen har tagit hänsyn till de prognostiserade förändringarna för 2025 i förslag till investeringsplan 2026-2028 vilket tas upp parallellt med detta ärende.

Både Skräcklans vattenverk och Lågreservoar Brålanda bedrivs i entreprenadformen partnering vilket erbjuder flexibla betalplaner. Detta innebär att parterna kan undvika framtunga betalplaner, vilket skapar ränteneutralitet och säkerställer att betalning endast sker för faktiskt utfört arbete. Ränteneutralitet innebär att betalningsplanen är utformad så att varken beställaren eller entreprenören belastas av räntor på förskottsbetalningar eller sena betalningar. Genom att skapa en betalningsmodell där utbetalningar sker i takt med att arbetet utförs, undviks att någon part behöver ligga ute med pengar under en längre period, vilket i sin tur minskar risken för att räntor påverkar projektets totala kostnad negativt. Detta system säkerställer en rättvis och balanserad ekonomisk belastning för båda parter under projektets gång.

Genom partnerskap minskas risken för avbrott i arbetet och transparensen säkerställs, vilket ger full insyn i det utförda arbetet. Att arbeta med detaljerade tidplaner leder till mer effektiva lösningar och möjliggör snabbare måluppfyllelse. Det finns därmed många fördelar med entreprenadformen och de flexibla betalplanerna, men det innebär

också att det kan ske större förändringar med kort varsel vilket påverkar den årligen fastställda investeringsbudgeten. Därför är det vanligt förekommande att förvaltningen föreslår omfördelningar under innevarande år i den här typen av projekt.

Underlag

Ekonomisk redovisning t.o.m. februari

Lotten Nilsson

Verksamhetschef, administrativa enheten

Sändlista

Förvaltningschef

Förvaltningsekonom

Verksamhetschef, kretslopp och vatten

Kommunstyrelsen

Budgetekonom

2025-03-17

Dnr: SBN 2023/7

Handläggare
Clara Sannemalm
clara.sannemalm@vanersborg.se
0521-72 12 59

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till mål- och resursplan 2026 och ekonomisk plan för åren 2027-2028.

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att anta upprättat förslag till drift- investerings- och exploateringsbudget för år 2026 samt ekonomisk plan för åren 2027-2028 i enlighet med förvaltningens upprättade förslag i mål- och resursplan.
2. Investeringar äskas i enlighet med upprättat förslag i investeringsplan.
3. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta tillfälligt driftanslag om 12,7 mnkr 2026 för exploateringsområdet Sanden, Södra, med hänvisning till att projektet har näringspolitiska skäl.
4. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta ramökning om 5,1 mnkr avseende projektorganisation för Sanden, Södra, med hänvisning till att projektet har näringspolitiska skäl. Observera att behovet av projektorganisation är avhängt projektets framfart samt utformning och kan behöva justeras från år till år.
5. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta ramökning om 0,5 mnkr för ökade kapitalkostnader till följd av VA-anslutning och fiberdragning till Bergagården.
6. Samhällsbyggnadsnämnden hänvisar till de åtgärder, konsekvenser och information som beskrivs i bilagor till förvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden har under de senaste åren drabbats av betydande prisökningar inom flera områden. Dessa ökningar har lett till försämrad köpkraft och negativ påverkan på ambitionsnivåer och målvärden. Nedsänkningar inom underhåll och övergång till mindre miljövänliga alternativ för att minska kostnader har och kommer fortsatt att vara nödvändiga. Trots att prisökningarna generellt har påverkat verksamheterna negativt finns det exempel på där den pressade kostnadsbilden har lett till effektiviseringar och

hållbara lösningar. Kostenheten har till exempel ställt om sina menyer, vilket har resulterat i både minskade kostnader och en mindre klimatpåverkan.

Fastighetsverksamheten har de senaste åren haft utmaningar med ökade kostnader för energi och värme samt ökad andel tomställda lokaler. Besparingar har gjorts inom underhåll, reparationer, yttre skötsel och utredningar men för att bryta denna nedåtgående spiral krävs beslut om de tomställda lokalernas framtid. Det nuvarande internhyressystemet hanterar endast mindre, tillfälliga tomställningar. Kostnadsökningar för energi och värme väntas öka med ytterligare ca 2 mnkr inför år 2026 vilket innebär att verksamheten kommer behöva göra ytterligare besparingar inom ovanstående områden. Detta är en konsekvens av att nuvarande budgetanvisningar och internhyressystem endast tillåter justering av hyra med inflationskompensation, internränta och tillkommande underhållsinvesteringar. Effekten blir att fastighetsverksamhetens budget de senaste åren har och kommer fortsätta att urholkas. Under 2025 pågår en översyn av det nuvarande internhyressystemet.

Fastighetsverksamheten har tagit fram en rapport och underhållsöversikt 2025-2034 för Vänersborgs kommuns fastigheter som är bilagt förvaltningens förslag till mål- och resursplan. I rapporten redogörs för en mer ingående beskrivning av underhållsbehovet av kommunens fastigheter, samt konsekvenser om nuvarande nivåer bibehålls. I underhållsöversikten har underhållsåtgärder klassificerats i tre olika prioriteringar; Prio 1 där uteblivna åtgärder får stora konsekvenser, prio 2 vilket ger följdkonsekvenser om åtgärd uteblir och prio 3 som är det ordinarie planerade underhållet, det vill säga där ekonomisk livslängd uppnåtts så ersätts komponenten med en ny. Det totalt utökade behovet av driftunderhåll för samtliga kategorier beräknas uppgå till 9,4 mnkr per år under de kommande tio åren, och utökat behov av investeringsunderhåll till 13,8 mnkr per år under de kommande tio åren. Det utökade behovet för att åtgärda kategorierna 1 och 2 inom driften beräknas uppgå till 3,1 mnkr per år under de kommande tio åren, och det utökade behovet av investeringsunderhåll för kategori 1 och 2 beräknas till 3 mnkr per år de kommande tio åren.

Sanden Södra, är ett omfattande exploateringsprojekt för en ny stadsdel i Vänersborg som pågår under flera år. Projektet innebär stora investerings- och driftkostnader. Det krävs flexibel ekonomi och organisation för att hantera osäkerheten kring marksanering och projektets genomförande enligt plan.

Ökade krav på informationssäkerhet och säkerhet generellt gör att förvaltningen ser ett ökat personalbehov för att hantera frågorna. Då förvaltningen hanterar samhällsviktiga verksamheter är det viktigt att utföra ett proaktivt säkerhetsarbete för att kunna motverka incidenter och undvika höga kostnader liksom att viktig information och anseende går förlorat.

År 2026 står gatuenheten inför flera ofinansierade utmaningar som kostnader för riskträd, kapitalkostnader och diverse prisökningar. Åtgärder för att hantera dessa kostnader inkluderar återhållsamhet med inköps-, utbildnings- och anställningar, nedskärningar och prioriteringar vid underhåll samt byte från HVO till diesel. Dessa besparingar kommer att sänka ambitionsnivån, vilket kan leda till att verksamheten hamnar efter inom stadsutveckling, teknik, digitalisering och kompetensförsörjning. Underhållsberget kommer att fortsätta öka, och fler underhållsbehov uppstå då medel saknas för att bibehålla kvalitet och standard.

Enligt det finansiella investeringsmålet ska årets investeringar (exkl. VA/renhållning) maximalt ska motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag. I ramen för budget 2026 motsvarar det 230 mnkr. Arbetet med att ta fram förslag till ny investeringsplan har genomförts i flera steg. Först har en uppföljning av samtliga investeringar för innevarande år genomförts i syfte att ta fram en prognos för utfallet 2025. Därefter har eventuella prognostiserade förskjutningar från 2025 vägts in i planen för 2026. På grund av fördröjningar och fördyringar i flera större projekt har förslaget på investeringsplan ökat i jämförelse med den nuvarande beslutade planen för 2025-2027. Flera av de större investeringarna är initierade av näringspolitiska skäl som exempelvis Sanden Södra och Norra, Grunnebo industriområde, bro över Hamnkanalen och samhällsmast på platåbergen. Det finns även stora underhållsinvesteringar av brådskande karaktär som redan har fördröjts utifrån ordinarie tidsplan, som exempelvis renovering av Residensbron och bropelare på Dalbobron, anläggningar som har stor påverkan på stadskärnan i Vänersborg. De uppräknade exemplen enligt ovan summerar till drygt 97 mnkr för 2026. Förvaltningens förslag till beslut summerar till 501,7 mnkr för 2026 varav 202,7 avser VA och renhållning. Det innebär att det finansiella målet inte uppnås enligt nuvarande förslag.

I bilaga 2 följer en beskrivning av de åtgärder och konsekvenser som samhällsbyggnadsförvaltningen ser utifrån de förutsättningar som samhällsbyggnadsnämnden blev tilldelade utifrån budgetanvisningarna för budget 2026 och ekonomisk plan 2027-2028 (KS 2025-02-26). I bilaga 3 följer en beskrivning av prioriteringar och konsekvenser av förslag till investeringsplan 2026-2028. I bilaga 6 finns rapport att läsa om underhållsöversikt av Vänersborgs kommuns fastigheter år 2025-2034. I bilaga 8 finns en djupare beskrivning av projektet Sanden, Södra utifrån prognostiserat scenario per mars 2025.

Taxor

Taxor behandlas i separata ärenden.

Underlag

Beslut KS §24 2025-02-26 Fastighetsinvesteringar för kommunstyrelsen 2026-2028

Beslut KN 2025-02-25 §17 Godkännande av fastighetsinvesteringar mål- och resursplan 2026-2028

Beslut BUN 2025-02-14§13 Budget 2026 Mål- och resursplan 2026-2028
Fastighetsinvesteringar

Beslut SOC-N §15 2025-02-27 Fastighetsinvesteringar inom socialnämnden 2026-2028

Lokalförsörjningsunderlag/behovsinventering 2026-2035 enligt beslut KS 2025-01-29
§14

Bilagor

Bilaga 1 - MRP 2025 Samhällsbyggnadsnämnden

Bilaga 2 – Konsekvensbeskrivning Samhällsbyggnadsförvaltningen 2026-2028

Bilaga 3 – Konsekvensbeskrivning Samhällsbyggnadsförvaltningen investeringsplan 2026-2028

Bilaga 4 - Investeringsplan 2026-2028, gata, VA, RH, mm

Bilaga 5 – Investeringsplan 2026-2028 fastighet, exploatering

Bilaga 6 – Underhållsöversikt 2025 – 2034 för Vänersborgs kommuns fastigheter

Bilaga 7 – Underhållsöversikt 2025-2034 lista

Bilaga 8 – Ny stadsdel på Södra Sanden – information, investering och risker inför MRP 2026-2028

Beredning

Ärendet har beretts av samhällsbyggnadsnämndens presidium. Förhandlingar i enlighet med MBL § 19 och §11 har genomförts.

Lotten Nilsson

Verksamhetschef, Administrativa
enheten

Sändlista

Kommunfullmäktige
Ekonom
Budgetekonom

Samhällsbyggnadsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadsnämnden är kommunens tekniska förvaltning och består av gatuenhet, fastighet och serviceenhet, enhet för projektering och utförande av anläggningsarbeten, va-verk samt renhållningsverk. Förutom detta finns intern service, måltidsproduktion till skolor, förskolor och socialförvaltningens boenden. Vidare handhas lokalvård, vaktmästeri, reception, konferensservice och bilpool.

Nyckeltal

Nyckeltal	MRP 2026	MRP 2025	Bokslut 2024
Fastigheter och lokaler*			
Totalt fastighetsbestånd, yta kvm	243 996	246 852	247 932
Outhyrda kvm, andel (%)	6,1	8,0	6,9
Totalt fastighetsunderhåll, kr/kvm	142	257	179
Gator och utemiljö			
Driftkostnad kommunala bil- och cykelvägar, kr/m**	80,6	77,2	93,2
Kost och service			
Måltider antal 1000-tal portioner/år	1 845	1 845	***
Städyta 1000-tal kvm per dag	184	184	185
Vatten och avfall			
Odebiterat renvatten, andel (%)	19	23	18,8
Insamlat kommunalt matavfall, kg/inv	50	60	****
Insamlat kommunalt restavfall, kg/inv	90	100	****

*Nyckeltalen för fastigheter och lokaler har reviderats för MRP 2025 och Bokslut 2024 då verksamheten upptäckt felaktiga uppgifter över ytan för det totala fastighetsbeståndet. Den felaktiga uppgiften påverkar de två övriga nyckeltalen och därför har nya uppgifter beräknats även för outhyrda kvm, andel (%) och totalt fastighetsunderhåll kr/kvm.

**Tidigare benämning på nyckeltalet var gatuunderhåll kr/m. Definitionen är densamma.

***Bokslut 2024 saknar uppgift då kostenheten från och med 2025 har ny definition av antal måltider. MRP 2025 har räknats om per ny definition.

****Nyckeltalen är nya och därför saknas uppgift för bokslut 2024. MRP 2025 har uppskattats.

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2026 till 107 410 tkr. Jämfört med budget 2025 har följande justeringar gjorts: Inflationskompensationen ökar ramen med 420 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 723 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillförs 70 tkr. Gatuenheten tillförs 700 tkr för utökad kapitalkostnad kopplad till komponentredovisningen. Ettårs-anslaget i budget 2025 om 1 000 tkr till exploateringskostnader av södra Sanden tas bort. Ettårs-anslaget i budget 2025 för tomhyra av Norra skolan om 1 900 tkr kvarstår även under 2026.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:

Samhällsbyggnadsnämndens budgetförslag ligger inom ram med undantag för driftkostnader som begärs av näringspolitiska skäl. Nämnden föreslår 12,7 mnkr i tillfälligt driftanslag under 2026 till exploateringsområdet Sanden Södra samt 5,1 mnkr i ramökning avseende projektorganisation för Sanden Södra. Nämnden föreslår 0,5 mnkr i ramhöjning avseende kapitalkostnader för VA-anslutning och fiberdragning till Bergagården.

Förvaltningen hänvisar till bilagor för åtgärder och konsekvenser, underhållsöversikt 2025-2034 för Vänersborgs kommuns fastigheter samt rapporten ”Ny stadsdel på Södra Sanden – information, investering och risker inför MRP 2026-2028”.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår, i särskilt ärende, att va-taxan höjs med 8 % vad avser bruksavgiften och 5 % för anläggningsavgiften inför 2026.

Samhällsbyggnadsnämnden

Resultaträkning, mnkr

Skattefinansierad verksamhet

Resultaträkning Mnkr	Budget 2026	Budget 2025	Bokslut 2024
Statsbidrag	6,5	6,3	7,3
Övriga intäkter	499,3	481,2	484,3
Summa intäkter	505,8	487,5	491,6
Personalkostnader	191,4	186,7	182,6
Omkostnader	263,6	253,6	262,0
Ränta	69,3	53,2	48,6
Avskrivningar	107,1	104,0	96,1
Summa kostnader	631,5	597,4	589,3
Nettokostnader	125,7	109,9	97,7

Anslagsredovisningsnivå, mnkr

Anslagsredovisning Mnkr	Netto 2026	Intäkt 2026	Kostnad 2026
Nämnd och administration	15,0	2,4	17,3
Gator och vägar/park/tekniska	82,9	64,5	147,4
Fastighetsenhet	27,1	251,2	278,3
Kost-/serviceenheter	0,8	187,8	188,5
S:a skattefinansierad verks	125,7	505,8	631,5
Renhållningsverk	0,0	51,4	51,4
VA-verksamhet	0,0	118,0	118,0
S:a taxefinansierad verks	0,0	169,4	169,4
Summa	125,7	675,2	800,9

Resultaträkning, mnkr

Taxefinansierad verksamhet Renhållningsverk

Resultaträkning Mnkr	Budget 2026	Budget 2025	Bokslut 2024
Summa intäkter	51,4	45,6	44,8
Personalkostnader	16,0	14,3	12,5
Omkostnader	22,9	22,7	25,2
Ränta	3,5	1,7	1,5
Avskrivningar	9,0	6,9	4,1
Summa kostnader	51,4	45,6	43,3
Nettokostnader	0,0	0,0	1,5

Resultaträkning, mnkr

Taxefinansierad verksamhet Va-verk

Resultaträkning Mnkr	Budget 2026	Budget 2025	Bokslut 2024
Summa intäkter	118,0	110,3	93,5
Personalkostnader	16,1	15,7	15,6
Omkostnader	48,3	46,1	39,4
Ränta	25,5	21,9	19,6
Avskrivningar	28,1	26,6	21,0
Summa kostnader	118,0	110,3	95,6
Nettokostnader	0,0	0,0	-2,1

3.2 Investeringsbudget

Ambitionen har varit att anpassa investeringsvolymen till det rådande finansiella målet, men på grund av fördröjningar och fördyringar i flera större projekt har förslaget på investeringsplan ökat i jämförelse med den nuvarande beslutade planen för 2025-2027. Flera av de större investeringarna är initierade av näringspolitiska skäl som exempelvis Sanden Södra och Norra, bro över Hamnkanalen och samhällsmast på platåbergen. Det finns även stora underhållsinvesteringar av brådskande karaktär som redan har fördröjts utifrån ordinarie tidsplan, som exempelvis renovering av Residensbron och bropelare på Dalbobron, anläggningar som

Samhällsbyggnadsnämnden

har stor påverkan på stadskärnan i Vänersborg.

Nedan följer en beskrivning av större/strategiska investeringsprojekt som berörs i förslag till investeringsplan 2026-2028.

Utifrån det finansiella investeringsmålet kan fastighetsinvesteringarna beräknas till 159 mnkr för 2026. Efter att ha tagit hänsyn till uppdaterade prognoser om fördyringar och fördröjningar överskred nämndernas behov ramen för fastighetsinvesteringar. Lokalför-sörjningsunderlaget har använts som ett stöd-jande underlag vid upprättande av för-slaget till investeringsplanen.

Orsaker till det ökade behovet av investe-ringar beror både på fördyringar och fördröj-ningar av projekt. Utbyggnad av Öxnereds förskola har enligt KF 2025-02-19 §17 tillde-lats tilläggsbudget med 20 mnkr för år 2026. Boende för personer med sammansatta be-hov har fördröjts utifrån nuvarande tidsplan vilket inneburit att 11 mnkr behövt planeras in 2026 istället för 2025. För att anpassa till angiven ram för fastighetsinvesteringar har projekt för Mariedalsskolan, idrottshall/spe-cialsalar samt projekt Mötesplats Unga, Torpa flyttats fram några månader. Utifrån dessa åtgärder blir det möjligt att kunna flytta medel från 2026 till 2027. Projekt Brå-landabadet har flyttats fram till 2027, Kultur- och fritid kommer att genomföra ett under-håll av bassängen under 2025 vilket gör det möjligt att flytta på projekt Brålandabadet ett år. Förändringarna är samberedda i lokalför-sörjningsgruppen.

Exempel på större fastighetsinvesteringar som planeras pågå eller påbörjas under plan-perioden är Mariedalsskolan idrottshall/spe-cialsalar, 47,6 mnkr, som pågår under 2025 till 2027, renovering av B-huset vid Sportcent-rum, 81 mnkr, som väntas pågå fram till och med 2027 samt projektet mötesplats för

unga, 54 mnkr, som påbörjas under 2025 och enligt plan pågår till och med 2027.

VA-verksamheten har de senaste åren haft flera stora pågående investeringsprojekt. Skräcklans vattenverk återstår att färdigställa under 2026. Entreprenören för projektet har aviserat kostnadsökningar, vilket ökar pro-jektets slutprognos från 255 mnkr till 272 mnkr. Tillkommande kostnader beror på in-vesteringar i översvämningshantering, säker-hetsåtgärder, uppgraderad processutrust-ning och arbetsmiljöförbättringar. Dessa för-ändringar gör projektet mer robust och an-passat till framtida krav och förhållanden, men medför ökade kostnader och komplexi-tet. Fördyringarna medför även påverkan på 2025 års anslag och ärende tas upp parallellt med MRP-förslaget.

VA-investeringarna har utökats med reservo-arer för Skräcklan om totalt 32 mnkr i inve-steringsplanen 2026-2028. Investeringen är nödvändig på grund av framtida kapacitets-krav samt att de befintliga reservoarerna är gamla, mellan 70 och 140 år, och behöver by-tas ut. Uppdateringen är nödvändig för att sä-kerställa en stabil vattenförsörjning och und-vika vattenbrist och driftstörningar. Även Lågreservoar i Brålanda har uppskattade kostnadsökningar till följd av tillkommande reservkraftverk och nya pumpar. Det totala anslaget har reviderats från 25 mnkr till 36,5 mnkr i förslag till investeringsplanen.

Renhållningsverksamhetens investeringsvo-lym är högre än normalt då nytt direktiv in-nebär att kommunen från den 1 januari 2024 ansvarar för insamling av allt förpacknings-material från hushåll. Kommunen skall ordna fastighetsnära insamling för alla hus-håll innan 2027. Pågående projekt för om-ställningen förväntas färdigställas under 2026 med ett totalt anslag om 65 mnkr. Paral-lellt pågår arbete med fastighetsnära in-samling för hushåll på landsbygden i egen regi. Det totala anslaget för projektet har ökat

Samhällsbyggnadsnämnden

från 5 mnkr till 10 mnkr till följd av att utredning visat behov av ytterligare ett fordon för att klara omställningen. I förslag till planen har även det totala anslaget för utbyggnation av Kretsloppsparken ökat från 12 till 15 mnkr. Investeringen avser utbyggnad för kontorsplatser, omklädningsrum och garage till följd av den förändrade avfallshanteringen.

Renovering av Dalbobrons bropelare och åtgärder på Residensbron utgör en stor del av gatuenhetens investeringar. Projektet är planerat under 2025 men prognostiseras fördröjas och fördröjas. Det totala anslaget har reviderats från 25 till 40 mnkr i förslag till investeringsplanen, varav 15 mnkr prognostiseras förbrukas under 2025 och resterande 25 mnkr år 2026. Bro över hamnkanalen planeras att genomföras under 2026. Statsbidrag för projektet är budgeterat med 5,5 mnkr under förutsättning att föreslagna motprestationer beviljas av Trafikverket. Projektets totala anslag har fördröjats från 11,5 mnkr till 14,5 mnkr till följd av att utredning har visat på behov av förstärkningar.

Sanden, Södra, är ett exploateringsprojekt för en helt ny stadsdel i Vänersborgs kommun. Om projektet startar enligt nuvarande prognostiserat scenario är det mycket omfattande och kommer att pågå under en längre tid. Projektet kommer att innebära stora kommunala kostnader både under och efter genomförandet. Utöver själva investeringen som i dagsläget bedöms till ca 350 mnkr, uppstår också stora driftkostnader. Mer information om projektet finns att läsa i bilaga ”Ny stadsdel på Södra Sanden – information, investering och risker MRP 2026-2028”.

Sanden, Norra, har budgeterats med totalt 85 mnkr vilket är en ökning av det totala anslaget om 21,6 som beslutades i MRP 2025. Projektet avser anläggande av ställplatser samt ny marina och gästhamn med tillhörande

service. Det totala anslaget har ökat då det har gjorts en närmre behovsanalys av åtgärder inom området, där den största kostnadsökningen avser en byggnad för restaurang/verksamheter/konferens- och utbildningslokaler/service/gästhamnskontor. Projekt för Brättevägen, 41 mnkr, har fördröjts på grund av utredning och väntan på beslut av vägsträcka. Prognos är att beslut kan inkomma under 2025 och att projektet kommer pågå fram till 2028. Projekt för personbilstunnel Skaven/Öxnereds totala anslag har räknats upp med 5,5 mnkr till följd av avisering från Trafikverket och uppgår totalt till 32,5 mnkr.

Exploatering av nytt industriområde i Grunnebo skulle ha påbörjats 2025 men har fördröjts. Scenariot för projektet har förändrats senast beslutad MRP och de 16,5 mnkr som är avsatta för 2026 avser utbyggnad av VA.

Samhällsmast på platåbergen är inplanerat med 13,3 mnkr för 2026 enligt beslut från KF 2025-02-19 §16. Syftet är att förbättra mobiltäckningen i området, särskilt på Halle- och Hunneberg.

Utöver de investeringar som ingår i förslag till investeringsplan 2026-2028 finns ytterligare stora behov. Främst handlar det om stora underhållsinvesteringar inom fastigheter, gator, vägar och belysning. Fastighet har tagit fram en underhållsöversikt över Vänersborgs kommuns fastigheter 2025-2034 som beskriver ett utökat behov både inom investering och drift. Mer beskrivningar gällande detta återfinns i bilagor till förslaget.

Konsekvensbeskrivning 2026-2028

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Förvaltningens beskrivning av åtgärder och konsekvenser i förslaget till mål- och resursplan 2026-2028

I kommunstyrelsens beslut om Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2026-2028 anges följande: "Nämnderna ska beskriva åtgärder för att anpassa sig till budgetramen och konsekvenserna av dessa åtgärder. De ska också beskriva planerade effektiviseringar och hur frigjorda resurser omprioriteras, samt eventuella besparingar och deras effekt på volym och kvalitet. Detta görs i en separat skrivelse".

Sammanfattning

Nämnden har under de senaste åren drabbats av betydande prisökningar inom flera områden. Dessa ökningar har lett till försämrad köpkraft och negativ påverkan på ambitionsnivåer och målvärden. Nedsänkningar inom underhåll och övergång till mindre miljövänliga alternativ för att minska kostnader har och kommer fortsatt att vara nödvändiga. Trots att prisökningarna generellt har påverkat verksamheterna negativt finns det exempel på där den pressade kostnadsbilden har lett till effektiviseringar och hållbara lösningar. Kostenheten har till exempel ställt om sina menyer, vilket har resulterat i både minskade kostnader och en mindre klimatpåverkan.

Fastighetsverksamheten har de senaste åren haft utmaningar med ökade kostnader för energi och värme samt ökad andel tomställda lokaler. Besparingar har gjorts inom underhåll, reparationer, yttre skötsel och utredningar men för att bryta denna nedåtgående spiral krävs beslut om de tomställda lokalernas framtid. Det nuvarande internhyressystemet hanterar endast mindre, tillfälliga tomställningar. Kostnadsökningar för energi och värme väntas öka med ytterligare ca 2 mnkr inför år 2026 vilket innebär att verksamheten kommer behöva göra ytterligare besparingar inom ovanstående områden. Detta är en konsekvens av att nuvarande budgetanvisningar och internhyressystem endast tillåter justering av hyra med inflationskompensation, internränta och tillkommande underhållsinvesteringar. Effekten blir att fastighetsverksamhetens budget de senaste åren har och kommer fortsätta att urholkas. Under 2025 pågår en översyn av det nuvarande internhyressystemet.

Fastighetsverksamheten har tagit fram en rapport och underhållsöversikt 2025-2034 för Vänersborgs kommuns fastigheter som är bilagt förvaltningens förslag till mål- och resursplan. I rapporten redogörs för en mer ingående beskrivning av underhållsbehovet av kommunens fastigheter, samt konsekvenser om nuvarande nivåer bibehålls. I underhållsöversikten har underhållsåtgärder klassificerats i tre olika prioriteringar; Prio 1 där uteblivna åtgärder får stora konsekvenser, prio 2 vilket ger följdkonsekvenser om åtgärd uteblir och prio 3 som är det ordinarie planerade underhållet, det vill säga där ekonomisk livslängd uppnåtts så ersätts komponenten med en ny. Det totalt utökade behovet av driftunderhåll för samtliga kategorier beräknas uppgå till 9,4 mnkr per år under de kommande tio åren, och utökat behov av investeringsunderhåll till 13,8 mnkr per år under de kommande tio åren. Det utökade behovet för att åtgärda kategorierna 1 och 2 inom driften beräknas uppgå till 3,1 mnkr per år under de kommande tio åren, och det utökade behovet av investeringsunderhåll för kategori 1 och 2 beräknas till 3 mnkr per år de kommande tio åren.

Sanden Södra, är ett omfattande exploateringsprojekt för en ny stadsdel i Vänersborg som pågår under flera år. Projektet innebär stora investerings- och driftkostnader. Det krävs flexibel ekonomi och organisation för att hantera osäkerheten kring marksanering och projektets genomförande enligt plan.

Ökade krav på informationssäkerhet och säkerhet generellt gör att förvaltningen ser ett ökat personalbehov för att hantera frågorna. Då förvaltningen hanterar samhällsviktiga verksamheter är det viktigt att utföra ett proaktivt säkerhetsarbete för att kunna motverka incidenter och undvika höga kostnader liksom att viktig information och anseende går förlorad.

År 2026 står gatuenheten inför flera ofinansierade utmaningar som kostnader för riskträd, kapitalkostnader och diverse prisökningar. Åtgärder för att hantera dessa kostnader inkluderar återhållsamhet med inköps-, utbildnings- och anställningar, nedskärningar och prioriteringar vid underhåll samt byte från HVO till diesel. Dessa besparingar kommer att sänka ambitionsnivån, vilket kan leda till att verksamheten hamnar efter inom stadsutveckling, teknik, digitalisering och kompetensförsörjning. Underhållsberget kommer att fortsätta öka, och fler underhållsbehov uppstå då medel saknas för att bibehålla kvalitet och standard.

1. Förutsättningar som åtgärder och konsekvenser är baserade på

1.1 Budget 2026

Samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2026 fastställs till 107 410 tkr. Jämfört med budget 2025 har följande justeringar gjorts: Inflationskompensationen ökar ramen med 420 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 723 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillförs 70 tkr. Gatuenheten tillförs 700 tkr för utökad kapitalkostnad kopplad till komponentredovisningen. Ettårs-anslaget i budget 2025 om 1 000 tkr till exploateringskostnader av södra Sanden tas bort. Ettårs-anslaget i budget 2025 för tomhyra av Norra skolan om 1 900 tkr kvarstår även under 2026.

2. Utmaningar – Åtgärder, Ramanpassning och Effektiviseringar - Konsekvenser

2.1 Utmaningar

Inledningsvis innebär det rådande världsläget stor osäkerhet och påverkar samhällsbyggnadsnämndens verksamheter och investeringsprojekt i flera aspekter. Inflationen har de senaste åren bidragit till prisökningar inom flera områden vilket har påverkat kostnadsbilden. Prisökningar hanteras inom budget där det finns möjlighet men får konsekvensen att mindre åtgärder blir utförda till en större kostnad för verksamheten. De stora osäkerhetsfaktorerna i omvärlden försvårar prognosarbetet. En av förvaltningens största utmaningar framåt är att hantera kostnader för större investeringar och nya områden. Sanden södra och norra är bara ett par exempel på stora projekt som ligger i exploateringsplanen framåt. Exploateringen av de nya områdena kommer att innebära stora kommunala kostnader och behov av utökade resurser både under och efter

genomförandet. En annan utmaning är behovet av att ställa om utifrån reviderade befolkningsprognoser, vilket påverkar hur investeringsplaner behöver utformas framåt. De senaste åren har inneburit stora investeringsvolymerna med fokus på olika nybyggnationer. Förvaltningen ser behov av att lyfta diskussionen gällande nybyggnation kontra underhåll av befintliga anläggningar.

En annan stor och aktuell utmaning hos förvaltningen handlar om hållbara kommunala anläggningar. I dagsläget finns stora underhållsbehov inom olika områden. Framför allt utgör investeringsunderhåll en trång sektor. I den nuvarande beslutade mål- och resursplanen för 2025 är underhållsinvesteringarna finansierade genom årliga anslag. Då dessa anslag historiskt inte har räknats upp minskar köpkraften när åren går. Detta har varit särskilt kännbart den senaste tiden med hög inflation. För att kunna bedriva effektiva och hållbara anläggningar finns behov av ökade investeringar inom underhåll. Va-verksamheten har från och med 2025 ett ökat anslag för sanering av ledningsnätet vilket innebär stora investeringar men kommer förhoppningsvis att leda till minskade akuta driftkostnader på sikt, men vad gäller fastighetsinvesteringar och investeringar för gatuunderhåll överskrider fortfarande behovet de årliga beslutade anslagen. Förvaltningen har tagit fram en underhållsöversikt av Vänersborgs kommuns fastigheter som är bilagd förvaltningens förslag till mål- och resursplan. Ytterligare en utmaning är hantering av tomställda lokaler. De tomställda lokalerna har ökat i andel under de senaste åren vilket innebär stora ofinansierade kostnader och är inte förenligt med hög effektivitet.

I förvaltningens arbete med ekologisk hållbarhet pågår omställning till flera hållbara lösningar. Exempelvis har kostenheten ställt om sina menyer vilket både har inneburit klimatvinster och besparingar. Effektiviseringar görs genom att inventera hämtställen och använda ruttoptimering inom renhållningsverksamheten. Det finns stora möjligheter till effektiviseringar och hållbara alternativ men det kräver investeringar i ett inledningsskede. Förvaltningen har flera exempel på pågående effektivisering med hjälp av artificiell intelligens (AI), Internet of Things (IoT) och andra typer av lösningar men det är en utmaning att kunna finansiera och avsätta resurser till förmån för fortsatt utveckling. I arbetet med nya lösningar är det viktigt att upprätthålla säkerheten. Inom samhällsbyggnadsförvaltningen finns verksamheter som bedöms samhällsviktiga, vilket kräver ett alltmer aktivt arbete med beredskap och säkerhet i takt med rådande samhällsutveckling.

2.2 Åtgärder, Ramanpassning och Effektiviseringar

Tabell: Åtgärdsförslag hålla ramen och skapa ett utvecklingsutrymme

Tkr	Frigjorda Medel 2026	Effektiviseringar/Åtgärdsförslag	Ändrad Ambitionsnivå	Påverkan mål/målvärden 2026 (2028)
1	2 000	Besparingar inom fastighet till följd av uppvärmningskostnader		
2	8 000	Beslut kring hantering av tomställda lokaler		
3	245	Byte av drivmedel från HVO till diesel		
4	1 185	Generell återhållsamhet inom gatuenheten		
5	220	Nyttja 2026 års inflationskompensation till ökad debitering av IT-tjänster		
Summa	11 650			

1. Fastighetsverksamheten har under de senaste åren fått en alltmer pressad ekonomi vad gäller ökade kostnader för energi och värme. Inför 2025 uppskattas kostnaderna för el och värme öka med 5 mnkr. En konsekvens av detta är att verksamheten har behövt budgetera om ca 3 mnkr från driftkostnader kopplat till projekt för att möta kostnadsökningarna, samt göra ytterligare besparingar inom övriga områden. Inför 2026 förväntas kostnader för uppvärmning öka med ytterligare ca 2 mnkr. Detta är en konsekvens av att nuvarande budgetanvisningar och internhyressystem endast tillåter justering av hyra med beslutad inflationskompensation, internränta och tillkommande underhållsinvesteringar. Effekten blir att fastighetsverksamhetens budget de senaste åren har och fortsätter att urholkas då ytterligare besparingar inom övriga områden behöver genomföras för att hålla sig inom ram. Under 2025 pågår en översyn av det nuvarande internhyressystemet.
2. Fastighetsverksamheten har under flera år hanterat stora kostnader för tomställda lokaler. Inför 2026 uppskattas kostnader för de tomställda lokalerna uppgå till ca 8 mnkr. Nämnden har tilldelats 1,9 mnkr för tomställning av Norra skolan vilket innebär att 6,1 mnkr belastar övriga delar av fastighets driftbudget. Problemet med tomställda lokaler har byggts upp under flera års tid och verksamheten har gjort besparingar inom andra områden som exempelvis underhåll, reparationer och yttre skötsel för att hålla sig inom ram. För att bryta denna nedåtgående spiral krävs beslut gällande de tomställda lokalernas framtid. Det nuvarande internhyressystemet inrymmer endast mindre, tillfälliga tomställningar. Förslag till åtgärd är att beslut tas för återstående tomställda lokaler så medel kan frigöras och nyttjas på ett mer effektivt sätt i verksamheten. Detta skulle innebära positiv inverkan på mål och målvärden.
3. Gatuenheten ser över möjligheten att byta drivmedel/bränsle från fossilfritt HVO till fossilt bränsle/diesel för att skapa ekonomiskt utrymme till förmån de ofinansierade utmaningarna. Det blir ingen förändring i levererade tjänster och det påverkar ekonomin positivt varför ambitionsnivån bedöms ligga kvar på samma nivå. Detta på bekostnad av en negativ påverkan för mål/målvärde inom klimatområdet. Både klimatmålen och målen i Agenda 2030 blir negativt påverkade.
4. Enligt nedanstående matris har gatuenheten flera ofinansierade utmaningar som behöver hanteras under år 2026. För att anpassa ökade kostnader för riskträd, kapitalkostnader och

diverse prisökningar kommer verksamheten behöva tillämpa återhållsamhet. Besparingsåtgärder kommer ske i form av inköps-, utbildnings-, och anställningsstopp. Ambitionsnivån behöver sänkas inom flera områden. Som exempel kommer verksamhetens bidrag och deltagande i kommungemensamma evenemang och samverkansaktiviteter inklusive platsutvecklingsarbete till förmån för attraktivitet och trivsel behöva prioriteras ner eller bort. Detta kommer ha en negativ påverkan hos kommuninvånaren, fastighetsägare och näringslivet. Även medarbetarna kommer påverkas negativt om man ser till den utveckling som redan syns i nuvarande medarbetarenkät pga. sänkt ambitionsnivå. Detta kommer minska måluppfyllelsen inom kommunens vision, flera inriktningsmål, förväntade resultat, klimatmål och fokusområden inom omvärldsanalysen. Konsekvensen av denna besparing är att verksamheten riskerar att få arbeta kortsiktigt med hårda prioriteringar samt att vi hamnar efter i bland annat stadsutvecklingen, tekniken, digitaliseringen och kompetensförsörjningen av medarbetarna. Underhållsberg som verksamheten har kommer fortsätta öka och fler kommer skapas då medel saknas för att bibehålla kvalitet och standard. Flera av de besparingsåtgärder som nämns ovan har redan behövt tillämpas de senaste åren då flera ofinansierade kostnadsökningar redan har skett före 2026, exempelvis ökade kostnader för isgrusupptagning och prisökningar.

5. Samhällsbyggnadsnämnden har tilldelats 420 tkr i inflationskompensation inför 2026. Till följd av befarade prishöjningar för IT-tjänster kommer 220 tkr av dessa att nyttjas till att möta dessa prisökningar. Konsekvensen blir att det endast kommer återstå 200 tkr för att kompensera övriga prisökningar inom förvaltningen. Förvaltningen har under de senaste åren drabbats av stora prisökningar inom flera områden vilket har lett till en försämrad köpkraft ute i verksamheterna. Exempel på områden där priser har ökat kraftigt är energi, livsmedel och kemikalier, men förvaltningen påverkas även av de senaste årens taxehöjningar inom VA. Detta påverkar ambitionsnivåer och mål/målvärden negativt. Exempelvis går det att se negativ påverkan på målen om att Vänersborg har en god service och hög effektivitet gentemot invånare och företag samt att Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan då de senaste årens prisökningar har inneburit nedskärningar inom underhåll och utbyte till mindre miljövänliga alternativ för att minska kostnader. Trots att prisökningarna i de flesta fall har påverkat verksamheterna negativt finns även exempel där den pressade kostnadsbilden har inneburit effektiviseringar och hållbara lösningar. Kostenheten har ställt om sina menyer och genom detta fått en minskad kostnad och menyer med minskad klimatpåverkan som ett exempel.

2.3 Ofinansierade utmaningar och utvecklingsförslag

Tabell: Ofinansierade utmaningar och utvecklingsförslag

	Ofin. Utmaning/ Utvecklingsförslag	Behov 2026	Ändrad ambitionsnivå	mål/målvärde 2026 (2028)
1	Ökade energikostnader	7 000		
2	Tomställda lokaler	6 100		
3	Sammanträdeslokaler	1 000		
4	Behov av ökat driftunderhåll fastigheter	9 400		
5	Driftkostnader kopplat till projekt	3 000		
6	Driftkostnader Sanden, Södra	17 800		
7	Beredskaps- och säkerhetssamordnare	900		
8	Kapitalkostnad VA ans. Fiberdragning Bergagården	475		
9	Kapitalkostnad trafiksäkra belysningsstolpar	155		
10 a	Strategiskt arbete med träd – trädplan	400		
10 b	Strategiskt arbete med träd – riskträd	800		
11	Resurser inom gatuenheten	2 440		
12	Isgrusupptagning	1 000		
13	IT tjänstekatalog	220		
Summa		50 690		

1. Energi och värme har påverkats av kraftiga prisökningar de senaste åren och leverantörer fortsätter att avisera större prisökningar framåt. Inför 2025 har nya priser inom elenergi avtalats vilka gäller under ett år, därefter har avtal slutits med elleverantör där priser förhandlas och låses till kommande fasta nivåer i ett kontinuerligt arbete. Redan 2025 har priserna ökat kraftigt mot tidigare nivåer. Utöver ovanstående så pågår även dialog kring fjärrvärmepriset under 2026 och förväntan från leverantör är en höjning på ca 5 – 8 % årligen framåt. Även priserna på bioenergi har ökat då råvarupriserna har stigit. I grova drag kan kostnadsökningarna för energi och uppvärmning för 2026 uppskattas öka med ca 2 mnkr till följd av de nya priserna, vilket blir en ofinansierad utmaning för verksamheten. Detta är en konsekvens av att nuvarande budgetanvisningar och internhyressystem endast tillåter justering av hyra med beslutad inflationskompensation, internränta och tillkommande underhållsinvesteringar. År 2025 uppskattas kostnaderna öka med ca 5 mnkr vilket har hanterats genom att omfördelning av resurser från driftkostnader kopplat till projekt samt återhållsamhet inom övriga områden. Totalt uppskattas kostnadsökningen därmed till ca 7 mnkr de senaste åren.
2. Kommunfullmäktige beslutade 2023-06-21 att avveckla kultur- och fritidsnämndens verksamhet i Hallevibadet inför höstterminen 2023. Lokalen står sedan dess tom. Enligt KF 2025-02-19 beslutades inriktningen att hyra ut Hallevibadet på nytt men i dagsläget finns ingen ny hyresvärd på plats. Utöver Hallevibadet prognostiseras även Norra skolan, Huvudnässkolans aula och Lindgården att helt eller delvis vara tomställda inför 2026. Fastighetsenheten har en budgeterad kostnad för avskrivning på 79 mnkr och räntekostnad på 43 mnkr under 2025. Tomställda lokaler utgör ca 8% för 2025 och för 2026 väntas de

tomställda lokalerna utgöra ca 6,1%. Inför 2026 prognostiseras kapitalkostnaderna för de större tomställda lokalerna uppgå till ca 5 mnkr. Driftkostnader för de tomställda lokalerna utgörs av bland annat kostnader för försäkring, el, värme, rondering samt larm och övervakning. Dessa prognostiseras till en kostnad på ca 200 kronor per kvadratmeter, vilket innebär ytterligare ca 3 mnkr i ofinansierade kostnader. För Norra skolan har 1,9 mnkr tilldelats i tillfällig ram för år 2025 och 2026, men för övriga kostnader i tomställda lokaler saknas budgettäckning. Detta innebär att det krävs besparingar och återhållsamhet inom andra områden. Detta är ett läge som fastighetsenheten redan hanterar under 2025 och det finns ingen större känd förändring inför 2026. Tomställda lokaler är inte förenligt med en hög effektivitet och beslut för hur kommunen bör hantera de tomställda lokalerna skulle ha positiv inverkan både på kommunens ekonomi och mål.

3. Serviceenheten har inte haft full kostnadstäckning för Bojorten och de övriga sammanträdeslokalerna i kommunhuset de senaste åren. Intäkterna beror på hur ofta lokalerna bokas. En risk med det nuvarande systemet för sammanträdeslokaler är att betalande enheter ser det som en besparing att minska antal bokningar av lokalerna. Effekten av detta blir att hyrande enhet får en mindre kostnad fördelad men kommunens kostnad blir densamma och det saknas då istället budgettäckning hos serviceenheten. Enheten har dock sett en ökad frekvens vad gäller bokningar av Bojorten den senaste tiden vilket är positivt, men det är fortfarande en utmaning att få både Bojorten och de övriga sammanträdeslokalerna i ekonomisk balans.
4. Underhållsöversikten för Vänersborgs kommuns fastigheter under perioden 2025–2034 indikerar betydande utmaningar i att hantera eftersatt underhåll inom rådande budgetramar, både ekonomiskt och organisatoriskt. Förslag på utvecklingsåtgärd för att möta eftersatta och utredda underhållsbehov är att öka både investerings- och driftunderhåll. I underhållsöversikten har underhållsåtgärder klassificerats i tre olika prioriteringar; 1 där uteblivna åtgärder får stora konsekvenser, 2 vilket ger följdkonsekvenser om åtgärd uteblir och 3 som är det ordinarie planerade underhållet, det vill säga där ekonomisk livslängd uppnåtts så ersätts komponenten med en ny. Det totalt utökade behovet av driftunderhåll för samtliga kategorier beräknas uppgå till 9,4 mnkr per år under de kommande tio åren. Det utökade behovet för att åtgärda kategorierna prio 1 och prio 2 inom driften beräknas uppgå till 3,1 mnkr per år under de kommande tio åren. Observera att det är nödvändigt med regelbundna revideringar och anpassningar av de årliga underhållsplanerna utifrån varje fastighets specifika behov och egenskaper. Behovet av investeringsunderhåll beskrivs i bilagan för investeringar. Underhållsöversikten och underhållsplanen har tagits fram i enlighet med det uppdrag som samhällsbyggnadsnämnden tilldelades i beslutad MRP 2025-2027 och är bilagda i förslag till mål- och resursplanen. Underhållsöversikten visar att det med ett årligt ökat anslag finns möjligheter att bryta nuvarande trend av ett växande underhållsbehov. Om verksamheten inte erhåller ett utökat anslag så kommer det nuvarande behovet av investeringsmedel att flyttas fram och öka det totala behovet.
5. Budget för driftkostnader kopplat till projekt inom fastighet har tidigare uppgått till 8 mnkr. Till följd av ökade energi och värmekostnader har 3 mnkr behövt omfördelas till detta ändamål i budgetarbetet inför 2025, och risken är att ytterligare medel kommer behöva omprioriteras för att täcka ökade kostnader inför år 2026. Det kommer innebära ett minskat utrymme för de kostnader som går att påverka, exempelvis kan förstudier och utredningar i ett tidigt skede behöva skjutas fram i tiden. Det kommer också innebära en minskad

beredskap för stora engångskostnader kopplat till projekt, som exempelvis saneringar och utrangeringar. För att öka ambitionsnivån till tidigare nivåer finns ett behov 3 mnkr, annars blir konsekvensen en minskad ambitionsnivå framåt.

6. Sanden, Södra, är ett exploateringsprojekt för en helt ny stadsdel i Vänersborgs kommun. Om projektet startar enligt nuvarande prognostiserat scenario är det mycket omfattande och kommer att pågå under en längre tid. Projektet kommer att innebära stora kommunala kostnader både under och efter genomförandet. Utöver själva investeringen som i dagsläget bedöms till ca 348 mnkr, uppstår också stora driftkostnader. Många av åtgärderna bedöms vidtas de första fem till sju åren vilket kommer vara resurskrävande för organisationen. För 2026 är driftkostnaderna uppskattade till ca 17,8 mnkr, varav 10 mnkr är uppskattade saneringskostnader och 5 mnkr uppskattat behov av utökad personal. Övriga kostnader avser planhandläggning, förprojektering mm. Tillskott av budget för att finansiera driftkostnader för en utökad projektorganisation är avgörande för projektets framfart. Uppskattningarna är preliminära och bedöms variera över projektets genomförandetid, det finns en stor osäkerhetsfaktor kring marksanering på grund av de olika fyllnadsmassor som området är uppbyggt av. Detta resulterar i en osäkerhet både vid provtagning och bedömning. Resultatet visas först vid entreprenadarbetet. Scenariot bygger på att projektet genomförs enligt nuvarande planförslag och tidsram. Det är många osäkra förutsättningar som kan komma att påverka projekts framfart och utformning vilket kräver en flexibilitet i projekts organisation och ekonomi. Revideringar kommer att behöva genomföras löpande under projekttiden. Mer information om projektet finns att läsa i bilaga "Ny stadsdel på Södra Sanden – information, investering och risker MRP 2026-2028".
7. Inom samhällsbyggnadsförvaltningen finns verksamheter som bedöms samhällsviktiga, vilket kräver ett alltmer aktivt arbete med beredskap och säkerhet i takt med rådande samhällsutveckling. NIS 2-direktivet innebär att flera av verksamheterna omfattas av nya säkerhetskrav och arbetet med informationssäkerhet behöver stärkas upp ytterligare. Arbetet behöver vara proaktivt och förebyggande av flera orsaker, viktiga aspekter är ekonomi, anseende och förtroendekapital. För att säkerställa kontinuitet och effektivitet behöver säkerhetsarbetet stärkas. Samhällsbyggnadsförvaltningen ser ett ökat behov av en beredskaps- och säkerhetssamordnare som kan bidra med ett tillfredsställande säkerhetsarbete genom proaktiva insatser, utveckling och implementering av säkerhetsstrategier samt samordning av insatser vid kriser, extraordinära händelser och andra situationer. Tjänsten bedöms som strategiskt viktig ur ett kommunövergripande perspektiv. Finansiering är i dagsläget inte möjlig inom samhällsbyggnadsförvaltningens ram.

Konsekvenserna av att inte arbeta med säkerhet kan vara betydande. Dataintrång som ett exempel har ökat med 72 % mellan 2021 och 2023 och mänskliga misstag är inblandade i mellan 70 och 90 % av fallen. Under 2024 var den genomsnittliga monetära kostnaden för ett dataintrång 4,4 miljoner euro. Kostnaden är dock mycket större än så och kan innebära läckt kunddata, långa driftstopp och dataförlust som kan skada både enskilda individer och kommunens rykte. Ambitionsnivån bedöms öka, då arbetet sker på ett säkrare sätt med mer proaktivitet och kan ge förvaltningen besparingar på sikt genom att proaktivt mota kostsamma incidenter. På så sätt bidrar en beredskaps- och säkerhetssamordnare positivt till inriktningsmålet om ökad effektivitet.

8. Under 2025 pågår projekt för VA-anslutning och fiberdragning till Bergagården med en budgeterad kostnad om 10 mnkr som beslutades enligt KF 2024-06-19. Kapitalkostnaden för åtgärden prognostiseras uppgå till 475 tkr/år från och med 2026. Då investeringen är av näringspolitiska skäl och inte heller ingår i VA-verksamhetens område bör nämnden kompenseras för den utökade kostnaden. Denna kompensation är avgörande för att Gatuenheten ska bibehålla ambitionsnivån inom andra områden i verksamheten.
9. Under 2025 pågår projekt för att byta ut träbelysningsstolpar utmed statlig väg till en kostnad om totalt 3 mnkr, enligt beslut KF 2024-09-11. Åtgärden genomförs av säkerhetsskäl och syftar till att förbättra trafiksäkerheten och minska risken för olyckor. Kapitalkostnaden för projektet förväntas uppgå till 155 tkr från och med 2026. För att hantera den ökade kostnaden blir åtgärden att dra ned på befintlig drift och underhåll, vilket påverkar ambitionsnivån inom andra områden negativt.
10. a) Förvaltningen ser behov av utökat strategiskt arbete med träd. Behovet bottnar i ökade krav från allmänheten, mål, nya lagar och EU-förordningar. I dagsläget saknas information och kunskap om kommunens urbana trädbestånd och en trädplan skulle rusta kommunen i arbetet att nå miljö- och klimatmål samt ge ekonomiska vinster och förbättrat välmående för befolkningen. Under 2025 kommer gatuenheten att inventera urbana träd för att skapa en överblick av riskträd och ge förutsättningar för ett hållbart arbete framåt samt skapa en trädvårdsplan för Plantaget för att hantera förlusten av almträd. Plantaget är ett exempel på område där trädbeståndet i övervägande del består av samma art och är i samma ålder, något som kan innebära en stor förlust vid ett och samma tillfälle om exempelvis sjukdom slår till eller alla träd blir gamla och dåliga samtidigt. Resterande kostnader för att fortsätta det strategiska arbetet bedöms inte rymmas inom befintlig budget vilket innebär att framtagande av en övergripande trädplan kommer behöva stå tillbaka. Konsekvenserna av att inte ta fram en trädplan är att det fortsatt kommer saknas bakgrundsfakta för de rätta insatserna kopplat till klimat och miljö. En trädplan skulle möjliggöra att förutse framtida brister och riskfaktorer, vilket förebygger större kostsamma insatser.

b) På grund av almsjukan och klimatförändringar har behovet att hantera riskträd ökat de senaste åren. Kostnaden för att ta ner ett träd kan variera från 5-25 tkr beroende på trädets storlek, plats och riskfaktorer. Nuvarande budget gör det svårt att möta det växande behovet. Utan ökade anslag för träd försämras möjligheterna att på ett säkert och effektivt sätt ta hand om riskträd. Drift-, underhåll- och servicenivån på andra områden behöver sänkas för att skapa utrymme att hantera riskträden. Ambitionsnivån ökar då ökade resurser behöver tillföras till följd av ökat behov av hantering. Bidrag till mål/målvärden förblir oförändrat.
11. Gatuenhetens ansvarsområden för drift och underhåll växer genom nya exploateringar och investeringar, vilket har lett till ökade arbetsuppgifter och brist på resurser. Samtidigt ser gatuenheten nu effekterna av flera års ekonomisk återhållsamhet. Antalet felanmälningar har ökat med 33 % från 2023 till 2024. Nedskränningar inom skötsel och underhåll har orsakat missnöje bland invånare och företag. Flera nya projekt planeras, men det finns inte tillräckligt med personal för att genomföra dem. Nybyggda områden, som exempelvis Skaven, med tillhörande vägnät, cykelvägar, parker och offentliga ytor, kräver kontinuerlig skötsel och underhåll för att säkerställa kvalitet, säkerhet och service. Samtidigt utvecklas ytterligare planer och visioner för att göra Vänersborg ännu mer attraktivt. Bland de större exploaterings- och investeringsprojekt som planeras de kommande åren finns: Tågstopp

Brålanda, Vänersborgs torg, Södra Sanden, Norra Sanden, Sportcentrum, Stadsparken vid Torpa och Hamngatan. Dessa projekt behöver genomföras parallellt med gatuenhetens löpande arbete. Gatuenhetens grunduppdrag, inriktningsmål och miljömål riskerar därför bli eftersatta. Resultatet från den årliga medarbetarundersökningen visar tydligt att resursbrist och arbetsbelastning redan idag resulterar i att många arbetsuppgifter påverkas negativt eller inte hinns med alls inom områden som administration, rapportering och uppföljning. Gatuenheten ser behov av att förstärka verksamheten med en parkarbetare och en anläggningsarbetare á 510 tkr samt en projektledare och ingenjör á 710 tkr. En sådan utökning skulle skapa balans och ge förutsättningar för ökad ambitionsnivå utifrån dagens utgångsläge. Dessa utökningar anses inte möjliga med nuvarande budget och konsekvensen blir att gatuenheten behöver göra nedskärningar i service och kvalité inom olika arbetsområden. En långsiktig, strategisk satsning på personal är avgörande för att kunna hantera framtidens visioner om ett attraktivt Vänersborg och samtidigt bibehålla kvalitén på Vänersborgs offentliga ytor och infrastruktur.

12. Varje vår sopar gatuenheten upp vinterns grus som använts i halkbekämpning. Gruset, som klassificeras som miljöfarligt avfall, har tidigare legat på entreprenörens ansvar att transportera till deponi och ingick i anbudssumman. Verksamheten har upplevt svårigheter med att följa upp detta, då mängden isgrus varierar vid utläggning och mängden som sopas upp ofta blir mindre än vad som lagts ut på grund av trafik, väder och vind. För att säkerställa att det miljöfarliga avfallet hanteras korrekt, valde verksamheten att i den senaste upphandlingen lyfta ur detta ur avtalet och själva ta ansvar för bortforslingen. Detta innebär en årlig kostnad på ca 1 mnkr. Det nya avtalet innebär dock inte prissänkningar utan ligger kvar på samma nivå trots att del av tjänsten utförs i egen regi. Detta drabbar verksamheten som tvingas göra besparingar i form av minskat drift och underhåll på andra områden. Denna åtgärd bidrar till kommunens miljömål för 2030, som syftar till att förbättra hanteringen av miljöfarligt avfall och säkerställa att det tas om hand på ett ansvarsfullt sätt. Genom att ta över ansvaret för bortforslingen av isgruset, bidrar verksamheten till att uppfylla dessa mål och främjar en hållbar utveckling inom kommunen.
13. Kommunstyrelseförvaltningen har informerat om befarade prishöjningar för IT-tjänster i samband med arbetet med förslag till Mål- och resursplan. I prognoserna beskrivs de nya priserna öka med 600 tkr för år 2026 i jämförelse med 2025 års debitering till samhällsbyggnadsförvaltningen. En stor del av prisökningarna belastar köp och säljverksamheter vilket innebär att slutkostnaden debiteras vidare till kundförvaltningarna men återstående del behöver finansieras inom samhällsbyggnadsnämnden. För 2026 uppgår den ofinansierade kostnaden till ca 220 tkr. Den ökade debiteringen påverkar inte ambitionsnivån och målvärdet inom området då det är samma tjänst som levereras till en ökad kostnad, det kommer däremot att kunna ha negativ påverkan på målvärden och ambitionsnivåer i andra delar i samband med anpassning av den ökade kostnaden till ram.

Bidrag till inriktningsmål och målvärden

Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv

Mått (Kolada)	Nuläge	Ambitionsnivå 2026	Ambitionsnivå 2028	Nämnder
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel	32,6 (2024)	31,0	29,6 (rikssnitt 2024)	Samtliga

- Ett professionellt bemötande i kontakten med kommuninvånarna samt en god kommunikation vid incidenter och störningar kan skapa tillit.
- Ett aktivt arbete utifrån rådande förutsättningar vad gäller effektiv hantering av felanmälningar och gott bemötandet av kommuninvånarna i samband med dessa för att skapa förtroende.
- Kommunera att säkra måltider tillhandhålls enligt måltidspolicy. Rutiner och rätt kompetens för att matgästerna ska kunna känna sig trygga i att inte bli sjuka av maten. Detta gäller vid transport av maten såväl som vid tillagning och servering.

Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan

Mått (Kolada)	Nuläge	Ambitionsnivå 2026	Ambitionsnivå 2028	Nämnder
Utfall på mätbara indikatorer vad gäller årliga mål för transport, el och uppvärmning i Strategi för fossilfritt Vänersborg 2030	12 av 20 indikatorer uppnådda enligt årets målvärde (2022)	Minst hälften av indikatorerna ska uppvisa en förbättring jämfört med nuläge	Minst två tredjedelar av indikatorerna ska uppvisa en förbättring jämfört med nuläge	KS, SBN, BN, SOC
Antal genomförda eller påbörjade klimatlöften för kommunen	22 påbörjade eller uppfyllda av 24	Samtliga antagna klimatlöften är påbörjade eller uppfyllda	Samtliga klimatlöften är uppfyllda	SBN, KS, SOC, MHN

Fossilfritt 2030

För att identifiera möjliga områden att bidra på mätbara indikatorer i Strategi för Fossilfritt 2030 har samhällsbyggnadsförvaltningen utgått från åtgärdslistan som återfinns i Vägledningen för ett fossilfritt Vänersborg 2030, förvaltningen bedömer att kunna bidra i följande åtgärder:

- **Åtgärd 5. Planlägg för ett arbete med hållbarhetsprofil.** Ingår i ordinarie arbete och planeras kontinuerligt. Befintliga checklistor och processer tar hänsyn till dessa

aspekter vid byggnation. Mer kunskap och resurser krävs för att kunna bidra fullt ut på området.

- **Åtgärd 9. Revidering av fordonsriktlinjer.** Arbete påbörjades 2024 och planeras avslutas 2025. Revidering sker i samarbete med KS. Implementering fortsatt under 2026.
- **Åtgärd 13. Laddinfrastruktur på kommunala arbetsplatser.** Är ett lagkrav och upphandlad leverantör finns. Arbetet pågår.
- **Åtgärd 19. Krav och uppföljning av energiprestanda vid nybyggnation.** Vid nybyggnation tas denna alltid i beaktande.
- **Åtgärd 20. Fortsatt arbete med energieffektivisering.** Sker löpande.
- **Åtgärd 24. Andelspark för solceller.** Sker i viss form. Kommunen får tillverka och förbruka själv, men inte sälja. Kommunen kan anvisa mark för energiproduktion, vilket uppmuntras.
- **Åtgärd 25. Dialog kring fjärrvärmeanslutningar.** Sker löpande.

Klimatlöften

- **Klimatlöfte 13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet.** Arbetet sker kontinuerligt med hastighetsbegränsningar, gång- och cykelstråk samt belysningsåtgärder för ökad trygghet. Planering av gång- och cykelbro som en förlängning av Sundsgatan sker med byggstart 2026. Samverkan med flera partners för stadsutveckling.
- **Klimatlöfte 14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering.** Flexibel parkeringsnorm tillåter samnyttjande, bilpooler och bilfritt boende. Allmänna parkeringar styrs med P-skiva och tider för korttidsparkering nära centrum. Laddstrategi och utbyggnad av laddinfrastruktur pågår för att möta lagkrav.
- **Klimatlöfte 18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader.** Vi ställer krav på att nya fordon och maskiner ska drivas med fossilfritt bränsle där det är möjligt. Miljö- och klimatkrav på nya entreprenadavtal är svåra att ställa eftersom marknaden inte är tillräckligt utvecklad. Marknaden bevakas konstant för att byta till miljövänliga alternativ.
- **Klimatlöfte 21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.** Att minska matsvinnet ingår också i ett av förvaltningens förväntade resultat och arbetas aktivt med.
- **Klimatlöfte 22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål.** Mätning av CO₂e ingår också i ett av förvaltningens förväntade resultat. Justeringar i menyerna sker för att nå målet.
- **Klimatlöfte 26 Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning.** Åtgärderna på kretsloppsparken är införda. Lagförändring av insamlat avfall medför ett införande av fastighetsnära insamling senast 2027.
- **Klimatlöfte 28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd.** Sker kontinuerligt.
- **Klimatlöfte 29. Vi bygger i trä.** Sker när det är aktuellt.
- **Klimatlöfte 30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial.** Behöver arbetas in i arbete vi byggnation så att aspekten inte förbigås. Inom Kretslopp är insamling planerad i samarbete med Trollhättan.

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Mått (Kolada)	Nuläge	Ambitionsnivå 2026	Ambitionsnivå 2028	Nämnder
Företagsklimat enl. (Insikt) - Totalt, Index, %	79 (2023)	75	76	MHN, BN, KS, SOC, SBN
Svenskt näringsliv: Företagsklimatet - Sammanfattande omdöme	3,36 (2024)	3,60	3,65	SAMTLIGA

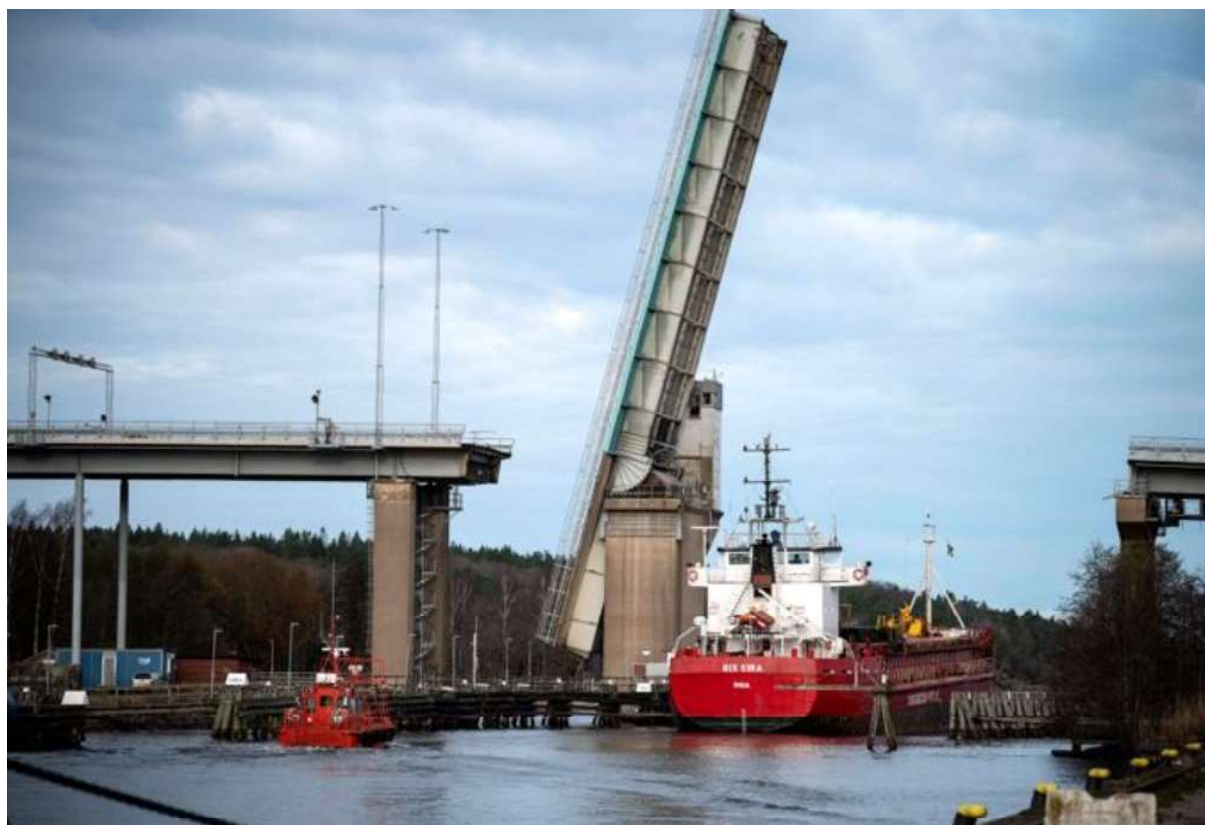
- Mark- och exploatering arbetar för att förbättra kommunens näringslivsklimat och är del av en ny etableringsgrupp. Gruppen ska utveckla en etableringsstrategi för att effektivisera processen. I dialogen med invånare och företag strävar de efter att vara tillmötesgående och lösningsinriktade samt främja en öppen dialog.
- RFI (Request for Information) används där lämpligt i samband med upphandling.
- God dialog vid kontakt med invånare och företag.
- Deltagande i samverkansgrupper (ex. fastighetsägare och företag)
- En av livsmedelsupphandlingarna som gjordes med avtalsstart 2023 har som målsättning att möjliggöra för lokala producenter att leverera till Vänersborgs kommun vilket kan bidra till ett positivt näringslivsklimat.
- I föreslagna VA- och avfallstaxor finns ambitionen att fortsätta med införandet av digitala vattenmätare och vidareutveckla Open E-plattformen med fler integrationer med verksamhetssystemet Future. Företag kan då erhålla större kontroll av förbrukning och avfallsinhämtning vilket kan ge bättre kostnadsstyrning.

Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Mått (Kolada)	Nuläge	Ambitionsnivå 2026	Ambitionsnivå 2028	Nämnder
Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalindex	80 (2024)	81	82	Samtliga
Sjukfrånvaro	9,2 (2024)	8,7	8,2 (gul 2022)	Samtliga

- Värden på HME och sjukfrånvaro varierar i olika verksamheter på förvaltningen där vissa redan har nått ambitionsnivåerna medan andra verksamheter har en väg kvar att gå. Systematiskt arbetsmiljöarbete och tidiga insatser är åtgärder för att både upprätthålla och förbättra HME och sjukfrånvaro.

Konsekvensbeskrivning av investeringsplan 2026-2028 Samhällsbyggnadsförvaltningen

3. Förvaltningens beskrivning av åtgärder och konsekvenser i förslaget till investeringsplan 2026-2028

3.1. Förutsättningar som åtgärder och konsekvenser är baserade på

Nämndernas investeringsramar motsvaras av mål- och resursplan 2025-2027. För fastighetsinvesteringar beslutade kommunstyrelsen 2025-01-29 § 14 att fastställa Lokalförsörjningsunderlaget 2026– 2035 som ett referensunderlag och överlämnar detta till samtliga nämnder att använda som underlag i arbetet med Mål- och resursplan 2026-2028.

För planens första år, budget 2026 (i mål- och resursplan 2025-2027), är det endast i undantagsfall som nya objekt kan föreslås då kommunens investeringsbudget är omfattande och utrymmet för att finansiera driftkostnaden för nya investeringar är den hyrande nämndens ansvar. Alternativet är att nämnden stryker eller flyttar fram planerade investeringar i tiden, till förmån för nya förslag.

Det finansiella investeringsmålet säger att årets investeringar (exkl. VA/renhållning) maximalt ska motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag. I ramen för budget 2026 motsvarar det 230 mnkr, varav fastighetsinvesteringarnas andel kan beräknas till maximalt 159 mnkr. Det har samhällsbyggnadsnämnden att förhålla sig till i sitt förslag om fastighetsinvesteringar.

3.2. Sammanfattning

Som beskrivs i ovan avsnitt säger det finansiella investeringsmålet att årets investeringar (exkl. VA/renhållning) maximalt ska motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag. I ramen för budget 2026 motsvarar det 230 mnkr. Arbetet med att ta fram förslag till ny investeringsplan har genomförts i flera steg. Först har en uppföljning av samtliga investeringar för innevarande år genomförts i syfte att ta fram en prognos för utfallet 2025. Därefter har eventuella prognostiserade förskjutningar från 2025 vägts in i planen för 2026. På grund av fördröjningar och fördyringar i flera större projekt har förslaget på investeringsplan ökat i jämförelse med den nuvarande beslutade planen för 2025-2027. Flera av de större investeringarna är initierade av näringspolitiska skäl som exempelvis Sanden Södra och Norra, Grunnebo industriområde, bro över Hamnkanalen och samhällsmast på plåtåbergen. Det finns även stora underhållsinvesteringar av brådska karaktär som redan har fördröjts utifrån ordinarie tidsplan, som exempelvis renovering av Residensbron och bropelare på Dalbobron, anläggningar som har stor påverkan på stadskärnan i Vänersborg. De uppräknade exemplen enligt ovan summerar till drygt 97 mnkr för 2026. Förvaltningens förslag till beslut summerar till 501,7 mnkr för 2026 varav 202,7 avser VA och renhållning. Det innebär att det finansiella målet inte uppnås enligt nuvarande förslag.

3.3. Prioritering av fastighetsinvesteringar

Enligt budgetanvisningarna har samhällsbyggnadsnämnden 159 mnkr att förhålla sig till i sitt förslag om fastighetsinvesteringar för år 2026. Ramen bygger på det finansiella målet om att investeringar (exklusive VA/RH) max ska motsvara 7% av skatter och generella statsbidrag. I lokalförsörjningsunderlaget kan utläsas att prognos för motsvarande belopp

2027 uppgår till 163 mnkr. Fastighet har utifrån detta tolkat ramen för 2027 och 2028 till 163 mnkr.

Arbetet med att anpassa förslaget om fastighetsinvesteringar till den angivna ramen om 159 mnkr har genomförts i flera steg. Först har en uppföljning av samtliga fastighetsinvesteringar för innevarande år genomförts i syfte att ta fram en prognos för utfallet 2025. Därefter har eventuella prognostiserade förskjutningar från 2025 vägts in i planen för 2026. Därefter har nämndernas beslutade förslag till fastighetsinvesteringarna vägts in för år 2026–2028. Efter att dessa delar hade vägts in kunde det konstateras att nämndernas förslag till fastighetsinvesteringar med tillägg för fördröjningar överskred ramen. Lokalförsörjningsunderlaget har använts som ett stödjande underlag vid upprättande av förslaget till investeringsplanen, men eftersom prioritering av föreslagna investeringar saknades i underlaget krävdes dialog mellan förvaltningarna för att prioritera mellan projekten. Förslaget har därefter presenterats och diskuterats i lokalförsörjningsgruppen.

Orsaker till det ökade behovet av investeringar beror på fördröjningar i pågående projekt samt att utbyggnad av 2st avdelningar på Öxnereds förskola tidigarelagts. Projektet för Boende med sammansatta behov har fördröjts utifrån nuvarande beslutade tidsplan vilket innebär att 11 mnkr behöver planeras in 2026 i stället för 2025. Utbyggnation av Öxnereds förskola har tilldelats en tilläggsbudget med 20 mnkr för år 2026 enligt beslut från KF 2025-02-19 §17.

För att anpassa till angiven ram för fastighetsinvesteringar har projekt Mariedalsskolan, idrottshall/specialsalar samt projekt Mötesplats Unga, Torpa flyttats fram några månader. Utifrån dessa åtgärder blir det möjligt att kunna flytta medel från 2026 till 2027. Projekt Brålandabadet har flyttats fram till 2027, Kultur- och fritid kommer att genomföra ett underhåll av bassängen under 2025 vilket gör det möjligt att flytta på projekt Brålandabadet ett år.

3.4. Behov av utökade investeringsmedel som ingår i förslag till investeringsplan 2026-2028

Skräcklans Vattenverk

Entreprenören för Skräcklans vattenverk har aviserat om kostnadsökningar i det pågående projektet. Projektets slutprognos bedöms öka från 255 mnkr till 272 mnkr inklusive byggherrekostnader och bidrag från myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Konsekvenserna av de tillkommande kostnaderna och förändringarna i projektet är omfattande, vilket påverkar finansieringen och kan kräva ytterligare medel eller omfördelning av befintliga resurser. Tillkommande kostnader i projektet beror på flera olika faktorer. För det första har hanteringen av översvämningar och skyfall blivit en viktig långsiktig investering för att säkerställa att vattenverket kan fungera effektivt under alla förhållanden. Ett av de mest betydande tillvalen är de säkerhetsåtgärder som vidtagits till följd av den rådande omvärldssituationen innebär en högre skyddsnivå för både personal och anläggning, vilket minskar risken för säkerhetsincidenter.

Mer processutrustning har lagts till för att säkerställa en ännu säkrare drift av vattenverket. Detta inkluderar även uppgradering av äldre el-utrustning som inte var med i den ursprungliga projekteringen. Internationella marknadsförhållanden har lett till en hastig

prisökning på processutrustning från utländska leverantörer, vilket har påverkat de ursprungliga kalkylerna och index i projekteringsskedet. Förbättringar av arbetsmiljön har också lagts till, omklädningsrum och vistelseutrymmen för personalen. Dessa förändringar förväntas öka trivseln och produktiviteten, även om de initialt medför högre investeringskostnader.

Sammantaget leder dessa förändringar till att projektet blir mer robust och anpassat till framtida krav och förhållanden, men de medför också ökade kostnader och en mer komplex projektplanering

Reservoarer Skräcklan

VA-investeringarna har utökats med reservoarer för Skräcklan om totalt 32 mnkr i investeringplanen 2026-2028. Investeringen är nödvändig på grund av framtida kapacitetskrav samt att de befintliga reservoarerna är väldigt gamla, mellan 70 och 140 år, och behöver bytas ut. De nya lågreservoarerna beräknas få en livslängd på 100 år. Om inte dessa reservoarer uppdateras kan vattenverket sakna den kapacitet som krävs för att säkerställa en stabil vattenförsörjning, särskilt under perioder av hög efterfrågan eller nödsituationer som torka och översvämningar. Utan tillräcklig kapacitet kan konsekvenserna inkludera vattenbrist, minskad säkerhet och tillförlitlighet i vattenförsörjningen, och ökade påfrestningar på de redan åldrade strukturerna, vilket kan leda till kostsamma reparationer och driftstörningar.

Lågreservoar Brålanda

Lågreservoar i Brålanda har uppskattade kostnadsökningar till följd av tillkommande reservkraftverk, nya pumpar och svåra markförhållanden. Det totala anslaget har reviderats från 25 mnkr till 36,5 mnkr i förslag till investeringsplanen. Projektet prognostiseras fördröjas under 2025 till följd av försenade geundersökningar. Enligt geundersökningarna visade resultaten på betydande problem i markförhållandena som måste hanteras innan detaljplanen kan tas fram. Dessa utmaningar omfattar bland annat instabilitet i marken och förekomst av grundvatten som kräver ytterligare utredning och åtgärder. Detta har påverkat den totala budgeten och orsakat att medlen inte har kunnat användas fullt ut under innevarande år.

3.5. Behov av investeringsmedel som inte ingår i förslag till investeringsplan 2026-2028

Behov av utökat investeringsunderhåll inom fastigheter

Underhållsöversikten för Vänersborgs kommuns fastigheter under perioden 2025–2034 indikerar betydande utmaningar i att hantera eftersatt underhåll inom rådande budgetramar, både ekonomiskt och organisatoriskt. Förslag på utvecklingsåtgärd för att möta eftersatta och utreda underhållsbehov är att öka både investerings- och driftunderhåll. I underhållsöversikten har underhållsåtgärder klassificerats i tre olika prioriteringar; 1 där uteblivna åtgärder får stora konsekvenser, 2 vilket ger följdkonsekvenser om åtgärd uteblir och 3 som är det ordinarie planerade underhållet, det vill säga där ekonomisk livslängd uppnåtts så ersätts komponenten med en ny. Det totalt utökade behovet av investeringsunderhåll för samtliga kategorier beräknas ökning uppgå till 13,8 mnkr per år under de kommande tio åren. Det totalt utökade behovet för att åtgärda investeringar inom kategorierna prio 1 och prio 2 beräknas uppgå till 3 mnkr per år under de kommande tio åren. Observera att det är nödvändigt med regelbundna revideringar och anpassningar av de årliga underhållsplanerna utifrån varje fastighets specifika behov och

egenskaper. Det kartlagda behovet avser både investerings- och driftunderhåll. Behov av driftunderhåll beskrivs i bilaga 2, konsekvensbeskrivning samhällsbyggnadsförvaltningen. Underhållsöversikten och underhållsplanen har tagits fram i enlighet med det uppdrag som samhällsbyggnadsnämnden tilldelades i beslutad MRP 2025-2027 och är bilagda i förslag till mål- och resursplanen. Underhållsöversikten visar att det med ett årligt ökat anslag finns möjligheter att bryta nuvarande trend av ett växande underhållsbehov. Om verksamheten inte erhåller ett utökat anslag så kommer det nuvarande behovet av investeringsmedel att flyttas fram och öka det totala behovet.

Lokal för beredskapslager

Det finns behov av en ny lokal för förvaring av livsmedel och utrustning för beredskapssyfte i kommunen. Nuvarande lokal är för liten och inte lämplig för ändamålet. En ny större lokal behövs för att säkerställa måltidsleveranser vid krissituationer. Finansiering av hyreskostnaden bör vara central för hela kommunen för att möta lagkrav och undvika höjda måltidspriser. Om inte en större lokal kan uppföras, riskerar kommunen att inte ha tillräcklig beredskap vid kriser, vilket kan påverka måltidsleveranser till äldreboende, hemtjänst, förskolor och skolor. Kostnad för förrådslokal samt lagersystem uppgick till 65 tkr för år 2024, vilket i har fördelats ut på kunderna. Lokalens ändamål är inte riktad mot någon enskild förvaltning utan finns som en resurs vid särskild händelse för hela kommunen. Då ändamålet för lokalen är väldigt specifikt bör finansieringen av hyreskostnaden ligga centralt i kommunen. Det gäller även licenskostnaden för det förrådsprogram som används. Om central finansiering inte kan möjliggöras behöver den framtida kostnaden finansieras genom höjda måltidspriser till kunderna. Kostnaden för en framtida lokal är i dagsläget inte känd då framtagande av alternativ pågår.

Trädplantering

I åtgärds- och konsekvensbilagan för driftbudget 2026 beskrivs utmaningar kopplat till trädplan och hantering av riskträd. I takt med att allt fler träd tvingas tas ned på grund av sjukdomar som almsjukan och klimatförändringar, är det viktigt att även vidta åtgärder för att kompensera för dessa förluster. Behovet av nyplantering av träd är idag högre än vad gatuenheten har möjlighet till att utföra och förvalta. Målet idag är att kompensera med två träd för varje träd som tas ned. För dessa två träd tar det minst 50 år innan de är i närheten av att producera ekosystemtjänster på en nivå som ett fullvuxet skyddsvärt träd gör. Genom att plantera fler träd än vad som görs idag kan vi bättre kompensera för det värde vi förlorar, återställa biologiska mångfald, minska koldioxidutsläppen och skapa grönnare och mer hälsosamma samhällen. För att återplantera på en hållbar nivå uppskattar gatuenheten behov om återkommande årliga investeringar om 800 tkr.

Hamngatan

I samband med arbete för framtagandet av detaljplan för Hamngatan har det genomförts geotekniska undersökningar i området. Det påvisades då att Hamngatan och kajkonstruktionen inte uppnår erforderlig säkerhetsfaktor vid stabilitets-beräkningarna och stabiliteten bedöms därmed vara otillfredsställande. De preliminära kostnadsuppskattningarna planeras i dagsläget till tre etapper på området och beräknas uppgå till 8,2 mnkr/år under en treårsperiod. De uppkomna summorna ryms inte i dagsläget inom gatuenhetens budgetram. Om investeringen fortsatt skjuts fram så kan det på sikt bli aktuellt att stänga av Hamngatan för trafik/allmänheten.

Gatuarbete i samband med VA-saneringar

Kretslopp och vatten fördubblar sin investeringstakt för VA-investeringar och gatuenheten behöver vara följsam med sin investeringsbudget i samband med VA-projekten för att nå samordningsvinster och bibehålla återställningstakten av kommunen gator. Utifrån enhetens beräkningar skulle det årliga anslaget behöva öka med 2 mnkr årligen för att möta den ökade takten.

Beläggningsunderhåll

I verksamhetsplan 2025-2027 fick förvaltningen ett riktat uppdrag från nämnden om att indexera upp resultatet av nivåerna från tidigare utredning av gatuunderhåll. År 2021 inventerades kommunens vägnät där det visade sig att ett årligt anslag på 11 mnkr behövdes för att bibehålla vägkapitalet. För att öka vägkapitalet bedömdes behovet uppgå till 17 mnkr/år. Gatuenheten beviljades ett årligt anslag på 11 mnkr. Till följd av lågkonjunktur, inflation och Rysslands invasion av Ukraina räcker inte längre 11 mnkr för att bibehålla vägkapitalet.

Om vägkapitalet fortsätter att minska medför det flertalet negativa konsekvenser. Risk för ojämnheter i vägnätet kan orsaka skador på fordon och öka antalet trafikolyckor. Genom att inte bibehålla vägkapitalets värde finns risk för kapitalförstöring som medför högre kostnader för reparation och akuta underhåll. Idag krävs ett årligt anslag på 14,3 mnkr för att bibehålla vägkapitalet, det vill säga en ökning med 3,3 mnkr plus ersättning för kapitalkostnader 2027. För att öka vägkapitalet, skulle det årliga anslaget för beläggningsunderhåll istället behöva höjas med 11,1 mnkr plus ersättning för kapitalkostnader 2027.

Indexuppräknings gatuunderhåll (tkr)	Ursprungligt belopp i utredning 2021	Index uppräknat belopp	Utökning investeringsmedel 2026 från nuvarande nivå	Kapitalkostnad 2027
Bibehålla vägkapitalet	11 000	14 300	3 300	300
Öka vägkapitalet	17 000	22 100	11 100	950

Indexuppräknings av 11 mnkr respektive 17 mnkr är baserad på entreprenadindex, asfaltmassor. Inventeringen av gatunätet genomfördes i september 2021 och har räknats upp till januari 2025 i ovanstående tabell.

Gatubelysning

2021 trädde EU:s ekodesigndirektiv i kraft vilket bland annat gör att ljuskällor av metallhalogen eller högtrycksnatrium kommer att sluta tillverkas senast 2027. I dagsläget består kommunens belysningsbestånd till 70% av den utgående armaturen. P.g.a. att ljuskällan är på utgående har den stigit mycket i pris och Gatuenheten ser behov och fördelar att investera i ett byte till LED/smart belysning för att på lång sikt göra både ekonomiska och miljömässiga besparingar. Genom t.ex. närvarostyrning kan energikostnaderna sänkas. Att byta armatur till LED har också visat sig ha positiva effekter på tryggheten. Kostnaden att byta ut samtliga återstående gatubelysningsarmaturer till LED/smart belysning uppskattas till 17,7 mnkr för inköp och montering. Gatuenheten räknar med att någon ersättning för kapitalkostnader inte behövs då detta täcks i nuvarande budget med de ekonomiska besparingar som den minskade

energiförbrukningen ger. Gatuenheten saknar resurser i form av personal för att genomföra projektet med utbytet och behöver därför ta in en projektledare för att leda arbetet med att byta ut kvarvarande gammal belysning till LED. Utöver detta ska projektledaren även utreda det aktuella behovet av utbyte av kablage, fundament & stolpar och vad de faktiska kostnaderna blir. Gatuenheten föreslår därför en tillfälligt ökad driftbudget på 700 tkr per år i två år, 2026 & 2027.

I den beslutade verksamhetsplanen för samhällsbyggnadsförvaltningen 2025-2027 har nämnden uppdragit åt gatuenheten att räkna på en pay off-tid för utbyte av belysning till LED. Med en räntekostnad på 2,75% skulle pay off-tiden för investeringen bli 12,6 år om utbytet sker på 3 år. Observera att pay off-metoden visar hur snabbt en investering betalar tillbaka sig själv genom årliga besparingar, som om den var en isolerad del. Metoden tar inte hänsyn till den ekonomiska livslängden eller kapitalkostnaden som skulle uppstå för gatuenheten. Besparingen som används vid beräkning av pay off-tiden kommer behövas för att betala kapitalkostnaden som kommer uppstå hos gatuenheten.

Gatubelysning		2026	2027	2028	Totalt
Investering	LED-belysning	5 900	5 900	5 900	17 700
Drift	Projektledare	700	700	0	1 400
Total summa		6 600	6 600	6 600	19 100

Kapitalkostnad förväntas bekostas genom besparing av energiförbrukning vid byte till LED-belysning.

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
Gator och vägar							
1	Belysningsprojekt	Årligt anslag		2,3	3,5	2,0	7,8
2	Gatuarbete i samband med va-sanering	Årligt anslag		3,9	4,0	4,0	11,9
3	Diverse trafikåtgärder	Årligt anslag		1,2	1,2	1,0	3,4
4	Utredning/förprojektering	Årligt anslag		0,3	0,3	0,3	0,9
5	Belägg.n.underhåll f.d. drift	Årligt anslag		11,0	11,0	11,0	33,0
6	Brounderhåll	25/01-26/12	40,0	25,0			25,0
7	Bro hamnkanalen	25/01-26/12	15,0	14,5			14,5
8	Statsbidrag Bro hamnkanalen	25/01-26/12	-5,5	-5,5			-5,5
9	Utveckling Brålanda i samband med tågstopp	28/01-30/12	32,0			4,0	4,0
10	Belysning - Kretsloppsparken - Propellerg.	26/01-26/12	0,7	0,7			0,7
11	Platsutveckling	Årligt anslag		0,5	0,5	0,5	1,5
12	Underhåll Köpmansgränd	26/01-26/12	1,5	1,5			1,5
S:a Utgifter				55,4	20,5	22,8	98,7

Kommentarer till investeringar i gator och vägar

1	Årligt anslag för belysningsprojekt
2	Årligt anslag för gatuarbete i samband med VA-sanering
3	Årligt anslag för diverse trafikåtgärder
4	Årligt anslag
5	Belägningsunderhåll
6	Brounderhåll i enlighet med rapport avseende brister och åtgärder, utförd av WSP, Bro- och Vattenbyggnad SBN. DNR. 2023/268. Avser renovering av Residensbron samt bropelare på Dalbobron.
7	Nybyggnation av gång- och cykelbro. Binder ihop Sanden och Sundsgatan.
8	Statsbidrag bro hamnkanalen, med förutsättning att motprestationer beviljas av Trafikverket
9	GC-vägar Brålanda
10	Trafiksäkerhetsåtgärd. Byter ut till trafiksäkrare stolpar längs Tegelbruksvägen
11	Investering i stadskärnan. Årligt anslag.
12	Renovering tät- och ytskikt

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
Kollektivtrafikåtgärder							
13	Bhpl Korsebergsvägen vid Kappenvägen			0,6			0,6
14	Bhpl Agnesborgsvägen vid Arrendegatan				0,6		0,6
15	Bhpl Fabriksgatan vid Änggatan				0,6		0,6
16	Bhpl Marierovägen Hedmanstorget				0,3		0,3
17	Bhpl Granåsvägen vid Kyrkan					0,6	0,6
18	Bhpl Granåsvägen vid Helenebergsvägen					0,6	0,6
19	Bhpl Öxnereds station					0,3	0,3
S:a Utgifter				0,6	1,5	1,5	3,6

Kommentarer till investeringar i kollektivtrafikåtgärder

13-19 Kollektivtrafikåtgärder. Tillgänglighetsanpassning

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
Cykelbefrämjande åtgärder							
20	GC Tegelbruksvägen, Ankargatan till Propellergatan	27/01-27/12	3,0		3,0		3,0
21	GC Karlsbergsvägen	27/01-27/12	2,5		2,5		2,5
22	GC Granåsvägen, Stationsvägen till Kyrkan	28/01-28/12	3,2			3,2	3,2
S:a Utgifter				0,0	5,5	3,2	8,7

Kommentarer till investeringar i cykelbefrämjande åtgärder

20-22 Åtgärder för att främja cykelåkning

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
Parkverksamhet							
23	Grönytor, lekplatser, parker m.m.	Årligt anslag		1,5	1,5	1,5	4,5
S:a Utgifter				1,5	1,5	1,5	4,5

Kommentarer till investeringar i parkverksamhet

23 Årligt anslag

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
VA-verksamhet							
24	Säkerhetsarbete enligt EU-direktiv	Årligt anslag		1,5	1,5	1,5	4,5
25	Skräcklans vattenverk	22/01-26/12	272,0	56,0			56,0
26	Ombyggn. på vatten- och avloppsverken	Årligt anslag		3,0	3,0	3,0	9,0
27	Lågreservoar Brålanda	23/01-26/12	36,5	31,4			31,4
28	Säkerhetsarbete avloppsrening	Årligt anslag		0,5	0,5	0,5	1,5
29	Digitala vattenmätare	Årligt anslag		1,0	1,0	1,0	3,0
30	Nya serviser	Årligt anslag		2,0	2,0	2,0	6,0
31	Dagvattenanläggningar	Årligt anslag		3,0	3,0	3,0	9,0
32	Saneringar enligt Blåplan	Årligt anslag		40,0	40,0	40,0	120,0
33	Dagvattenanläggning Nordkroken	23/01-25/12	11,8	9,3	1,6		10,9
34	Reservoarer Skräcklan	26/01-27/12	32,0	16,0	16,0		32,0
35	Gasmotor	26/01-26/12	3,5	3,5			3,5
36	Centrifug/press	26/01-26/12	2,0	2,0			2,0
S:a Utgifter				169,2	68,6	51,0	288,8

Kommentarer till investeringar i VA-verksamhet

24	Årligt anslag	
25	Byggnation startat i juni 2023. Arbetet beräknas pågå till och med 2026 med fördyring enligt ny kalkyl.	
26	Årligt anslag	
27	Ny reservoar i Brålanda. Fördyring enligt ny kalkyl och tillkommande reservkraftverk och nya pumpar.	
28	Årligt anslag	
29	Fjärravlästa läcksökande, larmande vattenmätare, antenner för avläsning	
30	Årligt anslag. Avser stora kostnadskrävande serviser	
31	Kostnader sammanhängande med ny dagvattenplan	
32	Årligt anslag	
33	Dagvattenanläggning Nordkroken. Lagkrav och föreläggande från länsstyrelsen.	
34	Nya reservoarar vid Skräcklans vattenverk, för att säkertställa kapacitet som krävs för en stabil vattenförsörjning, särskilt under perioder av hög efterfrågan eller nödsituationer som torka och översvämningar	
35	Gasmotorn på avloppsverket behöver ersättas med ny	
36	Centrifug/press på avloppsverket behöver bytas ut	

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
Renhållningsverksamhet							
37	Utrustning och inventarier	Årligt anslag		1,5	1,5	1,5	4,5
38	Fordon/maskiner	Årligt anslag			2,5	2,5	5,0
39	Förändrad avfallshantering	24/01-26/12	65,0	14,0			14,0
40	Avfallshantering landsbygden	26/01-26/12	10,0	10,0			10,0
41	Utbyggnation Kretsloppspark	25/01-26/12	15,0	8,0			8,0
S:a Utgifter				33,5	4,0	4,0	41,5

Kommentarer till investeringar i Renhållningsverksamhet

37	Årlig anslag	
38	Årligt anslag. För år 2026 ingår inköp av fordon i projekt för förändrad avfallshantering	
39	Förändrad avfallshantering enligt lag innebär inköp av sopkärl samt fordon för att hantera fastighetsnära insamling av förpackningar.	
40	Övertag insamling av hushållsavfall på landsbygden 2026	
41	Kontorsplatser och utökning omklädningsrum på Kretsloppspark samt utökning garage pga landsbyggdsövertagande	

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
Gatuenheten/Tekniska							
42	Fordon och maskiner	Årligt anslag		4,1	6,1	9,1	19,3
43	Inventarier	Årligt anslag		0,1		0,4	0,5
S:a Utgifter				4,2	6,1	9,5	19,8

Kommentarer till investeringar för Gatuenheten/Tekniska

42	Årligt anslag	
43	Leasingåtertag av mätutrustning. Återinvestering var tredje år.	

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
Kostenheten							
44	Köksutrustning/kontorsmöbler	Årligt anslag		1,0	1,0	1,0	3,0
S:a Utgifter				1,0	1,0	1,0	3,0

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
	Serviceenheten						
45	Maskiner, inventarier	Årligt anslag		0,4	0,4	0,4	1,2
	S:a Utgifter			0,4	0,4	0,4	1,2
	Kommentarer till investeringar för Kostenheten och Serviceenheten						
44-45	Årligt anslag för utbyte och uppgradering av utrustning						
Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
	Industri och hamnverksamhet						
46	Vänersborgs hamn	26/01-27/12	37,2	2,2	35,0		37,2
47	Muddring Hamnkanalen	27/01-27/12	4,0		4,0		4,0
	S:a Utgifter			2,2	39,0	0,0	41,2
46	Renovering av påldäckskaj						
47	Muddring för återställande djup i hamnkanalen. Saneringskostnader tillkommer och redovisas som driftkostnad						

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Fastighetsinvesteringar

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
- Barnomsorg och grundskola:							
1	Mariedalsskolan, idrottshall/specialsalar	25/01-27/12	47,6	28,6	18,0		46,6
2	Förskola/skola, verksamhetsanpassning	Årligt anslag	9,0	3,0	3,0	3,0	9,0
3	Förskole- och skolgårdar	Årligt anslag	9,0	3,0	3,0	3,0	9,0
4	Brålanda utbyggnad fsk platser	27/01-29/12	60,6		1,0	27,0	28,0
5	Utökad lokalkapacitet Brålanda skola F-6	27/01-28/12	33,8		1,0	32,8	33,8
6	Utökat antal förskoleplatser Frändefors	27/01-28/12	9,0		1,0	8,0	9,0
7	Öxnereds förskola, utbyggnad, 2 avd	26/01-26/12	20,0	20,0			20,0
S:a Utgifter				54,6	27,0	73,8	155,4

Not Kommentarer till fastighetsinvesteringar barnomsorg och grundskola

- 1 Nybyggnation av idrottshall Mariedalsskolan
- 2 Årligt anslag för verksamhetsanpassningar
- 3 Årligt anslag för verksamhetsanpassningar
- 4 Utbyggnad fsk-platser i Brålanda då antalet barn 1-5 år prognostiseras öka i Dalsland
- 5 Utbyggnad av Brålanda skola för att få ändamålsenliga lokaler
- 6 Utbyggnad fsk-platser i Frändefors då antalet barn 1-5 år prognostiseras öka i Dalsland
- 7 Utbyggnation och renovering av Öxnereds förskola, enligt beslut från KF 2025-02-19 §17

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
- Kultur- och fritidsfastigheter:							
8	Hallewi IP	27/01-28/12	6,5		2,0	4,5	6,5
9	B-hus Sportcentrum	24/01-27/12	81,0	27,0	28,0		55,0
10	Mötesplats unga, Torpa	25/01-27-12	54,0	30,8	22,2		53,0
11	Brätte ishall	25/01-27/12	17,5		17,0		17,0
12	Vänersvallen syd	25/01-26/12	4,0	1,0			1,0
13	Frendevi	27/01-27/12	3,0		3,0		3,0
14	Vänersvallen Lilla Vallen, konstgräs	27/01-27/12	6,5			6,5	6,5
15	Rugbyplan	26/01-26/12	0,4	0,4			0,4
16	Sörbyvallen	27/01-27/12	4,5		4,5		4,5
17	Brätte ridskola	27/01-28/12	8,0			8,0	8,0
18	Boteredsvallen	28/01-28/12	1,0			1,0	1,0
19	Idrotts huset, läktare	27/01-27/12	1,5		1,5		1,5
20	Kulturhuset, teatern	28/01-28/12	1,5			1,5	1,5
21	Brålandabadet	27/01-27/12	3,0		3,0		3,0
S:a Utgifter				59,2	81,2	21,5	161,9

Not Kommentarer till fastighetsinvesteringar kultur och fritid

- 8 Hallewi IP, utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
- 9 Underhållsåtgärder omklädningsrum WC mm. Renovering och viss ombyggnation
- 10 Mötesplats unga, Torpa inklusive skyddsrum, fritidsbank, solceller samt utemiljö
- 11 Verksamhetsanpassning med betongpist och energioptimering.
- 12 Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
- 13 Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
- 14 Verksamhetsanpassning konstgräs samt kringliggande logistik
- 15 Speakerbås och läktare
- 16 Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
- 17 Omklädningsrum, samlingslokal/cafeteria
- 18 Dränering
- 19 Verksamhetsanpassning
- 20 Renovering av stolar i teater
- 21 Renoveringsåtgärder utomhusbassäng

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
- Fastigheter socialförvaltningen, omsorg om funktionshindrade:							
22	Serviceboende LSS, 10 platser	26/01-28/12	25,0	1,0	10,0	14,0	25,0
23	Boende för personer med sammansatta behov	23/01-26/12	24,0	11,0			11,0
24	Boende socialpsykiatri, 8 platser	26/01-28/12	25,0	1,0	10,0	14,0	25,0
25	Verksamhetsanpassning Snödroppsvägen	26/01-26/12	2,2	2,2			2,2
S:a Utgifter				15,2	20,0	28,0	63,2

Not Kommentarer till fastighetsinvesteringar omsorg om funktionshindrade

- 22 Serviceboende LSS, 10 platser
- 23 Boende för personer med sammansatta behov 5 platser , beräknas vara klart 2026
- 24 Boende socialpsykiatri, 8 platser
- 25 Verksamhetsanpassning peronalutrymmen

	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
Not	- Fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen:						
26	Investeringsunderhåll (komponentavskrivning)	Årligt anslag		19,0	23,0	30,0	72,0
27	Myndighetskrav	Årligt anslag		4,0	4,0	4,0	12,0
28	Brålandabadet	27/01-27/12			1,0		1,0
29	Hållbarhet och energioptimering	Årligt anslag		4,0	4,0	4,0	12,0
30	Verksamhetsanpassningar	Årligt anslag		3,0	3,0	3,0	9,0
	S:a Utgifter			30,0	35,0	41,0	106,0

Not Förklaringar fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen

- 26 Investeringsunderhåll som utförs efter framtagna plan. Anslaget har reviderats till följd av beslut KF 2025-02-19 §17 avseende tidigareläggning av underhållsinvestering i Öxnereds förskola med 18 mnkr från 2026 till 2025 och 7 mnkr från 2027 till år 2026
- 27 Avsatta medel för tvingande åtgärder
- 28 Underhållsbehov av hus, omklädningsrum och säkerhet enligt lokalförsörjningsunderlaget
- 29 Energisparåtgärder samt övergång till mer hållbara lösningar
- 30 Årligt anslag för verksamhetsanpassningar

	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
Not	- Fastigheter kommunstyrelseförvaltningen:						
31	Ny räddningsstation i centrala Vänersborg	28/01-30/12	110,0			2,0	2,0
	S:a Utgifter			0,0	0,0	2,0	2,0

Not Förklaringar fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen

- 31 Nybyggnation av räddningsstation Vänersborg

S:a fastighetsinvesteringar, mnkr **159,0** **163,2** **166,3** **488,5**

Exploateringsbudget

	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2028	S:a
32	Brättevägen, Skaven mot Edsvägen	20/09-28/12	41,0	1,0	20,0	18,6	39,6
33	Toppbeläggning Trestad center Västra	28/01-28/12	3,5			3,5	3,5
34	GC/personbilstunnel Skaven/Öxnered	22/01-28/01	32,5	0,5	24,6		25,1
35	Sanden, Södra	24/01-40/12	348,0	17,5	52,8	82,5	152,8
36	Markinköp	Årligt anslag	30,0	10,0	10,0	10,0	30,0
37	Grunnebo industriområde	22/01-26/12	16,5	16,5			16,5
38	Sikhall	28/01-28/12	2,0			2,0	2,0
39	Norra Sanden	25/01-28/12	85,0	16,0	38,5	30,0	84,5
40	Anslutningsvägar till Tunnel Skaven/Öxnered	28/01-28/12	5,0			5,0	5,0
41	Hamngatan Kvartersmark	27/01-27/12	3,7		3,7		3,7
42	Samhällsmast på platåbergen	25/02-26/12	14,8	13,3			13,3
	S:a Utgifter			74,8	149,6	151,6	376,0

Not Kommentarer till exploateringsbudgeten:

- 32 Vägen är en förutsättning för pågående och framtida exploateringar. Budget har räknats upp till följd av fördröjning och prisökningar, Indexerat 2025.
- 33 Toppbeläggning av nytt industriområde, Trestad Center
- 34 Medfinansieringsprojekt med Trafikverket. Tunnel krävs med tanke på utbyggnad av bostäder på Skaven/Öxnered
- 35 Trafikverket har aviserat om kostnadsökning på 5 mnkr år 2027 till följd av transporter av överskottsmassor
- 36 Exploatering av området Sanden, Södra. Preliminär prognos med uppdaterade förutsättningar och tidsram.
- 37 Förvärv av fastigheter för kommunens fortsatta exploatering och utveckling.
- 38 Exploatering av nytt industriområde, avser utbyggnad av VA.
- 39 Uppstart utveckling Sikhall efter detaljplan vunnit laga kraft.
- 39 Exploatering av Norra Sanden. Kostnader avser anläggande av ställplatser, ny marina och gästhamn med tillhörande service. Totalt anslag har ökat med 60 mnkr för byggnad för restaurang och verksamheter + 4 mnkr för brygga.
- 40 Avser byggnation av anslutningsvägar efter trafikverkets arbete. Projektering för dessa är redan utförda i tidigare projekt.
- 41 Ombyggnation av kvartersmark i ny detaljplan för Hamngatan.
- 42 Beslut om ny samhällsmast enligt KF 2025-02-19 §16

Verksamhet/Projekt	2026	2027	2028	S:a
Summa utgifter gata och park	57,5	29,0	29,0	115,5
Summa utgifter VA	169,2	68,6	51,0	288,8
Summa utgifter renhållning	33,5	4,0	4,0	41,5
Summa utgifter övrigt	5,6	7,5	10,9	24,0
Summa industri och hamn	2,2	39,0	0,0	41,2
Summa fastighetsinvesteringar	159,0	163,2	166,3	488,5
Summa exploateringsbudget	74,8	149,6	151,6	376,0
SUMMA	501,7	460,9	412,8	1 375,4

2025-03-18

Dnr: SBN 2024/131

Handläggare

Hans Larsson

hans.larsson@vanersborg.se

0521-72 24 05

Mottagare

Underhållsöversikt 2025 - 2034 för Vänersborgs kommuns fastigheter

Sammanfattning av rapporten

Underhållsöversikten för Vänersborgs kommuns fastigheter under perioden 2025–2034 indikerar betydande utmaningar i att hantera eftersatt underhåll inom rådande budgetramar, både ekonomiskt och organisatoriskt.

Förslag på utvecklingsåtgärd för att möta eftersatta och utredda underhållsbehov är att öka både investerings- och driftunderhåll. I underhållsöversikten har underhållsåtgärder klassificerats i tre olika prioriteringar; Prio 1 där uteblivna åtgärder får stora konsekvenser, prio 2 vilket ger följdkonsekvenser om åtgärd uteblir och prio 3 som är det ordinarie planerade underhållet, det vill säga där ekonomisk livslängd uppnåtts så ersätts komponenten med en ny.

Det totalt utökade behovet av driftunderhåll för samtliga kategorier beräknas uppgå till 9,4 mnkr per år under de kommande tio åren, och utökad behov av investeringsunderhåll till 13,8 mnkr per år under de kommande tio åren.

Det utökade behovet för att åtgärda kategorierna 1 och 2 inom driften beräknas uppgå till 3,1 mnkr per år under de kommande tio åren, och det utökade behovet av investeringsunderhåll för kategori 1 och 2 beräknas till 3 mnkr per år de kommande tio åren.

Underhållsöversikten och underhållsplanen har tagits fram i enlighet med det uppdrag som samhällsbyggnadsnämnden tilldelades i beslutad MRP 2025-2027 och är bilagda i förslag till mål- och resursplanen. Underhållsöversikten visar att det med ett årligt ökat anslag finns möjligheter att bryta nuvarande trend av ett växande underhållsbehov. Om verksamheten inte erhåller ett utökad anslag så kommer det nuvarande behovet av investeringsmedel att flyttas fram och öka det totala behovet.

Jämförelser med andra kommuner visar att de avsevärt har ökat sina underhållsbudgetar efter liknande utredningar. För att hantera det eftersatta underhållet rekommenderas att underhållsöversikten uppdateras årligen samt att budgetarna för investeringar och drift ökas.

Magnus Marberg

Fd Fastighetsekonom

Hans Larsson

Verksamhetschef Fastighet och service

Innehållsförteckning

1 UPPDRAG 4

1.1 UPPDRAGSBESKRIVNING 4

1.2 MÅL OCH SYFTE 4

1.3 BERÖRDA PARTER/AKTÖRER 4

1.4 AVGRÄNSNING 4

1.5 UNDERLAG 4

1.6 METOD..... 4

1.7 DEFINITIONER 5

UNDERHÅLLSÖVERSIKT 5

INVESTERING 6

DRIFT..... 6

HYRESPÅVERKAN VID UNDERHÅLL 6

BUDGET 7

OMFATTNING FASTIGHETSVOLYM 7

2 RESULTAT OCH SLUTSATSER..... 7

3 UTREDNING 8

4 FÖRSLAG MED SIMULERAD UTÖKAD BUDGET 12

5 OMVÄRLDSBEVAKNING 12

1 Uppdrag

1.1 Uppdragsbeskrivning

I beslutad mål- och resursplan 2025 har samhällsbyggnadsnämnden fått i uppdrag att ta fram en 10-årig underhållsöversikt per objekt och år med tillhörande prioritering som bilaga till detaljbudgetarbetet. Som ett komplement till detta arbete har förvaltningen arbetat med att utreda underhållsbehovets ekonomiska konsekvenser och delat in behovet i olika kategorier, vilket beskrivs i denna rapport. Arbetet med den 10-åriga underhållsöversikten pågår under 2025.

1.2 Mål och syfte

Målet är att ta fram en rapport som visar en underhållsöversikt över en 10-årsperiod.

Syftet är att tydliggöra fastigheternas underhållsbehov samt vad nuvarande planering och prioritering innebär för åtgärder och konsekvenser. Genom att dela in behoven i olika riskgrupper tydliggörs även vilka ekonomiska resurser som krävs för att ha en aktiv förvaltning och planerat underhåll för kommunens fastighetsbestånd.

Det blir också tydligt vilket utökat behov av ekonomiska medel som fastigheterna har för att åtgärda riskgrupp 1 och 2, och på så sätt komma till ett fastighetsbestånd med aktiv förvaltning och planerat underhåll.

Syftet med en underhållsöversikt är också att säkerställa att tillräckliga medel avsätts för framtida investering och underhåll, jämnar ut kostnader över tid, systematiskt följa upp och omprioritera åtgärder samt fungera som dokumentation för framtida beslut.

1.3 Berörda parter/aktörer

Följande parter har varit inblandade i framtagandet av denna rapport: fastighetsförvaltare, enhetschef förvaltning och drift, verksamhetschef fastighet och service, förvaltningschef Samhällsbyggnadsförvaltningen, fastighetsekonom och förvaltningsekonom.

1.4 Avgränsning

Förvaltningen har valt att redovisa underhållet sammanfattat per fastighetsobjekt och inte specificera varje individuell underhållsåtgärd. Denna avgränsning har gjorts för att kunna hålla avsatt tidsplan med nuvarande resurser samt för att underhållsplanen inte ska bli för omfattande.

1.5 Underlag

Fastighetsförvaltarna har uppdaterat underhållsplanen i fastighetssystemet Momentum Xpand där varje åtgärd finns registrerad och prioriterad samtidigt som underlagets åtgärder är dokumenterade som investering eller som en driftåtgärd. För att kunna utföra analys och skapa denna rapport så är de i rapporten ingående ekonomiska värdena de som var kända och beslutade under hösten 2024.

1.6 Metod

Fastighetsförvaltarna har gått igenom och uppdaterat underhållsplanen i fastighetssystemet Momentum Xpand. Varje underhållsåtgärd har granskats och klassificerats som antingen investering eller drift, samt fått en prioriteringsnivå. Följande prioriteringsnivåer har använts:

- Prio 1: Åtgärder som får stora konsekvenser för byggnad eller hyresgäst om detta inte utförs enl. tidplan. Det kan exempelvis innebära ett tak som läcker in.
- Prio 2: Åtgärder som får fördyringseffekter/följdsador på byggnad eller för hyresgäst/fastighetsägaren om detta inte utförs enl. tidplan. Exempelvis fasadarbeten eller yttre målning.
- Prio 3: Åtgärder som får mindre/inga konsekvenser om de inte utförs enl. tidplan. Exempelvis utbyte av maskiner, interiörmålning.

Det har även genomförts en mindre omvärldsbevakning där förvaltningen har varit i kontakt med Härryda-, Ale-, Mellerud och Orust kommun. Av dessa har förvaltningen haft möte över teams med representanter från Härryda- och Ale kommun.

1.7 Definitioner

För att underlätta förståelsen av de kommande avsnitten kommer förvaltningen först att klargöra några centrala begrepp. Dessa definitioner är viktiga för att kunna följa resonemangen och analyserna som presenteras senare i texten.

Underhållsöversikt

Är ett verktyg för att tydliggöra, planera och genomföra underhållsåtgärder för att bevara byggnaders standard och kvalitet över tid. Den beskriver vad som ska underhållas, när det ska ske och vad det beräknas kosta.

Underhållsöversikten består av flera delar som presenterar aktiviteter med kostnader och tidpunkter.

Kostnader och priser i en underhållsöversikt är angivna enligt det kostnadsläge som gäller vid den senaste uppdateringen av översikten. Rapporten redovisar inga uppskattningar om framtida prisökningar eller inflation, utan utgår från dagens priser. Kostnaden för underhåll är alltså densamma oavsett när det inträffar enligt översikten. Det är viktigt att uppdatera underhållsöversikten regelbundet, helst årligen, för att inkludera nya indexerade prisuppgifter och få en aktuell bedömning av vad som bör avsättas för framtida underhåll.

Priserna avser fullt färdigt arbete men är kalkylpriser och bör ses som vägledning vid budgetering. Exakta kostnader för specifika objekt är svåra att förutse med hög tillförlitlighet, då priserna är schabloniserade. Det rådande marknadsläget kan också påverka prisvariationerna.

Vissa åtgärder kan inte alltid beräknas och prissättas utifrån mängder (m, m², st. etc.) utan anges istället i kronor. Dessa kostnader är en bedömning av den som upprättat underhållsöversikten och indexerats inte automatiskt, utan kräver regelbundna rimlighetsbedömningar och justeringar.

Intervallen för underhållsåtgärder är ofta medelvärden av livslängder eller baserade på erfarenhet. De kan dock justeras utifrån tekniska, funktionella, ekonomiska, estetiska eller miljömässiga skäl. Det är viktigt att regelbundet revidera och anpassa intervallen utifrån objektets specifika egenskaper. För exempelvis en pump stämmer sällan intervallet exakt med

verkligheten och man byter sällan maskiner samtidigt utan allt eftersom de går sönder. Även om stora kostnader ser ut att ligga vissa år enligt översikten, kan de i praktiken spridas jämnare över åren via en aktiv förvaltning och prioritering.

Rekommenderat behov presenteras för en tidsperiod av tio år. Bedömningen är en del av strategin för fastighetsförvaltning och kan variera över tid. Det rekommenderas att vara så långsiktig som möjligt i underhållsbudgeteringen för att jämna ut kostnaderna över tid och undvika stora fluktuationer.

Förvaltningen rekommenderar att underhållsöversikten uppdateras årligen. Även om inga större förändringar sker eller objektets förutsättningar ändras, bör priserna indexeras årligen. Uppdateringen bör föregås av en översyn av fastighet och byggnader av sakkunnig i samråd med fastighetsförvaltaren för att göra nya bedömningar om skick, prioriteringar och innehåll i översikten.

Investering

Enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) definieras en investering som en kapitalsatsning som förväntas ge framtida ekonomiska fördelar eller ökad servicepotential för verksamheten. Investeringen måste uppfylla vissa kriterier för att klassificeras som en investering:

- Avsedd för stadigvarande bruk: Tillgången ska vara avsedd att användas under en längre tid.
- Kontroll och framtida nytta: Kommunen ska ha kontroll över tillgången och den ska ge framtida ekonomiska fördelar eller servicepotential.
- Väsentligt belopp: Utgiften måste överstiga ett halvt prisbasbelopp exklusive moms för att räknas som en investering.

Med dessa kriterier säkerställer RKR att investeringar är välgrundade och bidrar till verksamhetens långsiktiga mål och effektivitet.

Drift

Drift handlar om de löpande intäkter och kostnader som uppstår i verksamheten under innevarande år. Driftunderhåll inkluderar mindre åtgärder som understiger ett halvt prisbasbelopp, akuta åtgärder/reparationer och målning (om det inte ingår i ett helhetskoncept, till exempel om man byter en hel fasad så räknas målningen in i investeringen).

Hyrespåverkan vid underhåll

Den totala hyran beräknas utifrån flertalet parametrar, men när underhållsinvesteringar utförs påverkar endast ökade kapitalkostnader hyran för verksamheterna. I kapitalkostnader ingår räntekostnader och avskrivningskostnader. Räntekostnaden beräknas med beslutad internränta multiplicerat med kapitalbelopp för investeringen. Avskrivningskostnad är en redovisningsterm som innebär att investeringens kostnad sprids ut över tillgångens ekonomiska livslängd.

Nuvarande driftunderhåll beräknas med hjälp av schablonbelopp baserat på antal kvadratmeter och ingår i hyran.

Under 2025 pågår projekt att se över det nuvarande internhyressystemet.

Budget

Fastighet har både investeringsbudget och driftbudget för att utföra underhåll.

Enligt beslutad mål- och resursplan för år 2025-2027 så har fastighet 30 mnkr i årligt anslag för underhållsinvesteringar. Utöver detta så finns 4 mnkr som kan användas för investeringar i hållbarhet och energioptimeringar och 4 mnkr som används för investeringar kopplade till myndighetskrav.

År 2025 så har fastighet en driftbudget på 6,2 mnkr för reparationer/akut underhåll och 9,3 mnkr för planerat underhåll.

Omfattning fastighetsvolym

Vänersborgs kommun har ca 40 000 invånare och de kommunägda fastigheternas yta är ca 248 000 kvm 2025 fördelat på drygt 120 objekt.

2 Resultat och slutsatser

Förvaltningen har genomfört en omfattande analys av den tioåriga underhållsöversikten för varje fastighetsobjekt hanterat i det nuvarande fastighetssystemet Incit Xpand. Analysen visar att behovet av underhåll är betydligt större än de planer och budgetar som är fastställda för perioden 2025-2027. Detta beror bland annat på eftersatt underhåll och behovet av att byta till LED-belysning, drivna av nya EU-direktiv som förbjuder lysrör med kvicksilver.

Särskilt skolor, som ofta är äldre byggnader med omfattande slitage, står för en stor del av det eftersatta underhållet. Stora underhållsprojekt är kostnadskrävande och kan påverka budgeten för andra objekt under flera år. En konstant budget gör det svårt att hantera stora behov vissa år, vilket kan leda till att vissa behov skjuts framåt i tiden.

Om större renoveringar inte utförs, riskerar verksamheten att drabbas av oanvändbara lokaler och byggnaden kan ta skada, vilket kan leda till akuta åtgärder. Om exempelvis tak och fönster inte renoveras, kan byggnadens konstruktion försämrats, vilket ökar kostnaderna och risken för akuta åtgärder. Uteblivna investeringar kan leda till kostsamma vattensador, höga driftkostnader, ventilationsproblem och arbetsmiljöproblem.

Det är viktigt att genomföra nödvändiga åtgärder för att undvika dessa risker och säkerställa en säker och hållbar miljö.

Det totalt eftersatta underhållet beräknas uppgå till ca 230 mnkr till och med år 2025, varav ca 50 mnkr är driftunderhåll. Rapporten visar på en betydande utmaning för förvaltningen att hantera det eftersatta underhållet inom de nuvarande budgetramarna. För att kunna möta det totala behovet krävs en ökad investeringsbudget på 13,8 mnkr/år och en ökad driftbudget på 9,4 mnkr/år under de kommande tio åren. För att kunna åtgärda behov med klassificering prio 1 och prio 2 krävs en ökad investeringsbudget på 3,0 mnkr/år och en ökad driftbudget på 3,1 mnkr/år de kommande tio åren.

Det är också nödvändigt att regelbundet revidera och anpassa underhållsplanerna utifrån varje objekts specifika behov och egenskaper.

Om budgeten kvarstår enligt nuvarande beslutad nivå blir konsekvensen att åtgärder behöver skjutas på framtiden och att underhållsskulden fortsätter att växa.

Under perioden 2028 - 2034 förutsätts att det planerade underhållet är desamma som det budgeterade samt att behovet täcks inom budget. Detta scenario är fallet om allt eftersatt

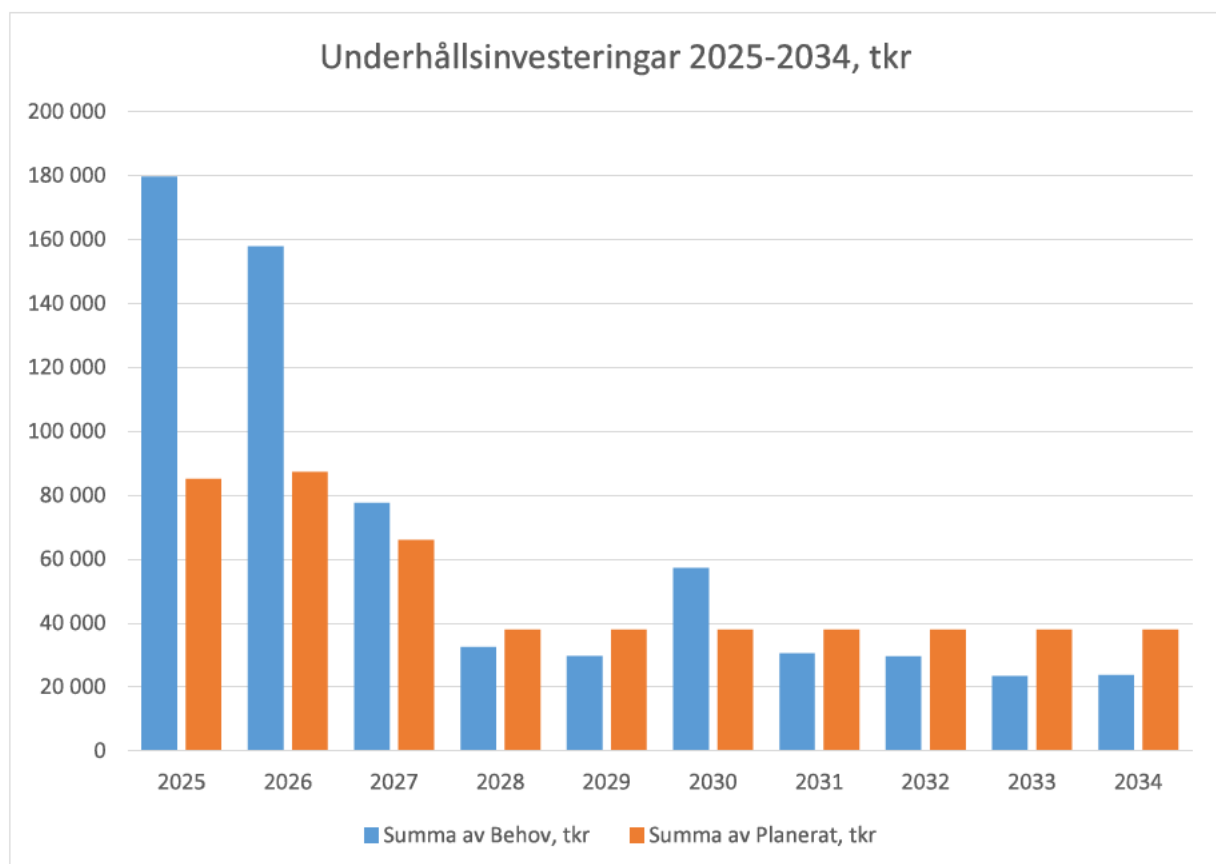
underhåll åtgärdas. Om detta inte sker, kommer det att flyttas framåt i tiden och underhållsskulden fortsätter att växa.

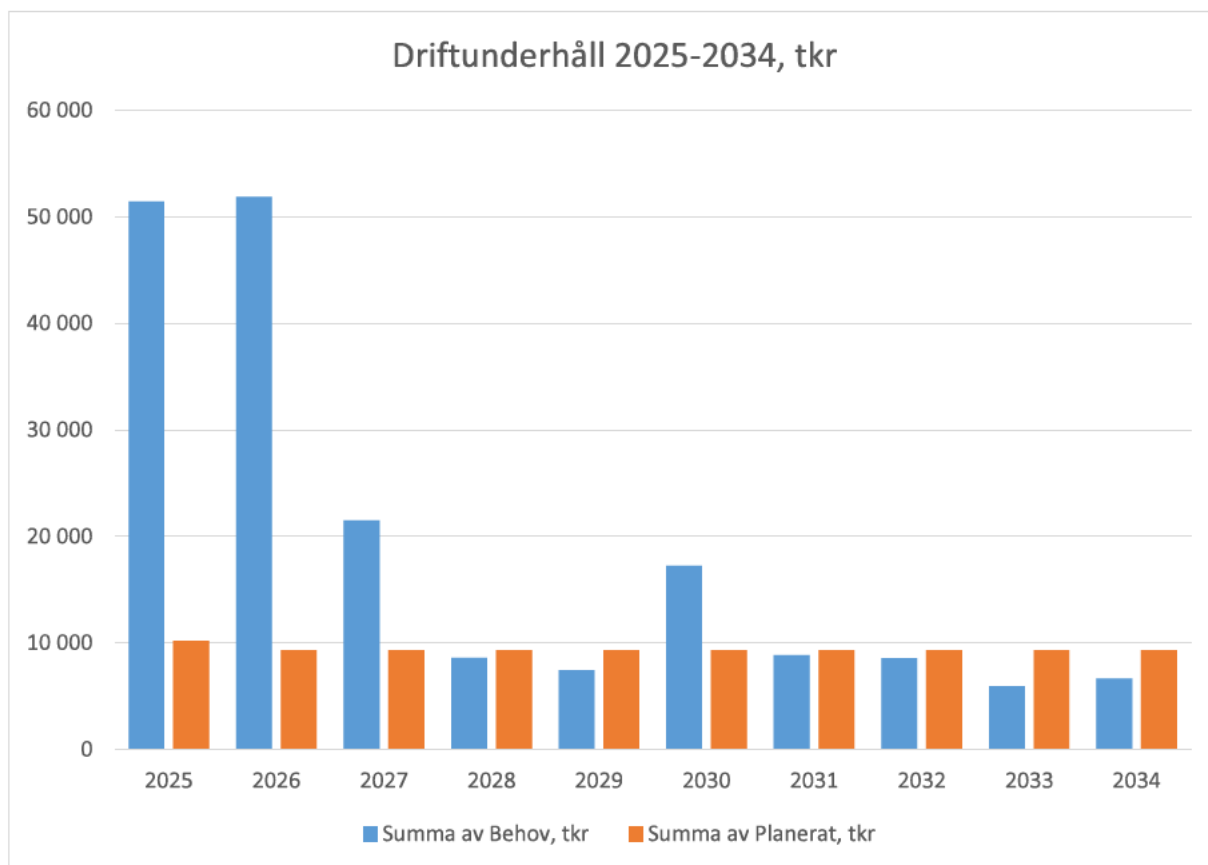
Det är tydligt att förvaltningen måste se över sin nuvarande organisatoriska kapacitet på fyra förvaltare och eventuellt expandera med en till två personer för att kunna hantera de ackumulerade underhållsbehoven på ett kvalitetssäkrat sätt. En proaktiv och strukturerad approach till underhåll och investeringar är avgörande för att säkerställa fastigheternas långsiktiga värde och funktion.

3 Utredning

Förvaltningen har i denna rapport skapat en bild av den tioåriga underhållsöversikten för varje fastighetsobjekt. Uppgifterna kommer från förvaltningens fastighetssystem Incit Xpand. Planerat underhåll för 2025–2027 presenteras från fastighetsförvaltarnas ordinarie underhållsplan. För åren 2028 – 2034 utgörs de planerade underhållet av underhållsbudget (det ekonomiska utrymmet), vilket har lagts in i tabellen. I denna rapport förutsetts således att det eftersatta behovet har åtgärdats och ingen skuld (behov) är kvar att ta hand om.

I de två graferna nedan så har behovet blå staplar och planerat/budgeterat har orangea staplar.

Förvaltningen ser att för åren 2025 - 2027 så är behovet mycket högre än det som är planerat både för underhållsinvesteringar och driftunderhåll, en så kallad underhållsskuld från tidigare år av underfinansierat underhåll. Behovet är större under perioden 2025 - 2027 både på grund av eftersatt underhåll och av behovet av att byta belysning till LED för flera fastighetsobjekt. Detta beror på nya EU-direktiv som innebär att lysrör inte längre finns på marknaden eftersom de innehåller kvicksilver. Budget för energioptimering och myndighetskrav har använts för detta. Skolor står för störst del av det eftersatta underhållet då många är äldre byggnader och det är hårt slitage på dem. Det är dessutom stora byggnader vilket gör att åtgärderna blir kostsamma vilket gör att de utgör en stor del av underhållsbudgeten. Exempel på eftersatt underhåll är tak, fönster, ytskikt på bland annat Birger Sjöbergsgymnasiet, Dalboskolan och Tärnanskolan.

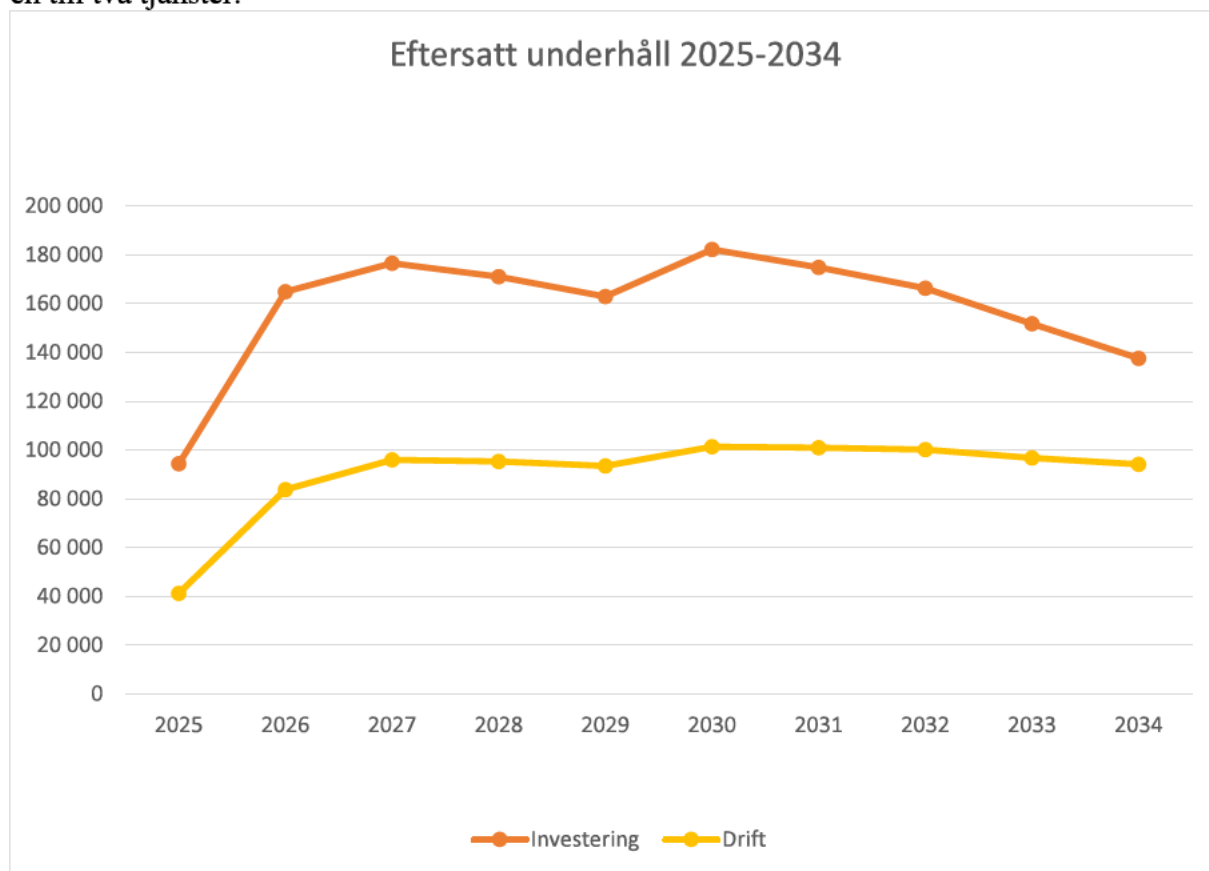
Förvaltningen har även tidigare haft stort eftersatt underhåll för idrottsbyggnader som B-huset vid Sportcentrum, men förvaltningen har nu fått budget för att åtgärda dessa objekt.

Det totala eftersatta underhållet beräknas bli ca 135 mnkr 2025 (summa behov underhållsinvestering och driftunderhåll minus planerat) varav 94 mnkr är investeringsbehov och 41 mnkr är eftersatt driftunderhåll. 2028 - 2034 så ligger behovet beräkningsmässigt inom plan/budget under förutsättning att det eftersatta underhållet blir utfört annars kommer underhållsbehovet att flyttas fram i tid.

Nedan är en graf som visar hur utvecklingen för eftersatt underhåll beräknas bli för de kommande tio åren uppdelat på investering och drift förutsatt nuvarande budget.

Värt att beakta i detta sammanhang är också att organisationens nuvarande kapacitet, som är dimensionerad för de nuvarande beslutade budgetnivåerna, behöver ses över för att ta hand om dessa ackumulerade behov. I nuläget ses ett behov av utökad bemanning på motsvarande

en till två tjänster.

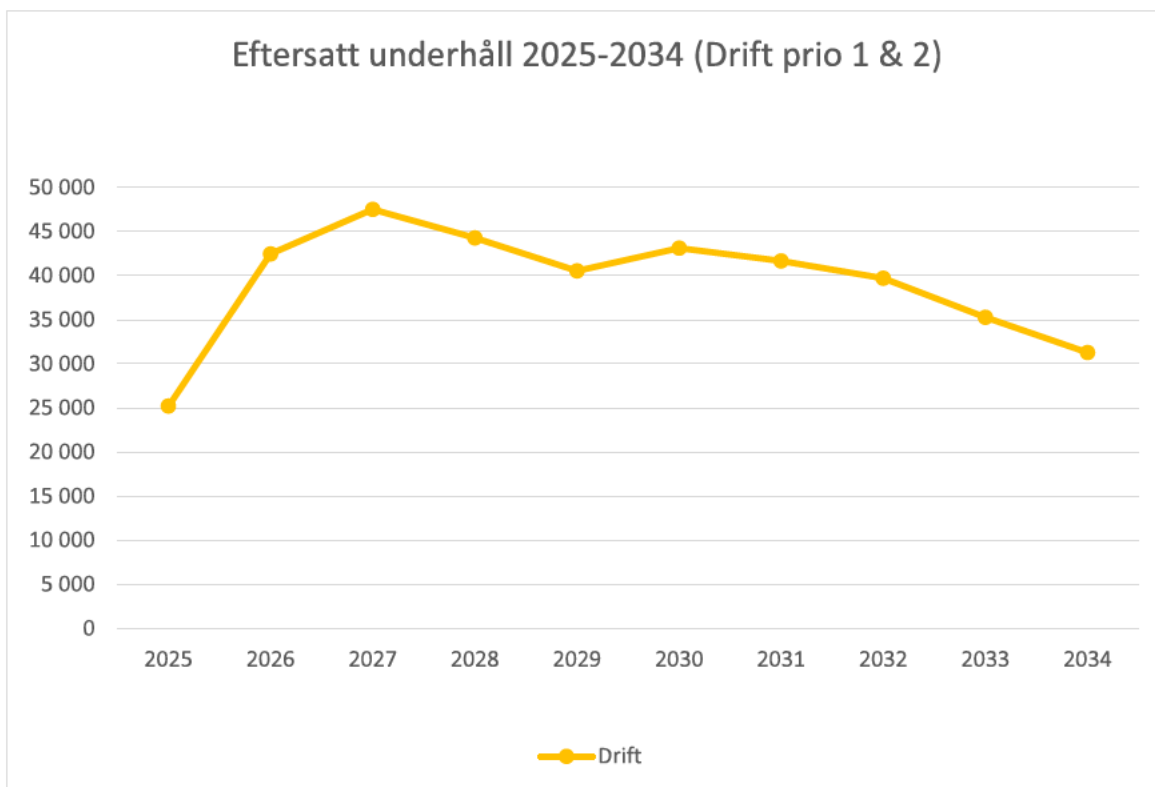
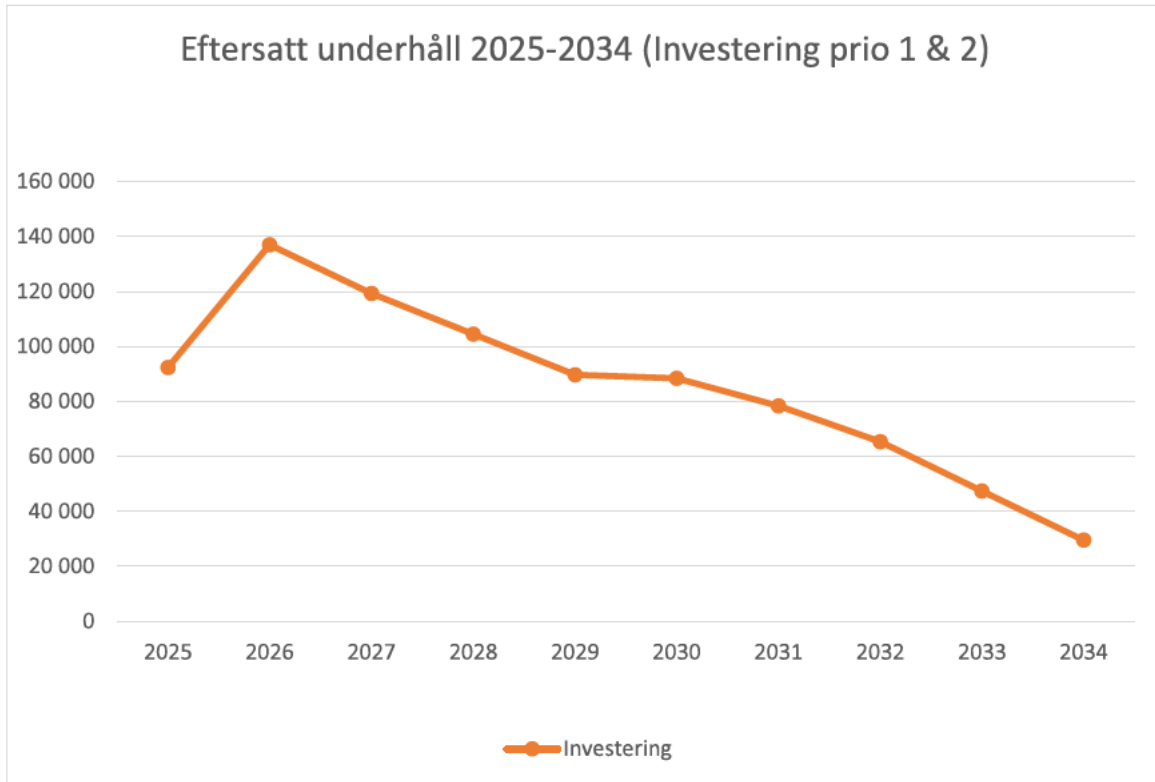
Förvaltningen ser att eftersatt underhåll ökar både för investering och drift under tioårsperioden. I slutet av perioden beräknas eftersatt underhåll uppgå till 231 mnkr varav 137 mnkr är investering och 94 mnkr är drift.

För att åtgärda allt eftersatt underhåll under tioårsperioden skulle investeringsbudget behöva ökas med 13,8 mnkr och driftbudget med 9,4 mnkr årligen.

Förvaltningen har därför gått igenom allt driftunderhåll och alla underhållsinvesteringar och har delat in dem i följande tre prioriteringsnivåer.

- **Prio 1:** Åtgärder som får stora konsekvenser för byggnad eller hyresgäst om detta inte utförs enl. tidplan. Ex. läckande tak osv. Även byte till LED belysning ingår här.
- **Prio 2:** Åtgärder som får fördyringseffekter/följdsador på byggnad eller för hyresgäst/fastighetsägaren om detta inte utförs enl. tidplan. Ex fasadarbeten, yttre målning
- **Prio 3:** Åtgärder som får mindre/inga konsekvenser om de inte utförs enligt framtagna tidplan. Ex. utbyte av maskiner, interiörmålning.

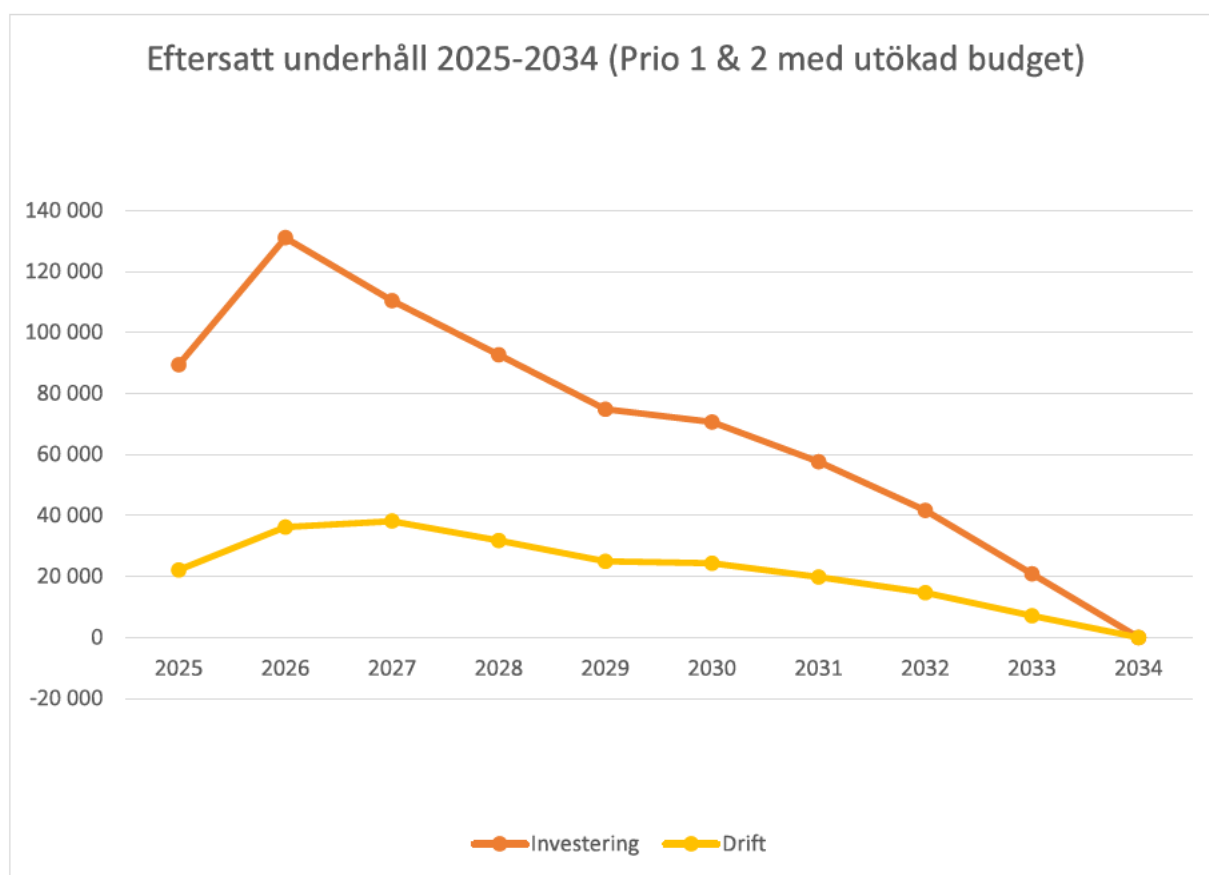
Nedan är två grafer som visar hur utvecklingen av eftersatt underhåll beräknas att bli för tioårsperioden för prioriteringsnivå 1 och 2.

För åtgärder som har klassats som prio 1 och 2 så har Förvaltningen 117,7 mnkr i eftersatt underhåll 2025 varav 92,5 mnkr är underhållsinvesteringar och 25,2 mnkr är driftunderhåll. I slutet av tioårsperioden så kvarstår 60,9 mnkr i eftersatt underhåll varav 29,6 mnkr är underhållsinvesteringar och 31,3 mnkr är driftunderhåll, antaget att vi har samma budgetförutsättningar som i dagsläget.

4 Förslag med simulerad utökad budget

Om investeringsbudgeten ökas med 3 mnkr och driftunderhållsbudgeten med 3,1 mnkr per år, kommer förvaltningen kunna utföra alla åtgärder med prio 1 till och med år 2028 och alla åtgärder med prio 2 till och med år 2034.

5 Omvärldsbevakning

För att öka förståelsen för och optimera åtgärdsförslaget har det utförts en mindre omvärldsbevakning där förvaltningen har haft möten med representanter från fastighetsverksamheten i Härryda- och Ale kommun. Båda kommunerna är jämförbara med Vänersborgs kommun i både antal invånare och fastighetsyta.

Härryda kommun har ca 40 000 invånare och ytan för kommunens fastigheter är ca 225 000 kvm varav 200 000 kvm ägs av kommunen.

2020 fick fastighetsverksamheten i Härryda kommun i uppdrag av politiken att ta fram statusbedömningar och långsiktiga underhållsplaner för deras ägda fastigheter med fokus på skolor och förskolor. De har gjort detta i 4 steg och en löpande redovisning har gjorts till ekonomiutskottet. 2021 inventerades alla skolor och en uppskattning gjordes för vad det skulle kosta att renovera dessa fastigheter. 2022 gjordes samma sak för kommunens förskolor och 2023 för socialtjänstens lokaler. Under 2024 så utförs inventeringen för de resterande fastigheterna. Resultatet av inventeringarna var 70 mnkr i eftersatt underhåll.

2020 hade Härryda kommun 5,1 mnkr i budget för investeringsunderhåll och 13,4 mnkr för driftunderhåll. Detta motsvarar 92,5 kr/kvm i underhåll. Efter utredningen så ökades budgeten. För 2025 så är budgeten 58 mnkr i investeringsunderhåll och 15 mnkr i driftunderhåll. Detta motsvarar 365 kr/kvm i underhåll.

Ale kommuns har ca 32 000 invånare och fastighetsytan är ca 190 000 kvm där 140 000 kvm är ägd och 50 000 kvm är inhyrd.

2019 fick verksamhetschef i ansvar att skapa kvalité och tydliggöra lokalförsörjningsprocessen i Ale kommun. Processen för lokalstrategi flyttades till fastighet. För underhåll och drift tog man fram en övergripande underhållsplan och strategi för att få systematiskt underhåll och skötsel av lokalerna. Man köpte in externt stöd för att få en objektiv bedömning av fastigheternas skick och det som togs fram lades in i fastighetssystemet Pythagoras. För investeringsunderhållet tas det årligen fram en 3 års plan som går upp till politiken i servicenämnden. Politiken tar beslut om kommande år (övriga år är med som en prognos). Ale kommuns underhållsbudget har nu ökats till 280 kr/kvm i underhåll.

För jämförelse så har Vänersborgs kommun ca 40 000 invånare och de kommunägda fastigheternas yta är vid ingången av 2025 ca 248 226 kvm. År 2025 är investeringsbudget för underhåll på 30 mnkr, 4 mnkr för hållbarhet och energioptimering, 4 mnkr för myndighetskrav samt 15,5 mnkr för driftunderhåll/reparationer. Detta medför en kostnad på 216 kr/kvm i underhåll och reparationer.

Underhållsplan

Urval:	Egenskaper.Kostnadsfaktor lika med 1 Företag.Företag lika med 20												
Startår:	2025												
Antal år:	10												
Utskriftsnivå:	Förvaltningsenhet												
Gruppering:	Sammandrag												
Kostnadsfaktor:	1												
Kostnadsläge 2202													

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BTA
Företag												
20 - VÄNERSBORGS KOMMUN												
1300 Fisktorget, Offentlig toalett	16,25					10,00	29,05				5 530,00	0,00
1303 Skräcklan, Offentlig toalett	10,00					10,00				99,00	11 900,00	869,87
1304 Torget VBG, Offentlig toalett,		75,00		60,00	10,00		15,00			10,00	17 000,00	3 355,56
1306 Norra skolan, Offentlig toalett,	10,00	20,00				20,00					4 000,00	4 148,15
1307 Sanden, Offentlig toalett (Extern),	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	20,00	10,00	10,00	10,00		3 000,00	3 111,11
1308 Bastungen, Offentlig toalett	2,32	15,00		20,00		11,70	15,00			11,64	7 566,00	3 746,24
1330 Storgatan 14 Brälända, Offentlig toalett	30,74					6,70					3 743,60	404,53
1340 Sikkhalls hamn, Offentlig toalett	10,00					20,00					3 000,00	2 488,89
1341 Sikkhalls bad, Offentlig toalett	40,00					50,00					9 000,00	1 733,33
1350 Rastplatser Göta älv, Offentliga toaletter												802,86
1704 Parallellg, 44-48 & Skyttegatan 1, Vänersboi		3 729,43				92,10			1 167,63		498 916,05	215,09
1705 Kustbevakningen, Hantverkargatan 22, Vänersborg	418,37			554,13				86,77	423,21	466,62	194 909,88	335,32
1710 Gatuenheten, Nygatan 76, Verkmästaren 30	103,10	1 873,57	1 113,51	255,29	622,50	5 203,42	330,30	2 224,11	689,01	330,82	1 274 562,37	172,31
1711 Stallet, Johannesbergsvägen 7, Vänersborg			25,00								2 500,00	16,67

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år Evig kostn./år/BTA
1800 Bastungen, Dalbostigen	529,29	287,46				109,18					92 592,90 217,25
1801 Aula Huvudnäs, Drottninggatan 36	5 406,77	1 385,12						10 486,48	13,65	22,64	1 731 465,64 759,46
1802 Muséet Vänersborg, Vallgatan 17D	2 051,85	611,59			4,56			4,56	496,47	911,74	408 077,26 250,20
1804 Skogshyddan, Blåsut 100, Vänersborg					95,84			218,01			31 385,20 308,30
1805 Skräcklestugan, Parkgatan 2, Vänersborg				315,41			30,94		148,69		49 503,75 463,96
1807 (Klätterstugan) Öxneredsvägen 143	209,96								11,05		22 100,60 304,09
1813 Torget kiosker, Centrum Vänersborg	43,84	64,49	48,02	135,98		64,59		17,78		490,26	86 494,83 229,78
1831 Åttersrud Bygdgård, DE.	71,16	210,96		777,71					25,00	299,58	138 440,49 209,93
1840RöseboBygdgård, DE, Rösebo299Frändt			340,10								34 010,25 178,19
1850 Villa Björkas, Granäsv. 24-26, Vargön											52,57
1901 Dalobergen, Länsmansliden 5, Vänersborg	77,61	200,00			22,00	246,72	2,90	18,44	77,18	27,76	67 261,19 79,85
1903 Residensg 4, Vänersborg	537,08		20,41	257,40					16,59		83 148,10 436,48
1906 Dalaborgsvägen 1, Blåsut Vänersborg	191,14			257,40			16,59				46 512,70 220,29
1907 Östergatan 11 o 11A, Vänersborg											5,56
1909 Residensgatan 2, Vänersborg	265,94	246,25		310,05			17,40			146,72	98 636,89 251,78
1910 Sandelhielmsg 17-19/Gyllenheimgsgatan 18	569,91	430,80		72,50	172,83	1 872,42	2 814,94	1 322,12	990,56	127,17	837 324,62 209,53
1912 Hunddagis, Fredrikslunds	140,50									9,01	14 951,00 67,69
1930 Storgatan 28, Brålanda ? BOSTAD		161,45			129,61				156,00	19,01	46 607,00 736,15

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BTA
1954Björkas Flygelbyggnad, Granåsv.24, Vargö	83,90								13,20		9 710,00	350,69
1956SkogenLindås, Nordkroksv. 303-309, Vargö												304,32
2000Kommunhuset, Sundsgatan29, Vänersborg		8 526,71	551,46	275,08	16 516,85			175,58	2 905,95	122,54	2 907 416,49	217,42
2001 Folkets hus, Kungsg. 15, Vänersborg	2 672,48	1 017,85	5 955,38	454,96	135,79	899,02	1 378,51	1 548,42	5 328,95		1 939 133,96	170,59
2002 Kyrkogatan 22, Vänersborg				7 719,41							771 940,63	259,15
2003 Flickskolan, Vallgatan 13	346,84		529,73		84,94	551,46	3,91	221,95			173 883,22	127,17
2005Lindgården, Sundsgatan 33, Vänersborg	102,09	2 946,83		14 268,95	4 088,92		82,78		609,28		2 209 885,48	160,68
2030 Allégatan 22, Brålanda	1 614,93	2 184,10	1 628,23	69,10	1 172,50		7,13			699,85	737 584,25	579,31
2300Blåsutskola, Karlsbergsv.36, Vänersborg	952,90	1 250,00	13 505,70	928,06	11,23	0,49	926,00	388,33	28,65	44,03	1 803 537,38	289,53
2301 Birger Sjöbergs Gymnasiet, idrottsg 3	16 584,73	12 805,91	192,82	4 501,39	263,65	1 863,57	8 776,71	343,31	5,75	743,85	4 608 169,63	143,47
2302 Nya Silvertärnan, Idrottsg. 7, Vänersborg		504,33	65,18	4 352,73		327,66	25,46	2 692,20	525,54	3 869,02	1 236 210,56	236,75
2305 Mariedalsskolan, Restav.22, Vänersborg	9 812,62	1 827,00		3,49	327,62	29,06	424,77	1 411,50	205,94	66,12	1 410 811,82	165,90
2306 Norra skolan, Norra gatan. 2, Vänersborg		5 033,95	11 105,29	320,29		438,63	95,00	4,25	52,67	77,23	1 712 732,25	227,84
2307 Onsöskolan, Skördegatan 3, Vänersborg	3 079,70	209,36	299,46	133,81	3 519,93	193,17	393,72	239,29	73,13	1 275,92	941 749,61	233,45
2308 Torpaskolan, Idrottsg. 1, Vänersborg	3 409,64	25 773,13	1 520,00			0,47	912,79	78,36	165,14	550,65	3 241 018,45	233,41
2310 Öxneredsskola, Öxneredsv.125, Vänersbor	893,70	386,30	607,36	9,40	11,38	767,78	51,01	249,70	612,74	1 045,42	463 478,19	202,69
2311 Tåmansskolan, Nämndemansg.1, Vänersbor	17 296,20	5,12	899,60	322,13	0,06	2 446,88	9,02	35,69	318,09	6,40	2 133 920,59	219,91
2312 Tårnansskolan, Idrottsg. 9, Vänersborg	5 436,11	209,36			0,05	507,56			18,18		617 124,69	176,98

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BTA
2315 Oden storkök, Brättevägen 70									1 358,16		135 816,00	141,85
2330 Brälända skola, Skolg. 1, Brälända		16 211,39		69,51			151,78	0,53		6,45	1 643 964,82	300,20
2331 Skerrud skola, Skerrud 105, Brälända	4 037,22	333,48	23 244,95	55,14	575,31	194,10	129,80	328,85	421,90	60,14	2 938 089,85	286,03
2340 Frändeskolan, Ringareg. 2, Frändefors		29 833,71	553,01	343,26		224,78	293,95	714,29	88,71	456,59	3 250 830,40	428,70
2341 Dalboskolan, Ringareg. 2, Frändefors	873,17	39 342,52	282,71		2,29	392,03	8 845,98	139,00		4 757,65	5 463 535,46	555,02
2342 Röseboskolan, Rösebo 401, Frändefors	257,51		36,54	2 451,06	166,27	120,77	43,22	102,97	110,00	9,60	329 794,79	532,41
2350 Granåsskolan, Snödroppsv. 2, Vargön	1 074,76	347,67			170,86	9 069,72	7,00	577,45	60,89		1 130 834,80	172,55
2352 Mulltorps skola/förskola, Mulltorp 209, Västra		221,26	3 955,25				104,72	53,41	9,82		434 446,84	189,53
2353 Rånnums skola, Nordkroksv. 5, Vargön	4 981,30	1 991,22	262,04	80,04	307,98	570,94	212,34	209,86	765,82	4 819,01	1 420 054,88	254,63
2400 Blasut förskola, Sekundantv. 33A, VBG	1 116,03	239,70			29,20	69,51	687,06	134,97	304,04	35,69	261 619,22	337,77
2401 Propellergatans förskola, Propellerg. 1 Väner		207,84		426,37	2,70	1 330,87	34,43	43,20	712,26	177,17	293 483,56	246,94
2402 Gasverksgatans förskola, Gasverksg. 15 Vär		81,51		4 551,28	205,53	823,13		142,36	11,70	9,15	582 465,22	300,88
2404 Marierovägens förskola, Marierov. 41 Väners	819,69	51,46	67,53	86,55	413,15	283,68	36,88	418,04	353,18		253 014,70	286,09
2405 Ponnysgatans förskola, Ponnysg. 24-28 Väner	317,40	1 835,68	150,88	33,62	3,66		787,90	58,39	11,50	120,54	331 956,92	653,29
2406 Sirius familjecent, Poppelv. 90 Vänersborg	548,04	77,28				40,76	72,77	4,80	0,17		74 381,55	199,20
2407 Skördegatans förskola, Skördeg. 1, Vänersbo	7 652,99	319,48		62,72	507,47	26,55		623,09	1,70	773,78	996 778,54	401,76
2408 Kastanjevägens förskola, Kastanjev. 40, Vär	310,08	105,16		3,75		132,04	12,80	1 057,64	27,44	118,37	176 728,73	273,56
2409 Tenggrenstorps förskola, Ringgatan 4, Väner		275,59		544,96		41,11	301,64	152,06		204,99	152 034,75	221,53

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BT
2410Väne Ryrs förskola, Öbacka 425, Vänersbo	535,19	667,24	28,47	108,87	79,86	2,88	249,25	4,53	182,04	515,85	237 418,30	342,04
2411Åkaregatans förskola, Åkaregatan 6 & 8, Vär	1 879,52	1 988,65		5,06	16,88		769,83	127,53	3,40	196,79	498 765,75	748,47
2412Öxnereds förskola, Öxneredsv. 127, Vänersl		20 447,08	15,94	15,94			242,08	61,82	13,11	83,86	2 087 983,11	726,49
2415Björkholmsgatans fsk, Björkholmsg. 23, VBx												17,81
2417Dalaborgsvägens förskola, Dalaborgsv. 3, Vi	1 078,64	855,18	370,67	398,55	47,67	179,79	100,00	477,17	674,39	212,74	439 479,07	688,32
2418Belfragegatans förskola, 31B, Vänersborg			142,50		3,00		396,83		314,10	695,73	155 216,40	312,79
2430Brälanda förskola, Skolgatan 2, Brälanda		2 531,46					751,17	12,92	1 139,53	87,44	452 252,74	267,55
2440Frändefors förskola, Muraregatan 5, Frändel		2 781,95	143,01	439,49	19,76	3,07	299,56	10,38	7,31	7,35	371 187,17	305,92
2450Björkvägens förskola, Björkv. 20, Vargön	1 228,29	495,45	2,89		196,04	551,15	246,14		14,58	77,77	281 230,76	609,22
2451Granås förskola, Maskrosvägen 2, Vargön	1 948,85	273,32	120,75	77,91	33,75	98,40	211,28	1 264,80	249,69		427 874,06	367,12
2452Hallebergs förskola, Lärövägen 32, Vargön	46,72					37,04	12,80	6,10			10 266,80	329,88
2453 Lindvägens förskola, Lindv. 2, Vargön	17,63				346,92	4,31	1 681,93			581,41	263 219,22	397,10
2455Näckrosvägens förskola, Näckrosv. 5, Vargö		2 070,90			203,25	351,19	12,07	152,54			278 994,99	602,31
2456ANVÄNDEJDENNA Multorps förskola, RIV			39,90								3 990,00	0,00
2502 Ankargatan 2 gruppboende, Vänersborg				546,71	13,88		33,92		9,15	156,15	75 979,83	219,96
2503 Ankargatan 4 gruppboende, Vänersborg				561,55		9,82	33,92		12,12	178,84	79 625,05	230,74
2504 Forbondegatan 33 gruppboende, Vänersbor	467,79	4,13		0,41		403,22	156,15		141,61	2,10	117 541,25	318,74
2505 Flottningsgatan 20 gruppboende, Vänersbor		4,13	240,92	605,64		388,72	14,53	23,78			127 772,50	301,65

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BTA
2506 Tagelgatan 1 gruppboende, Vänersborg		103,48		391,55			43,31	3,48		26,33	56 815,13	175,32
2507 Tagelgatan 2 gruppboende, Vänersborg	2,34	125,84		407,06			66,36	3,48		26,33	63 141,26	182,38
2508 Tegelbruksvägen230gruppboende, Vänersl		374,39		76,53		802,74	21,11	115,28	266,61	161,18	181 784,04	379,96
2509 Onsjö DV, Slättergatan 2, Vänersborg	35,15	344,03	5,30	85,49	286,83	5,87	880,26	26,94		637,02	230 689,96	168,76
2510 Gyllenheimg, 20/Sandelhielmg 21, Väners		1 028,36	37,67	2 444,24	350,38	1 061,51	25,93	811,49	5 537,86	377,02	1 167 445,67	163,12
2511 Marierovägen 19, Vänersborg												59,48
2513 Brinkebo grupp, Gustaf Högbergsväg 6, Vå		468,71		31,72		975,28	21,87	124,07	123,45	213,82	195 892,24	415,35
2515 Bladvägen 2, gruppboende, Vänersborg	361,18		35,96			0,21		100,44		119,43	61 722,43	232,11
2518 Nya Tegelbruksvägen 228 grupp, Vänersbc					9,82					9,82	1 964,00	29,44
2531 Rapsvägen 32, grupp, Brälånda			1,60	202,50		573,47		212,36	303,32	24,48	131 773,29	423,85
2550 Snödroppsvägen 4, grupp Vargön	1 070,07		61,75			99,69	4,35		161,86		139 772,97	247,87
2551 Snödroppsvägen 6, grupp, Vargön	1 081,09					67,47	4,35		292,88		144 579,83	249,91
2552 Mörtvägens grupp, Mörtvägen 8 & 10, Varg			955,29	3,50		33,92		15,21	3,50		101 141,41	256,84
2600 Brandstationen, Brättevägen 1-5, Vänersbor	2 072,74	5 992,92	4 465,44	264,54	2,08	1 913,36	2,08	327,13	70,44	74,66	1 518 538,43	266,48
2602 Ledningscentralen Brandstation, Brätteväge	108,73	1 018,02	242,26	66,32					19,59		145 492,33	343,49
2630 Brälånda brandstation, Högagatan 11, Brälå		924,33				14 291,14			26,23		1 524 170,79	1 103,56
2631 Granan, relästation						250,00					25 000,00	2 083,33
2699 Samhällsskydd, gem kostnader	364,30										36 430,00	0,00

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BTA
2700 Arena Vänersborg, Brättevägen 15	26 712,22	3 679,06	1 648,65	944,32	2 957,56	11 195,32	505,89	315,13	209,49	184,11	4 835 174,78	104,26
2800 Vänersvallen Nord, Brättevägen 7A, Vänersborg	1 501,87			5 208,12	4,84				97,60		681 243,66	1 147,23
2801 Idrotts huset, Brättevägen 7-9, Vänersborg	86 026,30	41,76	3 821,78	199,06	162,91	310,50			30,72	790,51	9 138 353,69	199,93
2805 Fotbollens hus, Gropprovägen 6, Vänersborg					111,81		130,86			124,22	36 689,48	327,03
2806 Brätte ridskola, Brätte 215, Vänersborg	2 155,25			16,56						29,58	220 914,47	14,87
2807 Gymnasiehallen, Brätte 19, Vänersborg		34,49		1 569,48		0,27		32,90		122,15	175 929,18	216,11
2808 Gymmixhallen, Brättevägen 13, Vänersborg	1 451,14	566,96	315,87			775,13					310 909,97	56,34
2810 Vänersvallen Syd, Brättevägen 1, Gropprovägen 1, Vänersborg	161,50	300,00		315,87			5 175,00				595 237,00	299,22
2811 Ishallen, Brättevägen 11, Vänersborg	799,53	2 826,83				58,05	94,03			4,86	378 330,64	94,45
2813 Tennisbanor, Brättevägen 18-20, Vänersborg	622,40										62 240,00	153,93
2818 Boteredsvallen, Boteredsvägen 1, Blåsut, Vänersborg			218,24		6,60			113,09			33 793,12	264,02
2820 FBU-Stugan			234,22		36,60			101,99		30,00	40 281,05	0,00
2824 Kasenvallen, DE					20,00			150,00		20,00	19 000,00	0,00
2829 Frigg Idrottshall, Brättevägen 15A								266,91			26 691,20	30,99
2830 Sörbyvallen, Skolgatan Bräländan	20,00					20,00		15,00			5 500,00	250,00
2831 Bräländahallen, Skolgatan 1A Bräländan	352,15	215,29		1 565,13		152,89		435,98		343,24	306 467,19	279,92
2833 Bräländabadet, Skolgatan 1, 46461 Bräländan	0,60	1 658,26	6,20		76,65	61,76				25,98	182 945,15	1 022,43
2834 Musikskolan, Skolgatan 1A, Bräländan	1 564,10	188,63	139,02	1 089,67	207,00	826,68	49,46	818,31	160,00		504 286,28	400,47

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BTA
2835 Multiarena Brälanda		30,00									3 000,00	
2840 Frändevi, Ringaregatan 4, Frändefors, DE	50,00					50,00					10 000,00	74,07
2850 Hallevi IP, Nordkroksvägen 87, Vargön	136,65		620,76		47,84			5 387,16	1,48		619 389,43	1 743,14
2852 Fyrkanten, Storegårdsvägen 3-7, Vargön			3 736,54	80,53	16,03	13,88	104,32	9,33	1 150,38	36,62	514 763,00	90,54
2855 Hallevibadet, Nordkroksvägen 85, Vargön		1 736,99		970,85			1 194,44			8,33	391 060,74	172,61
Summa:	228 871,80	208 727,17	90 968,79	41 731,30	37 298,79	86 429,60	41 646,31	38 064,98	29 412,92	30 354,64	83 350 629,32	56 971,13

Ny stadsdel på Södra Sanden – information, investering och risker

MRP 2026–2028

Terminologi

Detaljplanen/projektet Avser hela den del av Södra Sanden som ligger väster om Vassbottenleden inklusive Vassbottenleden. Området delas in i två detaljplaner, dvs detaljplan ett och två.

Detaljplan ett

Se orangesvart gränsmarkering för detaljplanens gräns.

Detaljplan två

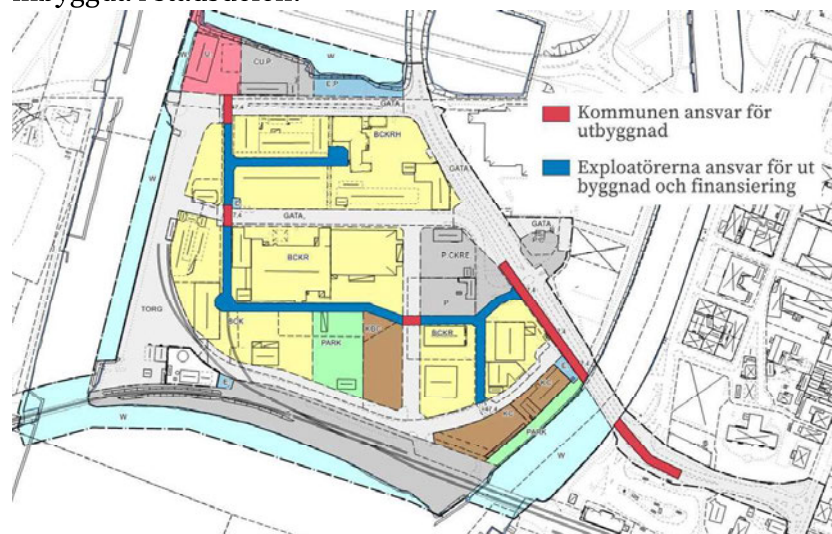
Se orange gränsmarkering för detaljplanens gräns.

Blåljusväg/ar
(klimatanpassad väg)

Klimatanpassat infrastrukturstråk för gående, cyklister och främst blåljusfordon som behöver kunna trafikeras i händelse av att Vänern översvämmas till en nivå om +47,6 m.ö.h. Detta

högre belägna stråk behöver vara sammanhängande fram till och inom planområdet. Det innebär att det måste finnas både på allmän plats (här blåljusväg) såväl som på kvartersmark (här exploatörsblåljusvägar, se nedan).

Syftet med denna infrastruktur är att det ska vara möjligt att komma till och från målpunkter som bostad eller arbetsplats i området vid översvämning. I samrådet av detaljplanen påtalade Länsstyrelsen att kommunen måste planera ett nytt bostadsområde på ett sådant sätt att det inte krävs tillfälliga åtgärder i händelse av översvämning. Räddningstjänst och andra samhällsfunktioner är vid risk för översvämning hårt belastade av att skydda äldre bebyggelse och samhällsviktiga funktioner som inte är byggda för att klara översvämning. De funktioner som behövs ska vara permanenta och därmed vara inbyggda i stadsdelen.

Figur 1. Ansvarsreglering för utbyggnation av blåljusvägar inom projektet.

Exploatörsblåljusvägar	Exploatörsblåljusvägar (blå infrastrukturstråk i ovanstående bild) ligger inom kvartersmark i syfte att exploatörerna ska styra utbyggnaden. Stråken fastställs genom höjdsättning och gemensamhetsanläggning i detaljplan. Gemensamhetsanläggningen instiftas genom en lantmäteriförrättning där även en samfällighet som ska förvalta anläggningen bildas.
Exploateringsbidrag	Enligt PBL ges kommunerna möjlighet att ta ut kostnader för investeringar i allmäninfrastruktur med mera som föranledes och är till nytta för exploateringen. Detta kallas exploateringsbidrag, exploatören är med och bidrar till den allmänna infrastrukturen. Dessa åtgärder är en del av de <i>Anläggningsåtgärder</i> som krävs för att genomföra detaljplaneringen.
Anläggningsåtgärder	För att förverkliga detaljplanen krävs omfattande åtgärder för att bygga den framtida infrastrukturen och även för att anpassa

befintlig infrastruktur. Åtgärderna har sammanställts som anläggningsåtgärder som behöver utföras för att omvandla stadsdelen enligt projektets vision.

Fördelningsnyckel	Procentsats som fördelar kostnaden för en anläggningsåtgärd mellan kommunen och exploatörerna. Fördelningsnyckeln baseras på nyttan för respektive part.
Faktureringsplan	Exploateringsbidraget faktureras enligt en faktureringsplan som fastställs i samband med exploateringsavtalet för respektive part.
Enprocentregeln	Är en ekonomisk princip om att 1 % av investeringarna för ett projekt ska investeras i gestaltningsåtgärder.

Allmänbeskrivning av detaljplanen

Planförslaget föreslår en ny stadsdel som innehåller en blandning av bostäder, arbetsplatser, handel och aktiviteter. Det ger möjlighet för järnvägens utbyggnad med en ny perrong, ändring av gatustrukturen, tillkomst av parkytor och ett sammanlänkat gång- och cykelnät. Inom planområdet kan det tillkomma cirka 800 nya bostäder beroende på hur planen genomförs. Bostäderna utgörs av flerfamiljshus mellan 4–8 våningar växelvis över området, exklusive bottenvåningen. Detaljplanen tillåter bostäder, kontor, handel, parkering, parkeringshus, parkmark och torgytor, besöksaktiviteter, samhällsviktig verksamhet, transformatorstationer, pumpstationer med mera. Omvandlingen av stadsdelen är en process som tar tid och beräknas pågå fram till 2040–2050 innan den sista byggnationen beräknas tas i bruk.

Detaljplanen avgränsas i öster av Vassbottenleden och av trafikkanalen i väster. I norr avgränsas detaljplanen av Dalbobron och i söder av Vassbotten.

Planeringsförutsättningar

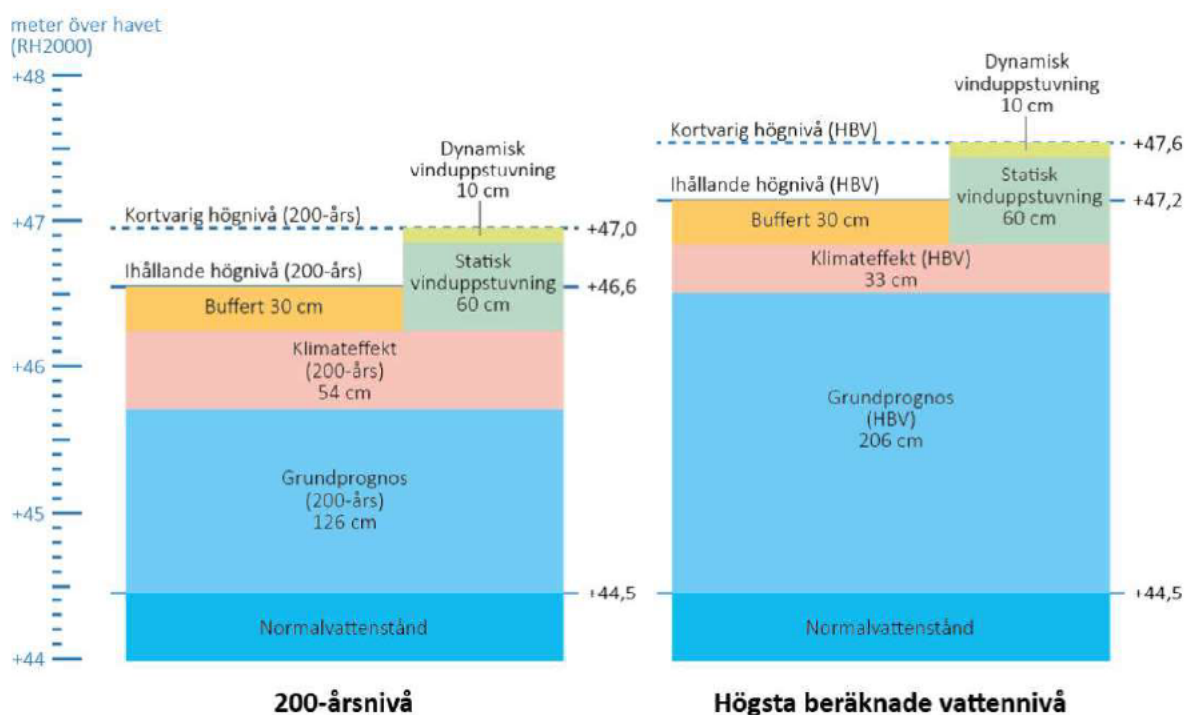
I samband med omvandling från industri- och verksamhetsområde till en central stadsdel ställs omfattande krav på hur området utformas och integreras, dels lokalt på Södra Sanden men också i sammanhanget Vänersborg.

Södra Sanden omgärdas av olika trafikslag. Det handlar om bilar och tung trafik dels på Dalbobron och dels på Vassbottenleden. Vänersjöfarten har sin farled i direkt anslutning på den västra sidan och på Älvsborgsbanan i söder är det i huvudsak persontåg men även en del godstrafik. Järnvägen ska byggas ut med en ny perrong inom detaljplanen och två nya plattformar vid befintligt stationshus.

Området består till stor del av en gammal vassbotten och har historiskt inte kunnat nyttjas innan markområdena fylldes ut. Utfyllnad har skett över tid och parallellt har Trafikkanalen och hamnkanalen muddrats och grävts ur. Ön till sin helhet har historiskt varit dumpningsplats för diverse material vilket medför en varierande geoteknik och förutsättning för att kunna omvandla stadsdelen. Till följd av att ön är låglänt, består av fyllnadsmassor av olika ursprung samt ingår i vattenskyddsområde gör Göta Älv och Vänersborgsviken ställs även höga krav på översvämningslösningar och

dagvattenhantering. Öns topografi är som en skål med en lågpunkt i mitten av södra delen av ön. Grundvattennivån följer vattennivån i Vänern och kan på grund av öns konstruktion tränga upp genom marken. Det hjälper där med inte att valla in ön med en spont som föreslagits i planprogrammet från 2017 då detta enbart kommer stänga in vattenmassorna som tränger upp genom marken.

Under de senare åren har kravet på planering av högvatten i kombination med kraftig nederbörd varit ett växande krav för detaljplaneringen. För dessa krav är Länsstyrelsen ledande. Ön är vid en längre tids nederbörd och kraftig nordostan vind hårt utsatt för höga vattennivåer. Kravet från länsstyrelsen är att planera för en eventuell höjning av vattennivån till en högst beräknade vattennivå om +47,8 m.ö.h. (RH2000). Normalvattenståndet (beräkningsnivå) i området beräknas till +44,5 m.ö.h (RH2000) men varierar över året då utloppet till Vänern är reglerat. Vänerns uppmätta totala medelhögvattenstånd för helåret 2024 landade på 45,1 m.ö.h (RH2000) enligt SMHI:s dokumentation för Sveriges större sjöar.

Figur 2. Illustration över skyfalls- och översämningsnivåer för Vänersborg. 200-årsnivå (t.v.) och högsta beräknade vattennivå (t.h.). Ihållande högnivå (HBV).

Översvämningsproblematiken i kombination med geotekniken kommer ställa stora krav på hur området utformas samt hur byggnation kan genomföras. Avståndet ner till fast berg varierar inom hela området på djup mellan 30–70 meter och har en fluktuerande berggrund.

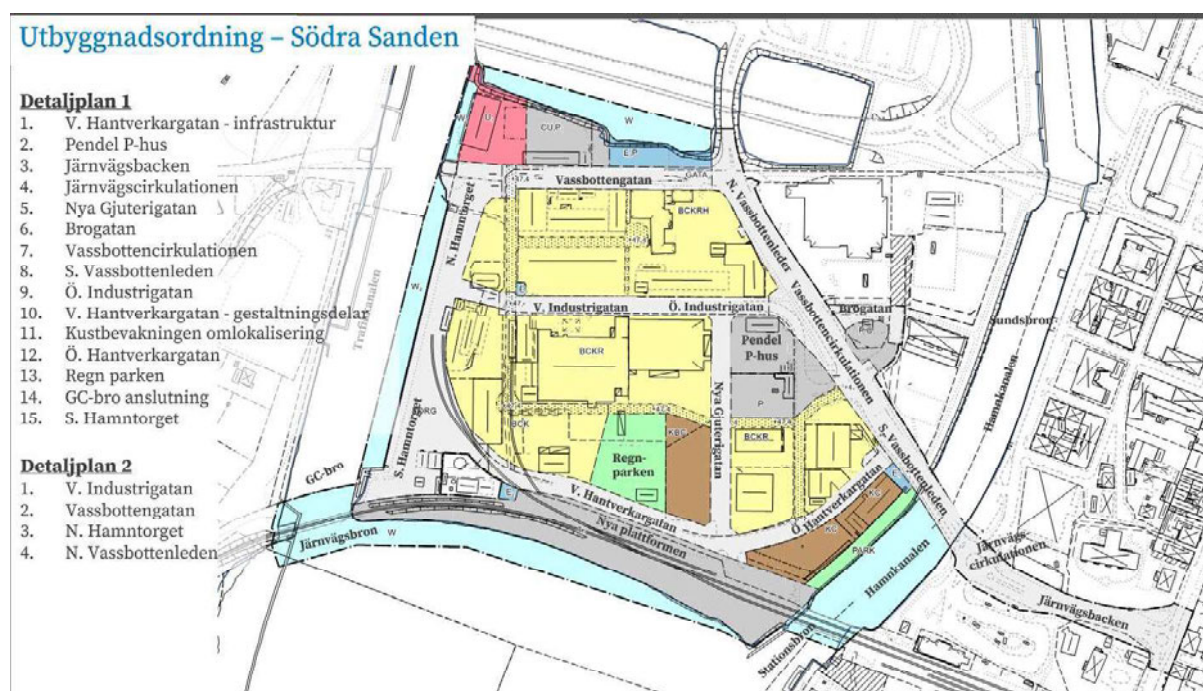
Stadsdelen kommer behöva omvandlas över en längre tid vilket medför en del konsekvenser och restriktioner kring utvecklingen. Bland annat måste det finnas ett buffertavstånd mellan områden för bostäder och industrier för att uppfylla miljö- och hälsokraven. Det innebär i praktiken att kommunen inte kan planlägga hela Södra Sanden så länge det finns industri kvar i området. För området finns tre olika typer av bullerkällor som behöver tas hänsyn till vid nybyggnation. Dessa bullerkällor är tåg, bil och båttrafik som alla har sin typ av buller men man behöver även beakta det ackumulerade bullret från dessa tre källor.

Den befintliga kollektivtrafikdepån för stadsbussarna och mellanstadstrafiken belägen inom området. Aktören är Nobina som under 2023 vann upphandlingen för kollektivtrafiken i Tvåstads området. Denna depå är upplåten med hyresavtal av en exploatör. Trafikperioden är 10 år och avslutas hösten 2033.

Fastighetsägarna i området deltar i planarbetet genom en samordnande exploatör. De har värnat mycket om sina befintliga fastighetsgränser vilket kraftigt påverkar hur området kan planeras. Detta medför även en viss utmaning att säkerställa utbyggnadstakten och att samtliga fastighetsägare har incitament att vidareutveckla sina fastigheter enligt den gemensamma visionen.

Utbyggnadsordning

Utbyggnad av Södra Sanden kommer innebära stora entreprenadåtgärder för projektet och särskilt genom den första detaljplanen där området kommer behöva anslutas till den befintliga stadens infrastruktur. Krav för att bygglov ska kunna beviljas för byggnation föranleder behovet av blåljusvägarna och stora åtgärder på den allmänna tekniska infrastrukturen och inom allmänplats. Något som syns tydligt i den schematiska bilden nedan. Bygglovskravet för blåljusvägar är detsamma oavsett om det är en enskild byggrätt som aktiveras eller hela projektet. Blåljusvägar för med sig åtgärder som kommunen till stor del ansvarar för och exploatörerna betalar exploateringsbidrag för.

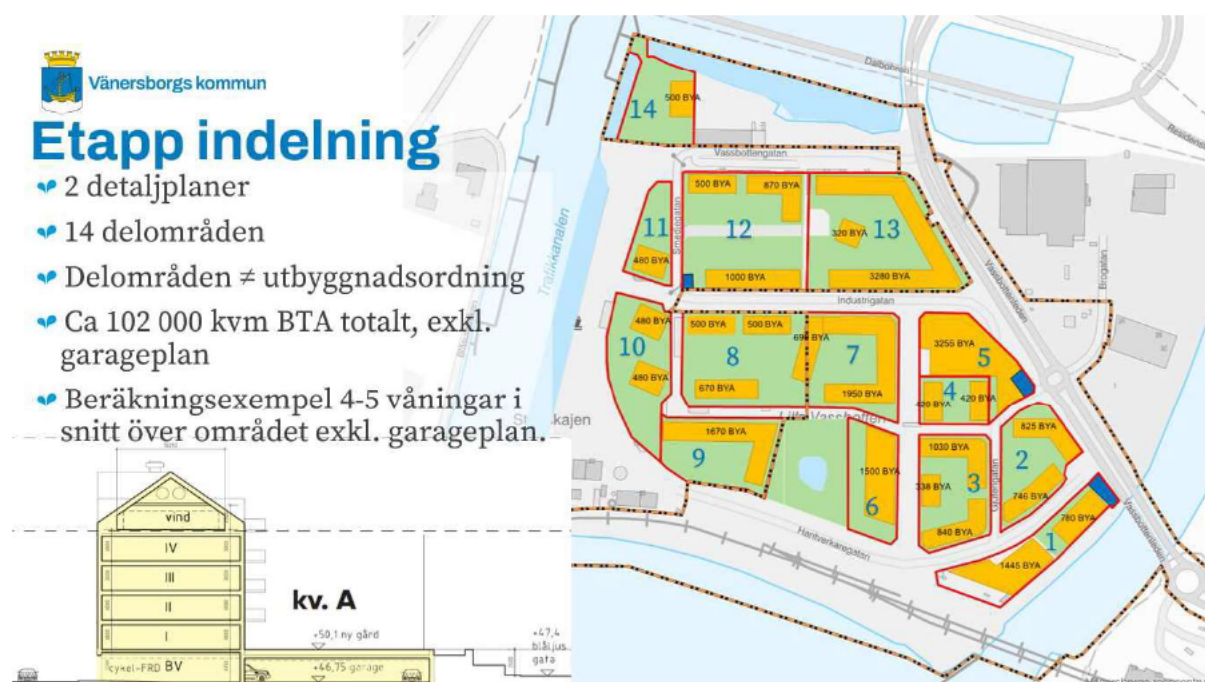

Figur 3. Utbyggnadsordning för anläggningsåtgärder för projektet.

De åtgärder som kan byggas utan åtkomst till en blåljusväg är p-huset för pendelparkering, Trafikverkets nya stationsområde samt den lokaler för Kustbevakningen. Motivet för den sistnämnda är att verksamheten är vattenburen och därför inte har samma behov av körbar väg. Det ska dock nämnas att kommunen planerat för en blåljusväg fram till denna byggrätt för att möjlighet ska finnas om behovet skulle uppstå.

Ekonomiskt upplägg för Södra Sanden

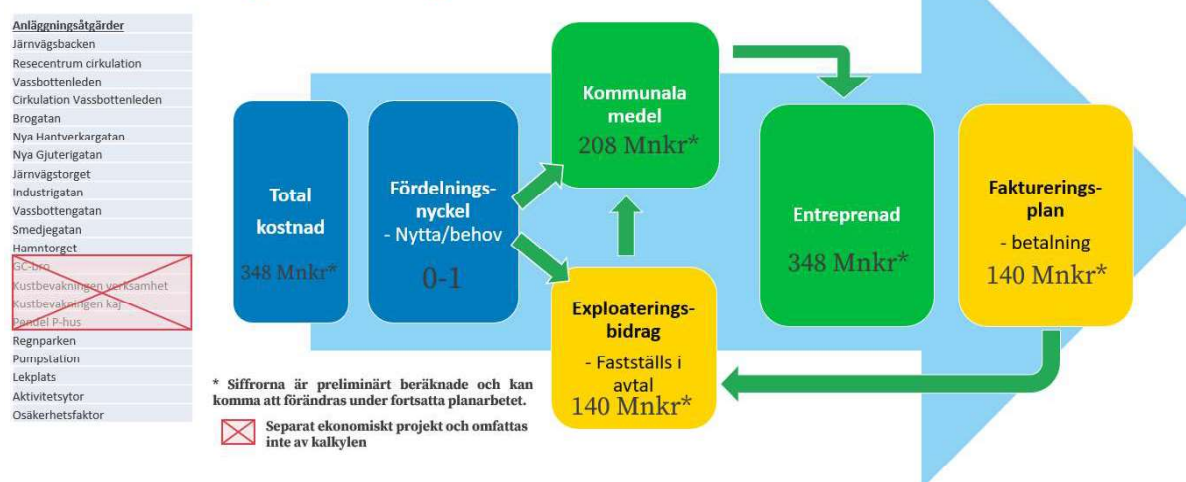
Södra Sanden som sin helhet omfattar strax över 100 000 kvm BTA fördelat enligt en schematiskskiss enligt nedan. Beräkningen av BTA omfattar inte bottenvåningen då denna till största delen enbart omfattar garage och enstaka lokaler. Samtliga lokaler i denna nivå behöver vattensäkras, dvs byggas vattentäta. Detaljplaneringen för området omfattar två detaljplaner/två etapper. Kvarterstrukturen har delats upp i 14 delområden där det prognostiseras att med nuvarande marknadsläge och befolkningsprognos kan starta ett till två delområden var tredje år. Initialt är prognosen att delområdenas start kommer vara drygt tre år ifrån respektive byggstart men att denna tid kommer kortas ner längre fram i den totala omvandlingen. Motivet till resonemanget är att projektet bedöms få ökat intresse från både medborgare och exploatörer då omvandlingen påbörjats och de första byggnationerna tas i bruk, vilket ökar attraktiviteten.

Figur 4. Schematisk utformning över hur området kan bebyggas med uppdelning per bebyggelseområde. Numreringen är inte densamma som utbyggnadsordningen. Infällning är en illustration över hur en typsektion kan se ut för området.

Nedan bild avser att övergripande beskriva det ekonomiska upplägget för hela detaljplanen och fördjupas i avsnittet nedan.

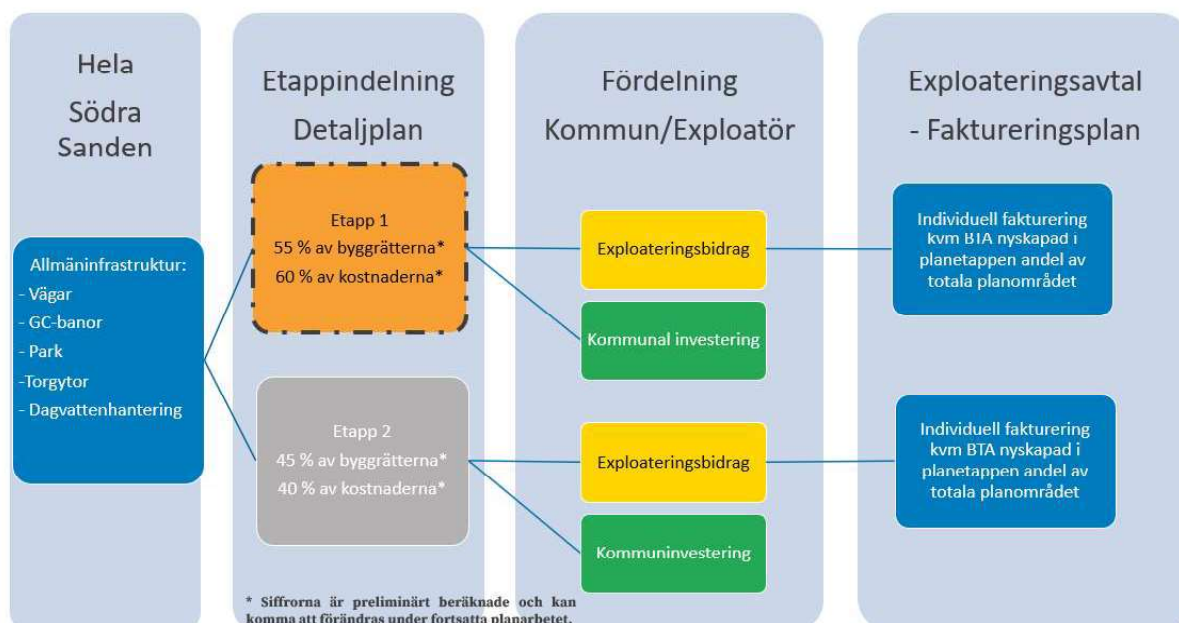
Principexempel - totalt

Figur 5. Principexempel över den totala projektekonomi för projektet.

Det ekonomiska upplägget för Södra Sanden omfattar hela området med båda detaljplanerna. Kostnadsberäkning har gjorts för samtliga anläggningsåtgärder i projektet. Åtgärderna har delats upp mellan kommunen och exploatörerna i en fördelningsnyckel. I fördelningen har olika aspekter vägts in, vad som är en kommunal angelägenhet respektive enskild angelägenhet och värdehöjande angelägenhet för exploatörerna. Varje anläggningsåtgärds kostnad omfattar exploateringsbidraget, kommunala investeringar och VA-kollektivets investeringar. Exploateringsbidraget kommer till en början behöva täckas av kommunen som enligt faktureringsplan fakturerar ut detta till exploatörerna under detaljplanens genomförande tid. Avsikten är sätta genomförandetiden till 15 år i respektive detaljplan.

Exploateringsekonomi

Figur 6. Principexempel på hur kostnader omfattas i projektet fördelat per detaljplan.

I den första detaljplanen inryms ca 50–55 % av byggrätterna och i den andra detaljplanen inryms 45–50 % av byggrätterna. Kostnaderna följer dock inte byggrätternas procentfördelning utan uppskattas för första detaljplanen till ca 60 % av totalkostnaden och 40 % för den andra detaljplanen. Fördelningen faller ut enligt bilden ovan. Då infrastruktur tillhörande etapp 2 behöver påbörjas redan i etapp 1 och exploateringsbidrag inte kan tas ut av exploatörerna förrän etapp 2 är färdigställd kommer kommunen inte bli ersatt genom exploateringsbidrag för etapp 2 inledningsvis. Det innebär en risk för kommunen att man först får täckning för alla kostnaderna i samband med den andra detaljplanen. Exploateringsbidraget ska betalas av exploatören inom genomförandetiden för detaljplanen. Det gäller för både första och andra detaljplanen vilket innebär att kommunen inte kommer kunna matcha utbyggnationskostnaden med intäkterna för exploateringsbidraget jämt över tid. Exempelvis ser vi att kommunen har en omfattande utbyggnation under åren 2026–2029 för ca 60–80 Mnkr årligen medan exploateringsbidraget från exploatörerna som återbetalas uppskattas till 5–10 Mnkr årligen. Återbetalningstakten kan inte matcha utbyggnadstakten med de förutsättningar som projektet har. Skulle exploateringsbidraget erläggas på en kortare tid än genomförandetiden på detaljplanen kommer det att medföra att utbyggnadstakten hämmas och att utbyggnaden eventuellt inte är möjlig att genomföra. Då kommunen bedöms ha ett stabilare kassaflöde än exploatörerna medför det att den initiala investeringen bör belasta kommunen då det omvända skulle innebära för stor initialinvestering för exploatörerna jämfört med deras kassaflöde. En allt för framtung investering för exploatörerna som inte sprids över tid medför en sämre utbyggnadstakt eller eventuellt omöjliggör en exploatering. Ett upplägg med att kommunen går in som finansiär för totala investeringen (kommunala investeringsmedel + exploateringsbidraget) får först teckning för exploatörens andelar av totalen via exploateringsbidraget. Detta innebär en risk för kommunen att kliva fram med en investering men att först få ekonomisk teckning för exploateringsbidraget efter ett antal

års avbetalning från exploatörerna. Kommunens risk säkras upp genom exploateringsavtalen och genom den *ekonomiska säkerhet* som exploatörerna erlägger till kommunen. Genom att kommunen tar den initiala risken med investeringar stimulerats omvandlingen av stadsdelen och frigör medel för exploatörerna att påbörja byggnationen som kommer medföra en ny attraktiv stadsdel mitt i Vänersborgs centrum.

MRP 2026–2028

För att projektet till sin helhet ska kunna genomföras kommer detta kräva både investeringsmedel och tillkommande driftmedel för att följa aktuella redovisningsregler.

Nedan sammanställning är en prognos för projektet för tidperioden. Projektet har delats upp per delprojekt som respektive projekt omfattar, entreprenadkostnader, intern arbetstid, samordning osv. Prognosen för projektet kommer att förändras över tid och kunna precisera noggrannare längre fram i projektet. I tabellen nedan finns det tre delprojekt som är rödmarkerade och inte beaktade i ekonomisammanställningen. Dessa projekt har inte medtagits då det är annan organisation som behöver driva dessa, för GC-bron är det Trafikverket och för Kustbevakningens nya anläggning är det kommunala bolagen som behöver driva fastighetsutvecklingsprojektet tillsammans med Kustbevakningen. Denna process är förankrad med aktuella parter.

Dessa tre projekten har markerats ut när de behöver sammanfalla längs tidsaxeln för att samordnas med övriga projekt, se gröna markerade celler.

		Prognos investeringsmedel																
	Total kostnads- uppskattning	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	Utfall Sammanställning	
Järnvägsbacken	7,3 Mnkr	2,0	2,0	2,0				1,3									7,3 Mnkr	
Resecentrum cirkulation	1,3 Mnkr		1,3														1,3 Mnkr	
Vassbottenleden	24,8 Mnkr			10,0	12,0	2,8											24,8 Mnkr	
Cirkulation Vassbottenleden	10,0 Mnkr	0,5	4,0	4,0				1,5									10,0 Mnkr	
Brogatan	3,5 Mnkr		1,0	2,5													3,5 Mnkr	
Nya Hantverkargatan	37,4 Mnkr	0,5	4,0	10,0	10,0	10,0	1,5	1,4									37,4 Mnkr	
Nya Gjuterigatan	13,8 Mnkr				5,0	5,0			3,8								13,8 Mnkr	
Järnvägstorget	,0 Mnkr																,0 Mnkr	
Industrigatan	23,7 Mnkr	0,5			4,0	4,0			5,0	5,0	5,2						23,7 Mnkr	
Vassbottengatan	17,3 Mnkr								0,5	5,0	5,0	5,0	1,8				17,3 Mnkr	
Smedjegatan	,0 Mnkr																,0 Mnkr	
Hamntorget	42,1 Mnkr			2,0	7,1			6,0	6,0			6,0	5,0		10,0		42,1 Mnkr	
GC-bro	,0 Mnkr																,0 Mnkr	
Kustbevakningen verksamhet	,0 Mnkr																,0 Mnkr	
Kustbevakningen kaj	,0 Mnkr																,0 Mnkr	
Pendel P-hus	73,5 Mnkr	1,0	35,0	37,5													73,5 Mnkr	
Regnparken	10,5 Mnkr		0,5		5,0	5,0											10,5 Mnkr	
Pumpstation	4,5 Mnkr			4,5													4,5 Mnkr	
Lekplats	2,0 Mnkr					2,0											2,0 Mnkr	
Aktivitetsytor	4,0 Mnkr				2,0				2,0								4,0 Mnkr	
Fastighetsrättsliga kostnader	8,0 Mnkr	8,0															8,0 Mnkr	
Osäkerhetsfaktor	64,4 Mnkr	5,0	5,0	10,0	10,0	8,0	5,0	10,0	5,0	4,0	2,0	0,4					64,4 Mnkr	
	348,0 Mnkr	17,50	52,80	82,50	55,10	36,80	6,50	20,20	22,30	14,00	12,20	11,40	6,80	0,00	10,00	0,00	348 Mnkr	

Figur 7. Prognostiserade investeringar 2026–2040.

Något som är tydligt är att delprojekten är en framtung investering där stort utfall kommer ligga under perioden 2027–2030. Siffrorna som är inarbetade i prognosen bygger på erfarenhetstal och från referensprojekt för likande anläggningar. När anläggningarna projekterats kan närmare kostnadsuppskattning läggas in i uppdaterad MRP handling. Merparten av projekteringarna kommer ske under 2026 och 2027. Det är först när respektive projekt upphandlas som vi får ett exakt belopp för delprojektets kostnad.

Till dessa investeringsmedel tillkommer det uppskattade driftmedel. Prognosen för driftmedel är enligt tabellen nedan. Dessamedel får läggas utöver investeringsmedlen för att förverkliga projektet. Driftbudgetprognosen för projektet följer med mål- och resursplanen

för att belysa behovet av personalkostnader och medel som av redovisningstekniska skäl inte kan räknas som investeringsmedel.

	Prognos för driftmedel											Utfall Sammanställning
Åtgärd	Totalkostnad											Mnkr
	Kostnad Mnkr	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Geotekniskutredning Kustbevakningen + allmänplats	0,3		0,30									0,3
Markmiljöutredning allmänplats	0,4		0,40									0,4
Marksanering gator	46,2			10,00	10,00	10,00	5,00	5,00	3,00	3,20		46,2
Värdeutlåtande införsen allmänplats	0,3		0,20	0,10								0,3
Projektering ledningsinfrastruktur	0,8			0,60	0,20							0,8
Projektering Gatustruktur	0,8			0,50	0,30							0,8
Rivning av påläckkaj	11,3								5,00	6,30		11,3
Rivning av kustbevakningens anläggning	1,5						1,50					1,5
Drift av området, snö, park, gata osv.	21,0			1,00	2,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	21,0
Planhandläggning	0,5		0,25	0,25								0,5
Fastighetsrättsliga åtgärder, förrättningar, bygglov osv	0,5			0,25	0,25							0,5
SUMMA	83,5	0,00	1,15	12,70	12,75	13,00	9,50	8,00	11,00	12,50	3,00	83,50

Figur 8. Prognostiserade driftmedel 2025–2033.

Personalbehov och kommunens resurssättning

Södra Sanden är ett projekt som kommer vara över lång tid men då mycket åtgärder kommer vidtas de första fem till sju åren där mycket arbete behöver ske av kommunens personal medför det ett behov av att belysa resurssättningen.

Visionen för projektet är högt satt och kommer kräva personalresurs för att förverkliga både i form av egen personal och konsulter. Vi ser i första hand behov av tillökning av medel för tjänster inom flertalet funktioner i kommunen för att kunna på ett bra sätt genomföra projektet. Södra Sanden som projekt är ett mycket komplext projekt som kräver vägledning och samordning i hög grad. Kommunen är en långsiktig part i denna omvandling av stadsdelen. Samordningen av projektet bör ske från kommunens sida för exploateringen och utbyggnation av stadsdelen.

Projektet har anläggningar som behöver vara i drift parallellt med utbyggnad av ny infrastruktur. Stort fokus kommer ligga på samordning och planering då stadsdelen omvandlas under långtid samtidigt som entreprenadprojekten avlöser varandra. Det kommer krävas flertalet avtal som kommer att behöva tecknas för aktuell MRP period men också för kommande perioder. Omvandlingen av stadsdelen kommer medföra behov av en kommunikationsplan som integreras i entreprenaden för att skapa en tydlighet och tillgänglighet för medborgarna.

Kommunens förvaltningar har idag mycket uppdrag som har en högprioritet eller uppdrag som löper över tid vilket medför en svårighet i att frigöra personal för att fokusera på nya uppdrag utan att något annat uppdrag blir lidande. För Södra Sanden som projekt har vi identifierat ett par roller och funktioner som behöver tillskapas till en omfattning av 5,25 tjänster inom Samhällsbyggnadsförvaltningen, se tabell nedan. Motivet till att belysa projektets behov av personal är att kommunen har en viktig roll i att leda utvecklingen av denna stadsdelsomvandling i kombination med att vi har flertalet delprojekt under samma tid. Dessa projekt medför omfattande projekteringar, samordning, tekniska lösningar, osv som behöver arbetas fram. Tillkommande detta är stödfunktioner och arbetstid i styrgrupper osv till en omfattning av personal motsvarande en heltidstjänst, se tabell nedan.

	Tillskott av personal	Andel av befintliga tjänster		Uppskattad total personalkostnad (tkr)
		Chef tjänst	Personal	
Personalkostnader FoS	2	0,1		1670
Avtalsskrivning och juridik	0,75			701
Personalkostnader Gata	0,5	0,2		533
Personalkostnader Park	0,5	0,1		444
Personalkostnader Tekniska	1,5	0,5		1620
Personalkostnader Kommunikation			0,1	96
	5,25		1,0	5065 tkr/år
	nya tjänster			

Figur 9. Uppskattning av personal för kommunens arbete i projektet Södra Sanden.

Tjänsterna och kostnaderna i tabellen ovan är beräknad utifrån kommunens personalkostnader och uppskattning för projektets första år när första detaljplanen antas av kommunfullmäktige. Skulle inte tillökning av egen personal ske utan det beslutas att använda konsulter i stället beräknas detta medför en högre kostnad för bemanning av projektet. Kommunens personalbehov bedöms variera över projektets genomförandetid och uppskattningen i tabellen ovan är med start under 2026 med nuvarande kunskap.

Beviljas inte medel för personalbehovet kan det komma och medför problem för projektets framdrift och genomförande.

Ekonomisk säkerhet

För att säkra upp det ekonomiska ansvarstagandet för genomförandet av hela projektet Södra Sanden delas detta upp i de två detaljplanerna.

För första detaljplanen kommer ett exploateringsavtal tecknas med exploatörerna inom planområdets gräns. I avtalet förbinder sig kommunen att göra utbyggnad av de anläggningsåtgärder inom allmänplatsmarken som krävs för exploateringen av området. Exploatören förbinder sig att erlagga exploateringsbidraget enligt faktureringsplanen för denna exploatör som ligger med som bilaga till avtalet. Faktureringsplanen är individuell och faktureras över tid av kommunen. För att det ska finnas ekonomisk teckning av bidraget godtar kommunen tre typer av säkerheter:

- Moderbolagsborgen i form av proprieborgen
- Bankgaranti on demand
- Fastighetspantstättning med första rätt

Den ekonomiska säkerheten ska exploatören ställa ut till kommunen för sin del av exploateringsbidraget. Säkerheten avser att trygga kommunens investering av exploateringsbidraget gentemot exploatören.

En moderbolagsborgen i form av proprieborgen kan av ett aktiebolag som ingår i en koncern lämnas till ett dotterbolag av huvudbolaget/moderbolaget. Detta innebär att moderbolaget tar på sig betalningsansvaret för dotterbolagets skuld eller betalningsansvar gentemot tredje man som att detta ansvar vore det egna.

En bankgaranti om demand är en ekonomisksäkerhet gentemot tredje man som utställs av exploatörens bank som ett bevis på ekonomisk garanti för förpliktelsen. Att garantin är "on

demand” innebär att tredjeman, i detta fall kommunen, kan utan exploatörens inverkan avkräva en skuld direkt ifrån banken om skulden förfallit utan exploatörens inverkan. En sådan garanti brukar kosta exploatören 3–8 % av garantibeloppet.

Fastighetspantssättning innebär att exploatören pantsätter sin exploateringsfastighet med motsvarande belopp som exploateringsbidragets storlek. Viktigt att observera är att kommunen ska få första teckningsrätt/förmånsrätt för inteckningen i fastighetsregistret. Stämpelskatten för juridiska personer är 4 % av pantbrevbeloppet.

Avtalsupplägg

För att det ska vara möjligt att förverkliga ett stort projekt som en ny stadsdel kommer det behöva tecknas flera avtal under processen. De avtal som identifierats i detta skede för den första detaljplanen är:

- Exploateringsavtal – tecknas med samtliga exploatörer inom detaljplanen.
- Köpeavtal – för inlösen av mark för allmänplats
- Köpeavtal – med Trafikverket för mark- och kostnadsreglering i samband med genomförande av byggnation av ny plattform
- Samverkansavtal – för att möjliggöra fortsatt utveckling av projektet och den andra detaljplanen

Avtal som identifierats för andra detaljplanen är:

- Exploateringsavtal – tecknas med samtliga exploatörer inom detaljplanen
- Köpeavtal – för inlösen av mark för allmänplats

Ovanstående lista är inte komplett och det bedöms troligt att fler avtal kommer identifieras längre fram i projektet. Exempelvis kommer avtal behöva tecknas för byggplatsetableringar osv för att genomföra planerad byggnation.

För de kommunala bolagen kan ett flertal andra avtal än ovanstående bli aktuella beroende på tillvägagångssätt och inriktning. Samtliga avtal för både kommunen och för de kommunala bolagen behöver politisk förankring om dessa inte kan genomföras med stöd av delegation. I nuläget bedöms enbart att vissa av identifierade markbyten för blivande allmänplatsmark kunna rymmas inom ramen för delegation.

Belysa risker

Ett projekt i denna dignitet och över en längre tidshorisont medför en del risker i processen. I så stor utsträckning som möjligt försöker riskerna avhjälpas genom en aktiv planläggning samt genom de avtal som tecknas. Samtliga risker kommer inte kunna elimineras för projektet vilket är helt naturligt för ett projekt med byggnation av en ny central stadsdel utan det är något som ligger i linje med branschen för projekt i den här storleksordningen.

Det vi inte kan kontrollera i riskfaktor för projektet är konjunkturläget och fastighetsmarknaden. Båda områden som beror till största delen på internationell och nationella ekonomin men i hög grad påverkar exploatörernas betalningsförmåga. Är betalningsförmågan låg hämmar detta utbyggnadsmöjligheterna medan är betalningsviljan stor främjar det byggnationen. Historiskt har låg och högkonjunktur växlat i cykler. En möjlighet som kommunen har i dessa lägen är att främja byggandet även under en

lågkonjunktur genom att investera i det offentliga, bland annat genom infrastruktur och platsskapande. Åtgärder som stimulerar marknaden samtidigt som det skapar en bra grund för fortsatt utveckling och ett bättre marknadsläge i högkonjunktur.

Exploaterarnas betalningsförmåga är stark kopplat till fastighetsmarknaden och konjunkturläget enligt ovan beskrivning. Det som tryggar kommunens investering samt utlägg av exploateringsbidraget är de avtal och ekonomisk säkerhet som tecknas respektive utställs mellan parterna. Exploaterarnas fastigheter väntas en betydande värdeökning i samband med antagandet av detaljplanerna som möjliggör exploatering av en ny centrumstadsdel. Det stora värdet är i projektet är byggrätterna som tillskapas vilket skapar en ekonomisk trygghet i både kommunens och exploaterarnas investeringar.

Framtunga exploatering

Exploateringen från första kvadratmeter kommer medföra stora investeringar för både kommunen och exploaterarna för att omvandla stadsdelen. Det framgår dels av utbyggnadsordningen och fördelningen av entreprenadåtgärder, dels av projektets ekonomiska prognos. Flertalet av projektets entreprenadåtgärder behöver vidtas tidigt i projektet för att möjliggöra utvecklingen. Några av åtgärderna har varit uppe sedan tidigare till exempel med åtgärder på Vassbottenleden och ny cirkulation. Syftet är att skapa en bättre trafiksituation på en av kommunens mer trafikerade leder. Projektet föranleder att dessa åtgärder anpassas för att även beakta utvecklingen av Södra Sanden. Projektets entreprenadåtgärder kan delas upp i tre delar för respektive åtgärd. Den första delen är ledningstekniskfunktion, dvs åtgärder som behöver göras under marken. Detta kan vara elledningar, pumpstationer, fiber, dagvattenhantering, vatten och avlopp. Den andra delen är Trafiktekniskfunktion och omfattar vägkroppar, gångbanor, cykelbanor, dagvattenrening osv. Funktioner som krävs för att stadsdelen ska kunna fungera i vardagen för de personer som vistas och verkar i området.

Den tredje delen är gestaltning som omfattar alla åtgärder som behövs för att skapa en trivsam, hållbar och gestaltad livsmiljö i stadsdelen. Åtgärder som gestaltade öppna dagvattensystem, planteringar, grönytor, parker, lekplatser osv som krävs för att skapa en levande stadsdel.

För den första utbyggnadsdelen kommer det behöva byggas ut i förväg i syfte att inte behöva göra ingrepp i den andra och tredje delen av utbyggnationens åtgärder som är belägna ovan ledningsinfrastrukturen. Den tredje delen med gestaltning finns det idag en avsaknad av inom stadsdelen vilket medför att dessa värden kommer behöva tillskapas från grunden.

Det är i detta skede svårt att utesluta vissa delar då dessa behövs parallellt för att skapa en funktionell-, säker- och gestaltad stadsmiljö. Den politiska viljan är det som till stor del kommer styra om projektet kommer vara möjligt att genomföra till viss del eller till sin helhet. Nivån på anläggningsåtgärderna kommer även styra takten på utbyggnaden. Vissa funktioner riskerar att medföra problem om man inte integrerar gestaltningsdelen av projektet redan från början. Nivån på åtgärderna och dess utformning kommer att ha en betydande roll i attraktiviteten för området som blir en förlängning av Vänersborgs centrum. Det ska även beaktas att stadsdelen till stor del kommer att vara ansiktet utåt för Vänersborgs centrum, dels med den nya perrongen, dels emot båttrafiken som passerar.

Enprocentregeln, gällande gestaltning av allmänna projekt, tillämpas i detta projekt genom ökad gestaltningsprincip i det offentliga rummet. Detta görs genom gestaltade anläggningar som exempelvis, dagvattenhantering, aktivitetsytor, lekplatser, teknikhus och likande anläggningar inom allmänplatsmarken som bättre smälter in i miljön och i viss utsträckning anknyter till platsens historia. I och med detta särredovisas inte detta i ekonomin utan är inarbetad i kostnaden för respektive delprojekt.

Blåljusvägar

Blåljusvägarna och kravet om att dessa ska vara farbara och kunna nyttjas vid högvatten medför att åtgärderna behöver finnas på plats för att husen i området ska kunna få slutbesked beviljat och därmed kunna tas i bruk. I planerat exploateringsavtal förbinder sig exploatörerna att bekosta åtgärder inom allmänplats men kommunen förbinder sig att utföra dessa åtgärder. När åtgärderna planeras fastställer tidplanen för projektet. Anläggningsåtgärderna för att säkra tillgänglig väg genom blåljusvägar är en oundviklig investering som kommer kräva ekonomiska medel från kommunen initialt och återbetalas av exploatörerna om hela detaljplanen kommer kunna genomföras. Kravet på tillgänglighet gäller oavsett om det är en byggrätt, eller 50 %, eller 100 % av detaljplanens byggrätter som avses genomföras.

Pendelparkering och parkeringshus

Under våren 2010 beslutades i samtliga kommunfullmäktige och regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen att godkänna och underteckna ett nytt avtal för kollektivtrafiken. Avtalet reglerar ansvarsfrågorna mellan kommunerna, regionen och Västtrafik från trafikeringsstart 2012. Detta avtal omnämns ofta som ägaravtalet. Enligt punkt 7.3 i ägaravtalet ansvar respektive kommun för kör ytor, busskörfält, pendelparkeringar och andra markanläggningar för resenärer och kollektivtrafiken. Observera att kommunen är ansvarig för pendelparkering för kommunens resenärer. I flertalet andra kommuner har parkeringsfrågan lösts genom ett parkeringshus i anslutning till den största knutpunkten i kommunen. Anledning till parkeringshuset är att i de centrala delarna där stationerna är lokaliserade finns det ett stort behov av pendelparkeringsplatser samtidigt som ytan för dessa är begränsad. Lösningen har därför varit given att bygga parkering på höjden, något som Vänersborg nu står inför inom projektområdet.

Pendelparkeringsfrågan för Vänersborgs centrum är idag löst dels inom egen fastighet, dels genom avtal. Historiskt har avtal varit tecknat med en av exploatörerna för projektet men detta avtal sades upp i samband med att stadstrafikens bussflotta elektrifierades vilket krävde fler bussar jämfört med tidigare. Under 2008 respektive 2013 tecknades avtal med Trafikverket för pendelparkering inom deras fastighet utmed dagens Hantverkargata. Denna parkeringsyta tillsammans med parkering på kommunens egen mark längs Hantverkargatan kommer att ianspråkta av ny perrong för trafiken mot Göteborg. Där med kommer inte några parkeringar att finnas kvar när stationsområdet/ny perrong byggs ut. Byggstart för Trafikverkets projekt planeras till 2027 med en totalavstängning av tågtrafiken under tremånaders tid. Deras projektet räknas vara färdigställt till årsskiftet 2028/2029.

Med ovanstående motiv innebär nollalternativet att i stort sett samtliga pendelparkeringsplatser kommer försvinna ifrån centrum inom den kommande fyra

årsperioden. Om ingen alternativ lösning vidtas kommer detta innebära stora konsekvenser för kollektivtrafikresandet.

Parkeringsbehovet bedöms, inom nuvarande kollektivtrafikperiod, vara ca 200–300 parkeringsplatser centralt i Vänersborg om ökningen av resenärer sker enligt prognos. Merparten av denna ökning beräknas ske efter att järnvägsstationen byggts ut och det blir högre frekvens på avgångar söder ut. För efterföljande kollektivtrafikperiod bedöms det i detta skede att även här kommer en ökning ske av kollektivtrafikresenärer vilket kommer ställa än högre krav på pendelparkering.

Vid byggnation av ett p-hus för pendelparkering blir det högst relevant att fundera över hur parkeringsnormen för området ska sättas. Utgår man från en allt för låg p-norm kommer boendeparkeringen att svälla ut på gatuparkering som i huvudsak är avsedd för pendlare eller besökare till centrum. Det kan komma att orsaka problem för vår besöksnäring och centrumhandel vilket inte är önskvärt då mycket av Vänersborgs levande centrum och handel bygger på att det är enkelt att komma till och handla här.

Med detta i åtanke blir det extra viktigt att p-normen sätts utifrån att exploatörerna själva ska kunna anlägga och ombesörja parkeringsplatser för sitt eget behov. Parkeringen kan bli en dimensionerande faktor i hur mycket BTA som kan beviljas i detaljplanen. Varje kvarter kommer för översämningsnivåerna behöva anlägga parkering i bottenplan vilket medför att en stor andel av boende och verksamhetsparkering kan lösas inom den egna fastigheten. I områdets norradel föreslås en byggrätt för att kunna utveckla ytterligare ett p-hus. Denna byggrätt kan antingen utvecklas av kommunen eller avyttras till exploatörerna som genom gemensamt ägande investerar i en parkeringsanläggning för att uppnå tillräckligt med parkeringsplatser för sina respektive kvarter. Viktigt att i dialoger kring parkering inte blanda ihop behovet av ett parkeringshus för exploatörerna i norr med pendelparkeringshuset i anslutning till Vassbottenledens nya cirkulation.

En av Vänersborgs centrums många dragningskrafter är tillgängligheten för besökare, något som vi fortsatt måste värna om i samhällsutvecklingen för att bibehålla ett levande centrum. Under det senaste två decennierna har det visat sig vara en utmaning för stadskärnorna då det byggs köpcenter utanför tätorterna. Inom en radie på 25 minuter med bil finns två shoppingcenter som bidrar till en konkurrens om konsumenterna. Minskar tillgängligheten i Vänersborgs centrum är det inte långsökt att misstänka att centrumhandeln minskar i konkurrenskraft i jämförelse med externa köpcenter.

Som verktyg för detta kan betalningsparkering komma att tillämpa i kombination med fri parkering för besökande. Genom att styra vart den fria parkeringen är eller antal timmar fritt medför det ett verktyg att styra parkeringen för både besökare, handel och boende. Något som ska betonas är att i de diskussioner som förs kring parkeringsfrågan är det återkommande att många intressen konkurrerar om samma ytor. Detta är något att beakta i förvaltningarnas arbete framåt. En insikt är att det förväntas högre krav på säkerheten, tillgängligheten osv på betalparkeringar jämfört med gratisparkering.

Befolkningsprognos

Historiskt sett har järnvägar ofta fungerat som katalysatorer för ekonomisk utveckling och befolkningsökning. När en stad får tillgång till järnvägsnätet eller en utökning av trafikering på densamma, förbättras transportmöjligheterna, vilket i sin tur kan leda till ökad handel,

industriell tillväxt och inflyttning till orten. Denna katalysatoreffekt har haft betydelse för orterna längs med järnvägen till Göteborg och denna effekt har vi förhoppningar om även för Vänersborgs centrum.

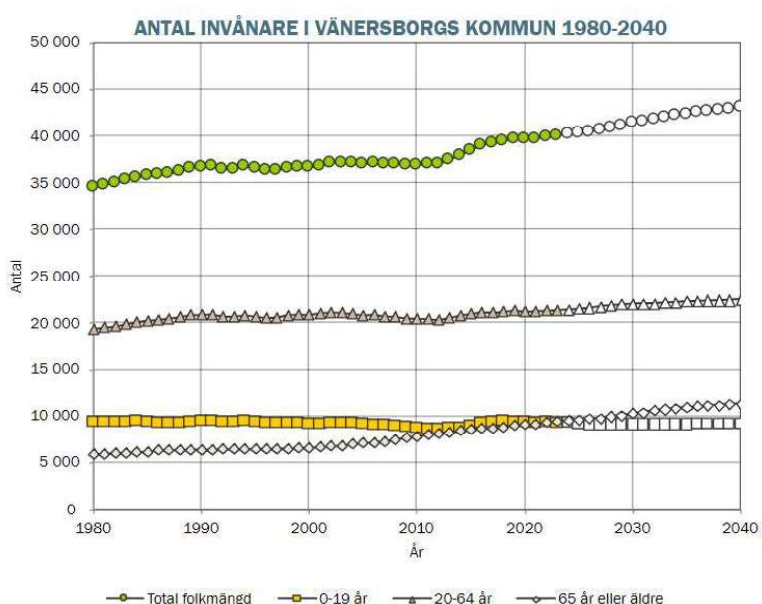
Befolkningsprognosen har i Vänersborg haft en positiv koefficient på befolkningsaxeln historiskt och fortsatt positiv prognos finns för kommande 15-årsperiod. Det ska dock särskilt beaktas att prognosen revideras och har ändrats en del i tillväxt koefficient på de olika åldersspannen jämfört med tidigare prognoser. Vänersborg ser en större befolkningstillväxts koefficient för det äldre åldersspannet jämfört med arbetsför befolkningsintervall. Detta kan analyseras som en riskfaktor med en åldrande befolkning samtidigt som dessa medborgare är potentiell målgrupp för bostadsbyggnationen inom projektet. För en djupare analys kring befolkningstillväxt och befolkningsprognos behöver mer material från Statistiska centralbyråns material studeras.

FOLKMÄNGDENS

UTVECKLING

Historisk utveckling av folkmängden 1980-2023 samt prognostiserad folkmängd 2024-2040

Folkmängden kan delas upp i tre åldersgrupper: 0-19 år, 20-64 år samt 65 och äldre. Uppdelningen ligger till grund för beräkningen av försörjningsbördan i kommunen. Trots att uppdelningen är grov ger den en god överblicksbild som gör det lätt att följa utvecklingen över tiden. I diagrammet till höger visas utvecklingen av dessa åldersgrupper från 1980 till 2040.

Del 2 - Folkmängdens utveckling

Figur 10. Statisticon, Befolkningsprognos 2024-2040.

2025-03-18

Dnr: SBN 2024/131

Handläggare
Hans Larsson
hans.larsson@vanersborg.se
0521-72 24 05

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Underhållsöversikt 2025 - 2034 för Vänersborgs kommuns fastigheter

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden noterar informationen inför kommande arbete med Mål och resursplan 2026

Sammanfattning av ärendet

Underhållsöversikten för Vänersborgs kommuns fastigheter under perioden 2025–2034 indikerar betydande utmaningar i att hantera eftersatt underhåll inom rådande budgetramar, både ekonomiskt och organisatoriskt.

Förslag på utvecklingsåtgärd för att möta eftersatta och utreda underhållsbehov är att öka både investerings- och driftunderhåll. I underhållsöversikten har underhållsåtgärder klassificerats i tre olika prioriteringar; Prio 1 där uteblivna åtgärder får stora konsekvenser, prio 2 vilket ger följdkonsekvenser om åtgärd uteblir och prio 3 som är det ordinarie planerade underhållet, det vill säga där ekonomisk livslängd uppnåtts så ersätts komponenten med en ny.

Det totalt utökade behovet av driftunderhåll för samtliga kategorier beräknas uppgå till 9,4 mnkr per år under de kommande tio åren, och utökad behov av investeringsunderhåll till 13,8 mnkr per år under de kommande tio åren.

Det utökade behovet för att åtgärda kategorierna 1 och 2 inom driften beräknas uppgå till 3,1 mnkr per år under de kommande tio åren, och det utökade behovet av investeringsunderhåll för kategori 1 och 2 beräknas till 3 mnkr per år de kommande tio åren.

Underhållsöversikten och underhållsplanen har tagits fram i enlighet med det uppdrag som samhällsbyggnadsnämnden tilldelades i beslutad MRP 2025-2027 och är bilagda i förslag till mål- och resursplanen. Underhållsöversikten visar att det med ett årligt ökat anslag finns möjligheter att bryta nuvarande trend av ett växande underhållsbehov. Om verksamheten inte erhåller ett utökad anslag så kommer det nuvarande behovet av investeringsmedel att flyttas fram och öka det totala behovet.

Underlag

Underhållsöversikt 2025 – 2034 för Vänersborgs kommuns fastigheter, daterad 2025-03-18, Dnr: SBN 2024/131

Underhållsplan Vänersborgs kommun 10 år startår 2025 daterad 2020-03-13.

Andreas Knutsson

Förvaltningschef

Sändlista

Verksamhetschef Fastighet och service
Förvaltningsekonom

2025-03-18

Dnr: SBN 2024/131

Handläggare
Hans Larsson
hans.larsson@vanersborg.se
0521-72 24 05

Mottagare

Underhållsöversikt 2025 - 2034 för Vänersborgs kommuns fastigheter

Sammanfattning av rapporten

Underhållsöversikten för Vänersborgs kommuns fastigheter under perioden 2025–2034 indikerar betydande utmaningar i att hantera eftersatt underhåll inom rådande budgetramar, både ekonomiskt och organisatoriskt.

Förslag på utvecklingsåtgärd för att möta eftersatta och utredda underhållsbehov är att öka både investerings- och driftunderhåll. I underhållsöversikten har underhållsåtgärder klassificerats i tre olika prioriteringar; Prio 1 där uteblivna åtgärder får stora konsekvenser, prio 2 vilket ger följdkonsekvenser om åtgärd uteblir och prio 3 som är det ordinarie planerade underhållet, det vill säga där ekonomisk livslängd uppnåtts så ersätts komponenten med en ny.

Det totalt utökade behovet av driftunderhåll för samtliga kategorier beräknas uppgå till 9,4 mnkr per år under de kommande tio åren, och utökad behov av investeringsunderhåll till 13,8 mnkr per år under de kommande tio åren.

Det utökade behovet för att åtgärda kategorierna 1 och 2 inom driften beräknas uppgå till 3,1 mnkr per år under de kommande tio åren, och det utökade behovet av investeringsunderhåll för kategori 1 och 2 beräknas till 3 mnkr per år de kommande tio åren.

Underhållsöversikten och underhållsplanen har tagits fram i enlighet med det uppdrag som samhällsbyggnadsnämnden tilldelades i beslutad MRP 2025-2027 och är bilagda i förslag till mål- och resursplanen. Underhållsöversikten visar att det med ett årligt ökat anslag finns möjligheter att bryta nuvarande trend av ett växande underhållsbehov. Om verksamheten inte erhåller ett utökad anslag så kommer det nuvarande behovet av investeringsmedel att flyttas fram och öka det totala behovet.

Jämförelser med andra kommuner visar att de avsevärt har ökat sina underhållsbudgetar efter liknande utredningar. För att hantera det eftersatta underhållet rekommenderas att underhållsöversikten uppdateras årligen samt att budgetarna för investeringar och drift ökas.

Magnus Marberg

Fd Fastighetsekonom

Hans Larsson

Verksamhetschef Fastighet och service

Innehållsförteckning

1	UPPDRAG.....	4
1.1	UPPDRAGSBESKRIVNING.....	4
1.2	MÅL OCH SYFTE.....	4
1.3	BERÖRDA PARTER/AKTÖRER.....	4
1.4	AVGRÄNSNING	4
1.5	UNDERLAG	4
1.6	METOD	4
1.7	DEFINITIONER	5
	UNDERHÅLLSÖVERSIKT	5
	INVESTERING.....	6
	DRIFT	6
	HYRESPÅVERKAN VID UNDERHÅLL.....	6
	BUDGET	7
	OMFATTNING FASTIGHETSVOLYM	7
2	RESULTAT OCH SLUTSATSER.....	7
3	UTREDNING	8
4	FÖRSLAG MED SIMULERAD UTÖKAD BUDGET	12
5	OMVÄRLDSBEVAKNING	12

1 Uppdrag

1.1 Uppdragsbeskrivning

I beslutad mål- och resursplan 2025 har samhällsbyggnadsnämnden fått i uppdrag att ta fram en 10-årig underhållsöversikt per objekt och år med tillhörande prioritering som bilaga till detaljbudgetarbetet. Som ett komplement till detta arbete har förvaltningen arbetat med att utreda underhållsbehovets ekonomiska konsekvenser och delat in behovet i olika kategorier, vilket beskrivs i denna rapport. Arbetet med den 10-åriga underhållsöversikten pågår under 2025.

1.2 Mål och syfte

Målet är att ta fram en rapport som visar en underhållsöversikt över en 10-årsperiod.

Syftet är att tydliggöra fastigheternas underhållsbehov samt vad nuvarande planering och prioritering innebär för åtgärder och konsekvenser. Genom att dela in behoven i olika riskgrupper tydliggörs även vilka ekonomiska resurser som krävs för att ha en aktiv förvaltning och planerat underhåll för kommunens fastighetsbestånd.

Det blir också tydligt vilket utökat behov av ekonomiska medel som fastigheterna har för att åtgärda riskgrupp 1 och 2, och på så sätt komma till ett fastighetsbestånd med aktiv förvaltning och planerat underhåll.

Syftet med en underhållsöversikt är också att säkerställa att tillräckliga medel avsätts för framtida investering och underhåll, jämnar ut kostnader över tid, systematiskt följa upp och omprioritera åtgärder samt fungera som dokumentation för framtida beslut.

1.3 Berörda parter/aktörer

Följande parter har varit inblandade i framtagandet av denna rapport: fastighetsförvaltare, enhetschef förvaltning och drift, verksamhetschef fastighet och service, förvaltningschef Samhällsbyggnadsförvaltningen, fastighetsekonom och förvaltningsekonom.

1.4 Avgränsning

Förvaltningen har valt att redovisa underhållet sammanfattat per fastighetsobjekt och inte specificera varje individuell underhållsåtgärd. Denna avgränsning har gjorts för att kunna hålla avsatt tidsplan med nuvarande resurser samt för att underhållsplanen inte ska bli för omfattande.

1.5 Underlag

Fastighetsförvaltarna har uppdaterat underhållsplanen i fastighetssystemet Momentum Xpand där varje åtgärd finns registrerad och prioriterad samtidigt som underlagets åtgärder är dokumenterade som investering eller som en driftåtgärd. För att kunna utföra analys och skapa denna rapport så är de i rapporten ingående ekonomiska värdena de som var kända och beslutade under hösten 2024.

1.6 Metod

Fastighetsförvaltarna har gått igenom och uppdaterat underhållsplanen i fastighetssystemet Momentum Xpand. Varje underhållsåtgärd har granskats och klassificerats som antingen investering eller drift, samt fått en prioriteringsnivå. Följande prioriteringsnivåer har använts:

- Prio 1: Åtgärder som får stora konsekvenser för byggnad eller hyresgäst om detta inte utförs enl. tidplan. Det kan exempelvis innebära ett tak som läcker in.
- Prio 2: Åtgärder som får fördyringseffekter/följdsador på byggnad eller för hyresgäst/fastighetsägaren om detta inte utförs enl. tidplan. Exempelvis fasadarbeten eller yttre målning.
- Prio 3: Åtgärder som får mindre/inga konsekvenser om de inte utförs enl. tidplan. Exempelvis utbyte av maskiner, interiörmålning.

Det har även genomförts en mindre omvärldsbevakning där förvaltningen har varit i kontakt med Härryda-, Ale-, Mellerud och Orust kommun. Av dessa har förvaltningen haft möte över teams med representanter från Härryda- och Ale kommun.

1.7 Definitioner

För att underlätta förståelsen av de kommande avsnitten kommer förvaltningen först att klargöra några centrala begrepp. Dessa definitioner är viktiga för att kunna följa resonemangen och analyserna som presenteras senare i texten.

Underhållsöversikt

Är ett verktyg för att tydliggöra, planera och genomföra underhållsåtgärder för att bevara byggnaders standard och kvalitet över tid. Den beskriver vad som ska underhållas, när det ska ske och vad det beräknas kosta.

Underhållsöversikten består av flera delar som presenterar aktiviteter med kostnader och tidpunkter.

Kostnader och priser i en underhållsöversikt är angivna enligt det kostnadsläge som gäller vid den senaste uppdateringen av översikten. Rapporten redovisar inga uppskattningar om framtida prisökningar eller inflation, utan utgår från dagens priser. Kostnaden för underhåll är alltså densamma oavsett när det inträffar enligt översikten. Det är viktigt att uppdatera underhållsöversikten regelbundet, helst årligen, för att inkludera nya indexerade prisuppgifter och få en aktuell bedömning av vad som bör avsättas för framtida underhåll.

Priserna avser fullt färdigt arbete men är kalkylpriser och bör ses som vägledning vid budgetering. Exakta kostnader för specifika objekt är svåra att förutse med hög tillförlitlighet, då priserna är schabloniserade. Det rådande marknadsläget kan också påverka prisvariationerna.

Vissa åtgärder kan inte alltid beräknas och prissättas utifrån mängder (m, m², st. etc.) utan anges istället i kronor. Dessa kostnader är en bedömning av den som upprättat underhållsöversikten och indexerats inte automatiskt, utan kräver regelbundna rimlighetsbedömningar och justeringar.

Intervallen för underhållsåtgärder är ofta medelvärden av livslängder eller baserade på erfarenhet. De kan dock justeras utifrån tekniska, funktionella, ekonomiska, estetiska eller miljömässiga skäl. Det är viktigt att regelbundet revidera och anpassa intervallen utifrån objektets specifika egenskaper. För exempelvis en pump stämmer sällan intervallet exakt med

verkligheten och man byter sällan maskiner samtidigt utan allt eftersom de går sönder. Även om stora kostnader ser ut att ligga vissa år enligt översikten, kan de i praktiken spridas jämnare över åren via en aktiv förvaltning och prioritering.

Rekommenderat behov presenteras för en tidsperiod av tio år. Bedömningen är en del av strategin för fastighetsförvaltning och kan variera över tid. Det rekommenderas att vara så långsiktig som möjligt i underhållsbudgeteringen för att jämna ut kostnaderna över tid och undvika stora fluktuationer.

Förvaltningen rekommenderar att underhållsöversikten uppdateras årligen. Även om inga större förändringar sker eller objektets förutsättningar ändras, bör priserna indexeras årligen. Uppdateringen bör föregås av en översyn av fastighet och byggnader av sakkunnig i samråd med fastighetsförvaltaren för att göra nya bedömningar om skick, prioriteringar och innehåll i översikten.

Investering

Enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) definieras en investering som en kapitalsatsning som förväntas ge framtida ekonomiska fördelar eller ökad servicepotential för verksamheten. Investeringen måste uppfylla vissa kriterier för att klassificeras som en investering:

- Avsedd för stadigvarande bruk: Tillgången ska vara avsedd att användas under en längre tid.
- Kontroll och framtida nytta: Kommunen ska ha kontroll över tillgången och den ska ge framtida ekonomiska fördelar eller servicepotential.
- Väsentligt belopp: Utgiften måste överstiga ett halvt prisbasbelopp exklusive moms för att räknas som en investering.

Med dessa kriterier säkerställer RKR att investeringar är välgrundade och bidrar till verksamhetens långsiktiga mål och effektivitet.

Drift

Drift handlar om de löpande intäkter och kostnader som uppstår i verksamheten under innevarande år. Driftunderhåll inkluderar mindre åtgärder som understiger ett halvt prisbasbelopp, akuta åtgärder/reparationer och målning (om det inte ingår i ett helhetskoncept, till exempel om man byter en hel fasad så räknas målningen in i investeringen).

Hyrespåverkan vid underhåll

Den totala hyran beräknas utifrån flertalet parametrar, men när underhållsinvesteringar utförs påverkar endast ökade kapitalkostnader hyran för verksamheterna. I kapitalkostnader ingår räntekostnader och avskrivningskostnader. Räntekostnaden beräknas med beslutad internränta multiplicerat med kapitalbelopp för investeringen. Avskrivningskostnad är en redovisningsterm som innebär att investeringens kostnad sprids ut över tillgångens ekonomiska livslängd.

Nuvarande driftunderhåll beräknas med hjälp av schablonbelopp baserat på antal kvadratmeter och ingår i hyran.

Under 2025 pågår projekt att se över det nuvarande internhyressystemet.

Budget

Fastighet har både investeringsbudget och driftbudget för att utföra underhåll.

Enligt beslutad mål- och resursplan för år 2025-2027 så har fastighet 30 mnkr i årligt anslag för underhållsinvesteringar. Utöver detta så finns 4 mnkr som kan användas för investeringar i hållbarhet och energioptimeringar och 4 mnkr som används för investeringar kopplade till myndighetskrav.

År 2025 så har fastighet en driftbudget på 6,2 mnkr för reparationer/akut underhåll och 9,3 mnkr för planerat underhåll.

Omfattning fastighetsvolym

Vänersborgs kommun har ca 40 000 invånare och de kommunägda fastigheternas yta är ca 248 000 kvm 2025 fördelat på drygt 120 objekt.

2 Resultat och slutsatser

Förvaltningen har genomfört en omfattande analys av den tioåriga underhållsöversikten för varje fastighetsobjekt hanterat i det nuvarande fastighetssystemet Incit Xpand. Analysen visar att behovet av underhåll är betydligt större än de planer och budgetar som är fastställda för perioden 2025-2027. Detta beror bland annat på eftersatt underhåll och behovet av att byta till LED-belysning, drivna av nya EU-direktiv som förbjuder lysrör med kvicksilver.

Särskilt skolor, som ofta är äldre byggnader med omfattande slitage, står för en stor del av det eftersatta underhållet. Stora underhållsprojekt är kostnadskrävande och kan påverka budgeten för andra objekt under flera år. En konstant budget gör det svårt att hantera stora behov vissa år, vilket kan leda till att vissa behov skjuts framåt i tiden.

Om större renoveringar inte utförs, riskerar verksamheten att drabbas av oanvändbara lokaler och byggnaden kan ta skada, vilket kan leda till akuta åtgärder. Om exempelvis tak och fönster inte renoveras, kan byggnadens konstruktion försämrats, vilket ökar kostnaderna och risken för akuta åtgärder. Uteblivna investeringar kan leda till kostsamma vattenskadorna, höga driftkostnader, ventilationsproblem och arbetsmiljöproblem.

Det är viktigt att genomföra nödvändiga åtgärder för att undvika dessa risker och säkerställa en säker och hållbar miljö.

Det totalt eftersatta underhållet beräknas uppgå till ca 230 mnkr till och med år 2025, varav ca 50 mnkr är driftunderhåll. Rapporten visar på en betydande utmaning för förvaltningen att hantera det eftersatta underhållet inom de nuvarande budgetramarna. För att kunna möta det totala behovet krävs en ökad investeringsbudget på 13,8 mnkr/år och en ökad driftbudget på 9,4 mnkr/år under de kommande tio åren. För att kunna åtgärda behov med klassificering prio 1 och prio 2 krävs en ökad investeringsbudget på 3,0 mnkr/år och en ökad driftbudget på 3,1 mnkr/år de kommande tio åren.

Det är också nödvändigt att regelbundet revidera och anpassa underhållsplanerna utifrån varje objekts specifika behov och egenskaper.

Om budgeten kvarstår enligt nuvarande beslutad nivå blir konsekvensen att åtgärder behöver skjutas på framtiden och att underhållsskulden fortsätter att växa.

Under perioden 2028 - 2034 förutsätts att det planerade underhållet är desamma som det budgeterade samt att behovet täcks inom budget. Detta scenario är fallet om allt eftersatt

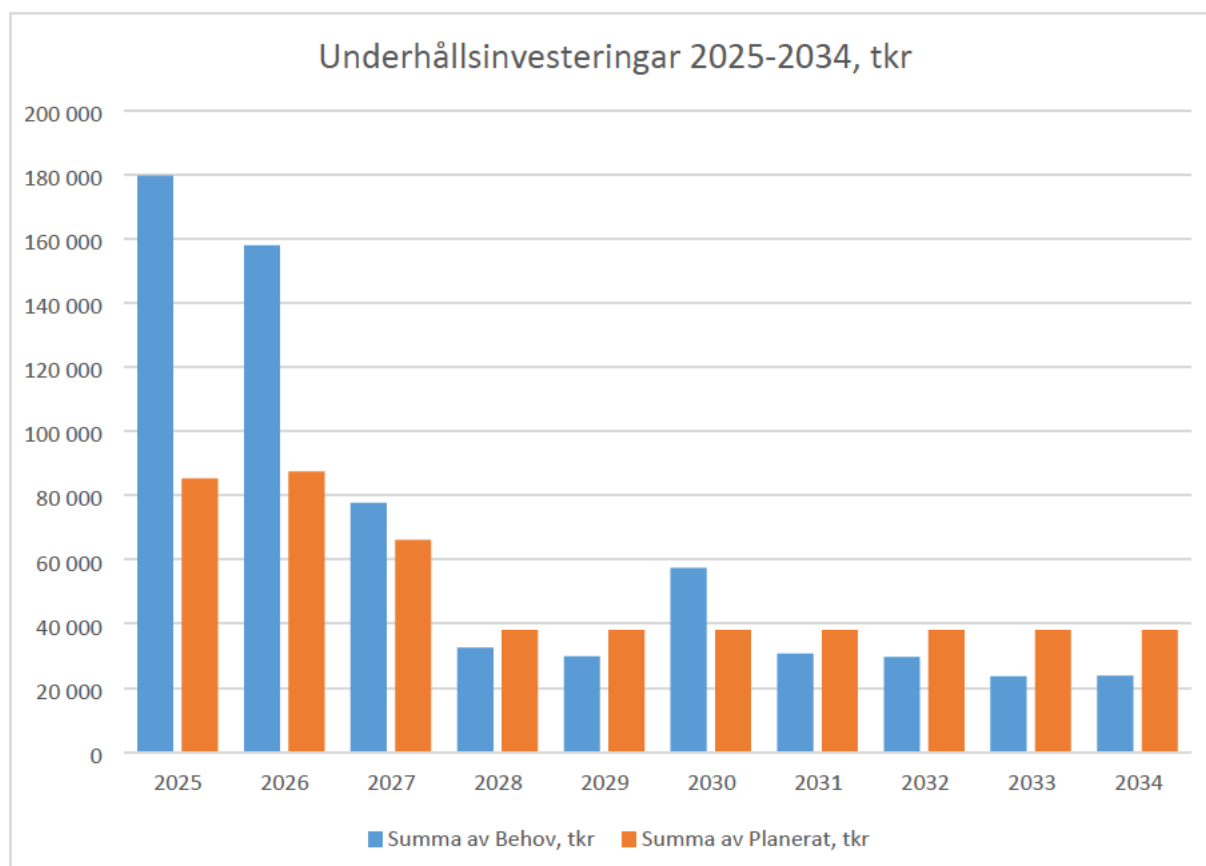
underhåll åtgärdas. Om detta inte sker, kommer det att flyttas framåt i tiden och underhållsskulden fortsätter att växa.

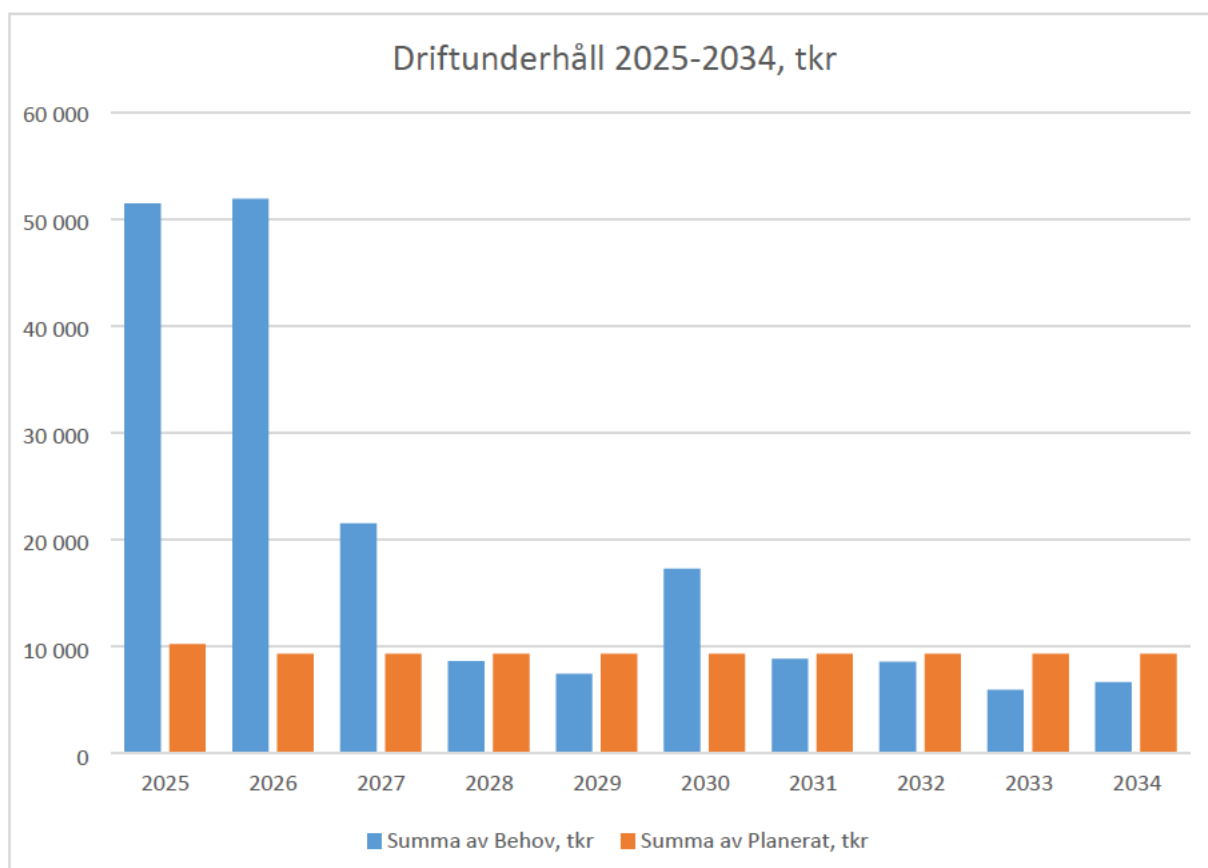
Det är tydligt att förvaltningen måste se över sin nuvarande organisatoriska kapacitet på fyra förvaltare och eventuellt expandera med en till två personer för att kunna hantera de ackumulerade underhållsbehoven på ett kvalitetssäkrat sätt. En proaktiv och strukturerad approach till underhåll och investeringar är avgörande för att säkerställa fastigheternas långsiktiga värde och funktion.

3 Utredning

Förvaltningen har i denna rapport skapat en bild av den tioåriga underhållsöversikten för varje fastighetsobjekt. Uppgifterna kommer från förvaltningens fastighetssystem Incit Xpand. Planerat underhåll för 2025–2027 presenteras från fastighetsförvaltarnas ordinarie underhållsplan. För åren 2028 – 2034 utgörs de planerade underhållet av underhållsbudget (det ekonomiska utrymmet), vilket har lagts in i tabellen. I denna rapport förutsetts således att det eftersatta behovet har åtgärdats och ingen skuld (behov) är kvar att ta hand om.

I de två graferna nedan så har behovet blå staplar och planerat/budgeterat har orangea staplar.

Förvaltningen ser att för åren 2025 - 2027 så är behovet mycket högre än det som är planerat både för underhållsinvesteringar och driftunderhåll, en så kallad underhållsskuld från tidigare år av underfinansierat underhåll. Behovet är större under perioden 2025 - 2027 både på grund av eftersatt underhåll och av behovet av att byta belysning till LED för flera fastighetsobjekt. Detta beror på nya EU-direktiv som innebär att lysrör inte längre finns på marknaden eftersom de innehåller kvicksilver. Budget för energioptimering och myndighetskrav har använts för detta. Skolor står för störst del av det eftersatta underhållet då många är äldre byggnader och det är hårt slitage på dem. Det är dessutom stora byggnader vilket gör att åtgärderna blir kostsamma vilket gör att de utgör en stor del av underhållsbudgeten. Exempel på eftersatt underhåll är tak, fönster, ytskikt på bland annat Birger Sjöbergsgymnasiet, Dalboskolan och Tärnanskolan.

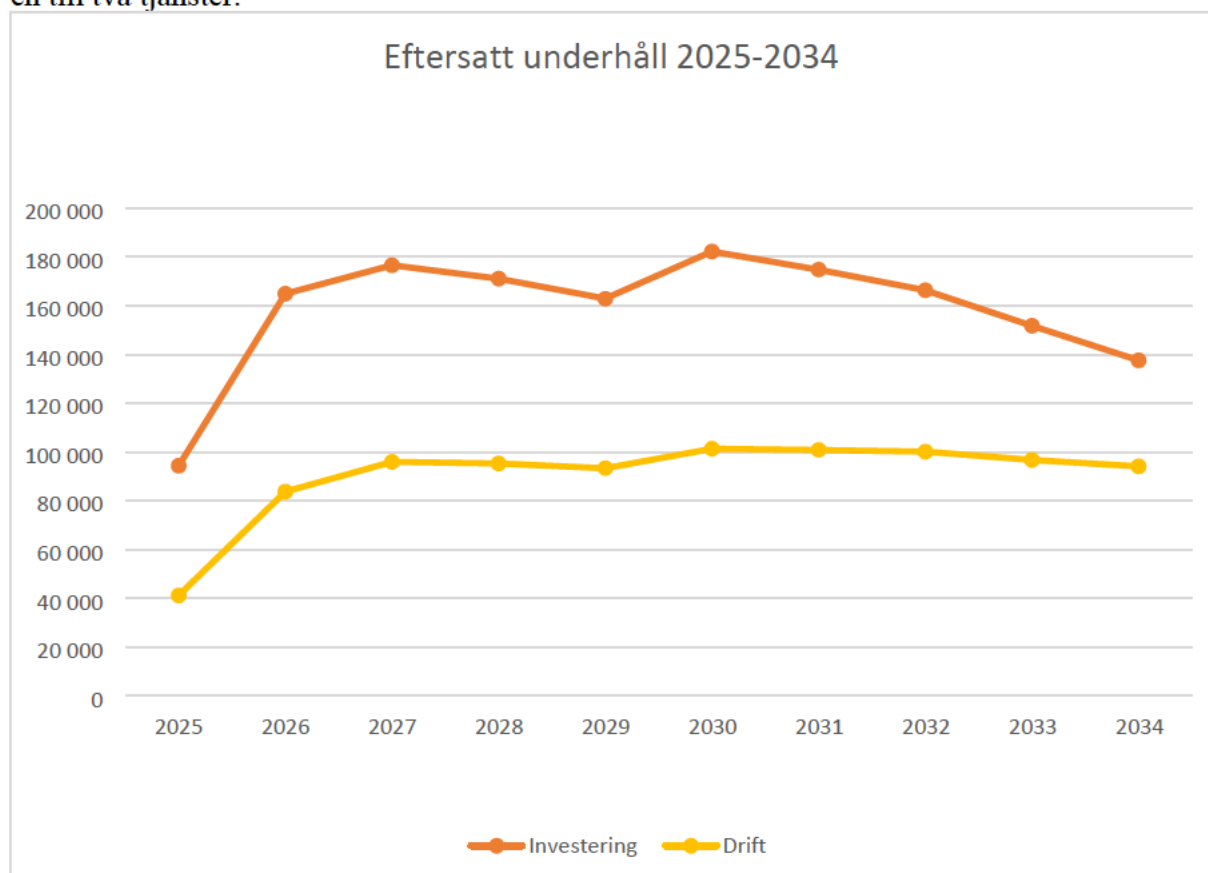
Förvaltningen har även tidigare haft stort eftersatt underhåll för idrottsbyggnader som B-huset vid Sportcentrum, men förvaltningen har nu fått budget för att åtgärda dessa objekt.

Det totala eftersatta underhållet beräknas bli ca 135 mnkr 2025 (summa behov underhållsinvestering och driftunderhåll minus planerat) varav 94 mnkr är investeringsbehov och 41 mnkr är eftersatt driftunderhåll. 2028 - 2034 så ligger behovet beräkningsmässigt inom plan/budget under förutsättning att det eftersatta underhållet blir utfört annars kommer underhållsbehovet att flyttas fram i tid.

Nedan är en graf som visar hur utvecklingen för eftersatt underhåll beräknas bli för de kommande tio åren uppdelat på investering och drift förutsatt nuvarande budget.

Värt att beakta i detta sammanhang är också att organisationens nuvarande kapacitet, som är dimensionerad för de nuvarande beslutade budgetnivåerna, behöver ses över för att ta hand om dessa ackumulerade behov. I nuläget ses ett behov av utökad bemanning på motsvarande

en till två tjänster.

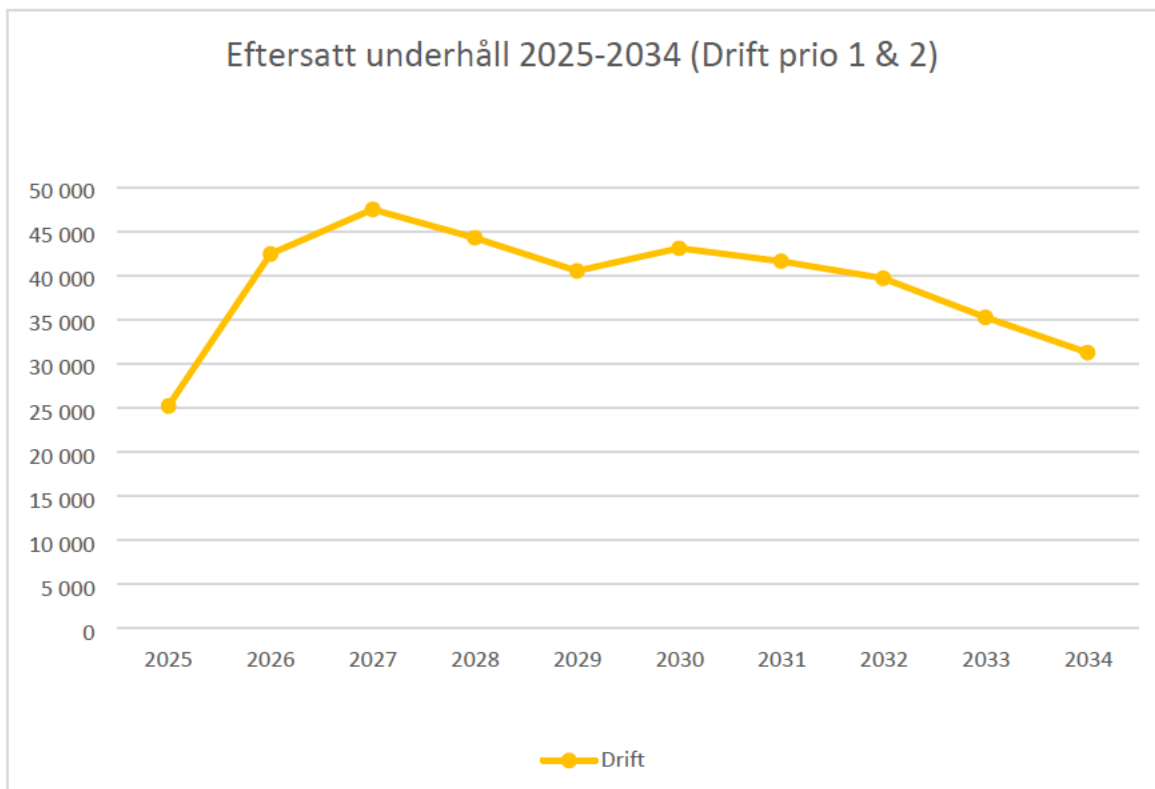
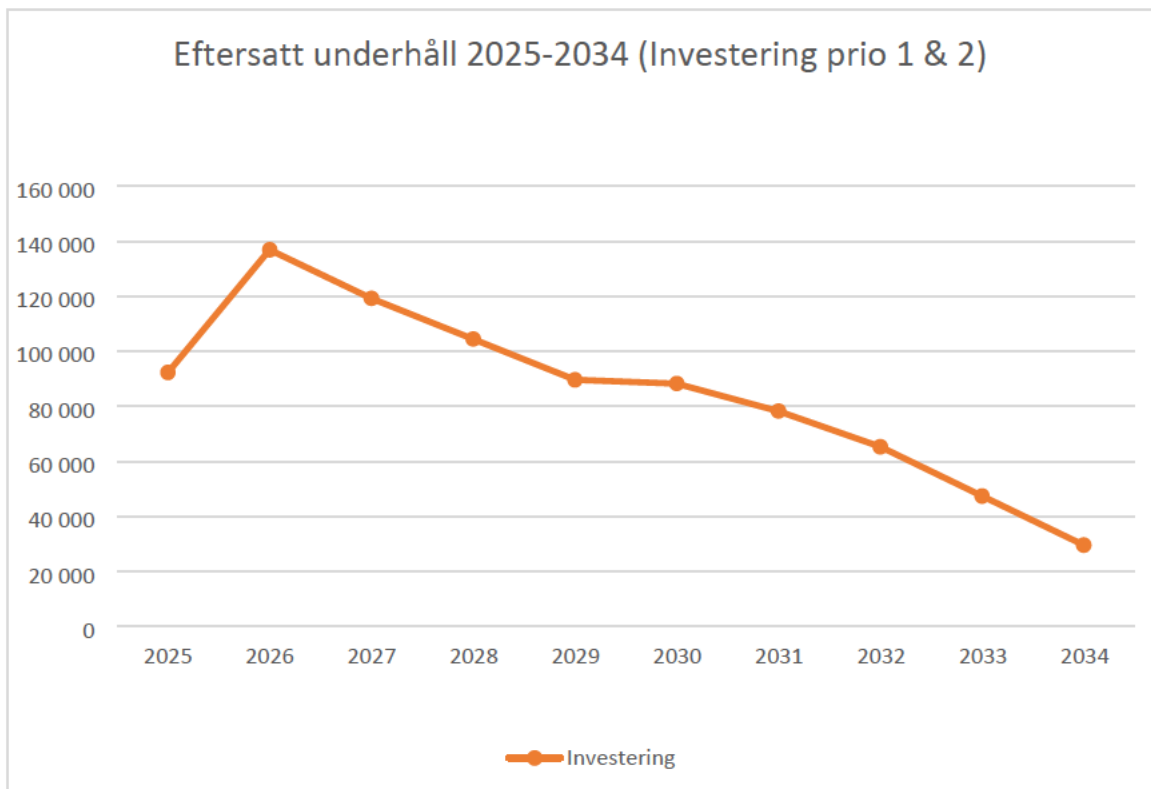
Förvaltningen ser att eftersatt underhåll ökar både för investering och drift under tioårsperioden. I slutet av perioden beräknas eftersatt underhåll uppgå till 231 mnkr varav 137 mnkr är investering och 94 mnkr är drift.

För att åtgärda allt eftersatt underhåll under tioårsperioden skulle investeringsbudget behöva ökas med 13,8 mnkr och driftbudget med 9,4 mnkr årligen.

Förvaltningen har därför gått igenom allt driftunderhåll och alla underhållsinvesteringar och har delat in dem i följande tre prioriteringsnivåer.

- **Prio 1:** Åtgärder som får stora konsekvenser för byggnad eller hyresgäst om detta inte utförs enl. tidplan. Ex. läckande tak osv. Även byte till LED belysning ingår här.
- **Prio 2:** Åtgärder som får fördyringseffekter/följdsador på byggnad eller för hyresgäst/fastighetsägaren om detta inte utförs enl. tidplan. Ex fasadarbeten, yttre målning
- **Prio 3:** Åtgärder som får mindre/inga konsekvenser om de inte utförs enligt framtagna tidplan. Ex. utbyte av maskiner, interiörmålning.

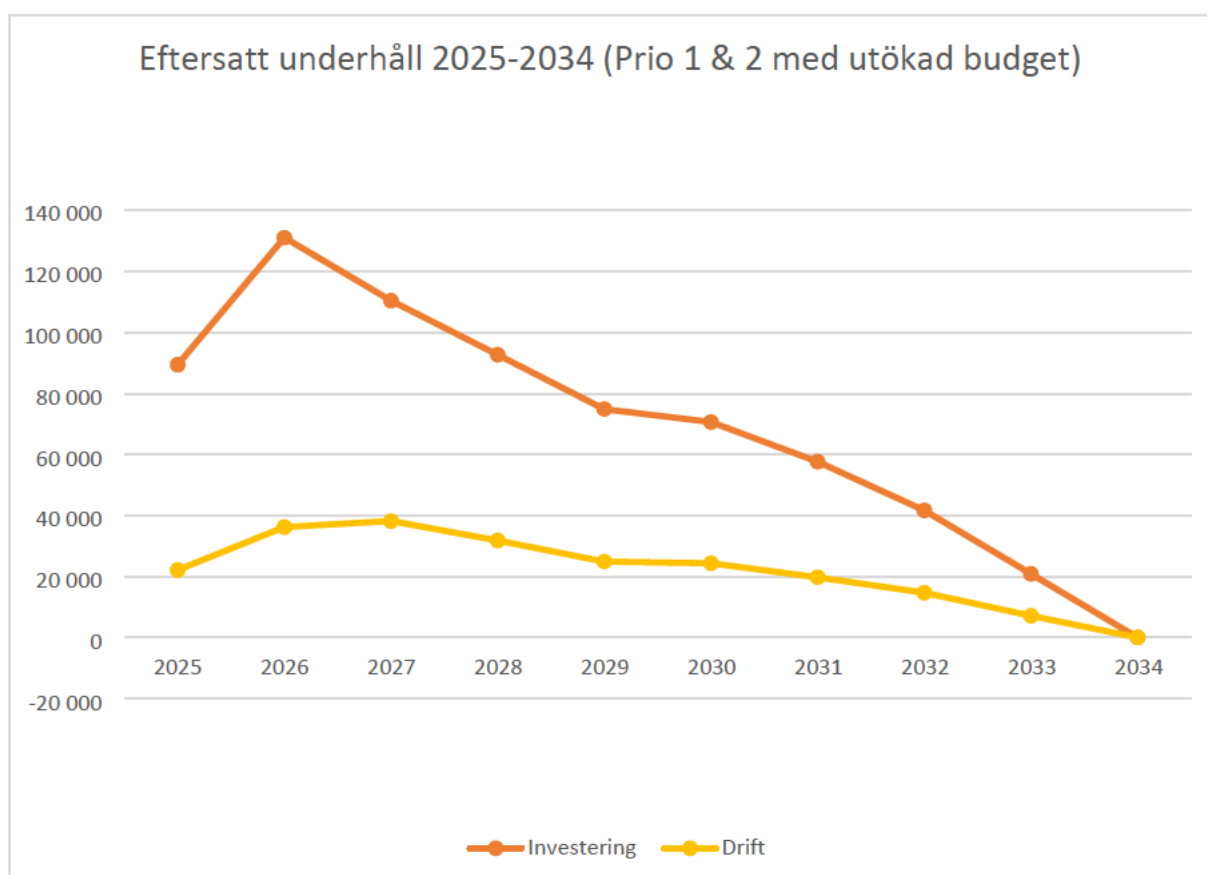
Nedan är två grafer som visar hur utvecklingen av eftersatt underhåll beräknas att bli för tioårsperioden för prioriteringsnivå 1 och 2.

För åtgärder som har klassats som prio 1 och 2 så har Förvaltningen 117,7 mnkr i eftersatt underhåll 2025 varav 92,5 mnkr är underhållsinvesteringar och 25,2 mnkr är driftunderhåll. I slutet av tioårsperioden så kvarstår 60,9 mnkr i eftersatt underhåll varav 29,6 mnkr är underhållsinvesteringar och 31,3 mnkr är driftunderhåll, antaget att vi har samma budgetförutsättningar som i dagsläget.

4 Förslag med simulerad utökad budget

Om investeringsbudgeten ökas med 3 mnkr och driftunderhållsbudgeten med 3,1 mnkr per år, kommer förvaltningen kunna utföra alla åtgärder med prio 1 till och med år 2028 och alla åtgärder med prio 2 till och med år 2034.

5 Omvärldsbevakning

För att öka förståelsen för och optimera åtgärdsförslaget har det utförts en mindre omvärldsbevakning där förvaltningen har haft möten med representanter från fastighetsverksamheten i Härryda- och Ale kommun. Båda kommunerna är jämförbara med Vänersborgs kommun i både antal invånare och fastighetsyta.

Härryda kommun har ca 40 000 invånare och ytan för kommunens fastigheter är ca 225 000 kvm varav 200 000 kvm ägs av kommunen.

2020 fick fastighetsverksamheten i Härryda kommun i uppdrag av politiken att ta fram statusbedömningar och långsiktiga underhållsplaner för deras ägda fastigheter med fokus på skolor och förskolor. De har gjort detta i 4 steg och en löpande redovisning har gjorts till ekonomiutskottet. 2021 inventerades alla skolor och en uppskattning gjordes för vad det skulle kosta att renovera dessa fastigheter. 2022 gjordes samma sak för kommunens förskolor och 2023 för socialtjänstens lokaler. Under 2024 så utförs inventeringen för de resterande fastigheterna. Resultatet av inventeringarna var 70 mnkr i eftersatt underhåll.

2020 hade Härryda kommun 5,1 mnkr i budget för investeringsunderhåll och 13,4 mnkr för driftunderhåll. Detta motsvarar 92,5 kr/kvm i underhåll. Efter utredningen så ökades budgeten. För 2025 så är budgeten 58 mnkr i investeringsunderhåll och 15 mnkr i driftunderhåll. Detta motsvarar 365 kr/kvm i underhåll.

Ale kommuns har ca 32 000 invånare och fastighetsytan är ca 190 000 kvm där 140 000 kvm är ägd och 50 000 kvm är inhyrd.

2019 fick verksamhetschef i ansvar att skapa kvalitet och tydliggöra lokalförsörjningsprocessen i Ale kommun. Processen för lokalstrategi flyttades till fastighet. För underhåll och drift tog man fram en övergripande underhållsplan och strategi för att få systematiskt underhåll och skötsel av lokalerna. Man köpte in externt stöd för att få en objektiv bedömning av fastigheternas skick och det som togs fram lades in i fastighetssystemet Pythagoras. För investeringsunderhållet tas det årligen fram en 3 års plan som går upp till politiken i servicenämnden. Politiken tar beslut om kommande år (övriga år är med som en prognos). Ale kommuns underhållsbudget har nu ökats till 280 kr/kvm i underhåll.

För jämförelse så har Vänersborgs kommun ca 40 000 invånare och de kommunägda fastigheternas yta är vid ingången av 2025 ca 248 226 kvm. År 2025 är investeringsbudget för underhåll på 30 mnkr, 4 mnkr för hållbarhet och energioptimering, 4 mnkr för myndighetskrav samt 15,5 mnkr för driftunderhåll/reparationer. Detta medför en kostnad på 216 kr/kvm i underhåll och reparationer.

Underhållsplan

Urval:	Egenskaper.Kostnadsfaktor lika med 1 Företag,Företag lika med 20
Startår:	2025
Antal år:	10
Utskriftsnivå:	Förvaltningsenhet
Gruppering:	Sammandrag
Kostnadsfaktor:	1
	Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BT
Företag												
20 - VÄNERSBORGS KOMMUN												
1300 Fisktorget, Offentlig toalett	16,25					10,00	29,05				5 530,00	0,00
1303 Skräcklan, Offentlig toalett	10,00					10,00				99,00	11 900,00	869,87
1304 Torget VBG, Offentlig toalett,		75,00		60,00	10,00		15,00			10,00	17 000,00	3 355,56
1306 Norra skolan, Offentlig toalett,	10,00	20,00				20,00					4 000,00	4 148,15
1307 Sanden, Offentlig toalett (Extern),	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	20,00	10,00	10,00	10,00		11 000,00	0,00
1308 Bastungen, Offentlig toalett	2,32	15,00		20,00		11,70	15,00			11,64	7 566,00	3 746,24
1330 Storgatan 14 Brälända, Offentlig toalett	30,74					6,70					3 743,60	404,53
1340 Sikkalls hamn, Offentlig toalett	10,00					20,00					3 000,00	2 488,89
1341 Sikkalls bad, Offentlig toalett	40,00					50,00					9 000,00	1 733,33
1350 Rastplatser Göta älv, Offentliga toaletter												802,86
1704 Parallellg. 44-48 & Skyttegatan 1, Vänersborg		3 729,43				92,10			1 167,63		498 916,05	215,09
1705 Kustbevakningen, Hantverkargatan 22, Vänersborg	418,37			554,13				86,77	423,21	466,62	194 909,88	335,32
1710 Gatuenheten, Nygatan 76, Verkmästarens 30	103,10	1 873,57	1 113,51	255,29	622,50	5 203,42	330,30	2 224,11	689,01	330,82	1 274 562,37	172,31
1711 Stallet, Johannesbergsvägen 7, Vänersborg			25,00								2 500,00	16,67
Incit Xpand												
											Underhållsplan	

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BTA
1800 Bastungen, Dalbostigen	529,29	287,46				109,18					92 592,90	217,25
1801 Aula Huvudnäs, Drottninggatan 36	5 406,77	1 385,12						10 486,48	13,65	22,64	1 731 465,64	759,46
1802 Muséet Vänersborg, Vallgatan 17D	2 051,85	611,59			4,56			4,56	496,47	911,74	408 077,26	250,20
1804 Skogshyddan, Blåsut 100, Vänersborg					95,84			218,01			31 385,20	308,30
1805 Skräcklestugan, Parkgatan 2, Vänersborg				315,41			30,94		148,69		49 503,75	463,96
1807 (Klätterstugan) Öxneredsvägen 143	209,96								11,05		22 100,60	304,09
1813 Torget kiosker, Centrum Vänersborg	43,84	64,49	48,02	135,98		64,59		17,78		490,26	86 494,83	229,78
1831 Återsrud Bygdgård, DE.	71,16	210,96		777,71					25,00	299,58	138 440,49	209,93
1840RöseboBygdgård, DE, Rösebo299Frändt			340,10								34 010,25	178,19
1850 Villa Björkas, Granäsv. 24-26, Vargön												52,57
1901 Dalobergen, Länsmansliden 5, Vänersborg	77,61	200,00			22,00	246,72	2,90	18,44	77,18	27,76	67 261,19	79,85
1903 Residensg 4, Vänersborg	537,08		20,41	257,40					16,59		83 148,10	436,48
1906 Dalaborgsvägen 1, Blåsut Vänersborg	191,14			257,40			16,59				46 512,70	220,29
1907 Östergatan 11 o 11A, Vänersborg												5,56
1909 Residensgatan 2, Vänersborg	265,94	246,25		310,05			17,40			146,72	98 636,89	251,78
1910 Sandelhielmsg 17-19/Gyllenheimgsgatan 18	569,91	430,80		72,50	172,83	1 872,42	2 814,94	1 322,12	990,56	127,17	837 324,62	209,53
1912 Hunddagis, Fredrikslunds	140,50									9,01	14 951,00	67,69
1930 Storgatan 28, Brålanda ? BOSTAD		161,45			129,61				156,00	19,01	46 607,00	736,15

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BTA
1954Björkas Flygelbyggnad, Granåsv.24, Vargö	83,90								13,20		9 710,00	350,69
1956SkogenLindås, Nordkroksv. 303-309, Vargö												304,32
2000Kommunhuset, Sundsgatan29, Vänersborg		8 526,71	551,46	275,08	16 516,85			175,58	2 905,95	122,54	2 907 416,49	217,42
2001 Folkets hus, Kungsg. 15, Vänersborg	2 672,48	1 017,85	5 955,38	454,96	135,79	899,02	1 378,51	1 548,42	5 328,95		1 939 133,96	170,59
2002 Kyrkogatan 22, Vänersborg				7 719,41							771 940,63	259,15
2003 Flickskolan, Vallgatan 13	346,84		529,73		84,94	551,46	3,91	221,95			173 883,22	127,17
2005Lindgården, Sundsgatan 33, Vänersborg	102,09	2 946,83		14 268,95	4 088,92		82,78		609,28		2 209 885,48	160,68
2030 Allégatan 22, Brålanda	1 614,93	2 184,10	1 628,23	69,10	1 172,50		7,13			699,85	737 584,25	579,31
2300Blåsutskola, Karlsbergsv.36, Vänersborg	952,90	1 250,00	13 505,70	928,06	11,23	0,49	926,00	388,33	28,65	44,03	1 803 537,38	289,53
2301 Birger Sjöbergs Gymnasiet, idrottsg 3	16 584,73	12 805,91	192,82	4 501,39	263,65	1 863,57	8 776,71	343,31	5,75	743,85	4 608 169,63	143,47
2302 Nya Silvertärnan, Idrottsg. 7, Vänersborg		504,33	65,18	4 352,73		327,66	25,46	2 692,20	525,54	3 869,02	1 236 210,56	236,75
2305 Mariedalsskolan, Restav.22, Vänersborg	9 812,62	1 827,00		3,49	327,62	29,06	424,77	1 411,50	205,94	66,12	1 410 811,82	165,90
2306 Norra skolan, Norra gatan. 2, Vänersborg		5 033,95	11 105,29	320,29		438,63	95,00	4,25	52,67	77,23	1 712 732,25	227,84
2307 Onsöskolan, Skördegatan 3, Vänersborg	3 079,70	209,36	299,46	133,81	3 519,93	193,17	393,72	239,29	73,13	1 275,92	941 749,61	233,45
2308 Torpaskolan, Idrottsg. 1, Vänersborg	3 409,64	25 773,13	1 520,00			0,47	912,79	78,36	165,14	550,65	3 241 018,45	233,41
2310 Öxneredsskola, Öxneredsv.125, Vänersbor	893,70	386,30	607,36	9,40	11,38	767,78	51,01	249,70	612,74	1 045,42	463 478,19	202,69
2311 Tåmanskolan, Nämndemansg.1, Vänersbor	17 296,20	5,12	899,60	322,13	0,06	2 446,88	9,02	35,69	318,09	6,40	2 133 920,59	219,91
2312 Tårnanskolan, Idrottsg. 9, Vänersborg	5 436,11	209,36			0,05	507,56			18,18		617 124,69	176,98

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BTA
2315 Oden storkök, Brättevägen 70									1 358,16		135 816,00	141,85
2330 Brälända skola, Skolg. 1, Brälända		16 211,39		69,51			151,78	0,53		6,45	1 643 964,82	300,20
2331 Skerrud skola, Skerrud 105, Brälända	4 037,22	333,48	23 244,95	55,14	575,31	194,10	129,80	328,85	421,90	60,14	2 938 089,85	286,03
2340 Frändeskolan, Ringareg. 2, Frändefors		29 833,71	553,01	343,26		224,78	293,95	714,29	88,71	456,59	3 250 830,40	428,70
2341 Dalboskolan, Ringareg. 2, Frändefors	873,17	39 342,52	282,71		2,29	392,03	8 845,98	139,00		4 757,65	5 463 535,46	555,02
2342 Röseboskolan, Rösebo 401, Frändefors	257,51		36,54	2 451,06	166,27	120,77	43,22	102,97	110,00	9,60	329 794,79	532,41
2350 Granåsskolan, Snödroppsv. 2, Vargön	1 074,76	347,67			170,86	9 069,72	7,00	577,45	60,89		1 130 834,80	172,55
2352 Mulltorps skola/förskola, Mulltorp 209, Västra		221,26	3 955,25				104,72	53,41	9,82		434 446,84	189,53
2353 Rånnums skola, Nordkroksv. 5, Vargön	4 981,30	1 991,22	262,04	80,04	307,98	570,94	212,34	209,86	765,82	4 819,01	1 420 054,88	254,63
2400 Blasut förskola, Sekundantv. 33A, VBG	1 116,03	239,70			29,20	69,51	687,06	134,97	304,04	35,69	261 619,22	337,77
2401 Propellergatans förskola, Propellerg. 1 Väner		207,84		426,37	2,70	1 330,87	34,43	43,20	712,26	177,17	293 483,56	246,94
2402 Gasverksgatans förskola, Gasverksg. 15 Vär		81,51		4 551,28	205,53	823,13		142,36	11,70	9,15	582 465,22	300,88
2404 Marierovägens förskola, Marierov. 41 Väners	819,69	51,46	67,53	86,55	413,15	283,68	36,88	418,04	353,18		253 014,70	286,09
2405 Ponnysgatans förskola, Ponnysg. 24-28 Väner	317,40	1 835,68	150,88	33,62	3,66		787,90	58,39	11,50	120,54	331 956,92	653,29
2406 Sirius familjecent, Poppelv. 90 Vänersborg	548,04	77,28				40,76	72,77	4,80	0,17		74 381,55	199,20
2407 Skördegatans förskola, Skördeg. 1, Vänersbo	7 652,99	319,48		62,72	507,47	26,55		623,09	1,70	773,78	996 778,54	401,76
2408 Kastanjevägens förskola, Kastanjev. 40, Vär	310,08	105,16		3,75		132,04	12,80	1 057,64	27,44	118,37	176 728,73	273,56
2409 Tenggrenstorps förskola, Ringgatan 4, Väner		275,59		544,96		41,11	301,64	152,06		204,99	152 034,75	221,53

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BT
2410Väne Ryrs förskola, Öbacka 425, Vänersbo	535,19	667,24	28,47	108,87	79,86	2,88	249,25	4,53	182,04	515,85	237 418,30	342,04
2411Åkaregatans förskola, Åkaregatan 6 & 8, Vär	1 879,52	1 988,65		5,06	16,88		769,83	127,53	3,40	196,79	498 765,75	748,47
2412Öxnereds förskola, Öxneredsv. 127, Vänersl		20 447,08	15,94	15,94			242,08	61,82	13,11	83,86	2 087 983,11	726,49
2415Björkholmsholmsgatans fsk, Björkholmshg. 23, VBK												17,81
2417Dalaborgsvägens förskola, Dalaborgsv. 3, Vi	1 078,64	855,18	370,67	398,55	47,67	179,79	100,00	477,17	674,39	212,74	439 479,07	688,32
2418Belfragegatans förskola, 31B, Vänersborg			142,50		3,00		396,83		314,10	695,73	155 216,40	312,79
2430Brälanda förskola, Skolgatan 2, Brälanda		2 531,46					751,17	12,92	1 139,53	87,44	452 252,74	267,55
2440Frändefors förskola, Muraregatan 5, Frändel		2 781,95	143,01	439,49	19,76	3,07	299,56	10,38	7,31	7,35	371 187,17	305,92
2450Björkvägens förskola, Björkv. 20, Vargön	1 228,29	495,45	2,89		196,04	551,15	246,14		14,58	77,77	281 230,76	609,22
2451Granås förskola, Maskrosvägen 2, Vargön	1 948,85	273,32	120,75	77,91	33,75	98,40	211,28	1 264,80	249,69		427 874,06	367,12
2452Hallebergs förskola, Lärövägen 32, Vargön	46,72					37,04	12,80	6,10			10 266,80	329,88
2453 Lindvägens förskola, Lindv. 2, Vargön	17,63				346,92	4,31	1 681,93			581,41	263 219,22	397,10
2455Näckrosvägens förskola, Näckrosv. 5, Vargö		2 070,90			203,25	351,19	12,07	152,54			278 994,99	602,31
2456ANVÄNDEJDENNA Multorps förskola, RIV			39,90								3 990,00	0,00
2502 Ankargatan 2 gruppboende, Vänersborg				546,71	13,88		33,92		9,15	156,15	75 979,83	219,96
2503 Ankargatan 4 gruppboende, Vänersborg				561,55		9,82	33,92		12,12	178,84	79 625,05	230,74
2504 Forbondegatan 33 gruppboende, Vänersbor	467,79	4,13		0,41		403,22	156,15		141,61	2,10	117 541,25	318,74
2505 Flottningsgatan 20 gruppboende, Vänersbor		4,13	240,92	605,64		388,72	14,53	23,78			127 772,50	301,65

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BTA
2506 Tagelgatan 1 gruppboende, Vänersborg		103,48		391,55			43,31	3,48		26,33	56 815,13	175,32
2507 Tagelgatan 2 gruppboende, Vänersborg	2,34	125,84		407,06			66,36	3,48		26,33	63 141,26	182,38
2508 Tegelbruksvägen230gruppboende, Vänersl		374,39		76,53		802,74	21,11	115,28	266,61	161,18	181 784,04	379,96
2509 Onsjö DV, Slättergatan 2, Vänersborg	35,15	344,03	5,30	85,49	286,83	5,87	880,26	26,94		637,02	230 689,96	168,76
2510 Gyllenheimg, 20/Sandelhielmg 21, Väners		1 028,36	37,67	2 444,24	350,38	1 061,51	25,93	811,49	5 537,86	377,02	1 167 445,67	163,12
2511 Marierovägen 19, Vänersborg												59,48
2513 Brinkebo grupp, Gustaf Högbergsväg 6, Vå		468,71		31,72		975,28	21,87	124,07	123,45	213,82	195 892,24	415,35
2515 Bladvägen 2, gruppboende, Vänersborg	361,18		35,96			0,21		100,44		119,43	61 722,43	232,11
2518 Nya Tegelbruksvägen 228 grupp, Vänersbc					9,82					9,82	1 964,00	29,44
2531 Rapsvägen 32, grupp, Brälånda			1,60	202,50		573,47		212,36	303,32	24,48	131 773,29	423,85
2550 Snödroppsvägen 4, grupp Vargön	1 070,07		61,75			99,69	4,35		161,86		139 772,97	247,87
2551 Snödroppsvägen 6, grupp, Vargön	1 081,09					67,47	4,35		292,88		144 579,83	249,91
2552 Mörtvägens grupp, Mörtvägen 8 & 10, Varg			955,29	3,50		33,92		15,21	3,50		101 141,41	256,84
2600 Brandstationen, Brättevägen 1-5, Vänersbor	2 072,74	5 992,92	4 465,44	264,54	2,08	1 913,36	2,08	327,13	70,44	74,66	1 518 538,43	266,48
2602 Ledningscentralen Brandstation, Brätteväge	108,73	1 018,02	242,26	66,32					19,59		145 492,33	343,49
2630 Brälånda brandstation, Högagatan 11, Brälå		924,33				14 291,14			26,23		1 524 170,79	1 103,56
2631 Granan, relästation						250,00					25 000,00	2 083,33
2699 Samhällsskydd, gem kostnader	364,30										36 430,00	0,00

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BTA
2700 Arena Vänersborg, Brättevägen 15	26 712,22	3 679,06	1 648,65	944,32	2 957,56	11 195,32	505,89	315,13	209,49	184,11	4 835 174,78	104,26
2800 Vänersvallen Nord, Brättevägen 7A, Vänersborg	1 501,87			5 208,12	4,84				97,60		681 243,66	1 147,23
2801 Idrotts huset, Brättevägen 7-9, Vänersborg	86 026,30	41,76	3 821,78	199,06	162,91	310,50			30,72	790,51	9 138 353,69	199,93
2805 Fotbollens hus, Gropbrovägen 6, Vänersborg					111,81		130,86			124,22	36 689,48	327,03
2806 Brätte ridskola, Brätte 215, Vänersborg	2 155,25			16,56					29,58	7,76	220 914,47	14,87
2807 Gymnasiehallen, Brätte 19, Vänersborg		34,49		1 569,48		0,27		32,90		122,15	175 929,18	216,11
2808 Gymmixhallen, Brättevägen 13, Vänersborg	1 451,14	566,96	315,87			775,13					310 909,97	56,34
2810 Vänersvallen Syd, Brättevägen 1, Gropbrovägen 1, Vänersborg	161,50	300,00		315,87			5 175,00				595 237,00	299,22
2811 Ishallen, Brättevägen 11, Vänersborg	799,53	2 826,83				58,05	94,03			4,86	378 330,64	94,45
2813 Tennisbanor, Brättevägen 18-20, Vänersborg	622,40										62 240,00	153,93
2818 Boteredsvallen, Boteredsvägen 1, Blåsut, Vänersborg			218,24		6,60			113,09			33 793,12	264,02
2820 FBU-Stugan			234,22		36,60			101,99		30,00	40 281,05	0,00
2824 Kasenvallen, DE					20,00			150,00		20,00	19 000,00	0,00
2829 Frigg Idrottshall, Brättevägen 15A								266,91			26 691,20	30,99
2830 Sörbyvallen, Skolgatan Bräländan	20,00					20,00		15,00			5 500,00	250,00
2831 Bräländahallen, Skolgatan 1A Bräländan	352,15	215,29		1 565,13		152,89		435,98		343,24	306 467,19	279,92
2833 Bräländabadet, Skolgatan 1, 46461 Bräländan	0,60	1 658,26	6,20		76,65	61,76				25,98	182 945,15	1 022,43
2834 Musikskolan, Skolgatan 1A, Bräländan	1 564,10	188,63	139,02	1 089,67	207,00	826,68	49,46	818,31	160,00		504 286,28	400,47

Underhållsplan

Startår: 2025
Antal år: 10
Utskriftsnivå: Förvaltningsenhet
Gruppering: Sammandrag
Kostnadsfaktor: 1

Kostnadsläge 2202

Förvaltningsenhet	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	Kostnad per år	Evig kostn./år/BTA
2835 Multiarena Brälanda		30,00									3 000,00	
2840 Frändevi, Ringaregatan 4, Frändefors, DE	50,00					50,00					10 000,00	74,07
2850 Hallevi IP, Nordkroksvägen 87, Vargön	136,65		620,76		47,84			5 387,16	1,48		619 389,43	1 743,14
2852 Fyrkanten, Storegårdsvägen 3-7, Vargön			3 736,54	80,53	16,03	13,88	104,32	9,33	1 150,38	36,62	514 763,00	90,54
2855 Hallevibadet, Nordkroksvägen 85, Vargön		1 736,99		970,85			1 194,44			8,33	391 060,74	172,61
Summa:	228 871,80	208 727,17	90 968,79	41 731,30	37 298,79	86 429,60	41 646,31	38 064,98	29 412,92	30 354,64	83 350 629,32	56 971,13

2025-04-01

Dnr: SBN 2025/89

Handläggare

Erik Bönström 0521-72 25 55
Oscar Kollberg 0521-72 23 94

Mottagare

Samhällsbyggnaden

Strategiskt fastighetsköp Brålanda

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden uppdrar åt förvaltningen att återkomma med förslag på köpeavtal för aktuellt objekt för politiskt beslut.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har under andra halvan av 2024 och början av 2025 utrett möjligheten till ett fastighetsförvärv i Brålanda. Syftet med detta förvärv skulle vara att samla funktioner och verksamheter på en ändamålsenlig fastighet.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Inom en kommuns geografiska område finns flera funktioner som är samhällsviktiga. Det kan gälla den egna verksamheten, som exempelvis måltidsverksamhet och dricksvattenförsörjning. För att samhället ska fungera vid fredstida kriser, höjd beredskap eller krig är kommuners och regioners förmåga att bedriva sin verksamhet av yttersta vikt.

Detta beskrivs i Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Ytterligare beskrivning finns i SOU 2024: 65 Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig.

Regeringens inriktning för totalförsvaret är tydlig: totalförsvaret ska stärkas ytterligare, och en del i det är att utveckla Sveriges försörjningsberedskap. Förmågan att upprätthålla en nödvändig försörjning ingår också i målet för det civila försvaret. Ett samhälle som är väl rustat för en kris är avgörande. Planeringen för höjd beredskap bör ske på ett sätt som också stärker samhällets förmåga att hantera svåra påfrestningar under fred.

Ett strategiskt fastighetsförvärv av en ny fastighet i Brålanda skulle möjliggöra att samla samhällsviktiga funktioner, verksamheter osv till en mer ändamålsenlig lokalisering. Vi har idag en brandstation som inte är verksamhetsanpassad och skulle gynnas av en ny lokalisering. Vi ser ett behov från förvaltningens sida att skapa ytor och lokaler för ett redundanslager och ser möjligheter till omlokalisering av egna verksamheter till en ny fastighet. Det finns ekonomisk vinning i att köpa in större volymer för att sänka kostnader och bygga upp en redundans. Detta skapar ett ytbehov som idag inte finns möjlighet till på befintliga verksamhetslokaliseringar.

Förvärvet skulle till viss del kunna rymmas inom förvaltningens årliga anslag för markinköp. Utöver inköpspriset kommer det tillkomma medel för hyresvärdsanpassningar för de verksamheter som samlokaliseras.

Beredning

Internförvaltningsövergripande dialog
Beredning i lokalresursplaneringen
Ledningsgruppen för Samhällsbyggnadsförvaltningen

Hans Larsson
Verksamhetschef, Fastighet och Service

Sändlista

Handläggare av ärendet
Förvaltningschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Lokalresursgruppen, Thomas Sannemalm och Anna Högmark

2025-03-17

Dnr: SBN 2025/97

Handläggare
Oscar Kollberg
oscar.kollberg@vanersborg.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Avsiktsförklaring för Slussprojektet

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att godkänna avsiktsförklaringen mellan kommunen, Trafikverket och Sjöfartsverket.

Sammanfattning av ärendet

En avsiktsförklaring har arbetats fram mellan kommunen, Sjöfartsverket och Trafikverket. Avsiktsförklaringens syfte är att fastställa ramarna för fortsatt arbete med slussprojektet och de åtgärds punkter som identifierats.

Fördjupad beskrivning av ärendet

En avsiktsförklaring har tagits fram av kommunen, Sjöfartsverket och Trafikverket för slussprojektet. Avtalet omfattar dels att en gemensam planeringsprocess för parterna, dels 14 namngivna åtgärds punkter för projektet. Dessa punkter har övergripande redogjorts i avtalet och där det bedömts möjligt har ansvarsuppdelning fastställts. Flertalet av åtgärds punkterna kommer mer detaljerats reglerats i genomförandavtalet eller i specifika avtal för respektive åtgärd. Exempelvis kommer det tecknas ett separat avtal för markupplåtelse för att möjliggöra de markbyten som behöver ske för att förverkliga detaljplanen och slussprojektet. Flertal av de efterföljande avtal kommer tas upp för politisk beredning.

Beredning

Förvaltningsövergripande arbetsgrupp för slussprojektet och tillhörande åtgärder.
Beredning i de arbetsgrupper som arbetar med slussprojektet.
Avstämning i KS ärendeberedning 2025-03-17

Underlag

Pågående planarbete för ny sluss

Hans Larsson
Verksamhetschef, Fastighet och Service

Bilagor

Avsiktsförklaring nybyggnation av Brinkebergskulles sluss

Sändlista

Handläggare av ärendet
Förvaltningschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelseförvaltningen
Trafikverket
Sjöfartsverket

Trafikverkets ärendenummer
TRV 2025/
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]
SBN2025/97

Dokumentdatum
2025-03-24

Avsiktsförklaring – Slussar i Trollhätte kanal, Vänersborg

Mellan nedanstående parter träffas härmed avtal om avsikten för genomförande enligt följande:

§ 1 Parter

Trafikverket, org.nr. 202100-6297, 781 89 Borlänge, nedan Trafikverket.

Sjöfartsverket, org.nr 202100-0654, 601 78 Norrköping, nedan Sjöfartsverket

Vänersborgs kommun, org.nr 212000-1538, 462 85 Vänersborg, nedan Kommunen

Trafikverket, Sjöfartsverket och Kommunen kallas nedan gemensamt för Parterna.

§ 2 Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i denna avsiktsförklaring :

Sjöfartsanläggning: Infrastrukturen för transporter på vatten, innefattande farleder, hamnar, kajer, slussar eller liknande byggnadsverk.

Trollhätte kanal: Avser den allmänna farleden mellan Vänersborg och Göteborg vilken är 82 km lång, varav ca 10 km är grävd och sprängd kanal, resterande utgörs av naturlig fåra i Göta älv.

Projektet: Genomförande och utbyggnad av nya slussar i Trollhätte kanal avseende delen som berör Vänersborgs kommun. Trafikverket ansvarar för genomförandet av projektet såsom byggherre. Sjöfartsverket är fastighetsägare, infrastrukturhållare och statlig förvaltare av sjöfartsanläggningarna som omfattas av projektet.

Passage: Gångmöjlighet för allmänheten över befintlig, samt ny sluss i Brinkebergskulle (över slussportarna).

MB: Miljöbalken

Miljödom: Ansökan om tillstånd om vattenverksamhet som inlämnas till mark- och miljödomstolen i Vänersborg.

PBL: Plan- och bygglagen.

KML: Kulturmiljölagen.

Detaljplan: En ny detaljplan tas fram för att möjliggöra de byggrätter och andra åtgärder som behöver regleras till följd av projektet.

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

§ 3 Syfte och bakgrund

Syftet med detta avtal är att reglera respektive parts ansvar för genomförande av projektet.

Beskrivning av projektet

Trafikverkets projekt Slussar i Trollhätte kanal planerar för byggnation av nya slussar i Lilla Edets, Trollhättans, samt Vänersborgs kommun. Projektet syftar till att säkra Vänersjöfartens framtid och skapa förutsättningar för framtida sjöfart genom att byta ut befintliga slussar på alla tre orter.

Projektet omfattar projektering och byggnation av nya slussar och är ett samarbete mellan Trafikverket och Sjöfartsverket. Trafikverket är byggherre och ansvarar för att bygga de nya sjöfartsanläggningarna. Sjöfartsverket är infrastrukturahållare och statlig förvaltare av sjöfartsanläggningarna.

Möjligheten till slussning av båtar/fartyg mellan olika vattennivåer i Trollhätte kanal är en förutsättning för att kunna bedriva sjöfart mellan hamnarna i Väner och omvärlden. Vänersjöfarten är av strategisk betydelse för näringslivet i regionen, och helt avgörande för viss industriverksamhet. Utan sjöfart ökar sårbarheten och konkurrensen minskar mellan de kvarvarande transportslagen. Näringslivet får högre transportkostnader, vilket därmed hämmar den internationella konkurrenskraften.

De befintliga slussarna togs i bruk 1916 och är nu över 100 år gamla. Byggtekniska utredningar avseende slussarnas tekniska status visar att deras tekniska livslängd passerar omkring år 2030. Utmaningarna härrör främst från slussarnas betongkonstruktioner som påverkas av naturliga och oundvikliga urlakningsprocesser. Omfattande reparationer har pågått sedan 1930-talet och regelbundna renoveringsinsatser kommer krävas fram till den tekniska livslängdens slut 2030. Sjöfartsverket har gjort bedömningen att ansvar inte kan tas för den befintliga slussleden längre än till år 2030, detta då riskerna inte anses acceptabla vid fortsatt drift.

I regeringens beslut i Nationell plan för 2014 – 2025 är frågan om Slussar i Trollhätte kanal utpekad som en brist och man ansåg att frågan om renovering av nuvarande slussar borde undersökas ytterligare.

En kompletterande utredning stråkstudie/ÅVS genomfördes under åren 2016–2017 som syftade till att fördjupa beslutsunderlaget inför Trafikverkets åtgärdsplanering för 2018–2029. Kompletteringen bestod huvudsakligen i framtagning av byggtekniska alternativ för nya slussar eller avveckling av befintliga slussar, samt konsekvenser för näringsliv och samhälle. Resultatet av åtgärdsvalsstudierna kan sammanfattas enligt följande:

- Befintliga slussar är uttjänta 2030/ fortsatt renovering av dagens slussar är inte möjlig.
- Nybyggnation i befintlig sträckning medför stora risker.

Trafikverkets och Sjöfartsverket samlade bedömning är att byggnation av ny slussled i ny sträckning innan 2030 är den enda möjligheten för att bibehålla och utveckla Vänersjöfarten. I gällande nationell plan 2022–2033 finns projektet med som namngivet objekt med tillhörande finansiering.

Nya slussar realiserar sjöfartens potential i stråket genom att bibehålla dagens sjötrafik samt skapa möjlighet att i framtiden trafikera kanalen med större fartyg. Därigenom kan åtgärden både minska andelen lastbilstransporter samt avlasta järnvägssystemet men också öka konkurrensen mellan de tre transportslagen. Nya slussar medför att båtturism,

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

rekreation och den lokala turistnäringen kan upprätthållas och utvecklas utmed Trollhätte kanal/Karls grav.

Projektet bedöms medföra en lokal stor påverkan på området kring befintlig sluss i Brinkebergskulle samt intilliggande områden. Projektet omfattar även åtgärder utanför slussanläggning i syfte att säkerställa de värden och miljöer som påverkas till följd av projektet.

§ 4 Avtal under beredning

Parterna kommer att träffa följande avtal:

- Avtalsutkast 2025-03-06 (PLAN 2022.2) om detaljplanering är översänt till Sjöfartsverket och handläggs för närvarande. (plantillstånd är lämnat sedan tidigare)

§ 5 Avtalets giltighet

Detta avtal reglerar åtaganden, mellan parterna, vad gäller kostnader, projektering, utförande och markåtkomst samt drift och underhåll av anläggningar i samband med genomförandet av projektet. Avtal är giltigt från och med den tidpunkt när det undertecknats av parterna och under förutsättning att:

- att projektet erhåller erforderliga medel för genomförandet enligt Trafikverkets förslag till Nationell plan för projektet *Slussar i Trollhätte kanal*.
- att projektet genom Trafikverket och Sjöfartsverket beviljas de tillstånd som krävs för att genomföra projektet *Slussar i Trollhätte kanal*.
- att Detaljplanen godkänns av Kommunfullmäktige genom lagakraftvunnet beslut.
- att avtalet undertecknas av Parterna.

§ 6 Beskrivning av ansvar, åtgärder och kostnader

Gemensam planeringsprocess

Planering ska ske i nära samverkan mellan parterna. Parterna ska verka för ett öppet och transparent förhållningssätt och att framtagna utredningar och underlag i hög grad delas med varandra. Parterna ska planera tillsammans för en gemensam planeringsprocess avseende ansökan om tillstånd för vattenverksamhet och detaljplaner. Vidare ska parterna eftersträva gemensamt framtagna budskap och gemensam målbild.

Åtgärderna enligt nedan ska utföras enligt myndigheters instruktioner, lagar och bestämmelser (exv. miljödom, detaljplan och dispenser). Parterna är överens om att i planering och utförande av projektet samverka till långsiktiga lösningar som tillskapar positiva synergier för alla parter samt minimerar negativ påverkan såväl i genomförandeskede som framtida driftskede.

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

Åtgärder:

Åtgärd 1: Ny sjöfartsanläggning i ny sträckning

Trafikverket har utarbetat en kompletterande lokaliseringsutredning (daterad 2024-06-26) för ny sluss vid Brinkebergskulle. Trafikverket region Väst och Sjöfartsverkets samlade bedömning har landat i ett nytt ställningstagande för "alternativ väst", daterad 2024-10-10 med ärendenummer TRV 2021/8067, SjöV 21-03447.

Tillstånd/planer: Trafikverket ska anskaffa de tillstånd som krävs för att genomföra åtgärden. Vidare ansvarar Trafikverket för behövliga förhandlingar om inlösen, överlåtelse av del av fastigheter, servitut m.m. som krävs för den nya sjöfartsanläggningen.

Sjöfartsverket ska anskaffa de lov som kan krävas enligt PBL.

Projektering: Trafikverket bekostar och utför projektering av åtgärden.

Produktion: Trafikverket bekostar och utför genomförande av åtgärden.

Drift och underhåll: Sjöfartsverket är mottagare av färdig sjöfartsanläggning samt ansvarar för fortsatt drift och underhåll.

Åtgärd 2: Befintlig sjöfartsanläggning

När ny sjöfartsanläggning tagits i drift kommer befintlig sluss att stängas och säkras mot framtida dammbrott och rasrisker. Avsikten är även att nyttja befintlig slusskammare för ett underjordiskt isutskov för framtida hantering av is i farleden. Parterna är överens om att tillsammans verka för lösningar som tillgängliggör området och höjer dess attraktivitet genom gestaltungsåtgärder. Befintliga slussars kulturhistoriska värden ska bevaras och framhållas för eftervärlden.

Tillstånd/planer: Trafikverket ska anskaffa de tillstånd som krävs för att genomföra åtgärden.

Projektering: Trafikverket bekostar och utför projektering av åtgärden.

Produktion: Trafikverket bekostar och utför genomförande av åtgärden.

Drift och underhåll: Sjöfartsverket är fortsatt fastighetsägare av ombyggd anläggning samt svarar för fortsatt drift och underhåll.

Åtgärd 3: Detaljplan

För Sjöfartsanläggningen med intilliggande markområden och slussmiljö tas en detaljplan fram. Planprocessen är inledd av parterna och vidare detaljer hanteras inom den processen.

Tillstånd/planer: Kommunen svarar för den formella handläggningen och myndighetsutövningen. Parterna ska under planarbetet kontinuerligt behandla frågor kring planen och tillsammans verka för att detaljplanen tas fram, antas och vinner laga kraft.

Projektering/Utdredning: Sjöfartsverket bekostar detaljplanen.

Åtgärd 4: Passage över slussportar

Gång- och cykelstråk mellan Onsjö och Restad passerar idag över Karls grav via Sjöfartsverkets slussportar. Passagen är inte officiellt klassad som gång- och cykelväg, men utgör en viktig länk över älven för gående och cyklister i området. Passagefunktionen kommer bibehållas men behöver omplaceras till läge för nya slussportarna.

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

Tillstånd/planer: Passagen över slussportarna avses fastställas i detaljplanen och i eventuellt avtal mellan Sjöfartsverket och Kommunen.

Projektering: Trafikverket bekostar och utför projektering av åtgärden.

Produktion: Trafikverket bekostar och utför genomförande av åtgärden.

Drift och underhåll: Sjöfartsverket är mottagare av färdig sjöfartsanläggning samt svarar för fortsatt drift och underhåll.

Åtgärd 5: Markåtkomst

Rådighet till mark behövs för att utföra projektet, både permanent och tillfälligt. Sjöfartsanläggningen med tillhörande mark som behövs för slussanläggningens bestånd skall ägas av Sjöfartsverket. Kommunal mark som behöver upplåtas för sjöfartsanläggning kommer utredas i fortsatt projektering.

Mark som ägs av Sjöfartsverket och som behöver upplåtas för kommunalt ändamål kommer utredas i fortsatt projektering och arbete med ny detaljplan.

Åtgärd 6: Masshantering

Projektet medför en stor mängd överskottsmassor varför det är av stort intresse för projektet att utreda och kartlägga om det finns samordningsvinster i fråga om masshantering i projektets närhet.

Om Kommunen ser behov av bergmassor i samband med exv. framtida exploateringar, utbyggnad av vägar, gång- och cykelvägar, m.m. tecknas avtal om överlåtelse av massor utan ersättning mellan projektet och Kommunen utifrån samordningsvinster, återanvändningsområden för massorna inom närområdet, minska klimatutsläpp och mängden deponerade massor.

Tillstånd/planer: Trafikverket ska anskaffa de tillstånd som erfordras för att genomföra åtgärden samt ansvarar för att ta fram avtal med berörda fastighetsägare som hanterar utformning, ersättning, upplåtelseid och återställande av mark.

Projektering: Trafikverket bekostar och utför projektering av åtgärden.

Produktion: Trafikverket bekostar och utför anpassning till mellanupplagsyta samt återställandet.

Drift och underhåll: Under upplåtelseiden ansvarar Trafikverket för området.

Åtgärd 7: Skydds- och kompensationsåtgärder

Den nya sjöfartsanläggningen medför påverkan på bland annat värden för naturmiljö och friluftsliv. För kompensation av naturmiljöer och naturvärden ska kommunens naturvårdsstrategi beaktas parallellt med de krav som aktualiseras i tillståndsprövning och dispenser. Naturvårdsstrategin ska beaktas i all exploatering även vid följdverksamheter så som byggvägar etc. De krav på skydds- och kompensationsåtgärder för natur och kultur som uppstår kommer att hanteras i separat avtal som tas fram av Parterna alternativt mellan Sjöfartsverket och Kommunen.

Tillstånd/planer: Trafikverket ska anskaffa de tillstånd som erfordras för att genomföra åtgärden.

Projektering: Trafikverket bekostar och utför utredning och projektering av åtgärden i samverkan med Kommunen.

Produktion: Trafikverket bekostar och utför åtgärden.

Drift och underhåll: Vissa åtgärder kan komma att kräva särskild reglering för framtida drift och underhåll vilket regleras i avtal för åtgärden. Det är Sjöfartsverket såsom fastighetsägare som träffar sådant avtal.

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

Åtgärd 8: Kommunal vägnet

Kommunala gator, gc-vägar, gångstråk m.m. som bedöms påverkas av planerade åtgärder ska Parterna ta fram separat avtal för, som innefattar projektering, utförande, garantiförhållanden m.m. Återställning till samma tekniska standard som gällde före åtgärderna utförs och bekostas av Trafikverket. Detsamma gäller för trafiksäkerhetshöjande åtgärder som krävs till följd av projektet. Avtalet avser även reglera skötseln under pågående projekttid.

Åtgärd 9: Byggvägar

Trafikverket kommer till följd av projektets genomförande behöva uppföra nya vägar för att omhänderta de massor som projektet genererar. Avtal om upplåtelse och återställning tecknas separat.

Tillstånd/planer: Trafikverket ska anskaffa de tillstånd som erfordras för att genomföra åtgärden samt ansvarar för att ta fram avtal med berörda fastighetsägare.

Projektering: Projektet bekostar och utför projektering av åtgärden.

Produktion: Projektet bekostar och utför åtgärden.

Drift och underhåll: Trafikverket är anläggningsägare och ansvarar för löpande drift och underhåll under byggtiden av den nya Sjöfartsanläggningen samt för eventuellt återställande.

Åtgärd 10: Byggnader och kulturmiljö

Sjöfartsverket ansvarar för att i samråd med kommunen hitta ett tillvägagångssätt för att stärka och bevara kulturmiljön för befintliga byggnader och gårdsmiljö. Resultatet av detta arbeten kan komma att inarbetas i den pågående detaljplanen.

Åtgärd 11: Kommunala ledningar

Kommunala vatten- och avloppsledningar samt dagvattenledningar/diken kan påverkas av den nya slussanläggningen och dess markanspråk. Hur ledningarna ska läggas om förs i dialog med kommunens VA-avdelning samt projektgruppen. Trafikverket står för flytt/omläggning av ledningar/diken som kommer i konflikt med slussanläggningen. Vill kommunen dimensionera upp ledningar bekostar Kommunen mellanskillnaden.

Åtgärd 12: Destinationsutveckling

Byggnation av nya slussar kan väcka intresse och uppmärksamhet och sannolikt locka till sig besökare. Slussen är idag ett besöksmål i kommunen och väntas vara detta även när ny sjöfartsanläggning tagits i drift.

Parterna är överens om att verka för att information om projektet finns tillgängligt i närheten av den nya sjöfartsanläggningen, både med historiska och framåtblickande inslag. Denna avsikt avser både under byggtid och när ny sjöfartsanläggning tagits i drift.

Tillstånd/planer: Trafikverket ska anskaffa de tillstånd som erfordras för att genomföra åtgärden.

Projektering: Projektet bekostar och utför projektering av åtgärden.

Produktion: Projektet bekostar och utför åtgärden.

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

Åtgärd 13: Tillgänglighet till plats under byggtid

Det är Trafikverkets målsättning att i så stor utsträckning som möjligt säkerställa allmänhetens passage under byggtiden. Inskränkningar i vissa perioder kommer att ske, men inför dessa kommer information gå ut till allmänheten i god tid. Passagen över kanalen vid Brinkebergskulle är av stor vikt för medborgarna och ska prioriteras utefter detta. Tillgängligheten att kunna följa byggnationen av ny sjöfartsanläggning har ett stort pedagogiskt inslag och betydelse för både besöksnäringen och för medborgarna.

Åtgärd 14: Skötselavtal

Om behovet av skötselavtal uppstår i det fortsatta arbetet, kommer sådant att upprättas mellan Kommunen och Sjöfartsverket. Detta gäller för de rekreationsleder som löper på båda sidor längs med Karls Grav samt aktuellsträckning för Pilgrimsleden inom Sjöfartsverkets fastighet.

§ 7 Tidplan

Preliminära tider:

Detaljplan:	2024-2027
Ansökan om vattenverksamhet (miljödom):	2026-2028
Huvudentreprenad, ny sjöfartsanläggning:	2029-2032
Dammsäkring, befintliga slussar:	2032-
Återställande av tillfälliga ytor:	2032-

§ 8 Övrigt

Ändringar eller tillägg till detta avtal ska vara skriftliga och undertecknas av parterna samt referera till ursprungligt avtal för att vara giltiga.

§ 9 Tvist

Tvist avseende tillämpning eller tolkning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol enligt svensk lag.

AVTAL

8 (8)

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

Detta avtal är upprättat i tre (3) likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Ort och datum

Ort och datum

Vänersborgs kommun, Benny Augustsson

Trafikverket,
Mikael Nummedal

Ort och datum

Ort och datum

Sjöfartsverket (Namnförtydligande)

XX (Namnförtydligande)

2025-04-01

Dnr: SBN 2024/361

Handläggare

Morgan Fast
morgan.fast@vanersborg.se
Anna-Karin Svensson
annakarin.svensson@vanersborg.se
Oscar Kollberg
oscar.kollberg@vanersborg.se

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på initiativärende "Minska skador till följd av den ökade vildsvinsstammen"

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att anse initiativärendet som färdigbehandlat.
2. Samhällsbyggnadsnämnden besluta att begränsa vildsvinsskador genom förvaltningens föreslagna åtgärder bland annat enligt bilaga.
3. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att förvaltningen ska initiera arbete för att införliva processen för vildsvinskött till kommunens kök enligt förvaltningens svar på initiativärendet.
4. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att avsätta medel om 50 tkr för inköp av en vildsvinsfälla med tillhörande utrustning.
5. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att förvaltningen ska avsätta tid för att fortsatt driva arbetet med att minska skador till följd av den växande vildsvinsstammen.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen mottog under slutet av 2024 ett initiativärende avseende åtgärder för att minska skadorna till följd av vildsvinsstammens storlek. Initiativärendet förespråkade skottpeng eller annan lämplig åtgärd och att vildsvinsköttet skulle omhändertas i kommunens kök. Förvaltningen tackar för initiativärendet och har utrett detta och återkommit med svar enligt bilaga.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Initiativärendet förespråkade skottpeng eller annan lämplig åtgärd, samverkan över kommungränserna och att köttet skulle omhändertas av kommunens kök. Dessa åtgärder har utretts av förvaltningen och redogjort enligt bilagts svar. Skottpeng har bedömts vara ett kontroversiellt verktyg som har varierat resultat. Förvaltningen har föreslagit både proaktiva och reaktiva åtgärder med skrämselutrustning, siktröjningar osv. Detta kompletteras med en vildsvinsfälla på väl valda områden när åtgärden skäligen kan motiveras.

Vildsvinskött från jakt med fälla och från kommunjägaruppdrag (ej ordinarie kommunjakt) kan omhändertas av viltanläggning för beredning, provtagning och certifiering innan det införlivas i kommunens kök. Det finns flertalet kommuner som har införlivat liknande processer på ett framgångsrikt sätt för att få vildsvinskött på menyn.

Förvaltningen ser ett behov av större samordning samt möjlighet att prioritera att arbeta med viltfrågor och faktiska åtgärder på kommunens mark både inom och utom tätorten.

Beredning

Förvaltningsintern dialog och samverkan.
Dialog med Jakt och Viltvård i Vänersborg.

Underlag

Skogspolicy och Riktlinjerna för kommunalskogshantering
Svenska Jägarförbundets etiska riktlinjer

Hans Larsson

Verksamhetschef Fastighet och Service

Bilagor

Svar på initiativärende ”Minska skador till följd av den ökade vildsvinsstammen”.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Verksamhetschef Fastighet och Service
Verksamhetschef Kostenheten

Fastighet och Service

Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på initiativärende – Minska skador till följd av den ökade vildsvinsstammen

Samhällsbyggnadsförvaltningen mottog i mitten av december ett initiativärende avseende att minska skador från vildsvinsstammen. Detta ärende omfattade tre yrkanden enligt bifogad handling.

Under det senaste två åren har vi i Vänersborg haft mildra vintrar i kombination med väldigt gott om ekollon, ett av vildsvinens föredragna föda, något som resulterat i en ökning i populationen. Denna ökning i populationen speglas även i nationella viltolycksrådets statistik för Vänersborgs kommun som har ökat de senaste åren.

Tabell 1. Vildolycksstatistik för trafikolyckor i Vänersborgs kommun för kollision med vildsvin. Nationella viltolycksrådet, NVR.

År	Antal olyckor (vildsvin)
2024	37
2023	10
2022	9
2021	8
2020	9

Vildsvinet är ett vilt tillhörande den svenska faunan. Tyvärr har de fått ett dåligt ryckte om att vara farliga, framför allt då de påträffas i tätorterna. Vildsvinens naturliga beteende skiljer sig från en del annat vilt framför allt kring hur de söker föda, vilket lämnar tydligare spår. Deras beteende att ligga och trycka i snåriga områden med en snabb flykt när de blir skrämde kan förorsaka situationer då medborgare blir skrämde. Det är dock ytterst ovanligt att vildsvin annat än i trafikskadesituationer eller i jaktliga sammanhang går till angrepp mot människor.

Införa skottpeng eller annan åtgärd

Initiativärende har belyst möjligheten att införa skottpeng eller annan lämplig åtgärd för att minska antalet vildsvin inom kommunen. Beträffande skottpeng på vilt är detta en beprövad metod utomlands med exempel från både USA och Australien. Denna metod har haft varierade resultat men enligt Svenska jägarförbundets analys har detta resultat inte enbart varit positivt. I flera resultat har skottpeng genererat större populationer av vilt då det varit gynnsamt att bibehålla en hög förnygring av stammen genom utfodring osv för att kunna hålla avskjutningen på en hög nivå. Det innebär att i

många projekt har det haft motsatt effekt då skottpengen har satts i system för att öka intäkterna.

Från förvaltningens sida ser vi ett etiskt och moraliskt dilemma med att införa skottpeng på vildsvin. En skottpeng går även emot den etiska moral som Svenska jägarförbundet har. Genom att sätta en skottpeng nerklassas vildsvinet som ett inhemskt och betydande vilt till skadedjur med risk för ett flertal följd effekter. Dessa är bland annat att den jägarmässiga avskjutningen frångås och kulingförande suggor skjuts först för att få möjlighet att skjuta flera grisar vid ett och samma tillfälle. Skjuts suggan först har kulingarna en tendens att stanna kvar i detta område då deras ledare försvunnit vilket riskerar att öka skadorna inom detta område. Kulningar som saknar ledning av en suga tappar fortare respekten för människor.

Finns det ett ekonomiskt intresse i att enbart öka antalet fällda vildsvin är det rimligt att anta att det kommer tummas både på jaktetiken och på säkra skott, dvs att skott avlossas i situationer som det annars inte skulle skjutits med bristfälligt kulfång och andelen skadeskjutningar ökar.

Skottpeng i sig har tendenser att skapa en ökad polaritet i samhället och späda på vildsvinens oförkänt dåliga rykten. I ett samhälle med ökad polaritet och jakten i ständig omdebatterat samtalsämne ska kommunen inte bidra till en ökad polarisering.

I skogspolicyn och tillhörande riktlinjer ska kommunen förvalta skogarna för en god viltstam med bra förutsättningar i faunan för en symbios. Något som dels görs genom ordinära skogsförvaltning, viltvårdsåtgärder och jakt. Det är svårt att med enbart skyddsjakt i tätortsnära områden och inom tätorterna lösa problematiken. För dessa områden krävs det andra åtgärder och en kombination av åtgärder. Förvaltningen har idag diskuterat tre olika åtgärder och dessa är:

- Skrämselåtgärder
- Siktröjningar
- Fällor

Skrämselåtgärder är ett projekt som Samhällsbyggnadsförvaltningen har startat upp under februari månad som består av två skrämselutrustningar med ljus- och ljudstörningar som aktiveras med rörelsedetektorer. Denna utrustning har kombinerats med en viltkamera för att kunna utvärdera ifall skrämselutrustningen har haft effekt när vilt påträffats. Utrustningen har varit utplacerad på ett flertal platser i anslutning till viltstigar där vi fått indikation på att vildsvin har uppehållit sig i området. Denna teknik bygger på grundtanken att störa vildsvinen i områden som de återkommer till och kräver att den flyttas runt för att de inte ska vänja sig vid störningarna. Än så länge har projektet inte utvärderats men de indikationer vi sett hitintills är att det har haft god effekt på vildsvinen. En utvärdering kommer göras längre fram under våren. Visar det sig att projektet har en positiv effekt kan det bli aktuellt att köpa in fler uppsättningar med utrustning.

Fördelen med skrämselåtgärden är att det är en åtgärd som kan sättas in på områden där inga andra åtgärder kan vidtas. Exempelvis har åtgärden satts in på Hallevi och på liknanden område inom tätorterna där det är omöjligt eller högst olämpligt att exempelvis bedriva jakt.

Siktröjningar är en förvaltaråtgärd som kan sättas in i anslutning till stigar och GC-banor. Detta i syfte att undanröja slyuppväxt i anslutning till där

människor rör sig. Vildsvinen söker både dag- och nattlega i snåriga och slybeväxta partier som ger ett naturligt skydd. Genom att avlägsna dessa på 5–10 meter från stråk där människor rör sig skapar det en ökad trygghet och mindre risk att människor trampar upp vildsvinen från deras legor. Vildsvinens naturliga instinkt är att ligga och trycka tills människor eller annat hot kommer för nära då de ofta sprätter iväg med hög fart vilket har en tendens att skapa en otrygg känsla för de människor som är med om en sådan händelse.

I stället för att införa skottpeng på vildsvinen ser vi att vildsvinsfällor har en god dokumenterad effekt. Det ska dock särskilt beaktas att det är ett kontroversiellt verktyg som ska användas sparsamt och på väl valda platser. Det finns ett flertal olika typer av vildsvinsfällor men enhetligt för dessa är att det är så kallade levnadsfällor som fångar grisar eller annat vilt som aktiverar fällan. Det kräver en beredskap både hos kommunen och kommunjägarerna när denna fälla är aktiverad då det finns lagstadgat krav på att denna fälla ska vittjas inom viss tid. Något som även kräver övervakning med kamerautrustning. En fälla kostar mellan 15–50 tkr beroende på typ och storlek. Vi ser att en fälla skulle kunna vara ett bra komplement till övriga åtgärder på vissa valda områden och under begränsade tider. Arbetet med fällor kräver mycket förarbete och arbete då fällan är aktiverad. Ett förslag skulle vara att kommunen köper in en fälla med tillhörande utrustning och kombinerar denna med övriga åtgärder. Fällfångsten skulle kunna införlivas i initiativärendets tredje yrkan om att köttet omhand och införlivas i kommunens kostenhet.

Fördelen med en fälla är att det går att välja vilka viltindivider som ska avlivas och vilka som ska släppas ut. Det går att vid områden med många vildsvin att använda fällan som komplement till ordinarie förvaltningen och jakt.

Samarbete med närliggande kommuner och markägare

Vänersborgs kommun och Trollhättans stad har mycket mark som angränsar till varandra vilket medför att naturligt att påbörja ett samarbete där emellan. Samhällsbyggnadsförvaltningen har initierat ett utökat samarbete med Trollhättans kommun kring den övergripande viltförvaltningen på kommunalägd mark. Samarbetet omfattar kunskapsutbyte och identifiera samverkasåtgärder.

För samarbete med omkringliggande jaktarrendatorer och markägare finns det utvecklingspotential. Förvaltningen och inte minst Jakt och Viltvård i Vänersborg bör kunna genom samarbeten styra jakter till prioriterade områden samt bedriva gemensamhetsjakter för att nå bättre resultat.

Kött tillvaratas inom kommunens kostenhet

Kommunen har i sin upphandling för köttprodukter idag möjlighet att köpa in viltprodukter bland annat i form av viltfärs från vildsvin. Då köttprodukter är upphandlat kan det innebära en konkurrens mot gällande upphandlingsavtal om kommunen köper köttprodukter från annan part. Ett scenario som vi inte vill hamna i.

För en servering i kommunens kostenhet omfattar det ca 600 kg köttprodukter. Skulle det omsättas i vildsvin blir det ca 40 brungrisar om ett till två år

gamla. En sådan mängd bedöms idag inte vara möjligt att uppnå på kort tid för att fylla kvoten för en hel servering. Vi kontakt med köttproduktsleverantörerna har de ställt sig positiva till ett projekt där kommunen arbetar vidare med vildsvinskött i form av färs i mindre skala än en hel servering. Detta med motiv av att vi inte bedömer det rimligt att uppnå dessa volymer under ett helt jaktår sammanlagt. Vår uppskattning är att en till två grisar skulle kunna skjutas per månad vilket resulterar i på helårsbasis 100–200 kg vildsvinskött som mals till färs. Köttprodukt i färsform är den mest allsidiga produktform som ett mindre kök i kommunens regi skulle kunna omhänderta och tillaga.

Vilt som ska in i kommunens kök omfattas av samma villkor och krav på köttprodukter som övriga produkter i köken. Detta innebär att viltet ska besiktigas av veterinär eller person med liknande kompetens och produkten ska certifieras. För att detta krav ska vara möjligt krävs det att produkten går via en vilthanteringsanläggning. Inom en radie om 30 minuters bilfärd finns två större sådana anläggningar som kan omhänderta, besiktiga, certifiera, stycka och paketera produkten.

Ett upplägg som diskuterats fram är att vid kommunjägaruppdrag (dvs inte ordinarie kommunjakt) körs till vilthanteringsanläggning för certifiering osv som sköter denna process. Kostnad för detta är ca 1,5 tkr per vilt. Där efter hämtas produkten upp av kommunens personal med kylbil och kör till ett eller flera utvalda mindre kök som lagrar produkten fram till dess att det finns tillräcklig volym för en mindre servering på exempelvis ett äldreboende eller skolor med eget kök. Kommunjägarernas timkostnad och tid för kommunens personal med transport av viltprodukt är inte medräknad i ovan angivet pris. Med omhändertagande och servering av vilt som kommunjägarna faller kommer inte att bli billigare än nötfärs då det är mindre volymer och mycket hantering. Jämförs viltfärs enligt ramavtal blir det billigare per kg. Jämförelse med nötfärsprodukt enligt ramavtal blir det dock inte billigare med viltfärs enligt ovan beskriven process.

Tillvägagångssättet för avskjutning av vildsvin som kommunjägaruppdrag, omhändertagande, provtagning och certifiering osv är en process som enbart övergripet beskriven. Närmare utredning krävs för att fastställa rutiner osv för en sådan process om den ska verkställas.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ser att en vildsvinsfälla skulle kunna medföra att rätt vilt väljs ut för avlivning och kan tillägnas processen med vildsvinskött till kommunens kök.

Sammanfattning

Oavsett vilka metoder och åtgärder som kommunen avser att tillämpa kommer det innebära ett ökat arbete från förvaltningen sida. Det kommer även medföra mer arbete för kommunjägarna och jaktarrendatorerna. Utan en styrning från kommunens sida är risken att inte önskad effekt uppnås med vildsvinsproblematiken inom tätorterna och i angränsande områden. Det krävs både kunskap i teori och praktik för att kunna förverkliga målet i kombination med bra samarbete mellan parterna. Har kommunen fortsatt en hög ambitionsnivå kring viltfrågor och hantering kommer det att kräva en utökad resurssättning eller omprioritering i arbetsuppgifter för att efterleva detta.

Initiativärende

Minska skador till följd av den ökande vildsvinsstammen

Vildsvinen ökar i population och utbredning i Sverige och så även i vår kommun. I och med detta ökar även de skador som dessa djur åsamkar.

Förutom att enskilda fastighetsägare ser sina trädgårdar sönderbökade, ligger en betydande fara i att jordbruks och skogsmark skadas och så även kommunens anläggningar. Något som inträffade på Hallevi fotbollsplan nu i december 2024.

Utan aktiva åtgärder för att begränsa viltsvinstammens utbredning riskerar den att åsamka enorma skador och förluster för lantbruk, skogsbruk, samt i förlängningen för turismen och det rörliga friluftslivet.

Vi yrkar därför:

- **Att Samhällsbyggnadsförvaltningen utreder möjligheter att införa sk skottpeng eller annan åtgärd för att minska antalet vildsvin inom kommunen.**
- **Att Samhällsbyggnadsförvaltningen ser över hur närliggande kommuner hanterar detta problem och även då undersöka om ett samarbete kan vara aktuellt.**
- **Att Samhällsbyggnadsförvaltningen utreder om det kött som skulle bli aktuellt vid en jakt kan tillvaratas inom kommunens kostenhet eller liknande.**
- **Att Samhällsbyggnadsförvaltningen återkommer till Samhällsbyggnadsnämnden med information i ovanstående attsatser för beslut.**

Vänersborg 20241211

Ann-Marie Jonasson (S)

Johan Andersson (C)

2025-03-18

Dnr: SBN 2025/101

Handläggare

Chef Kretslopp och vatten
Daniel Larsson
daniel.larsson@vanersborg.se
Lee Wiman
lee.wiman@vanersborg.se
Enhetschef Kretslopp och vatten

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Behov av en höjning av va-taxan 2026

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att höja va-taxan med 8 % exklusive moms vad avser bruksavgiften och 5 % exklusive moms för anläggningsavgiften inför 2026.

Sammanfattning av ärendet

Tillgången till rent dricksvatten och ett välfungerande vatten- och avloppssystem är av yttersta vikt för samhället. Befolkningsökningen och behovet av att renovera eller ersätta äldre ledningar medför kontinuerligt ökande investeringar, särskilt med hänsyn till klimatanpassning och ökade miljökrav. Kommunen har en lagstadgad skyldighet att trygga den långsiktiga vattenförsörjningen, vilket innebär att reningsprocesser och anläggningar måste moderniseras för att möta framtidens utmaningar. Bokslutet för 2024 visade ett underskott på 2,1 mnkr för Kretslopp och vatten, vilket resulterade i ett ackumulerat underskott på 5,2 mnkr. Kostnaderna förväntas öka med ytterligare 10 mnkr under 2026 på grund av investeringarna, inflation, interna kostnader och en återigen höjd räntenivå. För att hantera det ekonomiska läget med högre räntenivåer och ökade kapitaltjänstkostnader, samt det ackumulerade underskottet, är det nödvändigt att höja VA-taxan med 8 % inför år 2026. Denna taxehöjning på 8 % är inom kommunicerad nivå på mellan 7–10 % för samma år.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Tillgången till rent dricksvatten samt ett välfungerande vatten- och avloppssystem utgör fundamentala byggstenar för ett välordnat samhälle. Den ökande befolkningen och civilsamhällets krav leder till betydande krav på den kommunala VA-anläggningen. Behovet av att förnya eller byta ut gamla ledningar och anläggningar medför ökande investeringsbehov. Vattenverk måste uppgraderas, och det ställs högre miljökrav på reningsprocessen i avloppsreningsverken. Andra viktiga faktorer är klimatanpassning och säkerhet.

Årsbokslutet för 2024 uppvisade ett underskott om 2,1 mnkr för Kretslopp och vatten, vilket resulterade i ett ackumulerat underskott om 5,2 mnkr. Det försämrade ekonomiska läget krävde en revidering av den tidigare kommunicerade taxebanan, vilken ursprungligen skulle ha höjts med 7 % per år. Under åren 2019–2023 uppgick den genomsnittliga taxehöjningen till 6,8 %, men på grund av högre räntenivåer och ökade kapitaltjänstkostnader reviderades taxebanan till 20 % för 2025, för att därefter uppgå till 8 % år 2026. Kommunens interna kostnader som påförs VA-verksamheten har ökat med 2,5 miljoner kronor. Den kommunicerade internräntan för år 2026 är fastställd till 2,75 %, vilket innebär en ökning med 0,25 % jämfört med år 2025. Den förhöjda räntenivån resulterar i att kapitaltjänstkostnaderna för VA-verksamheten fortsätter att vara höga. Kostnaderna beräknas stiga med 10 miljoner kronor under år 2026. Den främsta orsaken till denna kostnadsökning är den intensifierade takten av saneringen av VA-ledningsnätet, i kombination med generella kostnadsökningar samt den fastställda räntehöjningen.

Underskottet i VA-verksamheten kommer att balanseras inom den tillåtna perioden av tre år. Det bör noteras att ränteprognosen är komplex och kan komma att justeras vid behov.

Kommunen har en lagstadgad skyldighet att säkerställa den långsiktiga vattenförsörjningen. Vattenverken har för närvarande en föråldrad reningsprocess som fungerar med reducerad kapacitet i förhållande till de tillståndsgivna vattendomarna. De nuvarande processerna är inte tillräckliga för att möta framtidens utmaningar, såsom klimatförändringar och nya reningskrav. För att hantera dessa utmaningar har en framtidssäkrad process utvecklats och verifierats genom en pilotanläggning. Byggnation pågår vid vattenverken med syftet att etablera en hög grad av automatisering och samverkan mellan verken, samt att uppnå en vattenrening som uppfyller lagkrav på mikrobiologiska barriärer och gränsvärden.

Enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap intar vattenförsörjningen en central roll. Utöver att själv vara samhällsviktig är vattenförsörjningen en kritisk faktor för flera andra samhällsviktiga sektorer som är direkt beroende av dricksvatten. Detta gäller för hela den geografiska kommunen och inte endast VA-kollektivet.

Konsekvensbeskrivning

Utebliven taxehöjning för år 2026 kommer att resultera i ett budgetunderskott som kommer att belasta skattekollektivet. Om investeringar enligt äskande och relaterade taxehöjningar uteblir, innebär det att tillståndskrav inte följs. Avloppsreningsverk och delar av dricksvattenproduktionen omfattas av tillståndsplikt. Tillsynsmyndigheten har till uppgift att ingripa om regler och myndighetsbeslut inte efterlevs. Myndigheten har befogenhet att framtvinga åtgärder genom förelägganden eller förbud. Vid vissa överträdelser är myndigheten skyldig att utdöma miljöstraffavgifter och vid andra att anmäla överträdelser till polis eller åklagare. Straffåtgärder kan innefatta böter, men även fängelse kan vara aktuellt. Bristande efterlevnad av tillstånd och otillräcklig barriärverkan medför att avloppsvatten inte kan tas emot och att säkert dricksvatten inte kan garanteras.

Beredning

Ärendet har beretts av enhetschef Lee Wiman och VA-chef Daniel Larsson Kretslopp och vatten, Vänersborgs kommun.

Andreas Knutsson

Chef Samhällsbyggnadsförvaltningen

Bilagor

Va-taxa

Jämförelse med Trollhättan och Uddevalla

Sändlista

Kommunfullmäktige

Chef Samhällsbyggnadsförvaltningen

Chef Kretslopp och vatten

Enhetschef Kretslopp och vatten

VA-taxa 2026

FÖRSLAG

Innehållsförteckning

Taxa.....	4
§ 1 Avgiftsskyldighet	4
§ 2 Avgiftstyper.....	4
§ 3 Fastighetstyper	4
§ 4 Avgiftsskyldighet för olika ändamål.....	5
Anläggningsavgifter (§§ 5 – 12)	7
§ 5 Småhusfastighet och övrig bostadsfastighet	7
§ 6 Annan fastighet	9
§ 7 Obebyggd fastighet	11
§ 8 Reducering av avgift	12
§ 9 Allmän platsmark	13
§ 10 Särtaxa för anläggning	13
§ 11 Betalning av avgift	13
§ 12 Särskild ersättning för extra anordningar	14
Brukningsavgifter (§§ 13–20)	15
§ 13 Avgift för bebyggd fastighet	15
§ 14 Allmän platsmark	17
§ 15 Justerad avgift för spillvatten.....	17
§ 16 Obebyggd fastighet	18
§ 17 Avgifter för specifika åtgärder.....	18
§ 18 Särtaxa.....	19
§ 19 Betalning av avgift	19
§ 20 Extra åtgärd begärd av fastighetsägare	19
Taxans införande	19
§ 21 Avgiftens fastställande	19
Publicering	20

Dokumenttyp Taxa	Dokumentnamn VA-taxa 2026	Antagen 2025-06-XX	Antagen av Kommunfullmäktige	
Dokumentägare Kommunfullmäktige	Dokumentansvarig Verksamhetschef, Kretslopp & Vatten	Reviderad Skriv ÅÅÅÅ-MM- DD och ev. § X.	Giltighet Tillsvidare	
Dokumentinformation VA-taxa	Diarienummer SBN 2025/XX	Uppföljning En gång per år		
Ämnesområde Vatten-, spill- och dagvattentjänster		Intranät ☐	Hemsida ☒	
Andra regelverk som omnämns Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, Plan- och bygglagen (2010:900)				

Taxa

För Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar

Antagen av kommunfullmäktige den 2025-06-xx, gällande för 2026. I enlighet med beslutsparagraf § xx.

Huvudmannen för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är Vänersborgs kommun. Avgifter enligt denna taxa skall betalas till Vänersborgs kommun.

§ 1 Avgiftsskyldighet

För att täcka nödvändiga kostnader för Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 2 och 5 §§ lag (2006:412) om allmänna vattentjänster jämställs med fastighetsägare. Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg är även den som ansvarar för allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster är uppfyllda.

§ 2 Avgiftstyper

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter och bruksavgifter.

§ 3 Fastighetstyper

I dessa taxeföreskrifter avses med

Småhusfastighet: fastighet som är bebyggd eller avsedd att bebyggas med ett en- eller tvåfamiljshus.

Övrig bostadsfastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för flerfamiljshus. Med bostadsfastighet jämställs fastigheten som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas, för vissa andra ändamål där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt.

Exempel på sådana byggnader är:

Kontor	Förvaltning	Stormarknader
Butiker	Utställningslokaler	Sporthallar
Hotell	Restauranger	Lagerlokaler
Hantverk	Småindustri	Utbildning
Sjukvård		

Annan fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med bostadsfastighet.

Exempel på sådana byggnader är:

Hamn	Virkesupplag	Idrottsplats
Obemannad bensinstation	Biltvätt med skärmtak	Kyrkogård
Återvinningsstation	Fordonsuppställningsplats	

Obebyggd fastighet: fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggs.

Allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt Plan- och bygglagen (2010:900) redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

§ 4 Avgiftsskyldighet för olika ändamål

4.1

Avgift tas ut för nedan angivna ändamål:

Ändamål	Anläggningsavgift	Brukningsavgift
V, vattenförsörjning	Ja	Ja
S, spillvattenavlopp	Ja	Ja
Df, dag- och dränvattenavlopp från fastighet	Ja	Ja
Dg, dagvattenavlopp från allmän platsmark	Ja	Ja

4.2

Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och Df inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge.

Avleds Df till den allmänna anläggningen utan förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledning av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

Härvid förutsätts att samtliga i 24 § första stycket 1 och 2 i lagen om allmänna vattentjänster angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

4.3

Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för bortledning av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

4.4

Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg gäller även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i lagen om allmänna vattentjänster är uppfyllda.

4.5

Anläggningsavgift skall beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

4.6

Fastighetsägare ska utan dröjsmål underrätta huvudmannen när fastigheten övergår till ny ägare samt uppge den nya ägarens namn, adress och tillträdesdag. En avläsning av vattenmätaren, i samband med tillträdesdagen, krävs för att abonnemanget skall kunna flyttas från de gamla till de nya ägarna i verksamhetssystemet. Är fastighetens vattenmätare mekanisk, ligger ansvaret på de gamla ägarna att säkerställa att en mätaravläsning inkommit.

Ägarbytesanmälan och mätaravläsning finns tillgänglig som E-tjänst alternativt blankett på Vänersborg kommuns hemsida.

FÖRSLAG

Anläggningsavgifter (§§ 5 – 12)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 5 Småhusfastighet och övrig bostadsfastighet

5.1

För småhusfastighet och övrig bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet skall erläggas anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Utan moms	Med moms
a)	En avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df (Servisavgift)	om 56 442 kr	om 70 553 kr
b)	en avgift för småhusfastighet avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df (Förbindelsepunktsavgift)	om 84 036 kr	om 105 045 kr
c)	en avgift för övrig bostadsfastighet avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df, där avgiften är beroende av vattenmätarens nominella kapacitet (Förbindelsepunktsavgift)		
	Qn 2,5*1	Om 96 264 kr	Om 120 330 kr
	Qn 2,5*2	Om 263 391 kr	Om 329 239 kr
	Qn 2,5*3	Om 430 522 kr	Om 538 152 kr
	Qn 2,5*4	Om 675 101 kr	Om 843 876 kr
	Qn 6,0*1	Om 263 391 kr	Om 329 239 kr
	Qn 6,0*2	Om 878 914 kr	Om 1 098 642 kr
	Qn 6,0*3	Om 1 327 307 kr	Om 1 659 134 kr
	Qn 6,0*4	Om 2 020 283 kr	Om 2 525 354 kr
	Qn 10,0*1	Om 675 101 kr	Om 843 876 kr
	Qn 10,0*2	Om 1 327 307 kr	Om 1 659 134 kr
	Qn 10,0*3	Om 2 754 020 kr	Om 3 442 525 kr
	Qn 10,0*4	Om 3 809 782 kr	Om 4 762 228 kr
	>Qn 10,0 särskild utredning och avgift enligt avtal.		

d)	En avgift per m ² tomtyta (Tomtyteavgift)	68,36 kr/m ²	85,45 kr/m ²
e)*	En grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.		
	Småhusfastighet	Om 16 804 kr	Om 21 005 kr
	Övrig bostadsfastighet	Om 37 627 kr	Om 47 034 kr

*Avgift enligt 5.1 e) tas ej ut om avgift uttages för Df enligt 5.1 a), b) och c). I det fall avgift enligt 5.1 e) tas ut reduceras avgift enligt 5.1 a), b) och c) enligt § 8 eftersom servisledning och förbindelsepunkt i detta inte lagts respektive upprättats.

5.2

Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 5.1 a) lika mellan fastigheterna.

5.3

Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoarea (BTA).

Avgift enligt 5.1 d) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a) och b) eller 5.1 a) och c) i det fall förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) eller c) och e)

Vid ändrade förhållanden enligt 5.5, 5.6, 5.7 och 5.8 tas ut ytterligare avgift enligt 5.1 d) i den mån ovan angiven begränsningsregel så medger och med iakttagande av vad som föreskrivs i 8.2.

5.4

Dras ytterligare servisledningar fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter, skall erläggas avgifter enligt 5.1 a) och b) eller c).

5.5

Ökas fastighets tomtyta skall erläggas avgift enligt 5.1 d) för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte skall anses vara förut erlagd.

Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtyta iakttas begränsningsregeln i 5.3.

5.6

Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättats, skall erläggas avgift enligt 5.1 e).

§ 6 Annan fastighet

6.1

För annan fastighet skall erläggas anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Utan moms	Med moms
a)	En avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df (Servisavgift)	om 56 442 kr	om 70 553 kr
b)	en avgift för övrig bostadsfastighet avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df, där avgiften är beroende av vattenmätarens nominella kapacitet (Förbindelsepunktsavgift)		
	Qn 2,5*1	Om 96 264 kr	Om 120 330 kr
	Qn 2,5*2	Om 263 391 kr	Om 329 239 kr
	Qn 2,5*3	Om 430 522 kr	Om 538 152 kr
	Qn 2,5*4	Om 675 101 kr	Om 843 876 kr
	Qn 6,0*1	Om 263 391 kr	Om 329 239 kr
	Qn 6,0*2	Om 878 914 kr	Om 1 098 642 kr
	Qn 6,0*3	Om 1 327 307 kr	Om 1 659 134 kr
	Qn 6,0*4	Om 2 020 283 kr	Om 2 525 354 kr
	Qn 10,0*1	Om 675 101 kr	Om 843 876 kr
	Qn 10,0*2	Om 1 327 307 kr	Om 1 659 134 kr
	Qn 10,0*3	Om 2 754 020 kr	Om 3 442 525 kr
	Qn 10,0*4	Om 3 809 782 kr	Om 4 762 228 kr
	>Qn 10,0 särskild utredning och avgift enligt avtal.		
c)	En avgift per m ² tomtyta (Tomtyteavgift)		
	Tomtyta < 5 000 m ²	68,36 kr/m ²	85,45 kr/m ²
	Tomtyta 5 000 m ² - 10 000 m ²	34,17 kr/m ²	42,71 kr/m ²
	Tomtyta 10 000 m ² - 20 000 m ²	17,03 kr/m ²	21,29 kr/m ²
	Tomtyta > 20 000 m ²	8,40 kr/m ²	10,50 kr/m ²
d)*	En grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.	Om 37 627 kr	Om 47 037 kr

*Avgift enligt 6.1 d) tas ej ut om avgift uttages för Df enligt 6.1 a) och b). I det fall avgift enligt 6.1 d) tas ut reduceras avgift enligt 6.1 a) och 6.1 b) enligt § 8 eftersom servisledning och förbindelsepunkt i detta inte lagts respektive upprättats.

6.2

Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter fördelas avgifter enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna.

6.3

Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Tomtyteavgift adderas för varje intervall enligt 6.1 c).

6.4

Huvudmannen kan, om godtagbar säkerhet ställs, medge anstånd med erläggande av tomtyteavgift för andel av fastighets areal, motsvarande mark som tillsvidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomtyteavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § räntelagen (SFS 1975:635) från den dag anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

6.5

Dras ytterligare servisledningar fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter skall erläggas avgifter enligt 6.1 a) och b).

6.6

Ökas fastighets tomtyta, skall erläggas avgift enligt 6.1 c) för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte skall anses vara förut erlagd.

6.7

Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättas, skall erläggas avgift enligt 6.1 d).

§ 7 Obebyggd fastighet

7.1

För obebyggd fastighet skall erläggas del av full anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Bostadsfastighet		Annan fastighet
Servisavgift	5.1 a)	100 %	6.1 a)	100 %
Avgift för småhusfastighet per uppsättning FP	5.1 b)	100 %		
Avgift per uppsättning FP där storleken på avgiften är beroende av mätarens nominella kapacitet.*	5.1 c)	100 %	6.1 b)	
Tomtyteavgift	5.1 d)	100 %	6.1 c)	70 %
Grundavgift för Df, om FP för Df inte upprättats	5.1 e)	100 %	6.1 d)	100 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

Avgift enligt 5.1 d) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna 5.1 a) och b) eller 5.1 a) och c), eller i det fall dagvatten bortleds till den allmänna anläggningen men förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) eller c) och e), jfr 5.3 andra stycket.

* Storleken på mätaren bestäms utifrån som om fastigheten vore bebyggd enligt detaljplan.

7.2

Bebyggs obebyggd fastighet skall erläggas resterande avgifter enligt följande:

		Bostadsfastighet		Annan fastighet
Tomtyteavgift	5.1 d)	*)	6.1 c)	30 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

* Bebyggs bostadsfastighet tas ut ytterligare avgift enligt 5.1 d) om föreskriften i 5.3 andra stycket så medger.

§ 8 Reducering av avgift

8.1

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål, skall erläggas reducerade avgifter enligt följande:

Avgifter för framdragen servisledning	
En ledning	70 % av avgift enligt 5.1 a) respektive 6.1 a)
Två ledningar	85 % av avgift enligt 5.1 a) respektive 6.1 a)
Tre ledningar	100 % av avgift enligt 5.1 a) respektive 6.1 a)

Avgifter i övrigt:

		V	S	Df	Dg
Avgift per uppsättning FP	5.1 b) och c)	30 %	50 %	20 %	-
Tomtyteavgift	5.1 d)	30 %	50 %	-	20 %
Grundavgift Df utan FP	5.1 e)	-	-	100 %	-
Avgift per uppsättning FP*	6.1 b)	30 %	50 %	20 %	-
Tomtyteavgift	6.1 c)	30 %	50 %	-	20 %
Grundavgift Df utan FP	6.1 d)	-	-	100 %	-

För avgiftsändamålet Df tas endast en av avgifterna ut enligt 5.1 b) respektive 5.1 d), eller 6.1 b) respektive 6.1 d).

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

* Om inte avgiftsskyldighet för ändamålet vatten föreligger antas fastighetens mätarstorlek i enlighet med vilken bebyggelse som gäller i fastställd detaljplan. Om avgiftsskyldighet för vatten uppstår vid ett senare tillfälle kan tilläggsavgift i enlighet med 5.1 b) och c) komma att tas ut i de fall fastighetsägaren begär en större mätare än vad som har erlagts avgift för.

8.2

Inträder avgiftsskyldighet för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare förelegat, skall erläggas avgifter enligt 8.1.

Vid tillämpning av begränsningsregeln enligt 5.3 inräknas de sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledningar inte till högre belopp än 100% av avgiften enligt 5.1 a) respektive 6.1 a), även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

8.3

För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar för fastigheten skall, utöver avgift enligt 8.1, erläggas en etableringsavgift om 30 % av avgiften enligt 5.1 a). Etableringsavgiften avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragning av övriga servisledningar.

§ 9 Allmän platsmark

Den som svarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls skall erlägga anläggningsavgift.

Avgift utgår med:

	Utan moms	Med moms
en avgift per m ² allmän platsmark för anordnande av dagvattenbortledning	Om 11,73 kr/m ²	Om 14,66 kr/m ²

§ 10 Särtaxa för anläggning

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 5–8 får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 11 Betalning av avgift

11.1

Sedan avgiftsskyldighet inträtt, skall avgift betalas inom tid som anges i räkning.

11.2

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, skall erläggas dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

11.3

Enligt 36§ lagen om allmänna vattentjänster skall en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under en viss tid, längst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs. Ränta skall erläggas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen skall ske till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall erläggas till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall erläggas enligt 11.2.

11.4

Avgiftsskyldighet enligt 5.5, 6.6 eller 7.2 föreligger, då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande – t ex ökning av tomtyta – inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till huvudmannen när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta enligt 11.2 ut för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

§ 12 Särskild ersättning för extra anordningar

12.1

Om efter ansökan från fastighetsägare och särskilt medgivande av huvudmannen ledningar utförts på annat sätt eller försetts med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, skall fastighetsägaren som begärt arbetets utförande ersätta huvudmannen överenskomna kostnader härför.

12.2

Om en fastighetsägare begär att ny servisledning skall utföras i stället för redan befintlig och finner huvudmannen skäl bifalla ansökan om detta, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

12.3

Finner huvudmannen påkallat att utföra ny servisledning i stället för och med annat läge än redan befintlig, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren hans kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

12.4

Begär fastighetsägaren en servisledning för ändamål brandvatten, beräknas anläggningsavgiften enligt § 5.1a) (med hänsyn till § 8.1 och § 8.3) samt § 5.1 c) Qn 6,0 x 1 (med reducering enligt § 8.1). Avtal skrivs mellan fastighetsägare och huvudman gällande anslutningsförfarande, tillåtna anslutningar av anordningar, drift, skötsel och så vidare.

Brukningsavgifter (§§ 13–20)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 13 Avgift för bebyggd fastighet

13.1

För bebyggd fastighet skall erläggas brukningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Utan moms	Med moms
a)	en fast avgift per år för småhusfastighet	om 3 744 kr	om 4 680 kr
b)	en fast avgift per år för övrig bostadsfastighet och annan fastighet där avgiften är beroende av mätarens nominella kapacitet		
	Qn 2,5*1	om 6 737 kr	om 8 421 kr
	Qn 2,5*2	om 21 336 kr	om 26 670 kr
	Qn 2,5*3	om 43 234 kr	om 54 042 kr
	Qn 2,5*4	om 70 000 kr	om 87 500 kr
	Qn 6,0*1	om 27 709 kr	om 34 636 kr
	Qn 6,0*2	om 93 597 kr	om 116 996 kr
	Qn 6,0*3	om 149 753 kr	om 187 191 kr
	Qn 6,0*4	om 224 640 kr	om 280 800 kr
	Qn 10,0*1	om 71 141 kr	om 88 926 kr
	Qn 10,0*2	om 149 757 kr	om 187 196 kr
	Qn 10,0*3	om 374 393 kr	om 467 991 kr
	Qn 10,0*4	om 486 733 kr	om 608 416 kr
	>Qn 10,0 efter särskild utredning och avgift enligt avtal		
c)	En avgift per m ³ levererat vatten	om 31,93 kr	om 39,91 kr

13.2

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras avgifterna.

Följande avgifter skall därvid erläggas för respektive ändamål:

		V	S	Df	Dg
Fast avgift	13.1 a) och b)	40 %	53 %	4 %	3 %
Avgift per m ³	13.1 c)	40 %	60 %	-	-

13.3

Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levereras till fastigheten. Har huvudmannen bestämt att för bebyggd fastighet vattenförbrukningen tillsvidare inte skall fastställas genom mätning, tas avgift enligt 13.1 c) ut efter en antagen förbrukning om 400 m³/år.

13.4

För så kallat byggvatten skall erläggas bruksavgift inkl. moms per påbörjad månad som byggvattnet är beviljat enligt tabell nedan.

	Utan moms	Med moms
Småhusfastighet	Om 647 kronor	Om 809 kronor
Övrig bostadsfastighet och annan fastighet	Om 896 kronor	Om 1120 kronor

13.5

För extra mätställe (mätställe utöver ett per fastighet) skall erläggas en årlig avgift med ett belopp motsvarande den fasta avgiften enligt 13.1 a) eller b). Beloppet avrundas till närmaste hela krontal.

Parallellkopplade vattenmätare räknas som ett mätställe.

13.6

Antas mätaren visa annan förbrukning än den verkliga, låter huvudmannen undersöka mätaren, om huvudmannen finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det.

Vid ovan avsedd undersökning eller provning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDACs föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2.

Kan mättelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära provning av frågan hos Mark- och miljödomstolen.

13.7

Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren härvid godkänns, skall fastighetsägaren ersätta huvudmannen för undersökningskostnaderna i enlighet med vad som framgår av § 17.

Har fastighetsägaren begärt provtagning utav vattenkvaliteten och kvaliteten godkänns, så har huvudmannen rätt att kräva ersättning för undersökningskostnaderna utav fastighetsägaren i enlighet med vad som framgår av § 17.

13.8

För spillvattenmängd, som enligt huvudmannens medgivande avleds till dagvatten-ledning (kylvatten o d), skall erläggas avgift med 50 % av avgiften enligt 13.1 c).

13.9

Servisledning för ändamål brandvatten debiteras enligt § 13.1 b) Qn 6,0 x 1 med reducering enligt § 13.2.

§ 14 Allmän platsmark

Den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls skall erlägga bruksavgift.

Avgift utgår med:

	Utan moms	Med moms
en avgift per m2 allmän platsmark för bortledning av dagvatten	Om 5,70 kronor	Om 7,13 kronor

§ 15 Justerad avgift för spillvatten

Tillförs avloppsnätet större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd eller avleds inte hela den levererade vattenmängden till avloppsnätet skall avgift för spillvattenavlopp erläggas efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden skall bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågavarande vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommits mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten skall debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

§ 16 Obebyggd fastighet

För obebyggd fastighet inom detaljplan skall erläggas bruksavgift enligt 13.1 a) eller b).

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras den fasta avgiften. Följande avgifter skall därvid erläggas för respektive ändamål:

		V	S	Df	Dg
Fast avgift	13.1 a) och b)	40 %	40 %	10 %	10 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

§ 17 Avgifter för specifika åtgärder

Har huvudmannen på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln avstängts eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen debiteras följande avgifter:

	Utan moms	Med moms
Nedtagning och uppsättning av vattenmätare*	1167 kronor	1459 kronor
Avstängning och påsläpp av vattentillförsel	1167 kronor	1459 kronor
Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare	1167 kronor	1459 kronor
Byte av sönderfrusen vattenmätare	2338 kronor	2922 kronor
Undersökning av vattenmätare**	1491 kronor	1864 kronor
Provtagning vattenkvalité***	1491 kronor	1864 kronor
Förgävesbesök****	1167 kronor	1459 kronor

För arbeten som på fastighetsägarens begäran utförs utanför ordinarie arbetstid debiteras ett tillägg om 100 % av ovan angivna belopp.

* T.ex. utanför normalt underhållsarbete

** T.ex. byte och provning av mätare på fastighetsägarens begäran.

** Provtagning på fastighetsägarens begäran. Huvudmannen har rätt att ta ut ersättning när undersökningsplikten är fullgjord.

*** T.ex. frånvaro vid inbokat mätarbyte, driftbesök vid larmande LTA-enhet som visar sig bero på fastighetens installation.

§ 18 Särtaxa

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 13–16 får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 19 Betalning av avgift

Avgift enligt 13.1 a) och b) debiteras i efterskott per månad, kvartal, tertial eller halvår enligt beslut av huvudmannen. Avgift enligt 13.1 c) debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad vattenmängd, uppskattad förbrukning eller annan grund som anges i §§ 13 och 15.

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, skall erläggas dröjsmålsränta på obetalt belopp enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

Sker enligt huvudmannens beslut mätaravläsning inte för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering bör därjämte ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

§ 20 Extra åtgärd begärd av fastighetsägare

Har fastighetsägare begärt att huvudmannen skall företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

Taxans införande

§ 21 Avgiftens fastställande

Denna taxa träder i kraft 2026-01-01. De bruksavgifter enligt 13.1, 13.3 och 13.7 samt § 15, som är baserade på uppmätning hos fastighetsägare, skall därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

* * *

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av Mark- och miljödomstolen jämlikt 53 § lagen om allmänna vattentjänster.

Publicering

VA-taxan publiceras på kommunens hemsida under styrande dokument.

Jämförelse med grannkommunerna

	Trollhättan 2025	Uddevalla 2025	Vänersborg 2025	Höjning	Vänersborg 2026
Anläggningsavgift Typhus A	239 663 kr	406 075 kr	232 340 kr	5 %	243 958 kr
Anläggningsavgift Typhus B	728 438 kr	1 412 535 kr	445 858 kr	5 %	468 152 kr

Brukningsavgifter

Total årskostnad Typhus A	13 344 kr	13 585 kr	9 876 kr	8 %	10 667 kr
Total årskostnad Typhus B	100 579 kr	116 940 kr	98 594 kr	8 %	106 490 kr
Rörlig brukningsavgift	25,32 kr/m ³	47,30 kr/m ³	36,95 kr/m ³	8 %	39,91 kr/m ³

*Prisuppgifter inklusive moms

2025-04-01

Dnr: SBN 2025/83

Handläggare

Niclas Janflod

niclas.janflod@vanersborg.se

0521- 72 12 51

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till revidering av avfallstaxan 2026

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att revidera avfallstaxan enligt bilaga ”Avfallstaxa 2026”.

Sammanfattning av ärendet

Den föreslagna revideringen syftar till att underlätta för hushållen och företagen att sortera sitt avfall och därmed öka återvinningsgraden. Genom att erbjuda större kärl för olika typer av återvinningsmaterial förväntas mängden återvunnet material öka, vilket bidrar till en mer hållbar avfallshantering och minskad miljöpåverkan. Dessutom förbättras arbetsmiljön för sophämtarna genom att minska antalet tunga lyft och hantering av mindre kärl.

Beredning

Ärendet har beretts av enhetschef Niclas Janflod, Vänersborgs kommun.

Daniel Larsson

Verksamhetschef

Bilagor

Avfallstaxa 2026

Sändlista

Kommunfullmäktige

Enhetschef renhållning

Verksamhetschef på Kretslopp & Vatten

Förvaltningssekonom

Avfallstaxa 2026

Innehåll

1	ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	3
1.1	Inledning.....	3
1.2	Avgiftsskyldighet och betalningsmottagare	3
1.3	Om taxan saknar tillämpning.....	3
1.4	Ägarbyte och ändring av abonnemang.....	3
1.5	Grundavgift och rörlig avgift	3
1.6	Förpackningar från flerbostadshus och gemensamhetslösningar	4
1.7	Avgift vid uppehåll i hämtning	4
1.8	Avgift vid gemensam behållare	5
1.9	Hämtningsintervall.....	5
1.10	Hemkompostering.....	5
1.11	Rengöring av kärl.....	5
1.12	Tilläggsavgift kärl	5
1.13	Felsortering.....	5
1.14	Behållare	6
2	GRUNDAVGIFT	8
3	RÖRLIG AVGIFT, HÄMTNING OCH BEHANDLING	9
3.1	En- och tvåbostadshus, året runt	9
3.2	Fritidshus.....	9
3.3	Flerbostadshus, gemensamhetslösningar och verksamheter	10
3.4	Matavfall	11
3.5	Förpackningar	12
3.6	Tilläggsavgifter; dragavstånd, extrahämtning och kärlbyte.....	13
3.7	Trädgårdsavfall.....	14
3.8	Grovavfall.....	14
3.9	Bygg- och rivningsavfall i lastväxlarflak.....	15
3.10	Latrin	15
3.11	Avgift på återvinningscentralen.....	15
3.12	Felsortering.....	16
3.13	Förpackningar och tidningar för verksamheter	16
3.14	Slamavgifter.....	17

Bilaga Avgifter under övergångsperiod - abonnemang som kommer att upphöra

Dokumenttyp Avfallstaxa	Dokumentnamn Avfallstaxa 2026	Antagen 2024-06-19 §106	Antagen av Kommunfullmäktige
Dokumentägare Kommunfullmäktige	Dokumentansvarig Renhållningschef	Revidering Skriv ÅÅÅÅ- MM-DD och ev. § X.	Giltighet Från och med 2026- 01-01 tills vidare
Dokumentinformation Avfallstaxa	Diarienummer XX XXX/XX	Uppföljning En gång per år	
Ämnesområde Avfallshantering		Intranät ☐	Hemsida ☒
Andra regelverk som omnämns Miljöbalken, kommunens lokala föreskrifter för avfallshantering			

1 Allmänna bestämmelser

Lagstadgad mervärdesskatt, moms, ingår på angivna belopp.

1.1 Inledning

Denna taxa är antagen av kommunfullmäktige den 2025—xx-xx, §xxx, med stöd av Miljöbalken (SFS 1998:808) 27 kap. § 4, att gälla fr.o.m 2026-01-01 och tills vidare.

Avfallstaxan omfattar avgifter för den hantering av avfall som utförs genom kommunens försorg och som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken och enligt 6 kap. 2 och 6 §§ förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar, med undantag för avgifter avseende slam. För avgifter avseende slam hänvisas till separat slamtaxa.

För avfallshanteringen inom Vänersborgs kommun gäller, förutom bestämmelserna i Miljöbalken (SFS 1998:808) och avfallsförordningen (SFS 2020:614), med stöd av Miljöbalken 15 kap. 38, 39 och 41 §§ antagna lokala föreskrifter för avfallshantering för Vänersborgs kommun.

1.2 Avgiftsskyldighet och betalningsmottagare

Avfallsavgift ska betalas av fastighetsägare, eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare, nedan kallad fastighetsinnehavare. Avgift för avfallstjänster enligt denna taxa erläggs till Vänersborgs Kretslopp & Vatten.

Sedan avgiftsskyldigheten inträtt, ska avgift betalas inom tid som anges i faktura. Betalas fakturerat belopp inte inom tid som anges på fakturan, ska dröjsmålsränta erläggas enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

1.3 Om taxan saknar tillämpning

I de fall taxan saknar tillämplig bestämmelse om avgift, exempelvis vid hämtning med andra metoder eller andra fordon än de som är ordinarie avgifter i denna avfallstaxa bygger på, eller där förhållandena väsentligt avviker från vad som är normalt får enhetschef för Vänersborgs Kretslopp & Vatten besluta om avgifter baserade på kommunens kostnader för tjänsten och principer i denna taxa.

1.4 Ägarbyte och ändring av abonnemang

Vid ägarbyte ska fastighetsinnehavaren snarast anmäla detta till Vänersborgs Kretslopp & Vatten samt den tidpunkt från vilken den nye ägaren ska faktureras avfallsavgift.

Vid ändrade hämtningsförhållanden ska fastighetsinnehavaren anmäla detta till Vänersborgs Kretslopp & Vatten.

1.5 Grundavgift och rörlig avgift

Avfallsavgiften utgörs av en grundavgift/lägenhetsavgift per hushåll/lägenhet och en rörlig avgift.

Grundavgiften/lägenhetsavgiften bidrar till att finansiera drift av återvinningscentralen, insamling av returpapper från allmänna platser, information, utredning och administration m m.

Den rörliga avgiften täcker kostnader för hämtning och behandling av avfall som kommunen ansvarar för. Den rörliga avgiftens storlek bestäms av abonnemangstyp, kärlstorlek, hämtningsintervall samt eventuella tillägg för dragavstånd m.m.

Matavfall är lätt nedbrytbart biologiskt avfall och ska separeras från övrigt avfall. Matavfallet nyttjas för produktion av fordonsbränsle och som jordförbättringsmedel.

I avgiften för abonnemang med mat- och restavfall ingår kärl för utsortering av matavfall med hämtningsintervall som är samma, eller mindre ofta, som för valt abonnemang för restavfall. För verksamheter ingår maximalt 2st kärl för matavfall per restavfallskärl.

Restavfall är det kärlavfall som är kvar efter utsortering av matavfall, förpackningar, tidningar m.m. Restavfallet går till förbränning med energiåtervinning i form av produktion av el samt fjärrvärme.

Mer om krav på sortering av avfall anges i kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering.

1.6 Förpackningar från flerbostadshus och gemensamhetslösningar

Flerbostadshus och gemensamhetslösningar för en- och tvåbostadshus bör ha abonnemang för fastighetsnära insamling (FNI) av förpackningar i separata kärl eller bottentömmande behållare. Krav på separata fack eller behållare för de olika förpackningsslagen vid fastigheten införs successivt i enlighet med avfallsförordningen (2020:614).

Verksamheter, som använder samma behållare för matavfall och för restavfall som boende på samma fastighet, får också lämna förpackningar i samma behållare som de boende, efter anmälan till kommunen.

1.7 Avgift vid uppehåll i hämtning

Om bostaden inte kommer att användas kan uppehåll i hämtning medges efter ansökan enligt 46 § i kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering.

Under uppehållsperioden debiteras ordinarie grundavgift, men ingen rörlig avgift eller tilläggsavgift.

1.8 Avgift vid gemensam behållare

Grundavgift faktureras per hushåll, medan den rörliga avgiften delas på antalet hushåll som är med i tjänsten, enligt 45 § i kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering. Maximalt 3 hushåll får dela på gemensam behållare, enligt kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering.

1.9 Hämtningsintervall

Ordinarie hämtning från en- och tvåbostadshus med fyrfackskärl sker en gång varannan vecka för matavfall och en gång var fjärde vecka för restavfall. För en- och tvåbostadshus som ännu inte har fått fyrfackskärl sker ordinarie hämtning minst en gång varannan vecka för matavfall och restavfall.

Från flerbostadshus respektive verksamheter sker hämtning av både matavfall och restavfall minst en gång varannan vecka, eller enligt de alternativ som anges i avgiftstabellerna i denna taxa.

1.10 Hemkompostering

Efter skriftlig anmälan enligt kommunens lokala föreskrifter 41 § om avfallshantering är kompostering av matavfall tillåten i en skadedjurssäker kompostbehållare.

1.11 Rengöring av kärl

Fastighetsinnehavaren ansvarar för rengöring av kärlet. Rengöring bör ske med miljövänligt diskmedel eller såpa. Tvättvattnet ska inte hällas direkt i dagvattnet utan hälls lämpligen på egen gräsmatta eller liknande där det kan infiltreras ner i marken.

1.12 Tilläggsavgift kärl

Tilläggsavgift debiteras för hämtning med dragavstånd över 3 meter. Placeringen avtalas med Kretslopp & Vatten. Kärlet hämtas och återplaceras på överenskommen plats.

Tilläggsavgift debiteras för extra säck eller extra tömning av kärl eller annan behållare.

1.13 Felsortering

Om abonnenten inte sorterar enligt kommunens sorteringsanvisningar debiteras en avgift för felsortering. Om felsorteringen bedöms vara av

betydelse för möjligheterna att behandla avfallet har kommunen dessutom rätt att klassa om avfallet och debitera behandlingsavgift enligt klassning, eller att inte tömma avfallsbehållaren och anmoda abonnenten att vidta rättelse innan nästa tömningstillfälle.

1.14 Behållare

En- och tvåbostadshus samt fritidshus med nytt insamlingssystem

Insamlingssystemet för en- och tvåbostadshus samt fritidshus förändras under en övergångsperiod. En- och tvåbostadshus samt fritidshus ska använda fyrfackskärl från det datum Vänersborgs Kretslopp & Vatten bestämmer för aktuell gata eller bostadsområde.

Vid varje fastighet ska finnas: 2st 370 liter fyrfackskärl

Komplement erbjuds vid behov: 140 och 190 liter kärl för restavfall

En- och tvåbostadshus samt fritidshus med gamla insamlingssystemet

Nedan anges vilka kärlstorlekar som får användas.

Tabell 1 Kärlstorlekar som får användas

Typ av fastighet	Kärl för restavfall	Kärl för matavfall
En- och tvåbostadshus	140 l, 190 l, eller 370 l	140 l
Fritidshus	140 l eller 190 l	140 l

Flerbostadshus och verksamheter

Nedan anges vilka typer av behållare och vilka storlekar som får användas vid flerbostadshus, affärer, kontor, industrier och andra verksamheter.

Tabell 2 Vilka typer av behållare och vilka storlekar som får användas för restavfall respektive för matavfall.

Typ av behållare	För restavfall	För matavfall
Kärl	140 l, 190 l, 240 l, 370 l eller 660 l	140 l, 190 l, 240 l eller 370 l
Bottentömmande behållare	upp till 5 000 l	upp till 800 l
Container	8 000 l	

Tabell 3 Vilka typer av behållare och vilka storlekar som får användas för förpackningar och returpapper.

Tjänst	Typ av behållare och storlek
Förpackningar av kartong eller plast	Kärl 240 l, 370 l eller 660 l Container eller bottentömmande behållare

Förpackningar av metall	Kärl 240 l, 370 l eller 660 l Container eller bottentömmande behållare
Förpackningar av färgat eller ofärgat glas	Kärl 240 eller 370 l Igloo 800 l
Returpapper	Kärl 240 l, 370 l eller 660 l Container eller bottentömmande behållare

För grovavfall, trädgårdsavfall, bygg- och rivningsavfall samt latrin anges de behållare som kommunen erbjuder tömning av, i tabellerna med avgifter för respektive typ av avfall.

2 Grundavgift

Tabell 4 En- och tvåbostadshus samt fritidshus, kr per bostad och år

Typ av fastighet	Avgift
Fritidshus	350
En- och tvåbostadshus	710

Tabell 5 Flerfamiljshus samt verksamheter, kr per år

Typ av fastighet eller tjänst	Avgift
Flerbostadshus, avgift per lägenhet	390
Affärer, kontor, industrier och andra verksamheter, avgift per organisation och hämtställe	630
Specialbostäder, äldreboende/särskilt boende med biståndsbeslut från kommunen, studentkorridorboenden och liknande, avgift per lägenhet	630

3 Rörlig avgift, hämtning och behandling

3.1 En- och tvåbostadshus, året runt

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16.

Tabell 6 Avgifter för abonnemang med hämtning och behandling av mat-, rest- och förpackningsavfall samt returpapper från en- och tvåbostadsfastigheter, kr per år

Abonnemang	Hämtningsintervall	Avgift
Fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2	Kärl 1 varannan vecka Kärl 2 var fjärde vecka	1354
Extrakärl för restavfall, 140 l	Var fjärde vecka	932
Extrakärl för restavfall, 190 l	Var fjärde vecka	1265

Tabell 7 Avgifter för abonnemang med hemkompostering av matavfall, kr per år.

Abonnemang	Hämtningsintervall	Avgift
Fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2	Kärl 1 varannan vecka Kärl 2 var fjärde vecka	1354
Fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2	Kärl 1 var fjärde vecka Kärl 2 var fjärde vecka	932

3.2 Fritidshus

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16.

Tabell 8 Avgift för abonnemang sommartid vecka 18/19 till 38/39 (11 hämtningar av kärl 1, 6 hämtningar av kärl 2), kr per säsong.

Abonnemang	Hämtningsintervall	Avgift
Fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2	Kärl 1 varannan vecka Kärl 2 var fjärde vecka	600
Extrakärl för restavfall, 140 l	Var fjärde vecka	400

3.3 Flerbostadshus, gemensamhetslösningar och verksamheter

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16.

Om bottentömmande behållare används för matavfall debiteras avgift enligt Tabell 10. Om matavfall behöver hämtas oftare än restavfallet ska abonnemang för matavfall enligt Tabell 11 beställas.

Tabell 9 Abonnemang för flerbostadshus, gemensamhetslösningar, affärer, institutioner och andra verksamheter, kr per restavfallsbehållare och år

Behållare för restavfall	Hämtningsintervall	Avgift
140 l kärl	Varannan vecka	1237
140 l kärl	Varje vecka	2564
140 l kärl	2 ggr/vecka	5945
140 l kärl	3 ggr/vecka	9325
190 l kärl	Varannan vecka	1584
190 l kärl	Varje vecka	3283
190 l kärl	2ggr/vecka	7611
190 l kärl	3 ggr/vecka	11939
240 L kärl	Varannan vecka	1760
240 l kärl	Varje vecka	3649
240 l kärl	2ggr/vecka	8460
240 l kärl	3 ggr/vecka	13271
370 l kärl	Varannan vecka	2467
370 l kärl	Varje vecka	5114
370 l kärl	2 ggr/vecka	11857
370 l kärl	3 ggr/vecka	18599
660 l kärl	Varannan vecka	3850
660 l kärl	Varje vecka	7982
660 l kärl	2 ggr/vecka	18506
660 l kärl	3 ggr/vecka	29030
container	Var fjärde vecka	16097
container	Varannan vecka	36939
container	Varje vecka	76588
Bottentömmande	Var fjärde vecka	12890

Bottentömmande	Varannan vecka	29579
Bottentömmande	Varje vecka	61329

Tabell 10 Abonnemang med bottentömmande behållare för matavfall, kr per behållare och år

Behållare för matavfall	Hämtningsintervall	Avgift
Bottentömmande	Varannan vecka	4733
Bottentömmande	Varje vecka	9813

3.4 Matavfall

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16.

Tabell 11 Abonnemang för de kunder som endast har matavfall, kr per kärl och år

Kärlstorlek	Hämtningsintervall	Avgift
140 l	Varannan vecka	1052
140 l	Varje vecka	2180
140 l	2 ggr/vecka	5287
140 l	3 ggr/vecka	7930
190 l	Varannan vecka	1347
190 l	Varje vecka	2792
190 l	2 ggr/vecka	6472
190 l	3 ggr/vecka	10152
240 l	Varannan vecka	1497
240 l	Varje vecka	3103
240 l	2 ggr/vecka	7194
240 l	3 ggr/vecka	11285
370 l	Varannan vecka	2098
370 l	Varje vecka	4349
370 l	2 ggr/vecka	10082
370 l	3 ggr/vecka	15816

3.5 Förpackningar

Standardabonnemang för förpackningar och returpapper erbjuds utan avgift, se Tabell 12 till Tabell 14.

Angivna avgifter och avgiftsfri hämtning gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16. Avgifterna gäller när avfallet i kärlet är sorterat, i annat fall debiteras felsorteringsavgift enligt Tabell 24, utöver nedanstående ordinarie avgift.

Tabell 12 Avgift för förpackningar av kartong respektive plast, kr per kärl och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
240 l - 660 l	Varannan vecka	0 kr
240 l - 660 l	1 gång per vecka	1378
240 l - 660 l	2 gånger per vecka	5512
240 l - 660 l	3 gånger per vecka	8268

Tabell 13 Avgift för returpapper eller förpackningar av metall, kr per kärl och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
240 l - 660 l	Var fjärde vecka	0 kr
240 l - 660 l	Varannan vecka	689
240 l - 660 l	En gång per vecka	2756

Tabell 14 Avgift för förpackningar av färgat respektive ofärgat glas, kr per behållare och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
240 l – 370 l	Var fjärde vecka	0 kr
240 l – 370 l	Varannan vecka	1131
240 l – 370 l	En gång per vecka	4524
Igloo 800 liter	Var fjärde vecka	1131
Igloo 800 liter	Varannan vecka	2262
Igloo 800 liter	En gång per vecka	4524

Tabell 15 Avgift för sorterade förpackningar i bottentömmande behållare eller container, kr per behållare och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
Bottentömmande	Var fjärde vecka	4563
Bottentömmande	Varannan vecka	9126
Bottentömmande	1 gång per vecka	18252
Container	Var fjärde vecka	4563
Container	Varannan vecka	9126
Container	1 gång per vecka	18252

3.6 Tilläggsavgifter; dragavstånd, extrahämtning och kärbyte

I de fall fastighetsinnehavaren har beställt abonnemang med tillägg för dragväg hämtas kärl med längre avstånd än 3 meter, mot avgift. Avgift för dragväg debiteras per kärl, baserat på tömningsintervall och avstånd mellan kärlets placering och hämtningsfordonets uppställningsplats. Dörr eller annat hinder räknas som ett tillägg till avståndet med 5 meter.

Tabell 16 Tilläggsavgift för hämtning, med dragavstånd över 3 meter, kr per kärl och per hämtning

Kärlstorlek och hämtningsintervall	Dragavstånd 4–10 meter	Dragavstånd 11–20 meter	Dragavstånd 21–30 meter
Kärl 140 – 660 l	10	20	30

Tabell 17 Avgift för extra hämtning av mat- eller restavfall, kr per behållare och hämtning

Behållare	Avgift
Säck	39
140 l	80
190 l	107
240 l	135
370 l	207
Fyrpack	207
660 l	371
Container	1500
Bottentömmande	1500

Tabell 18 Avgift för extra hämtning av förpackningar, grovavfall eller trädgårdsavfall, kr per behållare och hämtning

Behållare	Avgift
Kärl 240 – 660 liter	115
Bottentömmande	1500
Container	1500
Trädgårdskärl	90
Igloo för glasförpackningar	1500

Tabell 19 Avgift för byte av kärl, kr per kärl och gång

Tjänst	Avgift
Byte av kärl, inkl. hemtagning och utställning	100

3.7 Trädgårdsavfall

Kommunen erbjuder hämtning av trädgårdsavfall i 370 l kärl var 14:e dag från vecka 14/15 till vecka 44/45, 16 hämtningar per säsong. Vid hämtning ska kärlet vara placerad vid tomtgräns.

Tabell 20 Avgift för hämtning och behandling av trädgårdsavfall, kr per säsong

Behållare	Avgift
Kärl 370 l	744

3.8 Grovavfall

Tabell 21 Avgift för hämtning och behandling av grovavfall, inkl. hyra av behållare, vid schemalagd hämtning, kr per behållare och år

Behållare	Hämningsintervall	Avgift
190 l	Varje vecka	3768
190 l	Varannan vecka	1818
190 l	Var fjärde vecka	792
370 l	Varje vecka	5871
370 l	Varannan vecka	2832
370 l	Var fjärde vecka	1139
660 l	Varje vecka	9163
660 l	Varannan vecka	4419
660 l	Var fjärde vecka	1926
Container	Var fjärde vecka	16097
Container	Varannan vecka	36939

Container	Varje vecka	76588
Container	Budning	1500

3.9 Bygg- och rivningsavfall i lastväxlarflak

Hyra ingår i avgifter för utställning och tömning.

Hämtat avfall debiteras baserat på vikt och mottagningsanläggningens avgifter. Farligt avfall får inte läggas i container.

Tabell 22 Avgift tillfällig container för bygg- och rivningsavfall, kr per lastväxlarflak och tillfälle

Tjänst	Avgift
Tillfällig lastväxlarflak över helg, inklusive utställning, hemtagning med tömning och hyra	4000
Viktavgift, per ton	Enligt mottagningsanläggningens avgifter
Extra tömning under de dagar containern står ute, inklusive behandling	4000
Hyra, per dag utöver de första fyra dagarna	1000

3.10 Latrin

Vid hämtning ska latrintunnan vara placerad vid tomtgräns.

Tabell 23 Avgift för latrinhämtning

Hämningsintervall	Avgift
26 hämtningar året runt	6695
11 hämtningar fritidshus	3201
1 hämtning	291

3.11 Avgift på återvinningscentralen

Hushåll har 8 st fria besök per år, därefter debiteras 50 kr per tillfälle.

För hjälporganisationer med 90 - konto gäller samma regler som för hushåll.

Verksamheter/företag 300 kr per tillfälle.

3.12 Felsortering

Tabell 24 Avgift vid felsortering, kr per behållare och tömningstillfälle

Typ av behållare, avsedd för sorterat avfall, t.ex. matavfall, grovavfall, trädgårdsavfall, förpackningar, returpapper eller annat	Avgift
Kärl	500
Container, bottentömmande behållare, eller annan behållare 800 liter eller större	2000

3.13 Förpackningar och tidningar för verksamheter

Angivna avgifter och avgiftsfri hämtning gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16.

Tabell 25 Avgift för förpackningar av kartong respektive plast, kr per kärl och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
240 l - 660 l	Varannan vecka	2262
240 l - 660 l	1 gång per vecka	4524
240 l - 660 l	2 gånger per vecka	9048
240 l - 660 l	3 gånger per vecka	13572

Tabell 26 Avgift för returpapper eller förpackningar av metall, kr per kärl och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
240 l - 660 l	Var fjärde vecka	1131
240 l - 660 l	Varannan vecka	2262
240 l - 660 l	En gång per vecka	4524

Tabell 27 Avgift för förpackningar av färgat respektive ofärgat glas, kr per behållare och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
240 l – 370 l	Var fjärde vecka	1131
240 l – 370 l	Varannan vecka	2262
240 l – 370 l	En gång per vecka	4524
Igloo 800 liter	Var fjärde vecka	1131
Igloo 800 liter	Varannan vecka	2262
Igloo 800 liter	En gång per vecka	4524

Tabell 28 Avgift för sorterade förpackningar i bottentömmande behållare eller container, kr per behållare och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
Bottentömmande	Var fjärde vecka	4563
Bottentömmande	Varannan vecka	9126
Bottentömmande	1 gång per vecka	18252
Container	Var fjärde vecka	4563
Container	Varannan vecka	9126
Container	1 gång per vecka	18252

3.14 Slamavgifter

I Tabell 29 anges avgifter för slamsugning av slamavskiljare för WC- och/eller BDT-vatten, slutna tank och minireningsverk. Slanglängd upp till 20 meter ingår i avgiften. Vid längre slanglängd, och för stora eller tunga lock, tillkommer avgift enligt Tabell 31.

Fordrar avfallslämnaren snabbare åtgärd än inom fem arbetsdagar äger entreprenören rätt att debitera uppdraget med ordinarie pris enligt Tabell 31 plus tilläggsavgift för akut hämtning enligt Tabell 31.

Timpris, enligt Tabell 31, tillkommer när tömning tar extra tid till följd av exempelvis spolning av hårt slam i brunnen.

Tabell 29 Slamsugningsavgift

Ordinarie tömning	Avgift
Slamavskiljare mindre än 4,5 m ³	1 411
Slamavskiljare torrsugning mindre än 4,5 m ³	2 107

Slamavskiljare större än 4,5 m ³	2 395
Slamavskiljare torrsugning större än 4,5 m ³	3 092
Minireningsverk	2 107
Budad tömning	
Slamavskiljare mindre än 4,5 m ³	2 107
Slamavskiljare större än 4,5 m ³	3 092
Sluten tank upp till 3 m ³	1 201
Sluten tank mellan 3,1 m ³ och 6,0 m ³	2 256
Minireningsverk	2 107
Bomkörning	
Slamavskiljare mindre än 4,5 m ³	627
Slamavskiljare större än 4,5 m ³	1 115
Slamavskiljare mindre än 4,5 m ³ budad	976
Slamavskiljare större än 4,5 m ³ budad	1 463
Torrsugning mindre än 4,5 m ³	976
Torrsugning större än 4,5 m ³	1 463
Sluten tank mindre än 3 m ³	523
Sluten tank 3,1-6 m ³	1045

Tabell 30 Avgift för byte av filtermaterial till fosforfälla

Tjänst	Avgift
Byte av fosforfiltermaterial löst	16 725
Byte av fosforfiltermaterial säck	16 725

Tabell 31 Tilläggsavgifter, ordinarie taxa tillkommer

Tjänst	Avgift
Sugslang längre än 20 m, avgift per 10 m	209
Lock över 60 cm i diameter eller över 15 kg	1 115
Akut hämtning vardagar 06:00-18:00	2 091
Akut hämtning kväll/helg	8 363
Akut hämtning storhelg	11 150
Timpris Sugbil	1 579
Timpris Sug och spolbil	1 745
Timpris vardagar 06:00-18:00	4 482
Timpris kväll/helg	16 725
Timpris Storhelg	22 300

Bilaga 1 Avgifter under övergångsperiod - abonnemang som kommer att upphöra

Avgifterna gäller för en- och tvåbostadshus som ännu inte har fått fyrfackskärl.

I avgiften, enligt Tabell 32 och Tabell 34 ingår 140 liter kärl för matavfall med tömning med samma intervall som kärl för restavfall.

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16.

Tabell 32 Avgifter för abonnemang året runt med hämtning och behandling av sorterat matavfall respektive restavfall från en- och tvåbostadsfastigheter, kr per år.

Kärlstorlek	Hämtningsintervall	Avgift
140 l	Varje vecka	2808
140 l	Varje vecka – extra kärl	2808
140 l	Varannan vecka	1354
140 l	Varannan vecka – extra kärl	1354
140 l	Varannan vecka – 1 året runt & 1 fritidshus delar	977
140 l	Var fjärde vecka restavfall varannan vecka matavfall	932
190 l	Varje vecka	3595
190 l	Varannan vecka	1734
190 l	Varannan vecka – extra kärl	1734
190 l	Var fjärde vecka restavfall varannan vecka matavfall	1265
370 l	Varje vecka	5601
370 l	Varannan vecka	2701

Tabell 33 Avgifter för abonnemang året runt med enbart kärl för restavfall och hemkompostering av matavfall, kr per år.

Kärlstorlek	Hämtningsintervall	Avgift
140 l	Var fjärde vecka	590
140 l	4 gånger per år	76
140 l	2 gånger per år	19
190 l	Var fjärde vecka	756

Tabell 34 Avgift för abonnemang sommartid 1 maj – 30 september (11 hämtningar).

Kärlstorlek	Hämtningsintervall	Avgift
140 l	Varannan vecka	600
140 l	Varannan vecka – extra kärl	600
140 l	Var fjärde vecka	238
140 l	Var fjärde vecka restavfall varannan vecka matavfall	400
140 l	2 gånger per säsong	20
190 l	Varannan vecka	768
190 l	Var fjärde vecka –	304
190 l	Var fjärde vecka restavfall varannan vecka matavfall	513

2025-04-01

Dnr: SBN 2024/134

Handläggare
Niclas Janflod
Niclas.janflod@vanersborg.se
0521-721251

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Revidering av avfallsföreskrifterna

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta avfallsföreskrifter enligt bilaga *föreskrifter om avfallshantering*.

Sammanfattning av ärendet

Med anledning av förändrad lagstiftning inom avfallshantering krävs en revidering av avfallsföreskrifter. Förändringar har inträffat i nationell lagstiftning som gör att avfallsföreskrifterna behöver uppdateras. Ansvaret för insamling av förpackningar överförs dessutom till kommunerna från år 2024, och ändringar behöver genomföras för att detta ska kunna stödjas av avfallsföreskrifterna. Dessa ändringar följer i stor utsträckning de förslag som branschorganisationen Avfall Sverige föreslår.

Vidare har det framkommit tolkningsutrymme och otydligheter i myndighetsutövningen, vilket leder till förslag på vissa förändringar i föreskrifterna. Föreskrifterna förtydligas också när det gäller beskrivningen av vad som utgör en verksamhet samt hämtningsförhållanden, för att följa de föreslagna förändringarna i avfallstaxan.

Den 17 december 2024 genomfördes ett samråd om de reviderade avfallsföreskrifterna. Efter samrådet inkom yttranden från kommunstyrelseförvaltningen, miljö- och hälsoskyddsförvaltningen samt byggnadsförvaltningen. Yttrandena från kommunstyrelseförvaltningen och miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har beaktats, medan byggnadsförvaltningen inte hade några synpunkter. Dokumentet har justerats enligt de inkomna yttrandena och sammanställts i enlighet med samrådsredogörelsen.

Underlag

Beslut KS § 40 2025-02-26 Revidering av avfallsföreskrifter
Samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande om revidering av avfallsföreskrifterna KS 2024/719

Beslut MHN § 5 2025-03-05 Svar på remiss om revidering av renhållningsföreskrifter

Yttrande om revidering av avfallsföreskrifterna MHN REMISS.2025.130

Beslut BN § 3 2025-01-21 Svar på remiss om revidering av avfallsföreskrifter

Samrådsredogörelse för Avfallsföreskrifter

Avfallsföreskrifter markerade ändringar 2025-03-12

Daniel Larsson
Verksamhetschef

Bilagor

Avfallsföreskrifter

Sändlista

Förvaltningschef Andreas Knutsson
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden
Byggnadsnämnden
Kommunstyrelsen
Enhetschef Avfall återvinning
Verksamhetschef Kretslopp & Vatten
Kommunfullmäktige

Vänersborgs kommun

FÖRESKRIFTER OM AVFALLSHANTERING

Ändringar gjorda i samband med revidering år 2024:

- Grön text: Tillags eller omformulerad
- Röd överstruken text: Borttaget

I vissa fall förtydligas ändring i kommentarruta.

Generellt

Texten har fördelats på fler paragrafer för att underlätta hänvisning till olika delar av föreskriften.

INLEDANDE BESTÄMMELSER

Bemyndiganden

- 1§ Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808), 9 kap 1 och 2-3§§ avfallsförordningen (SFS 2020:614) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Vänersborgs kommun.

Definitioner

- 2§ Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:
1. Med avfall som omfattas av kommunens ansvar avses kommunalt avfall och annat avfall som kommunen har ansvar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken samt förpackningsavfall enligt 6 kap. 2 och 6 §§ förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.
 2. Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1-6 punkterna.
~~Med kärl- och säckavfall avses den del av det kommunala avfallet som får läggas i kärl eller säck.~~
 3. Med matavfall avses i denna avfallsföreskrift och i kommunens avfallstaxa den del av bioavfall som utgörs av biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från hushåll, kontor, restauranger, med mera, enligt 1 kap. 5 § punkt 2 avfallsförordningen (SFS 2020:614) och som utgör kommunalt avfall. I begreppet matavfall som utgör kommunalt avfall ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i slutna tank. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkt 12.
 4. Med restavfall avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållets kärl- och säckavfall.
 5. Med grovavfall avses kommunalt avfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
 6. Med returpapper avses detsamma som i 1 kap. 10 § avfallsförordningen, det vill säga kommunalt avfall som utgörs av tidningar eller tidningspapper. Detta inkluderar tidningar, tidskrifter, direktreklam, kataloger och liknande produkter av papper samt sådant papper som tidningarna trycks på.
 7. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt avfall som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
 8. Med farligt avfall avses ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med * i bilaga 3 till avfallsförordningen eller som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av Avfallsförordningen (2020:614).
 9. Med elavfall/konsumentelavfall avses detsamma som i 16 § förordningen (SFS 2022:1276) om producentansvar för elutrustning.
 10. Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
 11. Med textilavfall avses kläder av textil, hemtextil, inredningstextil, väskor av textil och accessoarer av textil som inte kan återanvändas eller återbrukas.
 12. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
 13. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att brukar eller nyttja fastighet.

Kommentar [MR1]: Ordningen har ändrats jämfört med gällande föreskrifter

14. Med den avfallsansvariga nämnden avses kommunens samhällsbyggnadsnämnd.
15. Med den tillsynsansvariga nämnden avses kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd.
16. Med renhållare avses de eller den aktörer som kommunen anlitat för hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar.
17. Med behållare avses kärl, container, botten tömmande behållare, säck, latrinbehållare, fettavskiljare eller annan anordning för uppsamling av ~~kommunalt avfall~~ avfall som omfattas av kommunens ansvar.
18. Med ~~små~~ enskilda avloppsanläggningar avses slutna tank, slamavskiljare, fosforfälla, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som ger upphov till ~~kommunalt avfall~~ avfall som omfattas av kommunens ansvar.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken (SFS 1998:808), avfallsförordningen (SFS 2020:614) och ~~förordning~~ (SFS 2022:1274) om producentansvar för förpackningar.

Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

- 3§ Den avfallsansvariga nämnden har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för transport och hantering av ~~kommunalt avfall i kommunen~~ avfall som omfattas av kommunens ansvar*, med särskilt ansvar för att kommunalt avfall som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning.
- 4§ Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller de som kommunen anlitat för ändamålet (renhållaren).
- 5§ ~~Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av den tillsynsansvariga nämnden. Tillsynen över avfallshanteringen utförs av den tillsynsansvariga nämnden².~~
- 6§ Den avfallsansvariga nämnden informerar hushållen om krav och hantering avseende förpackningar, returpapper och övrigt kommunalt avfall.
- 7§ Renhållaren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om denna föreskrift inte följs.

Ordinarie hämtning kan ersättas av separat hämtning om behållare innehåller:

- skärande eller stickande avfall som är bristfälligt emballerat
- ej väl förslutna avfallspåsar eller löst liggande avfall i kärl eller fack för restavfall och matavfall
- osorterat kommunalt avfall

Avfallet hämtas efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren, antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

Om rättelseåtgärder inte vidtagits av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren, har renhållaren rätt att debitera avgift för osorterat avfall enligt kommunens taxa för avfallsavgifter och rätt att hämta avfallet på annat sätt om det är möjligt.

Separat hämtning kan också ske om behållare är överfulla eller för tunga. Hämtning sker då efter att fastighetsinnehavaren omfördelat avfallet.

* Miljöbalken (SFS 1998:808), 15 kap. 20§

² Tillsyn enligt Miljöbalken (SFS 1998:808) 15 kap och föreskrifter meddelade med stöd av Miljöbalken.

Fastighetsinnehavares ansvar för betalning och information

- 8§ Avgift ska betalas av ~~fastighetsinnehavaren~~ ~~fastighetsägaren~~ för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har ~~meddelat~~³.
- 9§ Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldiga att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor på eller är verksamma i fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

AVFALL SOM OMFATTAS AV KOMMUNENS ANSVAR ~~KOMMUNALT~~ ~~AVFALL~~

Sortering av avfall

- 10§ Fastighetsinnehavare, ~~eller~~ nyttjanderättshavare, ~~hushåll och andra som innehar avfall som omfattas av kommunens ansvar~~ ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.
- 11§ Fastighetsinnehavare ska säkerställa möjligheten att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som ~~ska sorteras enligt bilaga 1 enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till renhållaren för borttransport.~~

Skyldighet att överlämna ~~kommunalt avfall~~ avfall som omfattas av kommunens ansvar

- 12§ ~~Kommunalt~~ Avfall som omfattas av ~~under~~ kommunens ansvar ska lämnas till och transporteras bort från ~~fastigheten av~~ renhållaren om inte annat anges i dessa föreskrifter.
- 13§ Utsorterade avfallsslag hämtas ~~i särskild ordning~~ i ~~avsedd behållare~~ vid fastigheten enligt 31§ eller lämnas på plats som anvisas i bilaga 1.
- 14§ Det utsorterade avfallet ska transporteras bort från fastigheten så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.
- 15§ Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare ska upplysa renhållaren och den avfallsansvariga nämnden om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten.
- 16§ Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av det kommunala avfallet från fastigheten.

Emballering av ~~kommunalt avfall~~ avfall som omfattas av kommunens ansvar, fyllnadsgrad och vikt

- 17§ ~~Avfall som läggs i behållare vara inlagt i påse eller paket av lämpligt material och storlek. Avfall ska emballeras i enlighet med anvisningar i bilaga 1. Emballerat avfall ska vara väl förslutet så att avfallet inte~~

³ Miljöbalken (SFS 1998:808), 27 kap 4§

kan spridas. Avfall ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

18§ I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Närmare krav på emballering finns i bilaga 1.

19§ Behållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses.

20§ Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

Kommentar [SC2]: Ändrad placering i dokumentet.

Anskaffande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

21§ En förteckning över de behållare och annan utrustning som används i kommunen anges i bilaga 2.

22§ Ägande och underhållsansvar för behållare och annan utrustning som används i samband med avfallshantering är fördelat enligt följande:

- Kärll för insamlande av mat- och restavfall samt förpackningar och returpapper ägs och tillhandahålls av kommunen. Fastighetsinnehavaren ansvarar för rengöring och tillsyn.
- Latrinbehållare tillhandahålls av kommunen.
- Container ägs och tillhandahålls av kommunen.
- Bottentömmande behållare, underjordsbehållare, små enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och slamtankar tank för matavfall anskaffas, installeras och underhålls av fastighetsinnehavaren.
- Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshantering.

23§ Ägare av behållare ansvarar för märkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. I de fall renhållaren är ägaren och ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren.

24§ Märkning av kärll och annan relevant utrustning ska ske enligt anvisning från renhållaren.

25§ Behållare ska vara tillgängliga och ges service i form av återkommande underhåll och tillsyn för att förebygga driftavbrott och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

26§ Såväl behållare som de inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshantering ska installeras och underhållas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Anläggande

27§ Vid anläggande av små enskilda avloppsanläggningar (trekammarsbrunnar slamavskiljare, minireningsverk, slutna tankar med mera), fettavskiljare eller tank för matavfall ska avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning inte överstiga 20 m såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 8 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

28§ Anläggningar som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning av ~~filtermaterial ska ske i~~ filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras. Avstånd för kranbil vid tömning av filtermaterial får inte överstiga 20 m.

29§ Vid installation och anläggande av ~~små~~ enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen.

30§ ~~Vid~~ Inför installation av botten tömmande behållare ska val av typ och placering ske i samråd med renhållaren. Anläggningen ska utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran.

Kommentar [SC3]: Ändrad placering i dokumentet

Hämtnings- och transportvägar Förutsättningar vid hämtning av avfall

31§ Hämtning av ~~kommunalt avfall~~ avfall som omfattas av kommunens ansvar sker normalt vid fastighetsgränsen, vid överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats, se bilaga 1. Anvisning av plats görs av avfallsansvariga nämnden.

32§ Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens renhållningssystem kan ske och att hämtning underlättas. De ska placeras så att de kan hämtas med kärra eller sidlastande bil där sådan används och baklastande bil där sådan används.

33§ Kärll med lock ska vid hämtningstillfället vara fria från snö.

34§ Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska vid begäran om hämtning lämnas till renhållaren. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren.

35§ Slamavskiljare, fettavskiljare, ~~trekammarbrunnar~~ och slutna tankar ska vara lätt tillgängliga för tömning.

Lock eller manlucka ska kunna öppnas av en person och får inte vara övertäckt när tömning ska ske. Lock eller manlucka får inte väga mer än 15 kg och inte vara större än 60 cm i diameter.

36§ Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats som används vid hämtning hålls i farbart skick.

Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder (inklusive vegetation), röjas från snö och hållas halkfri. Transportväg som slutar i återvändsgränd ska vara försedd med vändningsmöjlighet med tillräcklig yta för hämtfordon.

37§ Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av kommunalt avfall ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle, för de hämtningsfordon som normalt används i hämtningsområdet.

38§ Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättsinnehavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med renhållaren.

Hämtningsområde och hämtningsintervall

39§ Kommunen utgör två hämtningsområden; ett för permanent boende och ett för fritidsboende.

40§ Ordinarie hämtning av kommunalt avfall sker med nedanstående intervall:

Sorterat mat- och restavfall samt förpackningar och returpapper

- Från flerbostadshus sker hämtning ~~veckovis eller~~ enligt överenskommelse.
- Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende sker hämtning ~~varannan-vecka~~ enligt överenskommelse.
- Från en- eller tvåbostadshus för fritidsboende sker hämtning varannan vecka under perioden vecka 18/19 – 38/39 (11 tömningar), i den ordning renhållaren bestämmer. Övrig del av året sker hämtning efter beställning.
- Från koloniträdgårdar, fritidsanläggningar och andra liknande verksamheter sker hämtning enligt överenskommelse.

Övrigt kommunalt avfall

- Hämtning av icke-brännbart grovavfall såsom kyl frys, spis, tvättmaskin, och diskmaskin sker enligt överenskommelse.
- Fosforfällor och minireningsverk ska tömmas i enlighet med det tillstånd som getts av kommunens Miljö- och hälsoskyddsnämnd och ska följa leverantörens anvisningar. I annat fall sker tömning minst en gång per år för minireningsverk och vartannat år för fosforfällor.
- Hämtning av latrin sker varannan vecka eller efter budning.
- Tömning av slamavskiljare med anslutet WC ska ske en gång/år.
- Tömning av slamavskiljare utan anslutet WC ska ske var tredje år.
- Tömning av fettavskiljare sker minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i avskiljaren.
- *Slutna tankar töms efter budning.*

41§ Särskild hämtning kan beställas av nedanstående avfallsslag enligt renhållarens anvisningar och enligt fastställd taxa:

- Grovavfall
- Trädgårdsavfall, hämtning från tätorter sker under perioden april – oktober, varannan vecka. Särskilt abonnemang erfordras.

SÄRSKILT OM KOMMUNALT AVFALL FRÅN VERKSAMHETER

42§ Kommunalt avfall från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än kommunalt avfall. För kommunalt avfall från verksamheter gäller ~~8-31-3-41§§~~ om ej annat anges ~~nedan i dessa föreskrifter.~~

43§ *För verksamheter vars avfallshantering är samlokaliserad med hushåll och som har anmält att verksamheten vill ha kommunal insamling av förpackningsavfall eller skrymmande förpackningsavfall ska sortera ut förpackningsavfallet och lämna det till ett insamlingssystem som renhållaren tillhandahåller.*

~~33§ Tömning av slam från enskilda tankar, slamavskiljare och fettavskiljare sker minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i tanken/avskiljaren. Slutna tankar töms efter budning.~~

ANNAT AVFALL ÄN KOMMUNALT AVFALL

Uppgiftsskyldighet

44§ Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än kommunalt avfall ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens **renhållningsordning**⁴.

45§ Den som är innehavare av en hamn ska lämna uppgift om behovet av avfallshantering till kommunens avfallsansvariga nämnd⁵.

UNDANTAG

Anmälnings- och ansökningsärenden

46§ För undantag från skyldigheten att lämna avfall enligt denna föreskrift ska anmälan eller ansökan göras till den kommunala nämnd som prövar ärendet. Vilken nämnd som prövar respektive typ av undantag framgår av §§ 54, 56-57, 59-60, 62-64.

47§ Anmälan eller ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som avses samt en redogörelse för på vilket sätt omhändertagandet ska ske så att eventuell påverkan på miljön och människors hälsa kan bedömas.

48§ Av anmälan eller ansökan ska framgå den tidsperiod som avses och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.

49§ Ansökan om omhändertagande av **avloppsfraktioner och filtermaterial** ~~latrin~~ genom egen anläggning ska innehålla en detaljerad beskrivning av anläggningen och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.

50§ I de fall den tillsynsansvariga nämnden prövar ärendet ska nämnden översända kopia av anmälan/ansökan **och beslutet** till den avfallsansvariga nämnden.

Eget omhändertagande av ~~kommunalt~~ avfall

51§ Avfall får endast tas om hand i **egen regi enligt vad som anges i 52 - 56 §§ och på den egna fastigheten enligt vad som anges nedan och** under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

52§ Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

53§ ~~Torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas om det kan ske utan att olägenhet uppstår och det i övrigt inte strider mot andra föreskrifter eller beslut.~~

Föreskrifter om förbud mot eldning, helt eller delvis, till skydd för människohälsa och miljö utfärdade med stöd av förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas

Med stöd av 3 kap 1 e§ avfallsförordningen gäller följande förbud eller begränsningar av eldning av trädgårds och parkavfall:

Inom områden med detaljplan eller områdesbestämmelse är eldning förbjuden under tiden 1 maj – 30 september. Övrig tid av året får eldning inom sådana områden ske endast av torrt trädgårdsavfall som

⁴ Avfallsförordningen (SFS 2020:614), 9 kap 1§

⁵ Avfallsförordningen (SFS 2020:614), 4 kap 8-9§§

Kommentar [MR4]: Denna ändring är en följd av de ändringar som nu görs av regeringen (SFS 2025:17). Möjligheten för kommunen att reglera eldning med stöd av förordningen av miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) kommer att upphöra fr.o.m. 2025-12-30. Kommunen får istället meddela föreskrifter om förbud mot eller begränsning av eldning av trädgårds- och parkavfall med stöd avfallsförordningen 3 kap 1 e §.

inte kan utnyttjas för kompostering, om det kan ske utan att olägenhet för människors hälsa uppstår. Eldning får aldrig ske i strid mot gällande brandföreskrifter.

54§ Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera annat kommunalt avfall än trädgårdsavfall från fastigheten, t.ex. matavfall, ska anmäla detta till den tillsynsansvariga nämnden. Om fastigheten byter ägare ska en ny ansökan göras.

55§ Kompostering av matavfall på fastigheten ska ske i skadedjurssäker behållare ~~och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår~~. Fastigheten ska medge utrymme för användning av den erhållna komposten.

56§ Kompostering av ~~avloppsfraktioner och filtermaterial~~ ~~lämnas~~ från fastigheten får efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden ske i särskild därför avsedd anläggning på fastigheten, s.k. förmultningsanläggning eller annat liknande omhändertagande för användning av näringsämnen på fastigheten.

Utsträckt hämtningsintervall

57§ Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som komposterar allt matavfall ~~från det kommunala avfallet~~ på den egna fastigheten kan efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden medges att det återstående avfallet hämtas med glesare hämtningsintervall under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

- Till och med 2026-12-31: Hämtning var fjärde vecka, en gång per kvartal eller en gång per halvår. Möjlighet till hämtning en gång per kvartal eller halvår upphör när 4-fackskär placerats ut
- Från och med 2027-01-01: Hämtning var fjärde vecka

58§ Medgivande om glesare hämtningsintervall kan komma att återkallas om kommunen konstaterar att matavfall trots uppgifterna om kompostering lämnas för hämtning eller om kommunen på annat sätt gör sannolikt eller kommer fram till att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits.

59§ Fastighetsinnehavaren kan efter ansökan till den avfallsansvariga nämnden medges dispens från kravet på tömningsintervall för slamavskiljare och fosforfällor. Förlängt tömningsintervall för slamavskiljare och fosforfällor kan medges om det är uppenbart att tätare tömning inte behövs. Beslut om förlängt tömningsintervall kan tidsbegränsas. Förlängt tömningsintervall får medges med ett intervall om högst vartannat år.

Gemensam avfallsbehållare

60§ Två eller tre närboende fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan efter ansökan till avfallsansvarig nämnd under viss tid medges rätt att använda gemensam avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. En av fastighetsinnehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplats.

61§ Medgivande om gemensam avfallsbehållare kan återkallas om avfallsansvarig nämnd konstaterar att förutsättningar för medgivandet inte längre är uppfyllda.

Uppehåll i hämtning

62§ Uppehåll i hämtning vid permanentbostad kan efter ansökan medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid om minst tre månader.

Ansökan ska lämnas till den avfallsansvariga nämnden senast en månad före den avsedda uppehållsperioden och uppehåll medges i 1 år i taget.

63§ Uppehåll i hämtning vid fritidshus kan efter ansökan medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under hela fritidsperioden.

Ansökan ska lämnas till den avfallsansvariga nämnden senast en månad före den avsedda uppehållsperioden.

Befrielse från skyldigheten att överlämna kommunalt avfall till kommunen

64§ Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv kan ta hand om sitt kommunala avfall på ett sätt som är betryggande för människors hälsa och miljön, kan efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden om det finns särskilda skäl, befrias från skyldigheten att lämna avfall till kommunen för transport, bortskaffande och återvinning.

IKRAFTTRÄDANDE

Dessa föreskrifter träder i kraft den 2021-01-01 då renhållningsordning för Vänersborgs kommun från 2025-07-01 20 juni 2012 upphör att gälla.

Bilaga 1

Bilaga 1 Sortering, emballering och lämning av avfall

Av kommunens renhållningsföreskrifter och övriga tillämpliga föreskrifter följer att nedan uppräknade avfallsslag ska utsorteras. **Avfallet lämnas på den vid respektive avfallsslag anvisad plats. Avfallet lämnas på den plats som anges för respektive avfallsslag.**

För kärl- och säckavfall som läggs i behållare gäller generellt att avfallet ska läggas i påse eller paket av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfallet ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

Typ av avfall	Hushåll/ Verksamhet	Emballering och märkning	Hämtning/lämning
Andra animaliska biprodukter än döda sällskapsdjur (se Djur) och matavfall. <i>Om före detta livsmedel blandas med annat avfall utgör hela den blandade fraktionen före detta livsmedel.</i>	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Batterier	Hushåll	Emballeras ej	<i>Små batterier:</i> Lämnas i batteriholkar, vid kretsloppspark eller miljöstation. <i>Bilbatterier/andra större startbatterier:</i> Lämnas vid kretsloppspark. <i>Produkter med inbyggda batterier:</i> Lämnas till försäljningsställe eller kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör med tillstånd att transportera farligt avfall.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör med tillstånd att transportera farligt avfall. En mindre mängd farligt avfall får efter anmälan till Länsstyrelsen ⁶ transporteras i egen regi till godkänd behandlingsanläggning eller kretsloppspark. Transport ska rapporteras till Naturvårdsverket innan den anländer till mottagare enligt Avfallsförordningen (SFS 2020:614) 6 kap 1-5§§.
Bilar (uttjänta)	Hushåll/ Verksamhet	Emballeras ej	Lämnas till auktoriserad bilskrot.

Kommentar [SC5]: Hela tabellen har uppdaterats.

⁶ Avfallsförordningen (SFS 2020:614), 5 kap §§ 1 eller 7

Brännbart avfall / Restavfall <i>Brännbart avfall som blir kvar efter utsortering av allt annat avfall enligt denna bilaga.</i>	Hushåll/ Verksamhet	Läggs i avsedd påse i avsett kärl.	Hämtas av renhållaren.
Bygg- och rivningsavfall <i>Sorteras i följande fraktioner (SFS 2020:614):</i> • Trä • Mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten • Metall • Glas • Plast • Gips	Hushåll	Emballeras ej. OBS! För asbest – se Farligt avfall nedan.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Djur - sällskapsdjur	Hushåll		Får grävas ner på fastigheten om det kan ske utan olägenhet för människors hälsa och miljön. Mindre djur kan läggas i en väl tillsluten plastpåse som läggs i kärlet för restavfall. För större djur bör veterinär kontakts. Mer information om hantering av döda djur finns på Jordbruksverkets webbplats.
Djur - slaktavfall	Hushåll (husbehovsjakt)		I första hand lämnas slaktavfall och större djurdelar från jakt kvar i skogen. Mindre delar och mängder kan läggas i en väl tillsluten plastpåse som läggs i kärlet för restavfall.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Däck (med eller utan fälg)	Hushåll	Emballeras ej	Lämnas till däckinsamlingsentreprenör eller kretsloppspark.
	Verksamhet		Lämnas till däckinsamlingsentreprenör eller upphandlad avfallsentreprenör.
Elektriska och elektroniska produkter <i>Exempelvis</i> • Lampor • Tvättmaskiner • Köksmaskiner • TV • Datorer	Hushåll	Emballeras ej	Lämnas till försäljningsställe eller vid kretsloppspark. Vitvaror, kylskåp och frysskåp/-boxar kan avgiftsfritt hämtas av renhållaren.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.

Farligt avfall <i>Exempelvis</i> • Asbest • Färg-, lackavfall samt hartser • Limavfall (exempel kontaktlim, epoxilim, spackel) • Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor, vanliga lysrör) • Lösningsmedel • Fotokemikalier • Bekämpningsmedel • Spillolja • Sprayburkar • Annat starkt surt eller starkt alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel) • Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer)	Hushåll	Olika typer av farligt avfall får inte blandas. Emballage ska vara väl förslutet. Emballage ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör med tillstånd att transportera farligt avfall.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör med tillstånd att transportera farligt avfall. En mindre mängd farligt avfall får efter anmälan till Länsstyrelsen ⁷ transporteras i egen regi till godkänd behandlingsanläggning eller kretsloppspark. Transport ska rapporteras till Naturvårdsverket innan den anländer till mottagare enligt Avfallsförordningen (SFS 2020:614) 6 kap 1-5§§.
Fett från fettavskiljare	Verksamhet	I fettavskiljaren	Hämtas av renhållaren eller enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Fiskeredskap	Hushåll		Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet - i hamn	Enligt hamnens instruktioner.	Lämnas enligt hamnens instruktioner.
	Verksamhet - inte i hamn		Lämnas till aktör med producentansvar för fiskeredskap.
Förpackningar som inte omfattas av retursystem (pant) • Plast • Kartong • Glas färgat • Glas ofärgat • Metall	Hushåll och Verksamhet vars avfallshantering är samlokaliserad med hushåll (se 3§)	Ingen emballering. <i>OBS! Sprayburkar ska vara pys-tomma och punkterade om många burkar slängs samtidigt.</i>	Hämtas av renhållaren. Skrymmande förpackningsavfall ska lämnas vid kretsloppspark, återvinningsstation eller annan plats enligt instruktion från renhållaren.
	Verksamhet vars avfallshantering inte är samlokaliserad med hushåll (se 3§)	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Förpackningar som omfattas av retursystem (pant)	Hushåll/ Verksamhet	Ingen emballering.	Lämnas till mottagning anordnad av pantföretagen.

⁷ Avfallsförordningen (SFS 2020:614), 5 kap §§ 1 eller 7

Grovavfall <i>Skrymmande avfall som inte ryms i eller av andra skäl inte kan läggas i behållare eller säck för kommunalt restavfall. Exempelvis utrangerade möbler, cyklar och liknande</i>	Hushåll	Emballeras i möjligaste mån (buntas eller förpackas). Ska förses med märkning som klargör att det är grovavfall.	Lämnas vid kretsloppspark. På kretsloppspark ska avfallet sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Inert avfall <i>Exempelvis</i> • Sten • Kakel/klinker • Asfalt	Hushåll	Ingen emballering	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Isolering	Hushåll	Ingen emballering.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Latrin	Hushåll/ Verksamhet	I avsedd latrinbehållare. Behållaren ska förslutas av fastighetsinnehavare / nyttjanderättshavare.	Hämtas av renhållaren.
Läkemedel	Hushåll	Lämnas i behållare/ påse som tillhandahålls av apoteket.	Lämnas till apotek.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Matavfall	Hushåll/ Verksamhet	Läggs i avsedd påse i avsett kärl.	Hämtas av renhållaren i enlighet med det hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.
Matfetter / Frityravfall	Hushåll	Emballeras i exempelvis flaska.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Metall (som inte är förpackning) <i>Exempelvis</i> • Ledningar/rör • Plåtar	Hushåll	Buntas i möjligaste mån om det är samma typ av metall. I annat fall ingen emballering.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Returpapper	Hushåll/ Verksamhet	Ingen emballering. Läggs i avsett kärl.	Hämtas av renhållaren.
Slam och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar	Hushåll/ Verksamhet	I avsedd behållare.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Stickande och skärande avfall <i>Exempelvis</i> • Kanyler • Sprutor	Hushåll	Lämnas i behållare som tillhandahålls av apoteket.	Lämnas till apotek.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Textilavfall • Kläder av textil • Hemtextil • Inredningstextil • Väsor av textil • Accessorier av textil	Hushåll	Läggs i påse	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.

Trädgårdsavfall <i>OBS! Gäller inte invasiva arter!</i>	Hushåll	Ingen emballering.	Lämnas vid kretsloppspark, hämtas av renhållare (se §42) eller komposteras (se §53).
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Trädgårdsavfall – Invasiva arter	Hushåll	Väl förpackat i dubbla sopsäckar.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.

Bilaga 2

Bilaga 2. Behållare och annan utrustning som tillhandahålls av renhållaren

Avfallsbehållare ~~Kärl för säckavfall~~

- Kärl 140 liter
- Kärl 190 liter
- Kärl 360 liter
- Kärl 660 liter
- Fyrfackskärl för sortering av förpackningar
- Tvåfackskärl för sortering av förpackningar

Behållare för skrymmande avfall, exempelvis trädgårdsavfall

- Container 8-12 m³

Övrigt

- Latrinbehållare

Vänersborgs kommun

FÖRESKRIFTER OM AVFALLSHANTERING

UTKAST

INLEDANDE BESTÄMMELSER

Bemyndiganden

- 1§ Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808), 9 kap 1 och 2 §§ avfallsförordningen (SFS 2020:614) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Vänersborgs kommun.

Definitioner

- 2§ Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. Med avfall som omfattas av kommunens ansvar avses kommunalt avfall och annat avfall som kommunen har ansvar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken samt förpackningsavfall enligt 6 kap. 2 och 6 §§ förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.
2. Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1-6 punkterna.
3. Med matavfall avses i denna avfallsföreskrift och i kommunens avfallstaxa den del av bioavfall som utgörs av biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från hushåll, kontor, restauranger, med mera, enligt 1 kap. 5 § punkt 2 avfallsförordningen (SFS 2020:614) och som utgör kommunalt avfall. I begreppet matavfall som utgör kommunalt avfall ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i slutna tank. För butiksavfall av animaliskt ursprung, se punkt 12.
4. Med restavfall avses sorterat brännbart avfall, det vill säga det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut.
5. Med grovavfall avses avfall som omfattas av kommunens ansvar och som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
6. Med returpapper avses detsamma som i 1 kap. 10 § avfallsförordningen, det vill säga kommunalt avfall som utgörs av tidningar eller tidningspapper. Detta inkluderar tidningar, tidskrifter, direktreklam, kataloger och liknande produkter av papper samt sådant papper som tidningarna trycks på.
7. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt avfall som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
8. Med farligt avfall avses ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med * i bilaga 3 till avfallsförordningen eller som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av Avfallsförordningen (2020:614). Farligt avfall har farliga egenskaper.
9. Med elavfall/konsumentelavfall avses detsamma som i 16 § förordningen (SFS 2022:1276) om producentansvar för elutrustning.
10. Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
11. Med textilavfall avses kläder av textil, hemtextil, inredningstextil, väskor av textil och accessoarer av textil som inte kan återanvändas eller återbrukas.
12. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
13. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja en fastighet.
14. Med den avfallsansvariga nämnden avses kommunens samhällsbyggnadsnämnd.

15. Med den tillsynsansvariga nämnden avses kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd.
16. Med renhållare avses den/de aktörer som kommunen anlitat för hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar.
17. Med behållare avses kärl, container, bottentömmande behållare, säck, latrinbehållare, fettavskiljare eller annan anordning för uppsamling av avfall som omfattas av kommunens ansvar.
18. Med enskilda avloppsanläggningar avses sluten tank, slamavskiljare, fosforfälla, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som ger upphov till avfall som omfattas av kommunens ansvar.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken (SFS 1998:808), avfallsförordningen (SFS 2020:614) och förordning (SFS 2022:1274) om producentansvar för förpackningar.

Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

- 3§ Den avfallsansvariga nämnden har verksamhetsansvar för transport och övrig hantering av avfall som omfattas av kommunens ansvar.
- 4§ Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller de som kommunen anlitar för ändamålet (renhållaren).
- 5§ Tillsynen över avfallshanteringen utförs av den tillsynsansvariga nämnden¹.
- 6§ Den avfallsansvariga nämnden informerar fastighetsägarna om krav och hantering avseende förpackningar, returpapper och övrigt avfall som omfattas av kommunens ansvar.
- 7§ Renhållaren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om denna föreskrift inte följs.

Ordinarie hämtning kan ersättas av separat hämtning om behållare innehåller:

- skärande eller stickande avfall som är bristfälligt emballerat
- ej väl förslutna avfallspåsar eller löst liggande avfall i kärl eller fack för restavfall och matavfall
- osorterat avfall

Avfallet hämtas efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren, antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

Om rättelseåtgärder inte vidtagits av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren, har renhållaren rätt att debitera avgift för osorterat avfall enligt kommunens taxa för avfallsavgifter och rätt att hämta avfallet på annat sätt om det är möjligt.

Separat hämtning kan också ske om behållare är överfulla eller för tunga. Hämtning sker då efter att fastighetsinnehavaren omfördelat avfallet.

¹ Tillsyn enligt Miljöbalken (SFS 1998:808) 15 kap och föreskrifter meddelade med stöd av Miljöbalken.

Fastighetsinnehavarens ansvar för betalning och information

- 8§ Avgift ska betalas av fastighetsinnehavaren för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har meddelat².
- 9§ Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldiga att i behövlig omfattning informera den eller de som bor på eller är verksamma i fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

AVFALL SOM OMFATTAS AV KOMMUNENS ANSVAR

Sortering av avfall

- 10§ Fastighetsinnehavare, nyttjanderättshavare, hushåll och andra som innehar avfall som omfattas av kommunens ansvar ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.
- 11§ Fastighetsinnehavare ska säkerställa möjligheten att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som ska sorteras enligt bilaga 1.

Skyldighet att överlämna avfall som omfattas av kommunens ansvar

- 12§ Avfall som omfattas av kommunens ansvar ska lämnas till och transporteras bort från fastigheten av renhållaren om inte annat anges i dessa föreskrifter.
- 13§ Utsorterade avfallsslag hämtas i avsedd behållare vid fastigheten enligt 31§ eller lämnas på plats som anvisas i bilaga 1.
- 14§ Det utsorterade avfallet ska transporteras bort från fastigheten så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.
- 15§ Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare ska upplysa renhållaren och den avfallsansvariga nämnden om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten.
- 16§ Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av det kommunala avfallet från fastigheten.

Emballering av avfall som omfattas av kommunens ansvar, fyllnadsgrad och vikt

- 17§ Avfall ska emballeras i enlighet med anvisningar i bilaga 1. Emballerat avfall ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfall ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.
- 18§ I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Närmare krav på sortering och emballering finns i bilaga 1.

² Miljöbalken (SFS 1998:808), 27 kap 4§

19§ Behållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses.

20§ Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

Anskaffande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

21§ En förteckning över de behållare och annan utrustning som används i kommunen anges i bilaga 2.

22§ Ägande och underhållsansvar för behållare och annan utrustning som används i samband med avfallshantering är fördelat enligt följande:

- Kärll för insamlande av mat- och restavfall samt förpackningar och returpapper ägs och tillhandahålls av kommunen. Fastighetsinnehavaren ansvarar för rengöring och tillsyn.
- Latrinbehållare ägs och tillhandahålls av renhållaren.
- Container ägs och tillhandahålls av kommunen.
- Bottentömmande behållare, underjordsbehållare, enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och slamtankar anskaffas, installeras och underhålls av fastighetsinnehavaren.
- Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshantering.

23§ Ägare av behållare ansvarar för reparation och, vid behov, utbyte av behållare. I de fall renhållaren är ägaren och ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig. Ändringar som kan påverka hämtning ska utan uppmaning meddelas renhållaren.

24§ Märkning av kärll och annan relevant utrustning ska ske enligt anvisning från renhållaren.

25§ Behållare ska vara tillgängliga och ges service i form av återkommande underhåll och tillsyn för att förebygga driftavbrott och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

26§ Såväl behållare som de inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshantering ska installeras och underhållas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Anläggande

27§ Vid anläggande av enskilda avloppsanläggningar (slamavskiljare, minireningsverk, slutna tankar med mera), fettavskiljare eller tank för matavfall ska avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning inte överstiga 20 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 8 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

28§ Anläggning som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning ska ske av filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras. Avstånd för kranbil vid tömning av filtermaterial får inte överstiga 20 meter.

29§ Vid installation och anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall, bottentömmande behållare eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen.

30§ Inför installation av bottentömmande behållare ska val av typ och placering ske i samråd med renhållaren. Anläggningen ska utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran.

Förutsättningar vid hämtning av avfall

31§ Hämtning av avfall som omfattas av kommunens ansvar sker normalt vid fastighetsgränsen, vid överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats, se bilaga 1. Anvisning av plats görs av avfallsansvarig nämnd.

32§ Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens renhållningssystem kan ske och att hämtning underlättas. De ska placeras så att de kan hämtas med kärra eller sidlastande bil där sådan används och baklastande bil där sådan används.

33§ Kärll med lock ska vid hämtningstillfället vara fria från snö.

34§ Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska vid begäran om hämtning lämnas till renhållaren. Ändringar ska utan uppmaning meddelas renhållaren.

35§ Slamavskiljare, fettavskiljare och slutna tankar ska vara lätt tillgängliga för tömning.

Lock eller manlucka ska kunna öppnas av en person och får inte vara övertäckt när tömning ska ske. Lock eller manlucka får inte väga mer än 15 kg och inte vara större än 60 cm i diameter.

36§ Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats som används vid hämtning hålls i farbart skick.

Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder (inklusive vegetation), röjas från snö och hållas halkfri. Transportväg som slutar i återvändsgränd ska vara försedd med vändningsmöjlighet med tillräcklig yta för hämtningsfordon.

37§ Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av avfall som omfattas av kommunens ansvar ska vara så dimensionerad att den är farbar vid varje hämtningstillfälle för de hämtningsfordon som normalt används i hämtningsområdet.

38§ Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättsinnehavaren lämna avfallet på plats som överenskommes med renhållaren.

Hämtningsområde och hämtningsintervall

39§ Kommunen utgör två hämtningsområden; ett för permanent boende och ett för fritidsboende.

40§ Ordinarie hämtning av avfall sker med nedanstående intervall:

Sorterat mat- och restavfall samt förpackningar och returpapper

- Från flerbostadshus sker hämtning enligt överenskommelse.
- Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende sker hämtning enligt överenskommelse.

- Från en- eller tvåbostadshus för fritidsboende sker hämtning enligt överenskommelse under perioden vecka 18/19 – 38/39 (11 tömningar), i den ordning renhållaren bestämmer. Övrig del av året sker hämtning efter beställning.
- Från koloniträdgårdar, fritidsanläggningar och andra liknande verksamheter sker hämtning enligt överenskommelse.

Övrigt avfall som omfattas av kommunens ansvar

- Hämtning av icke-brännbart grovavfall såsom kyl frys, spis, tvättmaskin, och diskmaskin sker enligt överenskommelse.
- Fosforfällor och minireningsverk ska tömmas i enlighet med det tillstånd som getts av kommunens tillsynsansvariga nämnd och ska följa leverantörens anvisningar. I annat fall sker tömning minst en gång per år för minireningsverk och vartannat år för fosforfällor.
- Hämtning av latrin sker varannan vecka eller efter budning.
- Tömning av slamavskiljare med anslutet WC ska ske en gång/år.
- Tömning av slamavskiljare utan anslutet WC ska ske var tredje år.
- Tömning av fettavskiljare sker minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i avskiljaren.
- Slutna tankar töms efter budning.

41§ Särskild hämtning kan beställas av nedanstående avfallsslag enligt renhållarens anvisningar och enligt fastställd taxa:

- Grovavfall
- Trädgårdsavfall, hämtning från tätorter sker under perioden april – oktober, varannan vecka. Särskilt abonnemang erfordras.

SÄRSKILT OM KOMMUNALT AVFALL FRÅN VERKSAMHETER

42§ Kommunalt avfall från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än kommunalt avfall. För kommunalt avfall från verksamheter gäller 3–41 §§ om ej annat anges i dessa föreskrifter.

43§ För verksamheter vars avfallshantering är samlokaliserad med hushåll och som har anmält att verksamheten vill ha kommunal insamling av förpackningsavfall eller skrymmande förpackningsavfall ska sortera ut förpackningsavfallet och lämna det till ett insamlingssystem som renhållaren tillhandahåller.

ANNAT AVFALL ÄN KOMMUNALT AVFALL

Uppgiftsskyldighet

44§ Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än kommunalt avfall ska på uppmaning av den avfallsansvariga nämnden lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning³.

45§ Den som är innehavare av en hamn ska lämna uppgift om behovet av avfallshantering till kommunens avfallsansvariga nämnd⁴.

³ Avfallsförordningen (SFS 2020:614), 9 kap 1§

⁴ Avfallsförordningen (SFS 2020:614), 4 kap 8-9§§

UNDANTAG

Anmälan/ansökan

- 46§ För undantag från denna föreskrift ska anmälan eller ansökan göras till den kommunala nämnd som prövar ärendet. Vilken nämnd som prövar respektive typ av undantag framgår av §§ 54, 56-57, 59-60, 62-64.
- 47§ Anmälan/ansökan om undantag ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som avses samt en redogörelse för på vilket sätt omhändertagandet ska ske så att eventuell påverkan på miljön och människors hälsa kan bedömas.
- 48§ Av anmälan/ansökan ska framgå den tidsperiod som avses och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.
- 49§ Ansökan om omhändertagande av avloppsfraktioner och filtermaterial genom egen anläggning ska innehålla en detaljerad beskrivning av anläggningen och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.
- 50§ I de fall den tillsynsansvariga nämnden prövar ärendet ska nämnden översända kopia av anmälan/ansökan och beslutet till den avfallsansvariga nämnden.

Eget omhändertagande av avfall

- 51§ Avfall får endast tas om hand i egen regi enligt vad som anges i 52 - 56 §§ och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.
- 52§ Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.
- 53§ Med stöd av 3 kap 1 e§ avfallsförordningen gäller följande förbud eller begränsningar av eldning av trädgårds och parkavfall:
- Inom områden med detaljplan eller områdesbestämmelse är eldning förbjuden under tiden 1 maj – 30 september. Övrig tid av året får eldning inom sådana områden ske endast av torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering, om det kan ske utan att olägenhet för människors hälsa uppstår. Eldning får aldrig ske i strid mot gällande brandföreskrifter.
- 54§ Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som avser att kompostera annat kommunalt avfall än trädgårdsavfall från fastigheten, t.ex. matavfall, ska anmäla detta till den tillsynsansvariga nämnden. Om fastigheten byter ägare ska en ny anmälan göras.
- 55§ Kompostering av matavfall på fastigheten ska ske i skadedjurssäker behållare. Fastigheten ska medge utrymme för användning av den erhållna komposten.
- 56§ Kompostering av avloppsfraktioner och filtermaterial från fastigheten får efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden ske i särskild därför avsedd anläggning på fastigheten, så kallad förmultningsanläggning eller annat liknande omhändertagande för användning av näringsämnen på fastigheten.

Utsträckt hämtningsintervall

57§ Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som komposterar allt matavfall på den egna fastigheten kan efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden medges att återstående avfall som omfattas av kommunens ansvar hämtas med glesare hämtningsintervall under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

- Till och med 2026-12-31: Hämtning var fjärde vecka, en gång per kvartal eller en gång per halvår. Möjlighet till hämtning en gång per kvartal eller halvår upphör när 4-fackskärl placerats ut.
- Från och med 2027-01-01: Hämtning var fjärde vecka

58§ Medgivande om glesare hämtningsintervall kan komma att återkallas om kommunen konstaterar att matavfall trots uppgifterna om kompostering lämnas för hämtning eller om kommunen på annat sätt gör sannolikt eller kommer fram till att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits.

59§ Fastighetsinnehavaren kan efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden medges dispens från kravet på tömningsintervall för slamavskiljare och fosforfällor. Förlängt tömningsintervall för slamavskiljare och fosforfällor kan medges om det är uppenbart att tätare tömning inte behövs. Beslut om förlängt tömningsintervall kan tidsbegränsas. Förlängt tömningsintervall får medges med ett intervall om högst vartannat år.

Gemensam avfallsbehållare

60§ Två eller tre närboende fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan efter ansökan till avfallsansvarig nämnd under viss tid medges rätt att använda gemensam avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. En av fastighetsägarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplats.

61§ Medgivande om gemensam avfallsbehållare kan återkallas om avfallsansvarig nämnd konstaterar att förutsättningar för medgivandet inte längre är uppfyllda.

Uppehåll i hämtning

62§ Uppehåll i hämtning vid permanentbostad kan efter ansökan medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid om minst tre månader.

Ansökan ska lämnas till den avfallsansvariga nämnden senast en månad före den avsedda uppehållsperioden och uppehåll medges i 1 år i taget.

63§ Uppehåll i hämtning vid fritidshus kan efter ansökan medges nyttjanderättsinnehavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under hela fritidsperioden.

Ansökan ska lämnas till den avfallsansvariga nämnden senast en månad före den avsedda uppehållsperioden.

Befrielse från skyldigheten att överlämna avfall till kommunen

64§ Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv kan ta hand om sitt avfall som omfattas av kommunens ansvar på ett sätt som är betryggande för människors hälsa och miljön, kan efter anmälan till den tillsynsansvariga nämnden om det finns särskilda skäl, befrias från skyldigheten att lämna avfall till kommunen för transport, bortskaffande och återvinning.

IKRAFTTRÄDANDE

Dessa föreskrifter träder i kraft den 2025-07-01

UTKAST

Bilaga 1

Bilaga 1 Sortering, emballering och lämning av avfall

Av kommunens renhållningsföreskrifter och övriga tillämpliga föreskrifter följer att nedan uppräknade avfallsslag ska utsorteras. Avfallet lämnas på den plats som anges för respektive avfallsslag.

Typ av avfall	Hushåll/ Verksamhet	Emballering och märkning	Hämtning/lämning
Andra animaliska biprodukter än döda sällskapsdjur (se Djur) och matavfall. <i>Om före detta livsmedel blandas med annat avfall utgör hela den blandade fraktionen före detta livsmedel.</i>	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Batterier	Hushåll	Emballeras ej	<i>Små batterier:</i> Lämnas i batteriholkar, vid kretsloppspark eller miljöstation. <i>Bilbatterier/andra större startbatterier:</i> Lämnas vid kretsloppspark. <i>Produkter med inbyggda batterier:</i> Lämnas till försäljningsställe eller kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör med tillstånd att transportera farligt avfall.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör med tillstånd att transportera farligt avfall. En mindre mängd farligt avfall får efter anmälan till Länsstyrelsen ⁵ transporteras i egen regi till godkänd behandlingsanläggning eller kretsloppspark. Transport ska rapporteras till Naturvårdsverket innan den anländer till mottagare enligt Avfallsförordningen (SFS 2020:614) 6 kap 1-5§§.
Bilar (uttjänta)	Hushåll/ Verksamhet	Emballeras ej	Lämnas till auktoriserad bilskrot.
Brännbart avfall / Restavfall <i>Brännbart avfall som blir kvar efter utsortering av allt annat avfall enligt denna bilaga.</i>	Hushåll/ Verksamhet	Läggs i avsedd påse i avsett kärl.	Hämtas av renhållaren.

⁵ Avfallsförordningen (SFS 2020:614), 5 kap §§ 1 eller 7

Bygg- och rivningsavfall <i>Sorteras i följande fraktioner (SFS 2020:614):</i> • Trä • Mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten • Metall • Glas • Plast • Gips	Hushåll	Emballeras ej. OBS! För asbest – se Farligt avfall nedan.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Djur - sällskapsdjur	Hushåll		Får grävas ner på fastigheten om det kan ske utan olägenhet för människors hälsa och miljön. Mindre djur kan läggas i en väl tillsluten plastpåse som läggs i kärlet för restavfall. För större djur bör veterinär kontaktas. Mer information om hantering av döda djur finns på Jordbruksverkets webbplats.
Djur - slaktavfall	Hushåll (husbehovsjakt)		I första hand lämnas slaktavfall och större djurdelar från jakt kvar i skogen. Mindre delar och mängder kan läggas i en väl tillsluten plastpåse som läggs i kärlet för restavfall.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Däck (med eller utan fälg)	Hushåll	Emballeras ej	Lämnas till däckinsamlingsentreprenör eller kretsloppspark.
	Verksamhet		Lämnas till däckinsamlingsentreprenör eller upphandlad avfallsentreprenör.
Elektriska och elektroniska produkter <i>Exempelvis</i> • Lampor • Tvättmaskiner • Köksmaskiner • TV • Datorer	Hushåll	Emballeras ej	Lämnas till försäljningsställe eller vid kretsloppspark. Vitvaror, kylskåp och frysskåp/-boxar kan avgiftsfritt hämtas av renhållaren.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Farligt avfall <i>Exempelvis</i> • Asbest • Färg-, lackavfall samt hartser • Limavfall (exempel kontaktlim, epoxilim, spackel)	Hushåll	Olika typer av farligt avfall får inte blandas. Emballage ska vara väl förslutet. Emballage ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll.	Lämnas vid kretsloppspark.

• <i>Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor, vanliga lysrör)</i> • <i>Lösningsmedel</i> • <i>Fotokemikalier</i> • <i>Bekämpningsmedel</i> • <i>Spillolja</i> • <i>Sprayburkar</i> • <i>Annat starkt surt eller starkt alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel)</i> • <i>Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer)</i>	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör med tillstånd att transportera farligt avfall.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör med tillstånd att transportera farligt avfall. En mindre mängd farligt avfall får efter anmälan till Länsstyrelsen ⁶ transporteras i egen regi till godkänd behandlingsanläggning eller kretsloppspark. Transport ska rapporteras till Naturvårdsverket innan den anländer till mottagare enligt Avfallsförordningen (SFS 2020:614) 6 kap 1-5§§.
Fett från fettavskiljare	Verksamhet	I fettavskiljaren	Hämtas av renhållaren eller enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Fiskeredskap	Hushåll		Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet - i hamn	Enligt hamnens instruktioner.	Lämnas enligt hamnens instruktioner.
	Verksamhet - inte i hamn		Lämnas till aktör med producentansvar för fiskeredskap.
Förpackningar som inte omfattas av retursystem (pant) • <i>Plast</i> • <i>Kartong</i> • <i>Glas färgat</i> • <i>Glas ofärgat</i> • <i>Metall</i>	Hushåll och Verksamhet vars avfallshantering är samlokaliserad med hushåll (se 3§)	Ingen emballering. <i>OBS! Sprayburkar ska vara pys-tomma och punkterade om många burkar slängs samtidigt.</i>	Hämtas av renhållaren. Skrymmande förpackningsavfall ska lämnas vid kretsloppspark, återvinningsstation eller annan plats enligt instruktion från renhållaren.
	Verksamhet vars avfallshantering inte är samlokaliserad med hushåll (se 3§)	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Förpackningar som omfattas av retursystem (pant)	Hushåll/ Verksamhet	Ingen emballering.	Lämnas till mottagning anordnad av pantföretagen.
Grovavfall <i>Skrymmande avfall som inte ryms i eller av andra skäl inte kan läggas i behållare eller säck för kommunalt restavfall. Exempelvis utstrangerade möbler, cyklar och liknande</i>	Hushåll	Emballeras i möjligaste mån (buntas eller förpackas). Ska förses med märkning som klargör att det är grovavfall.	Lämnas vid kretsloppspark. På kretsloppspark ska avfallet sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Inert avfall	Hushåll	Ingen emballering	Lämnas vid kretsloppspark.

⁶ Avfallsförordningen (SFS 2020:614), 5 kap §§ 1 eller 7

Exempelvis • Sten • Kakel/klinker • Asfalt	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Isolering	Hushåll	Ingen emballering.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Latrin	Hushåll/ Verksamhet	I avsedd latrinbehållare. Behållaren ska förslutas av fastighetsinnehavare/ nyttjanderättshavare.	Hämtas av renhållaren.
Läkemedel	Hushåll	Lämnas i behållare/ påse som tillhandahålls av apoteket.	Lämnas till apotek.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Matavfall	Hushåll/ Verksamhet	Läggs i avsedd påse i avsett kärl.	Hämtas av renhållaren i enlighet med det hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.
Matfetter / Frityravfall	Hushåll	Emballeras i exempelvis flaska.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Metall (som inte är förpackning) Exempelvis • Ledningar/rör • Plåtar	Hushåll	Buntas i möjligaste mån om det är samma typ av metall. I annat fall ingen emballering.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Returpapper	Hushåll/ Verksamhet	Ingen emballering. Läggs i avsett kärl.	Hämtas av renhållaren.
Slam och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar	Hushåll/ Verksamhet	I avsedd behållare.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Stickande och skärande avfall Exempelvis • Kanyler • Sprutor	Hushåll	Lämnas i behållare som tillhandahålls av apoteket.	Lämnas till apotek.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Textilavfall • Kläder av textil • Hemtextil • Inredningstextil • Väsor av textil • Accessoarer av textil	Hushåll	Läggs i påse	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Trädgårdsavfall OBS! Gäller inte invasiva arter!	Hushåll	Ingen emballering.	Lämnas vid kretsloppspark, hämtas av renhållare (se §42) eller komposteras (se §53).
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Trädgårdsavfall – Invasiva arter	Hushåll	Väl förpackat i dubbla sopsäckar.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.

Bilaga 2. Behållare och annan utrustning som tillhandahålls av renhållaren

Avfallsbehållare

- Kär 140 liter
- Kär 190 liter
- Kär 240 liter
- Kär 360 liter
- Kär 660 liter
- Fyrfackskär för sortering av förpackningar
- Tvåfackskär för sortering av förpackningar

Behållare för skrymmande avfall, exempelvis trädgårdsavfall

- Container 8-12 m³

Övrigt

- Latrinbehållare

Samrådsredogörelse

1 Inkomna yttranden

Det har inkommit två yttranden; ett från miljö- och hälsoskyddsnämnden och ett från kommunstyrelsen. Utöver det har byggnadsnämnden inkommit med ett svar där de uppger att nämnden inte har något att erinra på föreslagna ändringar i föreskrifterna.

2 Hantering av inkomna yttranden och ändringar

Nedan ges en kortfattad återgivning av inkomna yttranden och hur det har hanterats. Synpunkterna återges inte ordagrant och har kortats ned. Syftet här är att visa hur yttranden har hanterats. Paragrafnumreringen har förändrats, eftersom en paragraf har tagits bort efter inkomna yttranden. Nedan anges paragrafnummer enligt remissversionen, med nya paragrafnummer inom parantes.

2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Synpunkt 1:

Samhällsbyggnadsnämnden bör se över formuleringen i § 60 (§ 59) så att den samstämmer med gällande reglementen för samhällsbyggnads- respektive miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Svar: Möjlighet för fastighetsinnehavaren att få förlängt tömningsintervall för enskild avloppsanläggning föreslås kräva dispens, i enlighet med det förslag som skickades för remiss. Därför ändras förslaget efter miljö- och hälsoskyddsnämndens påpekande så att ansökan ska skickas till miljö- och hälsoskyddsnämnden och inte till samhällsbyggnadsnämnden. Synpunkten medför ändring i förslag till föreskrifterna.

Synpunkt 2:

Efter att regeringen gjort ändringar i två förordningar med syfte att förtydliga vad som gäller kring eldning av trädgårdsavfall bör § 54 (§ 53) formuleras om.

Svar: Förslaget ändras i enlighet med nämndens yttrande.

Synpunkt 3:

I § 50 (§ 49) och § 57 (§ 56) föreslås att ordet "latrin" byts ut mot "avloppsfraktioner och filtermaterial" samt att anmälan ändras till ansökan. Detta speglar hur den faktiska hanteringen fungerar idag.

Svar: Förslaget ändras i enlighet med nämndens yttrande.

Synpunkt 4:

Det skulle kunna finnas fördelar att införa ytterligare möjligheter för fastighetsägare att anpassa tömningsintervall för slamavskiljare efter faktisk användning. Om fördelarna överväger nackdelarna med ökad administration för samtliga inblandade parter är dock högst osäkert och inget som föreslås i denna revidering.

Svar: Det förslag som nämnden tar upp föreslås hanteras nästa gång föreskrifterna ska revideras. Synpunkten medför ingen ändring i förslaget till föreskrifter.

2.2 Kommunstyrelsen

Synpunkt 1:

Utöver vad samhällsbyggnadsnämnden har hänvisat till har även bland annat nya bestämmelser om utsortering och separat insamling av avfall (till exempel bioavfall och textilavfall) införts i 3 kap. avfallsförordningen (2020:614).

Svar: I både gällande föreskrifter och i förslag till nya föreskrifter finns krav på sortering av matavfall, vilket är den benämning som används i föreskrifterna, se förslag till definition av "matavfall" i föreskrifterna. I förslag till nya föreskrifter finns krav på sortering av textil med i bilagan. Tabellen i bilagan är ändrad ganska mycket och därför hade inte varje enskild ändring markerats i samrådsversionen. Synpunkten medför ingen ändring i förslaget till föreskrifter.

Synpunkt 2:

I 1 § i avfallsföreskriften anges att föreskrifterna har upprättats med stöd av bestämmelser i 15 kap. MB samt bland annat 9 kap. 1–3 §§

avfallsförordningen och 7 kap. 11 § förordning om producentansvar för förpackningar.

Av 7 kap. 11 § förordning om producentansvar för förpackningar framgår att kommunen får meddela föreskrifter om vid vilken tidpunkt en anmälan enligt 7 kap. 10 § förordning om producentansvar för förpackningar ska göras för att kommunen ska samla in förpackningsavfallet.

Kommunstyrelseförvaltningen kan inte se att någon sådan föreskrift har införts i de reviderade föreskrifterna. Kommunstyrelseförvaltningen ställer sig därför frågande till varför en hänvisning gör till detta bemyndigade i 1 § avfallsföreskrifterna. Om samhällsbyggnadsnämnden inte redan har övervägt möjligheten att införa föreskrift om vid vilken tid en anmälan, enligt 7 kap. 10 § förordning om producentansvar för förpackningar, ska göras bör detta övervägas.

Svar: Hänvisningen till 7 kap. 11 § förordning om producentansvar för förpackningar tas bort. Det föreslås ingen bestämmelse om tidpunkt för verksamheternas anmälan i detta avseende, eftersom det bedöms vara verkningsslöst. Kommunen tar emot anmälan när samlokaliserade verksamheter inkommer med sådan. Insamlingen verkställs och dimensioneras i samråd med fastighetsägaren, vilket kan ha skett för flera år sedan. Anmälan påverkar i praktiken bara kommunens möjlighet att få ersättning för den del av hämtningen som kan härröras från den samlokaliserade verksamheten. Den delen är dock viktig för att hålla nere avgifterna för förpackningsinsamlingen. Förslaget har ändrats.

Synpunkt 3:

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att följande mening läggs till i 2 § punkten 1. *”Med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1-6 punkterna MB”*. Anledningen till detta är att vissa typer av avfall, som skulle kunna liknas vid hushållsavfall, har undantagits från begreppets användningsområde genom nämnda punkter i bestämmelsen.

Svar: I förslaget har ytterligare en definition lagts till, i en ny punkt 1, för definition av ”avfall som omfattas av kommunens ansvar”, till följd av annan synpunkt. Förslaget ändras i enlighet med kommunstyrelsens yttrande i det som nu är punkt 2.

Synpunkt 4:

Kommunstyrelseförvaltningen noterar att begreppet matavfall som definieras i avfallsföreskrifterna avviker från hur motsvarande avfall

(bioavfall/livsmedels och köksavfall) definieras i avfallsförordningen (se 1 kap. 5 § avfallsförordningen). Definitionen inkluderar även ett resonemang beträffande visst flytande avfall som avviker från regleringen i 3 kap. 1 § andra stycket avfallsförordningen som, i fråga om utsortering av livsmedels- och köksavfall, enbart inkluderar ätlig olja eller liknande flytande ätligt fett men inte annat flytande bioavfall.

Som utgångspunkt bör begreppet bioavfall användas. En sådan justering där definitionen "matavfall" bibehålls behöver dock stämmas av utifrån regleringens förenlighet med överordnad författning, se exempel i yttrandet.

Svar: Lagstiftningen är komplicerad med avseende på något så, till synes, enkelt som matavfall. Kommunens avfallshantering har ingen nytta av en definition av "bioavfall", eftersom "bioavfall" består av grovt sett tre ingående delar i lagstiftningens definition och dessa tre delar ska hanteras på olika sätt i avfallshanteringen. Det är inte heller så att det begrepp som definieras i förslaget till föreskrifter utgör punkt 2 i definitionen av bioavfall, inte heller punkt 2 och punkt 3 i definitionen av bioavfall. Kommunens avfallshantering har behov av att definiera den delmängd av "bioavfall" som utgör livsmedelsrester och som dessutom utgör kommunalt avfall. I punkt 2 och punkt 3 i definitionen av bioavfall i avfallsförordningen ingår avfall som inte omfattas av kommunens ansvar (avfall från grossister och livsmedelsindustri). Förslaget till föreskrifter har ändrats för att förtydliga kopplingen till begreppet "bioavfall".

Synpunkt 5:

Kommunstyrelseförvaltningen uppmärksammar att den angivna definitionen av "förpackningsavfall" inte är korrekt utifrån hänvisningen till 1 kap. 4 § förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.

Svar: Det bedöms inte vara nödvändigt att återge definition av "förpackningsavfall" för att läsa och förstå kommunens avfallsföreskrifter. Förslaget till föreskrifter har ändrats och definitionen av förpackningsavfall har tagits bort.

Synpunkt 6:

Kommunstyrelseförvaltningen noterar att "förpackning i retursystem" inte definieras i 4 kap. 3 § i förordning om producentansvar för förpackningar som samhällsbyggnadsnämnden hänvisar till i avfallsföreskriften.

Svar: Det bedöms inte vara nödvändigt att återge definition av "förpackning i retursystem" för att läsa och förstå kommunens avfallsföreskrifter. Förslaget till föreskrifter har ändrats och definitionen av förpackning i retursystem har tagits bort.

Synpunkt 7:

Kommunstyrelseförvaltningen noterar att definitionen av returpapper som ges i avfallsföreskriften är mer begränsad än den definition som anges i 1 kap. 10 § i avfallsförordningen och som föreskriften hänvisar till.

Om det anses finnas ett behov av att definiera begreppet i avfallsföreskrifterna föreslår Kommunstyrelseförvaltningen följande justering av föreskriften, ändringarna kursiverade.

"Med returpapper avses detsamma som i 1 kap. 10 § avfallsförordningen, det vill säga kommunalt avfall som utgörs av tidningar eller tidningspapper. Detta inkluderar tidningar, tidskrifter, direktreklam, kataloger och liknande produkter av papper samt sådant papper som tidningarna trycks på".

Svar: Förslaget ändras i enlighet med kommunstyrelsens yttrande.

Synpunkt 8:

Kommunstyrelseförvaltningen noterar att samhällsbyggnadsnämnden har angett att den verksamhetsansvariga nämnden har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § MB, för transport och hantering av avfall som omfattas av kommunens ansvar. Bestämmelsen i 15 kap. 20 § MB reglerar dock endast kommunens skyldighet att behandla avfall. Skyldigheten för kommunen att transportera bort avfall följer istället av 15 kap. 20 a § MB. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför följande justering av 3 § i avfallsföreskriften, ändringen kursiverad.

"Den avfallsansvariga nämnden har, enligt 15 kap. 20–20 a §§ MB, verksamhetsansvar för transport och behandling av avfall som omfattas av kommunens ansvar."

Svar: I remissversionen av föreskrifterna låg en fotnot till 3 § med hänvisning till 15 kap.20 § miljöbalken. Begreppet ”avfall som omfattas av kommunens ansvar” används på flera ställen i föreskrifterna och därför har förslaget kompletterats med definition av det begreppet. Därmed har fotnoten i 3 § tagits bort. Förslaget har ändrats.

Synpunkt 9:

Om kommunens ansvar vad gäller insamling av förpackningar ska framgå särskilt i föreskrifterna, utöver hänvisningen till 15 kap. 20-20 a § MB som anges i 3 § avfallsföreskriften, anser Kommunstyrelseförvaltningen att det bör övervägas om kommunens fullständiga ansvar för insamling av förpackningar bör preciseras.

Svar: Det bedöms vara tillräckligt det som står i § 3. Förslaget har ändrats och § 4 tas bort.

Synpunkt 10:

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår följande förändring av 11 § (10 §) i avfallsföreskriften för att bättre täcka upp ansvaret enligt 3 kap. 4 § avfallsförordningen för den som har förpackningsavfall, ändringarna kursiverade.

”Fastighetsägare, nyttjanderättshavare, hushåll och andra som innehar avfall under kommunalt ansvar ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall”.

Svar: Förslaget ändras i enlighet med kommunstyrelsens yttrande.

Synpunkt 11:

Kommunstyrelseförvaltningen vill också uppmuntra samhällsbyggnadsnämnden till att fundera över om det finns anledning att införa fler bestämmelser till föreskriften som utöver bilaga 1 tydliggör vilka avfallsslag som ingår i innehavarens skyldighet att sortera (se 3 kap. avfallsförordningen däribland förpackningsavfall, bioavfall, returpapper och textilavfall samt Avfall Sveriges exempel på föreskrifter).

Svar: I regeringens förslag till ändringar i lagstiftning inom området finns bland annat förslag till sådant förtydligande inlagt i avfallsförordningen. Om det förslaget beslutas kommer det inte att finnas behov av sådant förtydligande i kommunens föreskrifter. Därför föreslås att vi avvaktar det kommande lagförslaget och tar ställning till ett sådant förtydligande i framtida revidering av föreskrifterna. Synpunkten medför ingen ändring i förslaget till föreskrifter.

Synpunkt 12:

Kommunstyrelseförvaltningen ställer sig frågande till hur innebörden av regleringen i 12 § (11 §) skiljer sig från innebörden av regleringen i 11 § (10 §) i avfallsföreskriften.

Svar: 11 § (10 §) syftar på avfallslämnarens skyldigheter att sortera. 12 § (11 §) syftar på fastighetsägarens skyldigheter att möjliggöra sorteringen. Det kanske kan skrivas tydligare, men nuvarande skrivning följer branschföreningens förslag. I framtida revidering av föreskrifterna kan frågan om att förtydliga detta tas upp. Synpunkten medför ingen ändring i förslaget till föreskrifter.

Synpunkt 13:

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår följande justering av 13 § (12 §) i avfallsföreskrifterna, ändringarna kursiverade.

”Avfall som omfattas av kommunens ansvar ska lämnas till *och transporteras bort* av renhållaren om inte annat anges i dessa föreskrifter”

Svar: I bilagan till föreskrifterna framgår att grovavfall, skrymmande förpackningar, textil, farligt avfall med mera får transporteras till kretsloppspark eller annan avlämningsplats och är således undantagna från kravet på att renhållaren ska transportera bort avfallet. Med den ändring som kommunstyrelsen föreslår blir det tydligare att övrigt avfall ska transporteras av renhållaren. Förslaget ändras i enlighet med kommunstyrelsens yttrande.

Synpunkt 14:

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår följande justering av 14 § (13 §) i avfallsföreskriften, ändringarna kursiverade.

Utsorterade *avfallsslag* lämnas i *avsedd behållare*, vid fastighetsgränsen, vid överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats, se bilaga 1. Anvisning av plats görs av renhållaren.

Svar: I remissversionen står anvisning av plats både i denna paragraf och i en senare paragraf. För att undvika upprepning och för att förtydliga var avfall ska lämnas har denna paragraf ändrats mer än enligt kommunstyrelsens yttrande.

Synpunkt 15:

Rubriken "Emballering av... som omfattas av kommunalt ansvar, fyllnadsgrad och vikt

Kommunstyrelseförvaltningen har uppmärksammat att ordet "avfall" av misstag har tagits bort från rubriken. Detta ord bör således läggas till igen.

Svar: Förslaget ändras i enlighet med kommunstyrelsens yttrande.

Synpunkt 16:

Kommunstyrelseförvaltningen anser att innebörden av 43–44 §§ (42–43 §§) bör förtydligas då paragraferna i viss mån har liknande lydelse och upplevs motsägelsefulla. Bland annat hänvisar de till samma reglering i avfallsföreskrifterna samtidigt som det i 43 § (42 §) står "om ej annat anges nedan".

Samhällsbyggnadsnämnden bör utvärdera om samtliga föreskrifter är relevanta att hänvisa till vad gäller dessa verksamheter, samt även överväga vilka delar av bilaga 1 som är aktuell för verksamheterna att tillämpa.

Vidare bör samhällsbyggnadsnämnden överväga om det kan finnas anledning att föreskriva ett datum för när en anmälan enligt 7 kap. 10 § förordningen om producentansvar för förpackningar senast ska ha inkommit till kommunen. Se exempel på text i yttrandet.

Svar: 43–44 §§ (42–43 §§) ändras för att bli tydligare. Det finns inget skäl att ange ett datum för samlokaliserade verksamheter då de senast ska anmäla till kommunen om de önskar lämna sina förpackningar till kommunens insamlingssystem. Om de är samlokaliserade med hushåll får de tillgång till samma insamlingssystem som hushållen. Verksamheten ska

anmäla så att kommunen kan erhålla ersättning från Naturvårdsverket för den delen av insamlingen. Kommunen kommer att ta emot anmälan när den inkommer, oavsett om föreskrifterna skulle ange ett datum för anmälan. Därmed saknar bestämmelsen betydelse. I det avseendet föreslås ingen ändring i förslaget. 43 -44 §§ (42-43 §§) i förslaget till föreskrifter ändras.

Synpunkt 17:

Kommunstyrelseförvaltningen anser att hänvisningarna till paragraferna bör ses över så att de blir korrekta under förutsättning att vissa paragrafer i föreskriften utgår/läggs till på grund av föreslagna ändringar.

Svar: Hänvisningarna har uppdaterats.

Synpunkt 18:

Kommunstyrelseförvaltningen anser att följande mening bör läggas till i 52 § (51 §) i avfallsföreskrifterna, ändringen kursiverad.

”Avfall får endast tas omhand i egen regi enligt vad som anges i x-x §§ och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön”.

Om inte ändringen läggs till kan missförstånd uppstå gällande att avfall alltid får tas om hand i egen regi så länge det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön, och att anmälan endast krävs i de fall olägenhet för människors hälsa och miljön uppkommer.

Svar: Förslaget ändras i enlighet med kommunstyrelsens yttrande.

Synpunkt 19:

Kommunstyrelseförvaltningen noterar att det eventuellt kan finnas behov av ytterligare reglering i föreskrifterna. Till exempel till följd av Naturvårdsverkets föreskrifter om möjlighet till undantag från krav på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall (NFS 2023:11).

Svar: För närvarande har inte behov av ytterligare reglering identifierats. Med tanke på regeringens arbete med förslag till ändringar i lagstiftningen inom avfallsområdet är det troligt att avfallsföreskrifterna kommer att

behöva revideras snart igen och då kan denna fråga tas upp på nytt. Synpunkten medför ingen ändring i förslaget till föreskrifter.

Synpunkt 20:

Bilaga 1

Bioavfall skulle kunna listas samlat i bilagan under huvudrubriken "bioavfall" till exempel enligt följande,

- biologiskt nedbrytbart trädgårds- eller parkavfall,
- biologiskt nedbrytbart trädgårds- eller parkavfall som innehåller parkslide eller invasiva främmande arter som finns upptagna på unionsförteckningen enligt förordningen (EU) nr 1143/2014,
- Biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall (Matavfall) från hushåll, kontor, restauranger, grossister, matsalar, catering och detaljhandelslokaler samt biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från livsmedelsindustrin som är jämförbart med sådant avfall.

Svar:

Avfallsorganisationen gör bedömningen att det är olika anvisningar för hantering av de olika delarna som ingår i begreppet "bioavfall". Därmed bedöms det inte bli tydligare genom att samla dessa olika delar under en grupprubrik. Avfallsorganisationen föreslår därför att bilagan behålls oförändrad i detta avseende. Synpunkten medför ingen ändring i förslaget till föreskrifter.

Synpunkt 21:

Kommunstyrelseförvaltningen har uppmärksammat att både begreppet "små avloppsanläggningar" och "enskilda avloppsanläggningar" använts på olika ställen i avfallsföreskriften. Begreppet "små avloppsanläggningar" används till exempel i 23, 28 samt 30 §§ (22, 27 och 29 §§) i föreskriften.

Enligt Kommunstyrelseförvaltningens bedömning bör enbart ett av begreppen användas konsekvent genom hela föreskriften så att det inte uppkommer tveksamheter kring om begreppen har olika innebörd. Begreppet "enskilda" anläggningar definieras i 2 § 19 punkten (punkt 18 i nya förslaget) i föreskriften och synes därmed vara det begrepp som samhällsbyggnadsnämnden har för avsikt att använda.

Svar:

Förslaget ändras i enlighet med kommunstyrelsens yttrande.

Synpunkt 22:

Begreppet fastighetsinnehavare bör generellt användas istället för "fastighetsägare". Skälet till detta är att begreppet "fastighetsinnehavare" är ett vidare begrepp än "fastighetsägare" och innefattar bland annat även tomträttshavare, se till exempel 1 § 13 punkten (punkt 12 i nya förslaget) i avfallsföreskriften. Detta innebär att de ändringar som gått ut på att byta ut begreppet "fastighetsinnehavare" mot "fastighetsägare" bör ändras tillbaka.

Svar:

Förslaget ändras i enlighet med kommunstyrelsens yttrande.

2.3 Övriga ändringar jämfört med remissversionen

Följande ändringar av betydelse har gjorts i förslaget till föreskrifter:

- Rubriken "Hämtningsområde och hämtningsintervall", här har orden "för hushåll" tagits bort, eftersom kraven om framför allt fettavskiljare gäller för verksamheter.
- 32 § (31 §), här har ändrats vem som anvisar plats. Detta är myndighetsutövning och därför ska nämnden stå kvar här, som i gällande föreskrifter. I remissversionen stod att renhållaren anvisar plats, vilket är felaktigt.
- 37 § (36 §), här har kompletterats med att "Transportväg som slutar i återvändsgränd ska vara försedd med vändningsmöjlighet med tillräcklig yta för hämtningsfordon".
- I bilagan har lagts till att skrymmande förpackningar ska lämnas på annan plats än vid fastigheten.

2025-01-24

Dnr: KS 2024/713

Handläggare

Ylva Johansson

Ylva.Johansson@vanersborg.se

Telefonnummer

Mottagare

Namn på mottagare

Yttrande

Bakgrund

Med anledning av att förändringar har genomförts i den svenska avfallslagstiftningen har samhällsbyggnadsnämnden upprättat ett förslag till reviderade kommunala avfallsföreskrifter.

Revideringen har föranletts bland annat av att det kommunala ansvaret för insamling av förpackningar har utökats genom den nya förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar. Enligt uppgift från samhällsbyggnadsnämnden har viss revidering även föranletts av att nuvarande föreskrifter ger utrymme för otydligheter och tolkningsutrymme. Vidare har revidering gjorts angående vad som är en verksamhet samt hämtningsförhållanden i syfte att följa föreslagna ändringar i avfallstaxan.

Samhällsbyggnadsnämnden har den 12 december 2024, § 155, beslutat att remittera förslaget på avfallsföreskrifter till Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Byggnadsnämnden och Kommunstyrelsen. Nämnderna ska avge yttrande senast den 28 februari 2025.

Kommunstyrelseförvaltningen har granskat avfallsföreskriften utifrån genomförda revideringar och får härmed avge följande yttrande.

Yttrande

Inledning

Kommunstyrelseförvaltningen vill inledningsvis framhålla att flera förändringar har genomförts i avfallslagstiftningen på senare tid vilket kan påverka behovet av att uppdatera gällande kommunala avfallsföreskrifter. Utöver vad samhällsbyggnadsnämnden har hänvisat till har även bland annat nya bestämmelser om utsortering och separat insamling av avfall (till exempel bioavfall och textilavfall) införts i 3 kap. avfallsförordningen (2020:614).

Kommunstyrelseförvaltningen har enbart granskat avfallsföreskriften utifrån genomförda revideringar. Förvaltningen har således inte granskat de oförändrade delarna i föreskriften eller bedömt dessa delars förenlighet med gällande författning.

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

Rättsliga utgångspunkter och bemyndiganden

Av 15 kap. 41 § MB framgår att kommunen är skyldig att ha en renhållningsordning. Renhållningsordningen ska innehålla en avfallsplan och de föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av regeringens bemyndiganden i 15 kap. MB.

Av 1 § i avfallsföreskriften anges att föreskrifterna har upprättats med stöd av bestämmelser i 15 kap. MB samt bland annat 9 kap. 1–3 §§ avfallsförordningen och 7 kap. 11 § förordning om producentansvar för förpackningar.

Av 9 kap. 1 § avfallsförordningen framgår att kommunen får meddela föreskrifter om

1. hur utrymmen, behållare och andra anordningar för hantering av avfall ska vara beskaffade och skötas,
2. att vissa slag av avfall ska förvaras och transporteras skilt från annat avfall,
3. skyldighet att i fråga om förvaring och transport av avfall vidta andra åtgärder som är nödvändiga av återanvändnings- eller återvinningsskäl eller av andra hälso- eller miljöskäl,
4. att den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen där annat avfall än sådant avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken produceras ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning, och
5. hur en anmälan enligt 5 kap. 15 § ska göras.

Av 9 kap. 2 § avfallsförordningen framgår vidare att kommunen får meddela ytterligare föreskrifter om hanteringen av det avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 och 20 a §§ miljöbalken.

I 9 kap. 3 § avfallsförordningen anges vidare vissa begränsningar i kommunens föreskriftsrätt.

Generellt gäller att kommunen enbart får meddela sådana föreskrifter som följer av bemyndiganden i lag eller annan författning. Avfallsföreskrifter som går utöver den kommunala föreskriftsrätten får inte antas.

Branschorganisationen Avfall Sverige har tagit fram förslag på hur avfallsföreskrifter kan utformas utifrån gällande lagstiftning och förslaget har fått genomslag hos många av Sveriges kommuner. Enligt uppgift från samhällsbyggnadsnämnden följer ändringarna till stora delar de förslag som branschorganisationen Avfall Sverige föreslår.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att de revideringar som har gjorts berör sådant som kommunen får reglera genom avfallsföreskrifter enligt 9 kap. 1-3 §§ avfallsförordningen. Vad gäller bemyndigandet i 7 kap. 11 § förordning om

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

producentansvar för förpackningar, som samhällsbyggnadsnämnden också hänvisar till i 1 § avfallsföreskriften, gör Kommunstyrelseförvaltningen dock följande bedömning.

Av 7 kap. 11 § förordning om producentansvar för förpackningar framgår att kommunen får meddela föreskrifter om vid vilken tidpunkt en anmälan enligt 7 kap. 10 § förordning om producentansvar för förpackningar ska göras för att kommunen ska samla in förpackningsavfallet.

Kommunstyrelseförvaltningen kan inte se att någon sådan föreskrift har införts i de reviderade föreskrifterna. Kommunstyrelseförvaltningen ställer sig därför frågande till varför en hänvisning gör till detta bemyndigade i 1 § avfallsföreskrifterna.

Om samhällsbyggnadsnämnden inte redan har övervägt möjligheten att införa föreskrift om vid vilken tid en anmälan, enligt 7 kap. 10 § förordning om producentansvar för förpackningar, ska göras bör detta övervägas. Se även Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter beträffande 43–44 §§ avfallsföreskrifterna nedan.

Definitioner

Inledningsvis ska nämnas att flera av de begrepp som används i avfallslagstiftningen omfattas av så kallade legaldefinitioner. Detta innebär att begreppen har definierats direkt genom lag eller annan författning (förordning eller föreskrift). Begreppen har såldes givits en specifik innebörd genom författning som ska användas vid tillämpningen av avfallslagstiftningen. Egna/andra definitioner av sådana begrepp som definieras i lagstiftningen är inte förenliga med gällande rätt.

Beträffande de reviderade definitionerna i avfallsföreskrifterna har Kommunstyrelseförvaltningen följande synpunkter.

2 § punkten 1

- Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att följande mening läggs till i 2 § punkten 1. *”Med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1-6 punkterna MB”*. Anledningen till detta är att vissa typer av avfall, som skulle kunna liknas vid hushållsavfall, har undantagits från begreppets användningsområde genom nämnda punkter i bestämmelsen.

2 § punkten 2

- Kommunstyrelseförvaltningen noterar att begreppet matavfall som definieras i avfallsföreskrifterna avviker från hur motsvarande avfall (bioavfall/livsmedels och köksavfall) definieras i avfallsförordningen (se 1 kap. 5 § avfallsförordningen). Definitionen inkluderar även ett resonemang beträffande visst flytande avfall som avviker från regleringen i 3 kap. 1 § andra stycket avfallsförordningen som, i fråga

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

om utsortering av livsmedels- och köksavfall, enbart inkluderar ätlig olja eller liknande flytande ätligt fett men inte annat flytande bioavfall.

Utsortering och separat insamling av bioavfall från hushåll och verksamheter gäller från 1 januari 2024. Bestämmelserna har enligt Naturvårdsverket ersatt tidigare krav gällande insamling av matavfall.

Som utgångspunkt bör begreppet bioavfall användas.

Möjligen skulle flera definitioner kunna användas för att underlätta fastighetsägarnas förståelse/kommunens hantering. En sådan justering där definitionen ”matavfall” bibehålls behöver dock stämmas av utifrån regleringens förenlighet med överordnad författning. Exempel anges nedan,

A. ”Med bioavfall avses i denna föreskrift

- 1. biologiskt nedbrytbart trädgårds- eller parkavfall,*
- 2. biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från hushåll, kontor, restauranger, grossister, matsalar, catering och detaljhandelslokaler, och*
- 3. biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från livsmedelsindustrin som är jämförbart med sådant avfall som avses i 2”.*

”Med matavfall avses i avfallsföreskriften det samma som biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från hushåll, kontor, restauranger, grossister, matsalar, catering och detaljhandelslokaler, samt biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från livsmedelsindustrin som är jämförbart med sådant avfall. Begreppet omfattar även ätlig olja eller liknande flytande ätligt fett samt.....”

2 § punkten 5

Kommunstyrelseförvaltningen uppmärksammar att den angivna definitionen av ”förpackningsavfall” inte är korrekt utifrån hänvisningen till 1 kap. 4 § förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar. Begreppet ”förpackningsavfall” definieras istället i 1 kap. 5 § förordningen om producentansvar för förpackningar som ”förpackningar eller förpackningsmaterial som är avfall enligt 15 kap. 1 § miljöbalken”.

Begreppet förpackningar definieras i 1 kap. 4 § förordningen om producentansvar för förpackningar och är en vidare definition än den som anges i de föreslagna avfallsföreskrifterna.

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

Om det bedöms nödvändigt att definiera begreppet/begreppen även i avfallsföreskrifterna föreslår Kommunstyrelseförvaltning följande justering av avfallsföreskriften.

1. Att en ny punkt läggs till som definierar begreppet förpackning i enlighet med följande,

”Med förpackning avses sådan engångsartikel eller annan produkt som har framställts för att innehålla, skydda eller presentera en vara eller för att användas för att leverera eller på annat sätt hantera en vara och som uppfyller förutsättningarna i 1 kap. 4 § i förordningen om producentansvar för förpackningar.

2. Att nuvarande punkten 5 ges följande lydelse

”Med förpackningsavfall avses förpackningar eller förpackningsmaterial som är avfall enligt 15 kap. 1 § MB (1 kap. 5 § förordningen om producentansvar för förpackningar)”.

2 § punkten 6

- Kommunstyrelseförvaltningen noterar att ”förpackning i retursystem” inte definieras i 4 kap. 3 § i förordning om producentansvar för förpackningar som samhällsbyggnadsnämnden hänvisar till i avfallsföreskriften.

Begreppet retursystem definieras istället i 1 kap. 8 § i nämnda förordning som *”system för insamling av plastflaskor och metallburkar för dryck som innebär att en pant eller premie betalas ut i syfte att uppmuntra att förpackningarna lämnas till systemet när de har blivit avfall”*

Som framgår ovan definieras begreppet förpackning i 1 kap. 4 § förordningen om producentansvar för förpackningar. Genom den tidigare föreslagna justeringen definieras ”förpackning” genom en ny punkt vilket gör att detta begrepp inte behöver definieras på nytt.

Om det anses finnas ett behov av att bibehålla definitionen i 2 § punkten 6 föreslår Kommunstyrelseförvaltningen att följande justering görs, ändringarna kursiverade.

”Med förpackningar som omfattas av retursystem avses förpackningar som kan lämnas till system för insamling av plastflaskor och metallburkar för dryck och som innebär att en pant eller premie betalas ut”

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

2 § punkten 7

- Kommunstyrelseförvaltningen noterar att definitionen av returpapper som ges i avfallsföreskriften är mer begränsad än den definition som anges i 1 kap. 10 § i avfallsförordningen och som föreskriften hänvisar till.

Om det anses finnas ett behov av att definiera begreppet i avfallsföreskrifterna föreslår Kommunstyrelseförvaltningen följande justering av föreskriften, ändringarna kursiverade.

”Med returpapper avses detsamma som i 1 kap. 10 § avfallsförordningen, det vill säga kommunalt avfall som utgörs av tidningar eller tidningspapper. Detta inkluderar tidningar, tidskrifter, direktreklam, kataloger och liknande produkter av papper samt sådant papper som tidningarna trycks på”.

3 §

- Kommunstyrelseförvaltningen noterar att samhällsbyggnadsnämnden har angett att den verksamhetsansvariga nämnden har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § MB, för transport och hantering av avfall som omfattas av kommunens ansvar. Bestämmelsen i 15 kap. 20 § MB reglerar dock endast kommunens skyldighet att behandla avfall. Skyldigheten för kommunen att transportera bort avfall följer istället av 15 kap. 20 a § MB. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför följande justering av 3 § i avfallsföreskriften, ändringen kursiverad.

*” Den avfallsansvariga nämnden har, enligt 15 kap. 20–20 a §§ MB, verksamhetsansvar för transport och *behandling* av avfall som omfattas av kommunens ansvar.”*

4 §

Om kommunens ansvar vad gäller insamling av förpackningar ska framgå särskilt i föreskrifterna, utöver hänvisningen till 15 kap. 20-20 a § MB som anges i 3 § avfallsföreskriften, anser Kommunstyrelseförvaltningen att det bör övervägas om kommunens fullständiga ansvar för insamling av förpackningar bör preciseras.

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

I 6 kap. förordningen om producentansvar för förpackningar preciseras kommunerna ansvarar för insamling av förpackningsavfall

- a. från hushåll,
- b. från verksamheter vars avfallshantering är samlokaliserad med hushållens och som har valt kommunal insamling, och
- c. som uppkommer på sådana torg, parker och andra populära platser som avses i 6 kap. 8 § förordningen om producentansvar för förpackningar.

11 §

- Kommunstyrelseförvaltningen föreslår följande förändring av 11 § i avfallsföreskriften för att bättre täcka upp ansvaret enligt 3 kap. 4 § avfallsförordningen för den som har förpackningsavfall, ändringarna kursiverade.

”Fastighetsägare, nyttjanderättshavare, hushåll och andra som innehar avfall under kommunalt ansvar ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall”.

- Kommunstyrelseförvaltningen vill också uppmuntra samhällsbyggnadsnämnden till att fundera över om det finns anledning att införa fler bestämmelser till föreskriften som utöver bilaga 1 tydliggör vilka avfallsslag som ingår i innehavarens skyldighet att sortera (se 3 kap. avfallsförordningen däribland förpackningsavfall, bioavfall, returpapper och textilavfall samt Avfall Sveriges exempel på föreskrifter).

12 §

- Kommunstyrelseförvaltningen ställer sig frågande till hur innebörden av regleringen i 12 § skiljer sig från innebörden av regleringen i 11 § i avfallsföreskriften.

13 §

- Kommunstyrelseförvaltningen föreslår följande justering av 13 § i avfallsföreskrifterna, ändringarna kursiverade.

”Avfall som omfattas av kommunens ansvar ska lämnas till och transporteras bort av renhållaren om inte annat anges i dessa föreskrifter”,

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

14 §

- Kommunstyrelseförvaltningen föreslår följande justering av 14 § i avfallsföreskriften, ändringarna kursiverade.

Utsorterade *avfallsslag* lämnas i *avsedd behållare*, vid fastighetsgränsen, vid överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats, se bilaga 1. Anvisning av plats görs av renhållaren.

Rubriken "Emballering av... som omfattas av kommunalt ansvar, fyllnadsgrad och vikt

- Kommunstyrelseförvaltningen har uppmärksammat att ordet "avfall" av misstag har tagits bort från rubriken. Detta ord bör således läggas till igen.

43–44 §§

- Kommunstyrelseförvaltningen anser att innebörden av 43–44 §§ bör förtydligas då paragraferna i viss mån har liknande lydelse och upplevs motsägelsefulla. Bland annat hänvisar de till samma reglering i avfallsföreskrifterna samtidigt som det i 43 § står "om ej annat anges nedan".

Kommunstyrelseförvaltningen antar att avsikten med 44 § är att tillse att de verksamheter som väljer att anmäla till kommunen att de vill ha kommunal förpackningsinsamling, enligt 7 kap. 10 § i förordning om producentansvar för förpackningar, ska blir skyldiga att följa tillämpliga avfallsföreskrifter i 11-42 §. Samhällsbyggnadsnämnden bör utvärdera om samtliga föreskrifter är relevanta att hänvisa till vad gäller dessa verksamheter, samt även överväga vilka delar av bilaga 1 som är aktuell för verksamheterna att tillämpa.

Vidare bör samhällsbyggnadsnämnden överväga om det kan finnas anledning att föreskriva ett datum för när en anmälan enligt 7 kap. 10 § förordningen om producentansvar för förpackningar senast ska ha inkommit till kommunen.

Exempel anges nedan.

"43 § För avfall under kommunalt ansvar från verksamheter gäller föreskrifterna x-x §§, x § samt x § om inte annat anges i dessa föreskrifter. Verksamheter ska även hålla kommunalt avfall skilt från verksamhetens övriga avfall.

"44 § Föreskrifterna i x-x §§, x § samt x § gäller för verksamhet som har fastighetsnära insamling och har en avfallshantering som är samlokaliserad med hushållens och som har anmält att verksamheten vill ha kommunal insamling av

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

förpackningsavfall enligt 7 kap. 10 § förordningen om producentansvar för förpackningar”.

”45 § En verksamhet i en fastighet som har fastighetsnära insamling och som har en avfallshantering som är samlokaliserad med hushållens ska, enligt 7 kap. 10 § förordningen om producentansvar för förpackningar, anmäla till kommunen om den vill att kommunen ska samla in verksamhetens förpackningsavfall enligt 6 kap. förordning om producentansvar för förpackningar. Anmälan ska göras senast x veckor innan... för att kommunen ska samla in förpackningsavfallet”

47 §

- Kommunstyrelseförvaltningen anser att hänvisningarna till paragraferna bör ses över så att de blir korrekta under förutsättning att vissa paragrafer i föreskriften utgår/läggs till på grund av föreslagna ändringar.

52 §

- Kommunstyrelseförvaltningen anser att följande mening bör läggas till i 52 § i avfallsföreskrifterna, ändringen kursiverad.

”Avfall får endast tas omhand i egen regi enligt vad som anges i x-x §§ och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön”.

- Om inte ändringen läggs till kan missförstånd uppstå gällande att avfall alltid får tas om hand i egen regi så länge det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön, och att anmälan endast krävs i de fall olägenhet för människors hälsa och miljön uppkommer.

Övrigt

- Kommunstyrelseförvaltningen noterar att det eventuellt kan finnas behov av ytterligare reglering i föreskrifterna. Till exempel till följd av Naturvårdsverkets föreskrifter om möjlighet till undantag från krav på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall (NFS 2023:11).
- Bilaga 1

Bioavfall skulle kunna listas samlat i bilagan under huvudrubriken ”bioavfall” till exempel enligt följande,

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

- biologiskt nedbrytbart trädgårds- eller parkavfall,
 - biologiskt nedbrytbart trädgårds- eller parkavfall som innehåller parkslide eller invasiva främmande arter som finns upptagna på unionsförteckningen enligt förordningen (EU) nr 1143/2014,
 - Biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall (Matavfall) från hushåll, kontor, restauranger, grossister, matsalar, catering och detaljhandelslokaler samt biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från livsmedelsindustrin som är jämförbart med sådant avfall.
- Kommunstyrelseförvaltningen har uppmärksammat att både begreppet ”små avloppsanläggningar” och ”enskilda avloppsanläggningar” använts på olika ställen i avfallsföreskriften. Begreppet ”små avloppsanläggningar” används till exempel i 23, 28 samt 30 §§ i föreskriften.

Enligt Kommunstyrelseförvaltningens bedömning bör enbart ett av begreppen användas konsekvent genom hela föreskriften så att det inte uppkommer tveksamheter kring om begreppen har olika innebörd. Begreppet ”enskilda” anläggningar definieras i 2 § 19 punkten i föreskriften och synes därmed vara det begrepp som samhällsbyggnadsnämnden har för avsikt att använda.

- Begreppet fastighetsinnehavare bör generellt användas istället för ”fastighetsägare”. Skälet till detta är att begreppet ”fastighetsinnehavare” är ett vidare begrepp än ”fastighetsägare” och innefattar bland annat även tomträttshavare, se till exempel 1 § 13 punkten i avfallsföreskriften. Detta innebär att de ändringar som gått ut på att byta ut begreppet ”fastighetsinnehavare” mot ”fastighetsägare” bör ändras tillbaka.

Ylva Johansson
Kommunjurist

Handläggare: Eddie Sandin
Telefon:
E-post: eddie.sandin@vanersborg.se

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande över revidering av avfallsföreskrifter

Bakgrund

Samhällsbyggnadsnämnden har berett Miljö- och hälsoskyddsnämnden möjlighet att lämna in synpunkter på revidering av avfallsföreskrifter.

Sammanfattning av yttrande

Samhällsbyggnadsnämnden bör se över formuleringen i § 60 så att den samstämmer med gällande reglementen för samhällsbyggnads- respektive miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Efter att regeringen gjort ändringar i två förordningar med syfte att förtydliga vad som gäller kring eldning av trädgårdsavfall bör § 54 formuleras om.

I § 50 och § 57 föreslås att ordet "latrin" byts ut mot "avloppsfraktioner och filtermaterial" samt att anmälan ändras till ansökan. Detta speglar hur den faktiska hanteringen fungerar idag.

Det skulle kunna finnas fördelar att införa ytterligare möjligheter för fastighetsägare att anpassa tömningsintervall för slamavskiljare efter faktisk användning. Om fördelarna överväger nackdelarna med ökad administration för samtliga inblandade parter är dock högst osäkert och inget som föreslås i denna revidering.

Yttrande

Samhällsbyggnadsnämnden har valt att översända både dokumentet "Reviderad avfallsföreskrifter - utkast", som tolkas som ett färdigt förslag på hur avfallsföreskrifterna ska se ut, samt dokumentet "Avfallsföreskrifter revidering 2024 - markerade ändringar". Detta yttrande refererar till dokumentet "Reviderad avfallsföreskrifter - utkast" och inriktar sig endast på sådant som påverkar eller kan ha påverkan på Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet.

Angående § 60

Denna paragraf är ny och det är mycket positivt att det införs en möjlighet att förlänga tömningsintervallet. Detta är något som har efterfrågats av vissa fastighetsägare och som möjliggör att anpassa tömningsintervallet lite mer individuellt och behovsstyrt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Postadress
462 85 Vänerns borg

Besöksadress
Sundsgatan 29

Telefon
0521-72 12 72

E-post
miljo@vanersborg.se

Hemsida
www.vanersborg.se

Denna formulering har paragrafen i utsänd remiss:

Fastighetsägaren kan efter ansökan till den avfallsansvariga nämnden medges dispens från kravet på tömningsintervall för slamavskiljare och fosforfällor. Förlängt tömningsintervall för slamavskiljare och fosforfällor kan medges om det är uppenbart att tätare tömning inte behövs. Beslut om förlängt tömningsintervall kan tidsbegränsas. Förlängt tömningsintervall får medges med ett intervall om högst varannat år.

I förslaget är det tänkt att det endast är i uppenbara fall som förlängt tömningsintervall medges och att det är den avfallsansvariga nämnden som medger detta.

Enligt samhällsbyggnadsnämndens reglemente ska man svara för kommunens åligganden avseende vattenförsörjning och avloppshantering samt handlägga frågor om renhållningsabonnemang, inklusive frågor om ändring av abonnemang (t.ex. gemensam behållare eller förlängt hämtningsintervall), som inte kräver tillstånd eller dispens, och svara för debitering av renhållningsavgifter

Enligt Miljö och hälsoskyddsnämndens reglemente ska nämnden svara för prövning av ansökningar om tillåtelse, tillstånd, dispens eller undantag från vad som annars gäller i fråga om transport, återvinning eller bortskaffande av avfall och för den tillsyn som ankommer på kommunen vad gäller avfallshantering, producentansvar, nedskräpning och dumpning av avfall.

Miljö- och byggnadsförvaltningens tolkning av ovanstående är att om det är en dispens som ska ges, är det Miljö- och hälsoskyddsnämnden som skall ge den. Är det ett förlängt hämtningsintervall som medges kan detta medges av samhällsbyggnadsnämnden.

Miljö- och byggnadsförvaltningen anser att Samhällsbyggnadsförvaltningen har förmågan att medge förlängt tömningsintervall i de fall det är uppenbart att tätare tömning inte behövs, men ser att formuleringen i § 60 i avfallsföreskrifterna behöver ses över.

Angående § 54

Regeringen har beslutat om ett antal förändringar och förtydligande i avfallsförordningen(2020:614) som trädde i kraft 18 februari 2025 (SFS 2025:15) Syftet var att förtydliga vad som gäller för eldning av trädgårds- och parkavfall.

Enligt de nya bestämmelserna i avfallsförordningen får en fastighetsinnehavare elda trädgårds- och parkavfall om:

1. avfallet har producerats på fastigheten eller på närliggande fastigheter,
2. eldning är en lämplig hantering,
3. eldningen sker i mindre omfattning och på ett sätt som medför endast ringa eller helt tillfälliga störningar i närområdet, och
4. eldningen inte strider mot föreskrifter som kommunen har meddelat

Kommunerna har idag möjlighet att genom förordningen av miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) meddela föreskrifter om tillfälligt förbud mot eldning av löv, kvistar, och annat trädgårdsavfall inom planlagt område. Detta har Vänersborgs kommun gjort genom följande formulering i lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö (KF 2000-03-14, § 22)

§ 8 Eldning av löv, kvistar och annat trädgårdsavfall inom områden med detaljplan eller

områdesplan är förbjuden under tiden 1 maj – 30 september. Övrig tid av året får eldning inom sådana områden ske endast av torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering om det kan ske utan att olägenhet för människors hälsa uppstår. Eldning får aldrig ske i strid mot gällande brandföreskrifter.

Enligt de ändringar som nu görs av regeringen (SFS 2025:17) kommer möjligheten för kommunen att reglera eldning med stöd av förordningen av miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) att upphöra from 2025-12-30. Kommunen får istället meddela föreskrifter om förbud mot eller begränsning av eldning av trädgårds- och parkavfall med stöd avfallsförordningen 3 kap 1 e § för fall där:

1. eldning kan medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön, eller
2. annan hantering är mer lämplig.

Med anledning av ovan föreslås att § 54 får en annan formulering.

Denna formulering har paragrafen i utsänd remiss:

Torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas om det kan ske utan att olägenhet uppstår och det i övrigt inte strider mot andra föreskrifter eller beslut. Föreskrifter om förbud mot eldning utfärdade med stöd av förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas.

Följande formulering föreslås:

Med stöd av 3 kap 1 e § avfallsförordningen gäller följande förbud eller begränsningar av eldning av trädgårds och parkavfall:

Inom områden med detaljplan eller områdesbestämmelse är eldning förbjuden under tiden 1 maj – 30 september. Övrig tid av året får eldning inom sådana områden ske endast av torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering om det kan ske utan att olägenhet för människors hälsa uppstår. Eldning får aldrig ske i strid mot gällande brandföreskrifter.

Angående § 50

Texten i utskickat förslag är densamma som i nu gällande föreskrift. Ordet "Latrin" används normalt för att beskriva avfall från s.k. mulltoa, utedass el dyl.(ej vattentoalett). I viss utsträckning godkänns idag även eget omhändertagande exempelvis av slam från slamavskiljare och från filtermaterial från fosforfällor med stöd av denna paragraf. Därför föreslås en annan formulering enligt nedan.

Denna formulering har paragrafen i utsänd remiss:

Ansökan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning ska innehålla en detaljerad beskrivning av anläggningen och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.

Följande formulering föreslås:

Ansökan om omhändertagande av avloppsfraktioner och filtermaterial genom egen anläggning ska innehålla en detaljerad beskrivning av anläggningen och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.

Angående § 57

Utifrån samma motivering som för § 50 föreslås ändringen nedan med tillägget att anmälan också ändras till ansökan för att synkronisera med § 50 samt att tydliggöra att det krävs dispens/tillstånd.

Denna formulering har paragrafen i utsänd remiss:

Kompostering av latrin från fastigheten får efter anmälan till den tillsynsansvariga nämnden ske i särskild därför avsedd anläggning på fastigheten, så kallad förmultningsanläggning eller annat liknande omhändertagande för användning av näringsämnen på fastigheten.

Följande formulering föreslås:

Kompostering av avloppsfraktioner och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar får efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden ske i särskild därför avsedd anläggning på fastigheten, så kallad förmultningsanläggning eller annat liknande omhändertagande för användning av näringsämnen på fastigheten.

Potentiella framtida förändringar avseende § 41 och § 60

Det skulle gå att utveckla principen om ett mer individuellt och behovsstyrt tömningsintervall ytterligare. Nedan belyses att det finns olika möjligheter att göra förändringar. En eventuell framtida förändring görs lämpligen i samband med ny upphandling så att villkoren för entreprenören inte riskeras att ändras under upphandlad avtalsperiod.

I avfallsföreskrifterna regleras hur ofta tömning sker av slamavskiljare i enskilda avloppsanläggningar. Detta görs i § 41 :

- Tömning av slamavskiljare med anslutet WC ska ske en gång/år.
- Tömning av slamavskiljare utan anslutet WC ska ske var tredje år

Texten är densamma som i nu gällande avfallsföreskrift där slamtömningsintervallen är baserade på om fastighetsägaren har WC eller inte anslutet till slamavskiljaren. Detta tar egentligen inte hänsyn till hur mycket anläggningen faktiskt utnyttjas.

Det skulle gå att utveckla principen om ett mer individuellt och behovsstyrt tömningsintervall ytterligare genom att i § 41 bestämma att tömning skall ske varje år för samtliga slamavskiljare och att sedan i § 60 öppna för ett förlängt tömningsintervall om 5 år.

Potentiella för- och nackdelar listas i tabellen nedan:

Potentiella fördelar	Potentiella nackdelar
- Vissa fastighetsägare skulle potentiellt sett över tid kunna få lägre totala kostnader (om de har längre hämtningsintervall). - Kan leda till mindre lastbilstrafik om tömningsintervallen minskar totalt sett. - De slamavskiljare som idag har tömning vart 3:e år men är hårt belastade fungerar bättre över tid med tätare tömning.	- Ökad administrativ börda för samtliga parter (kommunen, fastighetsägare och upphandlad entreprenör). - Fastighetsägare skulle i högre utsträckning behöva ansöka (och betala en avgift) för att få beviljat ett längre hämtningsintervall, vilket skulle kunna uppfattas som krångligt. - Risk för att entreprenörer inte lägger anbud eller lägger högre anbud p.ga otydligheter i hur stort uppdraget är

	• Risk att tömning av slamavskiljare sker för sällan om fastighetsägare missar att anmäla exempelvis ägarbyte, eller flytt till fritidshus och att det därmed skadar anläggningen
--	---

En förutsättning för ovan är att det finns tydliga rutiner mellan upphandlad entreprenör och båda berörda förvaltningar samt att det finns verksamhetssystem som kan hantera detta på ett bra sätt. En fråga att ta ställning till är till exempel hur nära inpå planerad tömning kan fastighetsägare ansöka om ett förlängt tömningsintervall.

Andra vägar att gå berörande tömningsintervall, som vissa andra kommuner valt, är att ha olika intervall för fritidshus/permanenthus eller/och att låta Miljö- och hälsoskyddsnämnden bestämma tömningsintervall vid inrättande av nya anläggningar.

Utifrån den information som förvaltningen har idag går det dock inte tydligt att se att något annat alternativ skulle var bättre för våra kommuninvånare (både ekonomiskt och miljömässigt) än det förslag som Samhällsbyggnadsnämnden nu föreslagit.

Eddie Sandin
Förvaltningschef

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden

2025-01-21

B N § 3

BN.2024.86

Svar på remiss om revidering av avfallsföreskrifter

Beslut

Byggnadsnämnden har inget att erinra på föreslagna ändringar i föreskrifter om avfallshantering.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden har föreslagit revideringar i avfallsföreskrifterna och sänt dessa på remiss till flera nämnder. Orsaken till revideringen är förändrad lagstiftning och att kommunen kommer införa hemsortering. Mer sortering kommer alltså ske vid den egna fastigheten och detta kommer i sin tur innebära att sopsortering kommer kräva mer utrymme för den enskilda fastighetsägaren.

Detta påverkar byggnadsnämnden då hänsyn till detta behöver tas vid nybyggnation och vissa flerfamiljshus eller andra större byggnader i centrum kan komma att behöva bygga om eller till för att få plats med sin sophantering.

Påverkan för byggnadsnämndens verksamhet bedöms dock som väldigt liten och att fördelarna överväger nackdelarna.

Förvaltningen har gått igenom det material som samhällsbyggnadsnämnden skickat ut och har inget att erinra.

Beslutsunderlag

Föreskrifter om avfallshantering (med ändringar)

Reviderade föreskrifter om avfallshantering

Beslut från SBN

Tjänsteskrivelse, miljö- och byggnadsförvaltningen, 2024-12-30

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden

2025-03-17

Dnr: SBN 2024/319

Handläggare
Sanna Fransson
sanna.fransson@vanersborg.se
0521-72 24 04

Mottagare
Nicklas Andersson

Svar på medborgarförslag om att bygga badbrygga på Fredriksberg

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår förvaltningen att utreda möjligheten att anlägga en badbrygga på Fredriksberg.

Sammanfattning av ärendet

Tack för ditt medborgarförslag om att bygga en badbrygga. Vi uppskattar ditt engagemang för att förbättra vår kommun. Samhällsbyggnadsförvaltningen är positiv till att utveckla kommunens badplatser då tillgängligheten till vattnet är viktigt för att attrahera människor att vilja bo i Vänersborg.

I den nya friluftsstrategin finns en målsättning att ge så många Vänersborgare som möjligt tillgång till bad inom gångavstånd och i den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg -Vargön har kommunen pekat ut bland annat Fredriksberg som en plats att förbättra badmöjligheterna på. Förvaltningen föreslår därför att man utreder förutsättningarna för att anlägga en badbrygga på föreslaget område.

Gällande detaljplan anger användning W-vattenområde och att anlägga en brygga för friluftsbad inom området är förenligt med planen. Strandskyddet är upphävt för området.

Förvaltningen behöver vidare utreda:

- Vattenkvaliteten
- Bottensedimenten
- Eventuella lov och anmälningar
- Finansiering

Underlag

Medborgarförslag om att bygga badbrygga/badpir på Fredriksberg

Hans Larsson

Verksamhetschef, fastighet och service

Sändlista

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Handläggare av ärendet

Förslagsställare

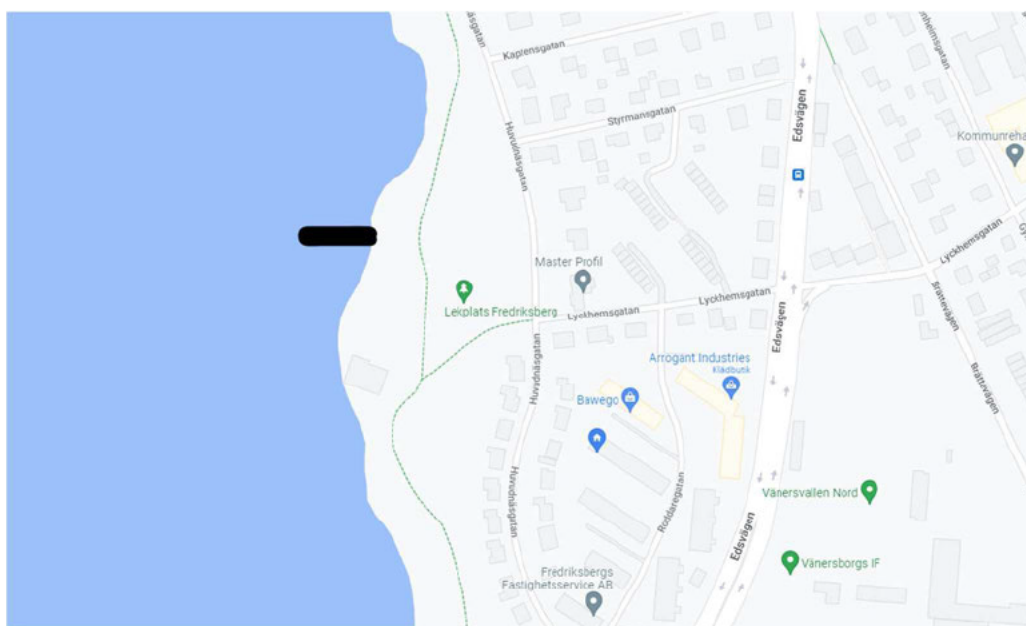
Ärende: Medborgarförslag gällande badbrygga/badpir på Fredriksberg

Området vid Fredriksberg (Huvudnäsgatan) ligger fint beläget utmed Vänerns vatten och utgöra ett lättillgängligt området för stadens invånare, gammal som ung. Området skulle kunna göras tydligt mer attraktivt och fler skulle ta del av området om närheten till vatten nyttjades fullt ut, för det är ju närheten till natur och vatten som många av invånarna uppskattar såväl nyinflyttade som rotade Vänersborgare.

Förslaget som nu läggs fram görs för att möjliggöra och skapa förutsättningar att få ta del av just detta. Förslaget är att en alt två badbryggor alt cementerade pirar med badsteg skulle vara en del i göra området mer attraktivt och skapa en naturlig plats för återhämtning för alla invånare, barnfamiljer som pensionärer och alla andra däremellan inte bara sommartid utan även också vintertid.

Idag löper Elisabeths Promenad genom området, Vänersborgs roddklubb har sin klubblokal belägen i området och en fin lekplats finns upprättad. Det saknas idag möjlighet till ett säkert bad/ dopp i fina Vänern. Redan idag bada/doppar sig många utmed kanten så väl sommar som vinter, då ifrån de områden där man kommer ner till de flata bergen samt vid Roddklubben (där inte klubben har gjort en inhägnad)

Att lägga i badbryggor alt cementerade pirar skulle skapa tillgänglighet och förutsättning för säkra bad i området för alla åldersgrupper.

2025-03-18

Dnr: SBN 2025/94

Handläggare
Rebecca Salbom
rebecca.salbom@vanersborg.se
0521-72 25 25

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Försäljning fastigheter

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår Kommunstyrelsen att utföra konsekvensbeskrivning för försäljning av fastigheten Hantverkaren 25, Parallellgatan 44-46.

Sammanfattning av ärendet

Hantverkaren 25 är en blandfastighet där det till viss del är tomställt och där resterande är uthyrt externt. Då fastigheten inte inrymmer någon kommunal verksamhet önskar Fastighet och Service sälja fastigheten.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Hantverkaren 25 är en blandfastighet som inrymmer garage, lokaler och bostadslägenheter där viss del är tomställd och där resterande delar hyrs ut till externa parter, antingen privatpersoner eller företag.

Fastigheten har tidigare lyfts som förslag till försäljning till Fastighets AB, Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-05-16 §79.

Fastighets AB tackade nej till köp och svarade *"Industrilokalen kan tas över av Fastighets AB däremot har bolaget inget system för att hantera bostadshyresgäster"*.

I och med detta önskar Fastighet och Service sälja fastigheten via mäklare på öppna marknaden i ett steg i att renodla fastighetsägandet.

Underlag

Riktlinjer för lokalförsörjning KS 2020/87 antagen 2020-03-25 § 56.

Hans Larsson

Verksamhetschef Fastighet och Service

Bilagor

- Beskrivning Hantverkaren 25

Sändlista

Kommunstyrelsen

Fastighetsförvaltare

Verksamhetschef Fastighet och Service

Hantverkaren 25

Fakta

Fastighet: Hantverkaren 25

Adress: Parallellgatan 44-48

Skyttegatan 1

Tomt: 2 544 kvm

Hyresgäster lokaler:

Actemium/Emil Lundgren

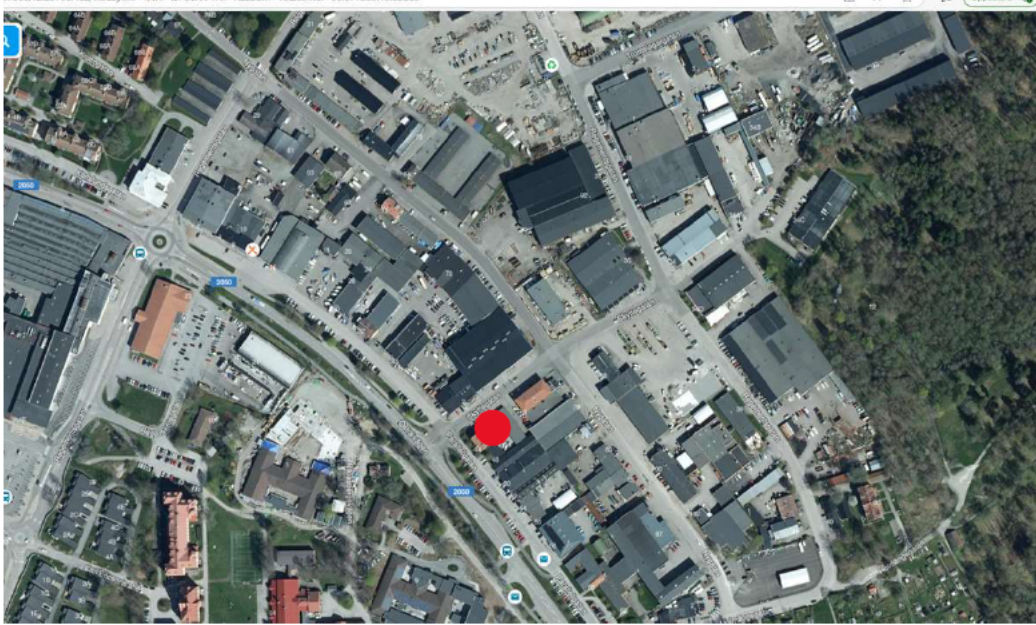
Kyltjänst

Brunbergs måleri

Hyresgäster garage och bostad:

Privatpersoner

2025-04-01

Dnr: SBN 2024/370

Handläggare
Håkan Ek
hakan.ek@vanersborg.se
0521-72 12 50

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på remiss av motion om att utreda möjligheterna att skapa centralt belägna boulebanor

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen att utreda möjligheten att skapa centralt belägna boulebanor enligt motionens intention.

Sammanfattning av ärendet

En motion kom in 2024-11-08 med önskemål att utreda möjligheterna att skapa centralt belägna boulebanor. Detta för att skapa ett tryggare och mer levande centrum i de olika centrala delarna av kommunen.

Vid ett eventuellt bifall bör dialog föras gällande utredning och eventuellt genomförande mellan samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen tackar för initiativ och engagemang hos motionslämnaren.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Svenska bouleförbundet skriver såhär om att anlägga boulebanor. Anläggandet av banan styrs mycket av vilket underlag som banan ska anläggas på, exempelvis gräs, gammal fotbollsplan, tennisbana, asfalt eller annat underlag. Boule (Pétanque) som sport och fritidssysselsättning ökar. Försök därför att vid anläggningstillfället nyttja så mycket mark som möjligt så att det går att spela flera matcher samtidigt. En tävlingsbana har måtten 4 x 15 meter, men finns det utrymme så bredda så mycket som möjligt.

- Befintligt grusunderlag, ex, parkering, fotbollsplan, gammal lekplats etc
- Kullersten eller torg
- Limning inomhus
- Gräsmatta

Underlag

Motion för att skapa tryggare centrum utred möjligheterna att skapa centralt belägna boulebanor

Beslut KF 2024-11-13 § 197 Motion om att skapa centralt belägna boulebanor

Svenska bouleförbundet (Hemsida)

Remiss av motion om att skapa centralt belägna boulebanor

Marina Karlsson

Verksamhetschef

Sändlista

Handläggare av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kultur- och Fritidsnämnden

Verksamhetschef kultur- och fritid

Verksamhetschef gatuenheten

Förslagsställaren

Kommunfullmäktige

§ 197

Motion om att skapa centralt belägna boulebanor

KS 2024/664

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Göran Svensson (MBP) har inkommit med motion om att utreda möjligheterna att skapa centralt belägna boulebanor i Vänersborg.

Beslutsunderlag

- Motion om att skapa centralt belägna boulebanor

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Motion till Vänersborgs kommunfullmäktige

För att skapa tryggare centrum utred möjligheterna att skapa centralt belägna boulebanor

Vi vet att många känner en otrygghet i de centrala delarna av vår kommun. Augusti 2024 upplevde vi "Lilla Paris Open 2024" som ägde rum i Plantaget. Tävlingen lockade 450 spelare från hela landet. Arrangemanget blev en folkfest med mycket folk i centrum som träffades och trivdes.

Vi vill skapa tryggare och levande centrum i våra kommundelar. Vi tror att boulebanor kan bli en naturlig träffpunkt i våra centralorter. Boule kan utövas av alla åldrar och förhoppningsvis kan denna aktivitet skapa en trygg, trevlig och ansvarstagande miljö i våra centralorter.

Med anledning av detta yrkar Medborgarpartiet

Att Vänersborgs kommun utreder möjligheterna till centralt placerade boulebanor

Vänersborg 2024-11-08

Göran Svensson
Medborgarpartiet

Handläggare

Johan Högmark

johan.hogmark@vanersborg.se

Remiss av motion om att skapa centralt belägna boulebanor

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar motion om att skapa centralt belägna boulebanor till samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden.

Sammanfattning

Göran Svensson (MBP) har inkommit med motion om att skapa centralt belägna boulebanor. Kommunfullmäktige har remitterat ärendet till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens ordförande ser i samråd med kommunstyrelsens presidium att ärendet behöver remitteras till samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen, antagen den 2 juni 2021 § 127 och reviderad 2024-10-09 § 163, punkten 2.10

Underlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2024-12-11, § 197
- Motion om att skapa centralt belägna boulebanor

Benny Augustsson

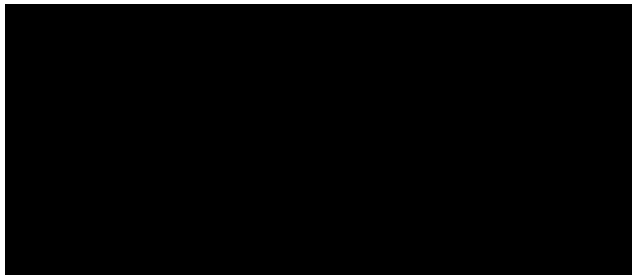
Kommunstyrelsens ordförande

Sändlista för beslut

Samhällsbyggnadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

2025-03-20

Dnr: SBN 2024/367

Handläggare
Håkan Ek
hakan.ek@vanersborg.se
0521-72 12 50

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på remiss av medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att bifalla medborgarförslaget under förutsättning att placering, utformning, omfattning och ansvar utreds och säkerställs samt att budget för investering, drift och underhåll tilldelas ansvarig nämnd för ändamålet utöver befintliga budgetramar.

Sammanfattning av ärendet

Under andra halvan av 2024 har det inkommit tre medborgarförslag där samtliga förslagsställare önskar någon form utav skatepark. En utav förslagsställarna önskar också att en sådan park utöver skateboardåkare också ska vara tillgänglig för de som vill åka kickbike. Det uttrycks finnas ett intresse hos många barn och unga utav denna typ av aktivitetsyta och lämpliga platser för uppförandet av en sådan park föreslås i medborgarförslagen. Kommunfullmäktige har beslutat om att överlämna ärendena till kommunstyrelsens som i sin tur valt att remittera samtliga medborgarförslag till kultur- och fritidsnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden. I samband med ett utav medborgarförslagen har också rådet för hälsa och social hållbarhet remitterats.

Intresset för skateboarding har sedan uppkomsten vuxit sig stort och idag är sporten globalt utbredd och har haft en stor inverkan på populärkulturen genom musik, mode och konst. Sett till inkomna medborgarförslag är det en yta för street skateboarding och vert skateboarding som efterfrågas, vilket är två olika stilar/åksätt. I grannkommunerna Trollhättan och Uddevalla finns det både inomhus- och utomhusparker samt etablerade skateboardföreningar, något som i dagsläget saknas i Vänersborg.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ser ett värde i att denna typ av ytor finns då det skapar förutsättningar för att bidra till en meningsfull fritid för kommunens invånare som präglas av fysisk aktivitet och social rekreation. Samtidigt kan förvaltningen i dagsläget inte uttala sig om hur stor efterfrågan faktiskt är eller var en sådan yta rent strategiskt skulle lämpa sig bäst.

Givet detta är samhällsbyggnadsförvaltningen positiva till medborgarförslagen och ser ett behov av frågan utreds vidare gällande omfattning, placering och finansiering. Förslagsvis uppdrar kommunstyrelsen kultur- och fritidsförvaltningen samt

samhällsbyggnadsförvaltningen att utreda frågan vidare där kultur- och fritidsförvaltningen står huvudansvariga.

Samhällsbyggnadsförvaltningen tackar för initiativ och engagemang hos invånaren.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen vill börja med att påtala att förvaltningen finner det positivt att våra invånare är intresserade av att förnya och utveckla det kultur- och fritidsutbud som finns i Vänersborgs kommun. Med det sagt kommer yttrandet att innehålla en beskrivning av skateboarding, förutsättningarna i Vänersborg och grannkommunerna samt förvaltningens förhållningssätt utifrån efterfrågan, strategisk placering och kostnadsperspektivet.

Skateboarding är ett fritidsintresse som har sitt ursprung i USA där man någonstans i slutet på 1940-talet/början av 1950-talet började sätta hjul på träplankor för att ta sig fram. Under 1970-talet exploderade intresset för skateboarding i takt med att materialet utvecklades och skateparker började byggas. Sedan dess har skateboarding växt sig stor och är idag en global sport med professionella tävlingar och sedan 2020 också en olympisk gren. Skateboarding har också haft en stor inverkan på populärkulturen, framför allt genom musik, mode och konst.

Sett till inkomna medborgarförslag är det en yta för street skateboarding och vert skateboarding som efterfrågas, vilket är två olika stilar/åksätt. Street skateboarding eller streetskate är den vanligaste åkstilen inom skateboarding och grundar sig i att utövaren utför olika tekniska trick genom att använda sig utav omgivningen på unika sätt. Ofta kan det handla om trottoarer, trappor, räcken och andra hinder som går att finna men det finns också speciella skateparker för streetskate. Vert skateboarding utförs istället på vertikala ramper, halfpipes och i bowls/pooler där utövarna åker upp och ner för branta väggar och där fokus ligger på luftburna tricks.

Tidigare fanns det en ramp i Vänersborg men denna plockades bort av kommunen under 2022 då den ansågs bristfällig och kunde utgöra en stor skaderisk. Därefter har det inte uppförts någon ny ramp och i dagsläget återfinns således ingen uppförd yta avsedd för vare sig streetåkning eller vertikalåkning. I grannkommunerna Trollhättan och Uddevalla finns det möjlighet för åkning genom både inomhus- och utomhusparker och där återfinns också etablerade skateboardföreningar. I Trollhättan har det under lång tid funnits möjlighet för personer som vill åka skateboard att utöva sitt fritidsintresse då inomhusparken invigdes 2007 och nuvarande utomhuspark vid Vårvik 2012. I Uddevalla invigdes Oljeberget skatepark under 2019 vilket så småningom ledde till att Uddevalla skateboardförening startades 2020. Föreningen har sedan dess öppnat en skatehall och är en utav de föreningar i Uddevalla som vuxit absolut mest sett till medlemmar de senaste åren.

I medborgarförslagen beskrivs att det finns ett uppdämt behov av denna typ av aktivitetsyta i Vänersborg vilket är något som samhällsbyggnadsförvaltningen i dagsläget inte har någon kunskap om. Dock ser förvaltningen ett värde i att denna typ av ytor finns då det skapar förutsättningar för att bidra till en meningsfull fritid för

kommunens invånare som präglas av fysisk aktivitet och social rekreation. Även om en sådan satsning givetvis hade varit enklare att genomföra i samverkan med föreningslivet kan det också konstateras att kommunala satsningar kan ge upphov till ett ökat intresse och på så vis också nybildande av föreningar.

Förslagsställarna ger också förslag på lämpliga platser för uppförandet av denna typ av aktivitetsyta men vad som kan tänkas vara en lämplig plats har förvaltningen i dagsläget svårt att avgöra. Detta då det är en komplex fråga där flertalet faktorer spelar in. Det finns bland annat detaljplaner, framtidsvisioner kring bostadsbyggande samt infrastruktur i samband med spontanaktivitetsytor och andra idrottsytor eller mötesplatser som kan behöva vägas in. Det finns också ett kostnadsperspektiv som skulle behöva beaktas då kostnaden kan skilja avsevärt beroende på hur storskalig park man skulle kunna tänka sig att anlägga och vilket typ av material som i så fall skulle användas. Detta ser förvaltningen också vara tätt sammankopplat med både intresse och möjlig plats.

Sammanfattningsvis kan sägas att samhällsbyggnadsförvaltningen är positiva till medborgarförslagen om att uppföra en aktivitetspark som bland annat kan nyttjas för att åka skateboard och kickbike med hänvisning till att detta bidrar till en meningsfull fritid för kommunens invånare. Eftersom föreslagen aktivitetsyta i dagsläget saknas i kommunen ser förvaltningen också ett värde i att förslaget bidrar till ett utökat utbud av fritidsaktiviteter och på så vis genererar en attraktivare kommun. Samtidigt råder det en viss ovisshet kring hur stort intresset faktiskt är och var en sådan park skulle kunna placeras i förhållande till andra faktorer. Med anledning av detta anser samhällsbyggnadsförvaltningen att kommunen bör utreda detta vidare. Förslagsvis uppdrar kommunstyrelsen kultur- och fritidsförvaltningen samt samhällsbyggnadsförvaltningen att utreda frågan vidare där kultur- och fritidsförvaltningen står huvudansvariga

Beredning

Ärendet har beretts internt inom samhällsbyggnadsförvaltningen samt i samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen

Underlag

Yttrande i samband med medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben, KFN 2025-03-13

Delegeringsbeslut om remiss av medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben, KS 2024-12-16

Beslut om medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben, KF 2024-12-11 § 200

Medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben, 2024-11-13

Marina Karlsson
Verksamhetschef

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kultur- och Fritidsnämnden
Verksamhetschef kultur- och fritid
Verksamhetschef gatuenheten
Förslagsställaren
Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen

Lämna medborgarförslag

✓ 1. Lämna medborgarförslag till fullmäktige

Ange hur du vill lämna in ditt medborgarförslag

Jag vill skriva mitt medborgarförslag i E-tjänsten

Här skriver du ditt medborgarförslag

Vänerns borg behöver en skatepark på lämplig plats, förslagsvis i närheten av skräcklan eller roddklubben.

Önskar du att hålla en kortare presentation av ditt medborgarförslag på kommunfullmäktiges sammanträde?

Nej

✓ 2. Ange dina kontaktuppgifter

Ange dina kontaktuppgifter**Personnummer**

[REDACTED]

För- och efternamn

PETRA E M PREGNER MÅNESKIÖLD

Adress

[REDACTED]

Postnummer och ort

[REDACTED]

Telefon

-

E-postadress

-

Mobiltelefon

[REDACTED]

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.

Namn: PETRA E M PREGNER MÅNESKIÖLD

[REDACTED]

Datum: 2024-11-13 11:37

[REDACTED]

§ 200

**Medborgarförslag om att anlägga en skatepark i
närheten av Skräcklan eller roddklubben**

KS 2024/668

Beslut

Kommunfullmäktige överlämnar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras inom ett år och redovisas på kommunfullmäktiges meddelandelista. Ärendet är därmed avslutat för kommunfullmäktiges del.

Sammanfattning av ärendet

Petra Pregner Måneskiöld har inkommit med medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben - MASKAD

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Förslagsställaren

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Handläggare

Johan Högmark

johan.hogmark@vanersborg.se

Remiss av medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben till kultur- och fritidsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning

Petra Pregner Måneskiöld har inkommit med medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben. Kommunfullmäktige har överlämnat ärendet till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens ordförande ser i samråd med kommunstyrelsens presidium att ärendet behöver remitteras till kultur- och fritidsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen, antagen den 2 juni 2021 § 127 och reviderad 2024-10-09 § 163, punkten 2.10

Underlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2024-12-11, § 200
- Medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben

Benny Augustsson

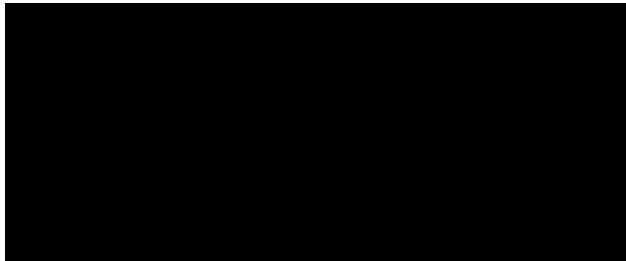
Kommunstyrelsens ordförande

Sändlista för beslut

Kultur- och fritidsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden.

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

2025-03-31

Dnr: SBN 2024/366

Handläggare
Håkan Ek
hakan.ek@vanersborg.se
0521-72 12 50

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på remiss av medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänersborg

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att bifalla medborgarförslaget under förutsättning att placering, utformning, omfattning och ansvar utreds och säkerställs samt att budget för investering, drift och underhåll tilldelas ansvarig nämnd för ändamålet utöver befintliga budgetramar.

Sammanfattning av ärendet

Under andra halvan av 2024 har det inkommit tre medborgarförslag där samtliga förslagsställare önskar någon form utav skatepark. En utav förslagsställarna önskar också att en sådan park utöver skateboardåkare också ska vara tillgänglig för de som vill åka kickbike. Det uttrycks finnas ett intresse hos många barn och unga utav denna typ av aktivitetsyta och lämpliga platser för uppförandet av en sådan park föreslås i medborgarförslagen. Kommunfullmäktige har beslutat om att överlämna ärendena till kommunstyrelsens som i sin tur valt att remittera samtliga medborgarförslag till kultur- och fritidsnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden. I samband med ett utav medborgarförslagen har också rådet för hälsa och social hållbarhet remitterats.

Intresset för skateboarding har sedan uppkomsten vuxit sig stort och idag är sporten globalt utbredd och har haft en stor inverkan på populärkulturen genom musik, mode och konst. Sett till inkomna medborgarförslag är det en yta för street skateboarding och vert skateboarding som efterfrågas, vilket är två olika stilar/åksätt. I grannkommunerna Trollhättan och Uddevalla finns det både inomhus- och utomhusparker samt etablerade skateboardföreningar, något som i dagsläget saknas i Vänersborg.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ser ett värde i att denna typ av ytor finns då det skapar förutsättningar för att bidra till en meningsfull fritid för kommunens invånare som präglas av fysisk aktivitet och social rekreation. Samtidigt kan förvaltningen i dagsläget inte uttala sig om hur stor efterfrågan faktiskt är eller var en sådan yta rent strategiskt skulle lämpa sig bäst.

Givet detta är samhällsbyggnadsförvaltningen positiva till medborgarförslagen och ser ett behov av denna fråga utreds vidare kring omfattning, placering och finansiering. Förslagsvis uppdrar kommunstyrelsen kultur- och fritidsförvaltningen samt

samhällsbyggnadsförvaltningen att utreda frågan vidare där kultur- och fritidsförvaltningen står huvudansvariga.

Samhällsbyggnadsförvaltningen tackar för initiativ och engagemang hos invånaren.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen vill börja med att påtala att förvaltningen finner det positivt att våra invånare är intresserade av att förnya och utveckla det kultur- och fritidsutbud som finns i Vänersborgs kommun. Med det sagt kommer yttrandet att innehålla en beskrivning av skateboarding, förutsättningarna i Vänersborg och grannkommunerna samt förvaltningens förhållningssätt utifrån efterfrågan, strategisk placering och kostnadsperspektivet.

Skateboarding är ett fritidsintresse som har sitt ursprung i USA där man någonstans i slutet på 1940-talet/början av 1950-talet började sätta hjul på träplankor för att ta sig fram. Under 1970-talet exploderade intresset för skateboarding i takt med att materialet utvecklades och skateparker började byggas. Sedan dess har skateboarding växt sig stor och är idag en global sport med professionella tävlingar och sedan 2020 också en olympisk gren. Skateboarding har också haft en stor inverkan på populärkulturen, framför allt genom musik, mode och konst.

Sett till inkomna medborgarförslag är det en yta för street skateboarding och vert skateboarding som efterfrågas, vilket är två olika stilar/åksätt. Street skateboarding eller streetskate är den vanligaste åkstilen inom skateboarding och grundar sig i att utövaren utför olika tekniska trick genom att använda sig utav omgivningen på unika sätt. Ofta kan det handla om trottoarer, trappor, räcken och andra hinder som går att finna men det finns också speciella skateparker för streetskate. Vert skateboarding utförs istället på vertikala ramper, halfpipes och i bowls/pooler där utövarna åker upp och ner för branta väggar och där fokus ligger på luftburna tricks.

Tidigare fanns det en ramp i Vänersborg men denna plockades bort av kommunen under 2022 då den ansågs bristfällig och kunde utgöra en stor skaderisk. Därefter har det inte uppförts någon ny ramp och i dagsläget återfinns således ingen uppförd yta avsedd för vare sig streetåkning eller vertikalåkning. I grannkommunerna Trollhättan och Uddevalla finns det möjlighet för åkning genom både inomhus- och utomhusparker och där återfinns också etablerade skateboardföreningar. I Trollhättan har det under lång tid funnits möjlighet för personer som vill åka skateboard att utöva sitt fritidsintresse då inomhusparken invigdes 2007 och nuvarande utomhuspark vid Vårvik 2012. I Uddevalla invigdes Oljeberget skatepark under 2019 vilket så småningom ledde till att Uddevalla skateboardförening startades 2020. Föreningen har sedan dess öppnat en skatehall och är en utav de föreningar i Uddevalla som vuxit absolut mest sett till medlemmar de senaste åren.

I medborgarförslagen beskrivs att det finns ett uppdämt behov av denna typ av aktivitetsyta i Vänersborg vilket är något som samhällsbyggnadsförvaltningen i dagsläget inte har någon kunskap om. Dock ser förvaltningen ett värde i att denna typ av ytor finns då det skapar förutsättningar för att bidra till en meningsfull fritid för

kommunens invånare som präglas av fysisk aktivitet och social rekreation. Även om en sådan satsning givetvis hade varit enklare att genomföra i samverkan med föreningslivet kan det också konstateras att kommunala satsningar kan ge upphov till ett ökat intresse och på så vis också nybildande av föreningar.

Förslagsställarna ger också förslag på lämpliga platser för uppförandet av denna typ av aktivitetsyta men vad som kan tänkas vara en lämplig plats har förvaltningen i dagsläget svårt att avgöra. Detta då det är en komplex fråga där flertalet faktorer spelar in. Det finns bland annat detaljplaner, framtidsvisioner kring bostadsbyggande samt infrastruktur i samband med spontanaktivitetsytor och andra idrottsytor eller mötesplatser som kan behöva vägas in. Det finns också ett kostnadsperspektiv som skulle behöva beaktas då kostnaden kan skilja avsevärt beroende på hur storskalig park man skulle kunna tänka sig att anlägga och vilket typ av material som i så fall skulle användas. Detta ser förvaltningen också vara tätt sammankopplat med både intresse och möjlig plats.

Sammanfattningsvis kan sägas att samhällsbyggnadsförvaltningen är positiva till medborgarförslagen om att uppföra en aktivitetspark som bland annat kan nyttjas för att åka skateboard och kickbike med hänvisning till att detta bidrar till en meningsfull fritid för kommunens invånare. Eftersom föreslagen aktivitetsyta i dagsläget saknas i kommunen ser förvaltningen också ett värde i att förslaget bidrar till ett utökat utbud av fritidsaktiviteter och på så vis genererar en attraktivare kommun. Samtidigt råder det en viss ovisshet kring hur stort intresset faktiskt är och var en sådan park skulle kunna placeras i förhållande till andra faktorer. Med anledning av detta anser samhällsbyggnadsförvaltningen att kommunen bör utreda detta vidare. Förslagsvis uppdrar kommunstyrelsen kultur- och fritidsförvaltningen samt samhällsbyggnadsförvaltningen att utreda frågan vidare där kultur- och fritidsförvaltningen står huvudansvariga

Beredning

Ärendet har beretts internt inom samhällsbyggnadsförvaltningen samt i samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen

Underlag

Yttrande i samband med medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänersborg, KFN 2025-03-13

Delegeringsbeslut om remiss av medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänersborg, KS 2024-12-16

Beslut om medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänersborg, KF 2024-11-13 § 190

Medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänersborg, 2024-10-31

Marina Karlsson
Verksamhetschef

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kultur- och Fritidsnämnden
Verksamhetschef kultur- och fritid
Verksamhetschef gatuenheten
Förslagsställaren
Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen

Lämna medborgarförslag

✓ 1. Lämna medborgarförslag till fullmäktige

Ange hur du vill lämna in ditt medborgarförslag

Jag vill skriva mitt medborgarförslag i E-tjänsten

Här skriver du ditt medborgarförslag

Hej

Det finns många barn och ungdomar som önskar få en skatepark att vara på.

Vi ser att det finns många platser i Vänersborg som det skulle vara perfekt att bygga en skatepark på exempel på en plats är gräsplätten vid Marierovägen där det för många år sedan låg en skola.

Trollhättan har en fantastiskt fin skatepark, vi kanske kunde ta efter dem😊

Jag skriver tillsammans med min 9åriga son han skulle bli överlycklig om detta blev verklighet och många med han.

Varma hälsningar Connie o Harry

Önskar du att hålla en kortare presentation av ditt medborgarförslag på kommunfullmäktiges sammanträde?

Nej

✓ 2. Ange dina kontaktuppgifter

Ange dina kontaktuppgifter**Personnummer****För- och efternamn**

CONNIE INGEBRETSEN LARSSON

Adress**Postnummer och ort****Telefon****E-postadress****Mobiltelefon****Notifieringar**

E-post

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.

Namn: CONNIE INGEBRETSEN LARSSON

Person ID:

Datum: 2024-10-31 10:38

Signerad checksumma:

§ 190

Medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänersborg

KS 2024/653

Beslut

Kommunfullmäktige överlämnar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras inom ett år och redovisas på kommunfullmäktiges meddelandelista. Ärendet är därmed avslutat för kommunfullmäktiges del.

Sammanfattning av ärendet

Connie och Harry Larsson har inkommit med medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänersborg.

Beslutsunderlag

- Medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänersborg - MASKAD

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Handläggare

Johan Högmark

johan.hogmark@vanersborg.se

Remiss av medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänerns borg

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänerns borg till kultur-och fritidsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning

Connie och Harry Larsson har inkommit med medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänerns borg. Kommunfullmäktige har överlämnat ärendet till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens ordförande ser i samråd med kommunstyrelsens presidium att ärendet behöver remitteras till kultur-och fritidsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen, antagen den 2 juni 2021 § 127 och reviderad 2024-10-09 § 163, punkten 2.10

Underlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2024-11-13, § 190
- Medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänerns borg

Benny Augustsson

Kommunstyrelsens ordförande

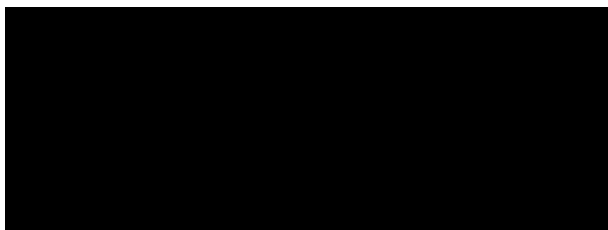
Sändlista för beslut

Kultur-och fritidsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

2025-03-19

Dnr: SBN 2024/263

Handläggare
Håkan Ek
hakan.ek@vanersborg.se
0521-72 12 50

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på remiss av medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänersborg

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att bifalla medborgarförslaget under förutsättning att placering, utformning, omfattning och ansvar utreds och säkerställs samt att budget för investering, drift och underhåll tilldelas ansvarig nämnd för ändamålet utöver befintliga budgetramar.

Sammanfattning av ärendet

Under andra halvan av 2024 har det inkommit tre medborgarförslag där samtliga förslagsställare önskar någon form utav skatepark. En utav förslagsställarna önskar också att en sådan park, utöver skateboardåkare, också ska vara tillgänglig för de som vill åka kickbike. Det uttrycks finnas ett intresse hos många barn och unga utav denna typ av aktivitetsyta och lämpliga platser för uppförandet av en sådan park föreslås i medborgarförslagen. Kommunfullmäktige har beslutat om att överlämna ärendena till kommunstyrelsens som i sin tur valt att remittera samtliga medborgarförslag till kultur- och fritidsnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden. I samband med ett utav medborgarförslagen har också rådet för hälsa och social hållbarhet remitterats.

Intresset för skateboarding har sedan uppkomsten vuxit sig stort och idag är sporten globalt utbredd och har haft en stor inverkan på populärkulturen genom musik, mode och konst. Sett till inkomna medborgarförslag är det en yta för street skateboarding och vert skateboarding som efterfrågas, vilket är två olika stilar/åksätt. I grannkommunerna Trollhättan och Uddevalla finns det både inomhus- och utomhusparker samt etablerade skateboardföreningar, något som i dagsläget saknas i Vänersborg.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ser ett värde i att denna typ av ytor finns då det skapar förutsättningar för att bidra till en meningsfull fritid för kommunens invånare som präglas av fysisk aktivitet och social rekreation. Samtidigt kan förvaltningen i dagsläget inte uttala sig om hur stor efterfrågan faktiskt är eller var en sådan yta rent strategiskt skulle lämpa sig bäst.

Givet detta är samhällsbyggnadsförvaltningen positiva till medborgarförslagen och ser ett behov att denna fråga utreds vidare angående omfattning, placering och finansiering. Förslagsvis uppdrar kommunstyrelsen kultur- och fritidsförvaltningen samt

samhällsbyggnadsförvaltningen att utreda frågan vidare där kultur- och fritidsförvaltningen står huvudansvariga.

Samhällsbyggnadsförvaltningen tackar för initiativ och engagemang hos invånaren.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen vill börja med att påtala att förvaltningen finner det positivt att våra invånare är intresserade av att förnya och utveckla det kultur- och fritidsutbud som finns i Vänersborgs kommun. Med det sagt kommer yttrandet att innehålla en beskrivning av skateboarding, förutsättningarna i Vänersborg och grannkommunerna samt förvaltningens förhållningssätt utifrån efterfrågan, strategisk placering och kostnadsperspektivet.

Skateboarding är ett fritidsintresse som har sitt ursprung i USA där man någonstans i slutet på 1940-talet/början av 1950-talet började sätta hjul på träplankor för att ta sig fram. Under 1970-talet exploderade intresset för skateboarding i takt med att materialet utvecklades och skateparker började byggas. Sedan dess har skateboarding växt sig stor och är idag en global sport med professionella tävlingar och sedan 2020 också en olympisk gren. Skateboarding har också haft en stor inverkan på populärkulturen, framför allt genom musik, mode och konst.

Sett till inkomna medborgarförslag är det en yta för street skateboarding och vert skateboarding som efterfrågas, vilket är två olika stilar/åksätt. Street skateboarding eller streetskate är den vanligaste åkstilen inom skateboarding och grundar sig i att utövaren utför olika tekniska trick genom att använda sig utav omgivningen på unika sätt. Ofta kan det handla om trottoarer, trappor, räcken och andra hinder som går att finna men det finns också speciella skateparker för streetskate. Vert skateboarding utförs istället på vertikala ramper, halfpipes och i bowls/pooler där utövarna åker upp och ner för branta väggar och där fokus ligger på luftburna tricks.

Tidigare fanns det en ramp i Vänersborg men denna plockades bort av kommunen under 2022 då den ansågs bristfällig och kunde utgöra en stor skaderisk. Därefter har det inte uppförts någon ny ramp och i dagsläget återfinns således ingen uppförd yta avsedd för vare sig streetåkning eller vertikalåkning. I grannkommunerna Trollhättan och Uddevalla finns det möjlighet för åkning genom både inomhus- och utomhusparker och där återfinns också etablerade skateboardföreningar. I Trollhättan har det under lång tid funnits möjlighet för personer som vill åka skateboard att utöva sitt fritidsintresse då inomhusparken invigdes 2007 och nuvarande utomhuspark vid Vårvik 2012. I Uddevalla invigdes Oljeberget skatepark under 2019 vilket så småningom ledde till att Uddevalla skateboardförening startades 2020. Föreningen har sedan dess öppnat en skatehall och är en utav de föreningar i Uddevalla som vuxit absolut mest sett till medlemmar de senaste åren.

I medborgarförslagen beskrivs att det finns ett uppdämt behov av denna typ av aktivitetsyta i Vänersborg vilket är något som samhällsbyggnadsförvaltningen i dagsläget inte har någon kunskap om. Dock ser förvaltningen ett värde i att denna typ av ytor finns då det skapar förutsättningar för att bidra till en meningsfull fritid för

kommunens invånare som präglas av fysisk aktivitet och social rekreation. Även om en sådan satsning givetvis hade varit enklare att genomföra i samverkan med föreningslivet kan det också konstateras att kommunala satsningar kan ge upphov till ett ökat intresse och på så vis också nybildande av föreningar.

Förslagsställarna ger också förslag på lämpliga platser för uppförandet av denna typ av aktivitetsyta men vad som kan tänkas vara en lämplig plats har förvaltningen i dagsläget svårt att avgöra. Detta då det är en komplex fråga där flertalet faktorer spelar in. Det finns bland annat detaljplaner, framtidsvisioner kring bostadsbyggande samt infrastruktur i samband med spontanaktivitetsytor och andra idrottsytor eller mötesplatser som kan behöva vägas in. Det finns också ett kostnadsperspektiv som skulle behöva beaktas då kostnaden kan skilja avsevärt beroende på hur storskalig park man skulle kunna tänka sig att anlägga och vilket typ av material som i så fall skulle användas. Detta ser förvaltningen också vara tätt sammankopplat med både intresse och möjlig plats.

Sammanfattningsvis kan sägas att samhällsbyggnadsförvaltningen är positiva till medborgarförslagen om att uppföra en aktivitetspark som bland annat kan nyttjas för att åka skateboard och kickbike med hänvisning till att detta bidrar till en meningsfull fritid för kommunens invånare. Eftersom föreslagen aktivitetsyta i dagsläget saknas i kommunen ser förvaltningen också ett värde i att förslaget bidrar till ett utökat utbud av fritidsaktiviteter och på så vis genererar en attraktivare kommun. Samtidigt råder det en viss ovisshet kring hur stort intresset faktiskt är och var en sådan park skulle kunna placeras i förhållande till andra faktorer. Med anledning av detta anser samhällsbyggnadsförvaltningen att kommunen bör utreda detta vidare. Förslagsvis uppdrar kommunstyrelsen kultur- och fritidsförvaltningen samt samhällsbyggnadsförvaltningen att utreda frågan vidare där kultur- och fritidsförvaltningen står huvudansvariga

Beredning

Ärendet har beretts internt inom samhällsbyggnadsförvaltningen samt i samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen.

Underlag

Yttrande i samband med medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänersborg, KFN 2025-03-13

Delegeringsbeslut om remiss av medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänersborg, KS 2024-10-01

Beslut om medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänersborg, KF 2024-09-11 § 127

Medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänersborg, 2024-08-26

Marina Karlsson

Verksamhetschef

Sändlista

Handläggare av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kultur- och Fritidsnämnden

Verksamhetschef kultur- och fritid

Verksamhetschef gatuenheten

Förslagsställaren

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Lämna medborgarförslag

✓ 1. Lämna medborgarförslag till fullmäktige

Ange hur du vill lämna in ditt medborgarförslag

Jag vill skriva mitt medborgarförslag i E-tjänsten

Här skriver du ditt medborgarförslag

Jag önskar att det anläggs en kombinerad park för kickbike och skateboard likt den som finns i Trollhättan vid området Vårby. Att den byggs på liknande sätt med pooldel samt streetdel. I Trollhättan är det endast skateboard som är tillåtet i den stora parken vilket exkluderar en hel del barn och ungdomar som hellre åker kickbike då detta är lättare att komma igång med än skateboard. Förslagsvis kan parken anläggas nära utegymmet och pulkabacken nedanför skräcklan.

Önskar du att hålla en kortare presentation av ditt medborgarförslag på kommunfullmäktiges sammanträde?

Ja

✓ 2. Ange dina kontaktuppgifter

Ange dina kontaktuppgifter

Personnummer

För- och efternamn

MATTIAS TAGE ALLAN BOSTRÖM

Adress

Postnummer och ort

Telefon

E-postadress

Mobiltelefon

Notifieringar

E-post

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.

Namn: MATTIAS TAGE ALLAN BOSTRÖM

Person ID:

Datum: 2024-08-26 09:28

Signerad checksumma:

2024-10-01

Dnr: KS 2024/540

Handläggare

Johan Högmark

johan.hogmark@vanersborg.se

Remiss av medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänerns borg

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänerns borg till samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och rådet för hälsa och social hållbarhet.

Sammanfattning

Medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänerns borg inkom till kommunstyrelseförvaltningen 2024-08-26. Kommunfullmäktige beslutade 2024-09-11 att överlämna ärendet till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens ordförande ser i samråd med kommunstyrelsens presidium att ärendet behöver remitteras till samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och rådet för hälsa och social hållbarhet.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen antagen den 2 juni 2021 § 127, punkten 2.10 - Remiss av ärenden som ska beslutas i kommunstyrelsen eller som ska beredas för beslut i kommunfullmäktige samt beslut att överlåta inkommen remiss till annan nämnd för yttrande direkt till remissinstansen

Underlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2024-09-11, § 127
- Medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänerns borg

Benny Augustsson

Kommunstyrelsens ordförande

Sändlista för beslut

Samhällsbyggnadsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Rådet för hälsa och social hållbarhet.

Postadress:
Vänerns kommun
462 85 Vänerns borg

Besöksadress:
Sundsgatan 29
Vänerns borg

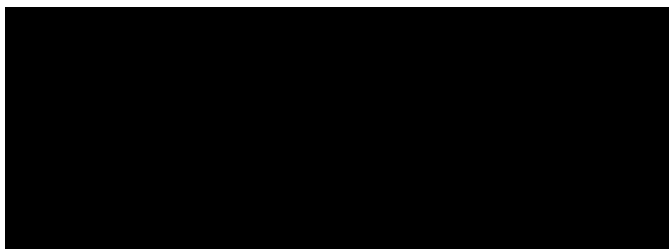
Telefon:
0521-72 10 00

Webbplats:
www.vanersborg.se

E-post:
kommun@vanersborg.se

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

§ 127

Medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänersborg

KS 2024/540

Beslut

Kommunfullmäktige överlämnar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras inom ett år och redovisas på kommunfullmäktiges meddelandelista. Ärendet är därmed avslutat för kommunfullmäktiges del.

Sammanfattning av ärendet

Mattias Boström har inkommit med ett medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänersborg.

Beslutsunderlag

- Medborgarförslag, inkommet 2024-08-26

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Förslagsställaren
Kommunstyrelsen

Handläggare
Eric Bönström
eric.bonstrom@vanersborg.se
0521-72 25 55

Sändlista är en
sammanställning över vilka
organ, funktioner, personer
eller liknande som ska få
beslutet när ärendet är
färdigbehandlat
Mottagare
Kommunfullmäktige

Dnr: SBN 2025/117

Förfrågan om utökning av investeringsbudget för verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar om 3 mnkr i utökning av investeringsbudget år 2025 för verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen mottog 2025-03-25 en skrivelse från Direktionen Kunskapsförbundet Väst med en förfrågan om verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet. Kostnaden beräknas till tre miljoner kronor, men är en schablonberäkning som ska ses som ett riktmärke. Den uppskattade kostnaden för ombyggnationen har tagits fram av Fastighet och service i Vänersborgs kommun.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen mottog den 25 mars 2025 en skrivelse från Direktionen Kunskapsförbundet Väst med en förfrågan om verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet. Direktionen beslutade den 21 maj 2024, § 37, att bilda ett estetiskt centrum på Birger Sjöbergsgymnasiet från och med höstterminen 2025.

Anledningen till beslutet var att söktrycket till programmet har varit svagt. Programmet har varit uppdelat på två skolor, Birger Sjöbergsgymnasiet och Magnus Åbergsgymnasiet. Under två års tid har inriktningen musik på Magnus Åbergsgymnasiet inte kunnat starta på grund av för få sökande. Genom att samla allt på samma plats tror man att attraktiviteten ökar samtidigt som det blir mer effektivt.

Efter direktionens beslut har en tjänstemannautredning genomförts angående var på skolan det skulle vara lämpligt att iordningställa lokaler för ett estetiskt centrum. På Birger Sjöbergsgymnasiet finns befintliga lokaler specialanpassade för inriktningen bild. Kostnaden för att bygga upp nya bildsalar är hög och därför föreslås att det estetiska centrumet placeras intill bildsalarna. Detta kräver dock en ombyggnation.

Kostnaden beräknas till tre miljoner kronor, men är en schablonberäkning som ska ses som ett riktmärke. Den uppskattade kostnaden för ombyggnationen har tagits fram av Fastighet och service i Vänersborgs kommun. Kunskapsförbundet Väst är hyresgäster och ej ägare till fastigheten. Kunskapsförbundet Väst önskar att Vänersborgs kommun står för investeringen och att investeringskostnaden för verksamhetsanpassningen läggs som ett hyrestillägg för förbundet. Hyresökningen per år blir 240tkr.

Direktionen ställer sig bakom en ombyggnation på Birger Sjöbergsgymnasiet inför etablering av estetiskt centrum hösten 2025 och beslutade också att tillställa Vänersborgs kommun frågan om investeringskostnaden för ombyggnad av lokalerna för estetiskt centrum på Birger Sjöbergsgymnasiet.

Underlag

Beslut Kunskapsförbundet 2025-03-25 §23, Ombyggnation på Birger Sjöbergsgymnasiet inför etablering av estetiskt centrum

Hans Larsson

Verksamhetschef fastighet och service

Sändlista

Kommunfullmäktige

Verksamhetschef, Fastighet och service

Enhetschef Projekt, Fastighet och service

Ombyggnation på Birger Sjöbergsgymnasiet inför etablering av estetiskt centrum

Sammanfattning

Direktionen beslutade 2024-05-21, § 37, beslut om att bilda ett estetiskt centrum på Birger Sjöbergsgymnasiet från och med höstterminen 2025. Anledningen till beslutet var att söktrycket till programmet har varit svagt. Programmet har varit uppdelat på två skolor, Birger Sjöbergsgymnasiet och Magnus Åbergsgymnasiet. Under två års tid har inriktningen musik på Magnus Åbergsgymnasiet inte kunnat starta på grund av för få sökande.

Genom att samla allt på samma plats tror man att attraktiviteten ökar samtidigt som det blir mer effektivt. Efter direktionens beslut har en tjänstemannautredning gjorts angående var på skolan det skulle vara lämpligt att iordningställa lokaler för ett estetiskt centrum.

På Birger Sjöbergsgymnasiet finns befintliga lokaler specialanpassade för inriktningen bild. Kostnaden för att bygga upp nya bildsalar är hög och därför föreslås att estetiskt centrum placeras intill bildsalarna. Detta kräver dock en ombyggnation. Kostnaden beräknas till tre miljoner kronor, men är en schablonberäkning som ska ses som ett riktmärke. Den uppskattade kostnaden för ombyggnationen har tagits fram av Fastighet och service i Vänersborgs kommun. Kunskapsförbundet Väst är hyresgäster och ej ägare till fastigheten.

Kunskapsförbundet Väst önskar att Vänersborgs kommun står för investeringen och att investeringskostnaden för verksamhetsanpassningen läggs som ett hyrestillägg för förbundet.

Direktionens beslut

Direktionen ställer sig bakom en ombyggnation på Birger Sjöbergsgymnasiet inför etablering av estetiskt centrum hösten 2025.

Direktionen beslutar också att tillstå Vänersborgs kommun frågan om investeringskostnaden för ombyggnad av lokalerna för estetiskt centrum på Birger Sjöbergsgymnasiet.

Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

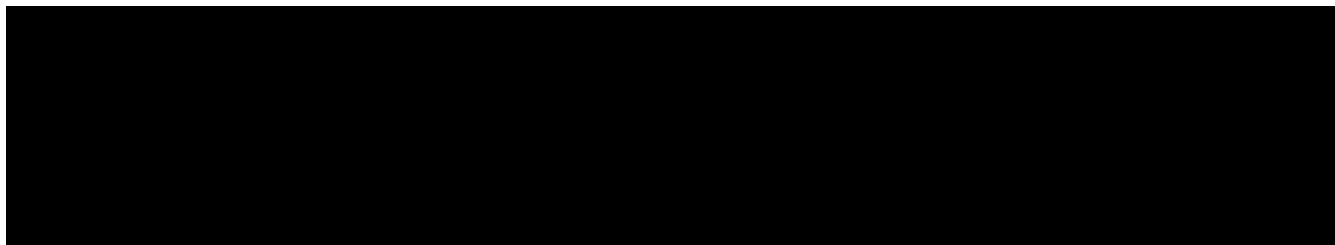
Beslutet skickas till

Vänersborgs kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen Vänersborgs kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat enligt EU:s förordning eIDAS och utgör en avancerad elektronisk underskrift och är juridiskt bindande.

2025-04-03

Dnr: SBN 2023/342

Handläggare
Sadaf Moheb
sadaf.moheb@vanersborg.se
0521- 72 11 07

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Remissvar till SBN, lokalplanering för en ny mötesplats för unga

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden överlämnar lokalplaneringsunderlaget, inklusive redovisning av fyra alternativ enligt Bilaga 4, till kommunstyrelsen för vidare hantering.

Samhällsbyggnadsnämnden förordar alternativ 1 (nybyggnation) som det mest lämpliga alternativet och föreslår att kommunstyrelsen utreder uppstart av projektering och genomförande.

Sammanfattning av ärendet

Den 23 januari 2025 beslutade samhällsbyggnadsnämnden att uppdra åt samhällsbyggnadsförvaltningen att återkomma med ett förslag till lösning för en ny mötesplats för unga, inom ramen för en investeringsbudget om 39 mnkr. Uppdraget grundar sig i kommunstyrelsens återremiss den 5 november 2024 och omfattar redovisning av möjliga åtgärder inom budgetramen, fördjupade kostnadskalkyler, samverkan med berörda förvaltningar samt risk- och konsekvensanalys.

Fyra alternativ har utretts: nybyggnation, renovering, tillbyggnad i stället för takhöjning samt en kombinerad lösning med både ny- och ombyggnation. En sammanhållen redovisning av samtliga alternativ, inklusive kostnadsbedömningar, tekniska och funktionella konsekvenser samt hantering av skyddsrum, återfinns i **Bilaga 4**.

Kultur- och fritidsförvaltningen har redan inom ramen för MRP 2027 lämnat förslag om en investeringsnivå om 52 mnkr för byggnation av en ny mötesplats för unga. Behov av utökade driftsmedel kan, i enlighet med kommunens ekonomistyrningsprocess, aktualiseras först i det år då kostnaderna uppstår.

Mot bakgrund av verksamhetens behov, ekonomiska och tekniska förutsättningar samt resultatet av medborgardialogen, förordar både kultur- och fritidsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen alternativ 1 – nybyggnation – som det mest ändamålsenliga och långsiktigt hållbara alternativet.

Beredning

Utredningen har tagits fram i nära samarbete mellan Samhällsbyggnadsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen. Synpunkter har även inhämtats från flera aktörer, däribland verksamheter inom Kultur- och fritidsförvaltningen, Barn- och

utbildningsförvaltningen, Samhällsbyggnadsförvaltningen, Kostenheten, Juridik- och säkerhetskontoret samt det kommunala rådet för funktionshinderfrågor.

Underlag

- *Att fördriva tid eller lära sig nya saker - röster från unga om sin fritid i Vänersborg. Rapport invånardialog unga 2023-10-06. Dokumentnummer: KUFRN 2022/100.*
- *Bedömning av åtgärder fritidsgård. Dokumentnummer: SBN 2023/342.*
- *Beslut KUFRN 2023-10-17 §82 – Förstudie om fritidsgårdsverksamheten i kommunal regi. Dokumentnummer: KUFRN 2022/84.*
- *Beslut SBN 2024-01-25 §6 – Igångsättningsbeslut för lokalplanering av nybyggnation av Torpa fritidsgård. Dokumentnummer: SBN 2023/342.*
- *GENUSSMART – såklart! – en rapport från Kalmars kommun som beskriver hur fritidsgårdar kan planeras genusmedvetet och inkluderande. Den har lyfts fram av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) som ett inspirerande exempel för utformning av jämställda och könsneutrala offentliga miljöer.*
- *Mål- och resursplan 2024–2026.*
- *Strategi för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*

Eric Bönström

Enhetschef

Bilagor

Bilaga 1, Lokalplanering, Mötesplats för unga

Bilaga 2, Kultur- och fritidsförvaltningens verksamhetsbeskrivning

Bilaga 3, Mötesplats för unga, bildillustration

Bilaga 4, Remissvar, Mötesplats för unga

Sändlista

Handläggare för ärendet
Enhetschef Fastighet och Service
Verksamhetschef Fastighet och Service
Kommunstyrelsen
Kultur- och fritidsnämnden
Barn- och utbildningsnämnden

Remissvar: Lokalplanering för en ny mötesplats för unga (SBN 2023/342)

Med anledning av samhällsbyggnadsnämndens beslut den 23 januari 2025, lämnas härmed följande svar från samhällsbyggnadsförvaltningen.

Svar på uppdragspunkter enligt nämndens beslut:

1. Förslag inom beslutade ekonomiska ramar (39 mnkr)

Samhällsbyggnadsförvaltningen har, i enlighet med kommunstyrelsens beslut den 5 november 2024, analyserat flera möjliga alternativ med syfte att reducera kostnaderna och presentera genomförbara lösningar inom den beslutade investeringsramen. Fyra alternativ har därmed utretts:

Nybyggnationsalternativet:

Inom ramen för nybyggnationsalternativet har byggnadsytan minskats till 1 280 m². Vidare har åtgärden avseende inrättande av en fritidsbank exkluderats från det aktuella projektet. Den reviderade investeringskostnaden för nybyggnationen uppgår därmed till cirka 42,9 mnkr.

Fritidsbanken föreslås i stället hanteras som ett separat projekt, där ombyggnation av byggnadsdelen ovanpå skyddsrummet föreslås till en kostnad av cirka 6,5 mnkr. Detta kan beslutas av kommunstyrelsen vid ett senare tillfälle.

Renoveringsalternativet

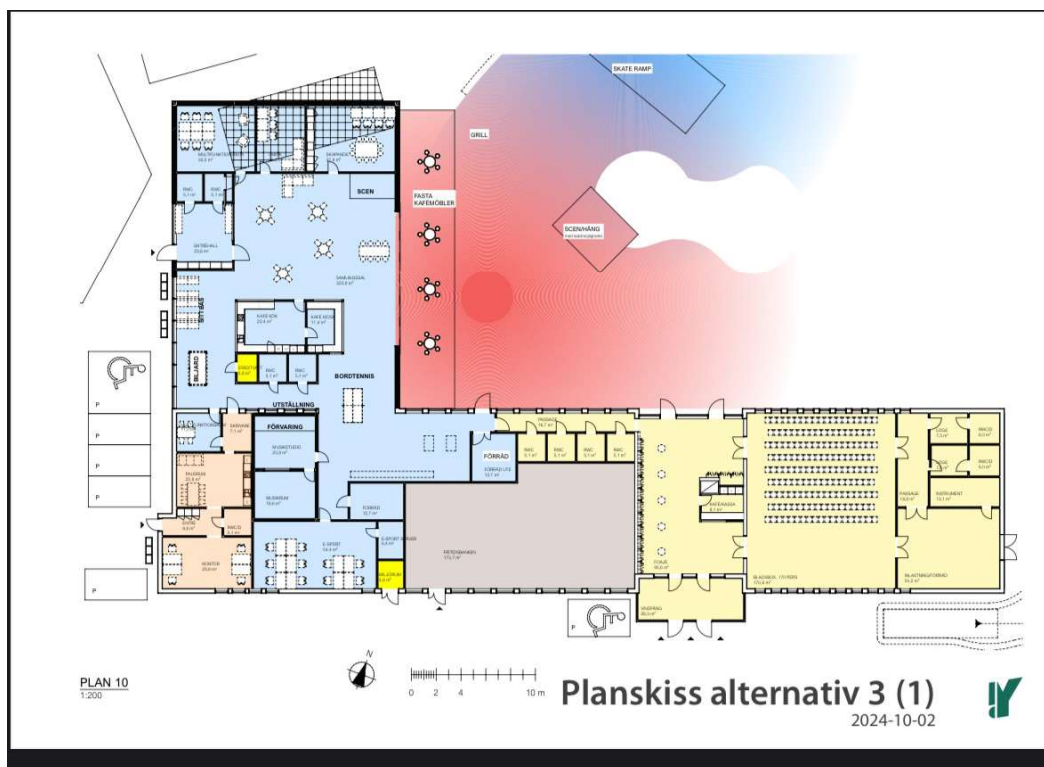
För renoveringsalternativet har en justering föreslagits i dialog med Kultur- och fritidsförvaltningen. Förslaget innebär en höjning av takhöjden i den planerade Blackbox-delen till fem meter, för att säkerställa att lokalens funktionella krav uppfylls. Denna åtgärd innebär en beräknad merkostnad om cirka 9 mnkr, vilket innebär att den totala investeringskostnaden för detta alternativ uppgår till cirka 41,6 mnkr.

Tredje alternativ: tillbyggnad i stället för takhöjning

Som alternativ till att höja takhöjden i Blackboxen har möjligheten att genomföra en mindre tillbyggnad av byggnaden analyserats. Förslaget innebär en utökning av byggnadsytan med cirka 140 m², vilket skulle kunna ge vissa funktionella förbättringar utan behov av tekniskt komplicerade ingrepp i befintlig konstruktion. Kostnaden bedöms till cirka 36–38 mnkr och alternativet ryms därmed inom den beslutade investeringsramen.

Alternativ 4: Kombinerad lösning (ny- och ombyggnation)

Samhällsbyggnadsförvaltningen har, i samverkan med YES Arkitekten AB och i dialog med Kultur- och fritidsförvaltningen, utrett ett alternativ där den befintliga byggnaden bevaras och kompletteras med en tillbyggnad. Den föreslagna lösningen omfattar en total yta om cirka 1 340 m², vilket är större än nybyggnationsalternativet. Den uppskattade investeringskostnaden uppgår till cirka 43 mnkr, vilket gör detta till det mest kostsamma av de fyra alternativen.

Det är i sammanhanget av vikt att erinra om att den fastställda investeringsramen om 39 mnkr baseras på ett schablonbelopp framtaget under förstudieskedet 2021, då detaljerade underlag ännu inte förelåg. De kostnadsbedömningar som nu redovisas bygger på aktuella förutsättningar och rådande marknadspriser. Då byggkostnader påverkas av utvecklingen inom entreprenadmarknaden, materialpriser och andra externa faktorer har schablonramen

från 2021 idag begränsad bärighet som styrande riktmärke vid framtagande av tekniskt och ekonomiskt genomförbara alternativ.

2. Risk- och konsekvensbeskrivning för samtliga förslag

Alternativ 1: nybyggnation. Nybyggnationsalternativet erbjuder flera långsiktiga och funktionella fördelar. En ny byggnad möjliggör en ändamålsenlig och flexibel lösning, där lokalerna kan utformas specifikt efter verksamhetens behov. Det inkluderar en Blackbox som uppfyller krav för scenkonst, en gemensam foajé, flexibla logeutrymmen, separata entréer för olika funktioner (mötesplats, Blackbox, Fritidsbank), samt god tillgänglighet och trygghet.

Vidare skapas en multifunktionsarena och en anpassad utemiljö, vilket stärker platsens attraktivitet. Den nya byggnaden ger också goda förutsättningar att uppnå moderna krav på energieffektivitet, inomhusklimat och miljöprestanda. Byggmetoder och materialval kan optimeras för låg klimatpåverkan, och det finns möjlighet att integrera lösningar för biologisk mångfald, dagvattenhantering och cirkulär resursanvändning – vilket ligger i linje med kommunens hållbarhetsmål.

De huvudsakliga riskerna i detta alternativ är kopplade till osäkerheter i markförhållandena, exempelvis behov av pålning eller sanering av föroreningar, vilket kan påverka både kostnadsbild och tidsplan.

Alternativ 2: renovering. Renoveringsalternativet har som fördel att det potentiellt medför en lägre klimatpåverkan genom återbruk av den befintliga byggnaden, vilket minskar behovet av nyproducerade byggmaterial. Energiförbättrande åtgärder som tilläggsisolering, fönsterbyten och uppgradering av ventilationssystem kan på sikt bidra till ökad energieffektivitet, lägre driftskostnader och uppfyllnad av hållbarhetsmål.

Samtidigt finns betydande utmaningar kopplade till detta alternativ. Den föreslagna höjningen av takhöjden i Blackboxen till fem meter är tekniskt komplex och kräver omfattande ingrepp i byggnadsstrukturen, vilket medför risk för fördyringar, förseningar och tekniska komplikationer. Därtill föreligger alltid en risk för dolda fel i äldre byggnader, såsom fuktskador, mögel eller konstruktionsbrister, som kan upptäckas först under byggskedet och påverka såväl tidplan som kostnadsbild negativt.

Utöver detta kvarstår problem kopplade till byggnadens grundstruktur, exempelvis långa korridorer, begränsad genomsynlighet och ineffektiv rumsfördelning. Dessa faktorer påverkar lokalernas funktionalitet och kan utgöra hinder för att skapa en trygg, öppen och flexibel mötesplats. Renoveringsalternativet innebär också brist på förrådsutrymmen, vilket kräver externa lösningar såsom tillkommande byggnationer på gården – något som påverkar utemiljön och medför ytterligare kostnader.

Vidare saknas förutsättningar att inrymma en Fritidsbank inom befintlig byggnadsvolym. För att möjliggöra detta krävs en tillbyggnad om cirka 200 m², vilket skulle öka både projektets komplexitet och totalkostnad. Det finns även risk för högre framtida underhållsbehov samt svårigheter att fullt ut uppfylla moderna krav vad gäller brandskydd, tillgänglighet och teknisk standard.

Mot denna bakgrund bedömer Kultur- och fritidsförvaltningen att renoveringsalternativet inte är optimalt. Det innebär en relativt hög investeringskostnad utan att fullt ut kunna möta verksamhetens funktionella krav eller de behov och önskemål som lyfts fram av ungdomarna

i genomförd medborgardialog.

Alternativ 3: Tillbyggnad i stället för takhöjning

Detta alternativ har utretts för att möta kommunstyrelsens krav på ett förslag inom investeringsramen. Förslaget innebär en tillbyggnad om cirka 140 m² i stället för att höja takhöjden i Blackboxen. Kostnaden beräknas till ca 36–38 mnkr.

Alternativet innebär dock betydande begränsningar. Takhöjden i Blackboxen kvarstår som otillräcklig för scenkonstverksamhet, vilket påverkar lokalens funktionalitet och användbarhet negativt. Därtill kvarstår problem kopplade till befintlig byggnadsstruktur, såsom låg flexibilitet, bristande trygghet och föråldrad teknisk standard.

Alternativet medför även risker kopplade till dolda fel i äldre byggnad samt högre framtida underhållskostnader. Sammanfattningsvis utgör detta en kompromisslösning som inte bedöms vara långsiktigt hållbar eller lämplig utifrån verksamhetens behov.

Alternativ 4: kombinerat förslag (ny- och ombyggnation)

Det kombinerade alternativet innebär bevarande av befintlig byggnad inklusive skyddsrummet, med kompletterande nybyggnation. Den totala ytan uppgår till cirka 1 340 m², och kostnaden bedöms till cirka 43 mnkr – det dyraste av alternativen.

Fördelarna inkluderar viss återanvändning av byggnadsdelar, vilket kan minska klimatpåverkan. Samtidigt möjliggör nybyggnadsdelen införande av moderna lösningar för energi, tillgänglighet och trygghet.

Begränsningen ligger i att delar av byggnaden inte kan utformas helt enligt verksamhetens behov, till exempel uppnås inte fem meters takhöjd i Blackboxen, vilket begränsar användbarheten för scenkonstverksamhet. Den tekniska integrationen mellan gammalt och nytt innebär även förhöjd komplexitet i projektering och genomförande, med ökade risker för bygglogistik, förseningar och framtida driftproblem.

3. Skyddsrum – ansvar och kostnader

Skyddsrummet i den befintliga byggnaden på fastigheten Oden 1 är registrerat i det nationella skyddsrumregistret och omfattas av lagen (2006:545) om skyddsrum samt tillhörande föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). I enlighet med gällande regelverk har samhällsbyggnadsförvaltningen, i egenskap av fastighetsägare, det formella ansvaret för att skyddsrummet bevaras, underhålls och hålls tillgängligt för användning i händelse av höjd beredskap.

Detta ansvar omfattar bland annat att skyddsrummet ska vara skyltat, att inga åtgärder får vidtas som kan försämra dess funktion, att teknisk utrustning underhålls, att årlig tillsyn genomförs, samt att skyddsrummet kan ställas i ordning för skyddsrumsdraft inom 48 timmar. Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar även för att ansöka om tillfällig avstängning hos MSB om tillträdet till skyddsrummet påverkas under byggnation. I en sådan ansökan ska bland annat anges vilken tidsperiod avstängningen gäller, vilka arbeten som planeras, samt hur skyddsrummets funktion säkerställs efter byggtiden.

Tillfällig avstängning får endast ske under begränsad tid och under förutsättning att skyddsrummet kan återställas och tas i bruk vid höjd beredskap. Åtgärder som påverkar

skyddsrumsstommen, ventilation, in- och utrymningsvägar eller teknisk utrustning kräver särskilt samråd med certifierad skyddsrumssakkunnig. Det är därför avgörande att skyddsrummets status och regelverk beaktas tidigt i projekteringsfasen.

Kultur- och fritidsförvaltningen, som hyr lokalerna och bedriver verksamhet i direkt anslutning till skyddsrummet, har i sin roll som verksamhetsutövare ett praktiskt ansvar. Detta innebär att skyddsrummet i fredstid ska användas på ett sådant sätt att det snabbt och enkelt kan tömmas och iordningställas vid behov. Tunga eller fast monterade inredningsdetaljer som försvårar iordningställandet bör undvikas. Förvaltningen förväntas även samverka med samhällsbyggnadsförvaltningen i frågor som rör skötsel, tillgång till skyddsrumsförråd samt deltagande i eventuell återställning vid beredskap.

Eftersom skyddsrummet inte förändras inom projektets omfattning bedöms inga särskilda kostnader för återställande eller uppgradering uppstå i detta skede.

Oavsett vilket av de fyra föreslagna lokalplaneringsalternativen som beslutas – nybyggnation, renovering, tillbyggnad eller kombinerad lösning – kommer skyddsrummet att bevaras i befintligt skick. Det är därmed av fortsatt strategisk betydelse att upprätthålla tydliga rutiner för tillsyn, underhåll och samverkan mellan berörda förvaltningar för att säkerställa att skyddsrummet kan uppfylla sitt syfte som en del av det kollektiva civila försvaret.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har utrett fyra alternativ för en ny mötesplats för unga: nybyggnation, renovering, tillbyggnad samt en kombinerad lösning med både ny- och ombyggnation. Samtliga alternativ bygger på att skyddsrummet bevaras i befintligt skick i enlighet med MSB:s regelverk. Alternativen har analyserats utifrån funktionalitet, kostnad, tekniska och miljömässiga förutsättningar samt verksamhetens och ungdomarnas behov.

Nybyggnationsalternativet bedöms bäst kunna möta dessa behov, då det erbjuder en flexibel, funktionell och långsiktigt hållbar lösning. Renoverings- och tillbyggnadsalternativen innebär tydliga begränsningar i lokalens utformning, funktion och framtida anpassningsbarhet. Den kombinerade lösningen medför tekniska utmaningar och kompromisser vad gäller funktion, särskilt i Blackboxen.

Mot denna bakgrund bedömer Kultur- och fritidsförvaltningen att nybyggnationsalternativet är mest lämpligt att gå vidare med. Förvaltningen har redan inom ramen för MRP 2027 lämnat förslag om en investeringsnivå om 52 mnkr för byggnation av en ny mötesplats för unga.

Handläggare
Sadaf Moheb
sadaf.moheb@vanersborg.se
0521- 72 11 07

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Mötesplats för unga

Lokalplanering för etablering av en ny mötesplats

Sammanfattning av rapporten

Föreliggande utredning har genomförts med syftet att undersöka förutsättningarna för etableringen av en ny fritidsgård, benämnd "mötesplats för unga", i kommunal regi. Utredningen grundar sig på en förstudie genomförd av kultur- och fritidsförvaltningen, som har påvisat behovet av en inkluderande och tillgänglig samlingsplats för ungdomar samt andra målgrupper inom området.

Två alternativa lösningar har identifierats för den nya mötesplatsen: antingen uppförande av en ny byggnad på den befintliga tomten eller renovering och utveckling av den existerande byggnaden. Under utredningens gång har det framkommit att byggnaden inrymmer ett skyddsrum som, enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) regelverk, inte får rivas. Skyddsrummet kommer därför att bevaras i båda alternativen, liksom den del av byggnaden som är belägen ovanför detta.

Projektets huvudsakliga mål är att skapa en trygg och stimulerande mötesplats för unga, med planerad invigning år 2026 och projektering som inleds år 2025. Lokalplaneringen har genomförts i enlighet med kommunens riktlinjer för lokalförsörjning. Behovet av en ny mötesplats har uppstått dels på grund av att den nuvarande fritidsgården är föråldrad, dels för att möta ungdomarnas ökande krav på moderna, trygga och anpassade lokaler. Den nya mötesplatsen planeras att erbjuda utrymmen för både fritidsaktiviteter och kreativa projekt, inklusive en "Blackbox", en flexibel scenyta för förenings- och kulturverksamheter.

En grundlig analys av för- och nackdelarna med de två alternativen har genomförts, med särskild hänsyn till aspekter som hållbarhet, ekonomisk effektivitet, ungdomarnas behov och önskemål samt framtida krav. I utredningen har ett detaljerat rumsfunktionsprogram utarbetats, vilket beskriver verksamhetens behov och de funktionella krav som ställs på lokalerna. Uppskattade investerings- och hyreskostnader har tagits fram för båda alternativen, där fritidsbanken betraktas som en separat del av kalkylen. Även kostnader för solceller redovisas som en självständig post i den ekonomiska beräkningen. För att säkerställa en smidig och samordnad genomförandeprocess har preliminära tidplaner för båda alternativen fastställts.

Sammanfattningsvis presenterar denna lokalplanering en genomtänkt och hållbar strategi för etableringen av en ny mötesplats för unga. Mötesplatsen förväntas bli en central del av samhället och spela en viktig roll i att främja både ungdomarnas utveckling och kommunens långsiktiga framsteg.

Eric Bönström

Enhetschef

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Sadaf Moheb

BAB-handläggare/utredare

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Innehållsförteckning

1	UPPDRAG	4
1.0	UPPDRAGSBESKRIVNING	4
1.1	BERÖRDA PARTER/AKTÖRER	4
1.2	AVGRÄNSNING	4
1.3	UNDERLAG	5
1.4	METOD	5
2	RESULTAT OCH SLUTSATSER	6
3	UTREDNING	8
3.0	BAKGRUND OCH DIMENSIONERING AV MÖTESPLATSEN	8
3.1	OMRÅDETS DETALJPLAN	9
3.2	PLACERING OCH ÅTGÄRD	9
3.2.0	<i>Rumsfunktionsprogram</i>	15
3.3	MILJÖASPEKTER	25
3.4	TIDPLAN	26
3.5	FLEXIBILITET OCH KONCERNNYTTA	26
3.6	EKONOMI	27
3.6.0	<i>Investering</i>	29
3.6.1	<i>Verksamhetens driftskostnader</i>	29

1 Uppdrag

1.0 Uppdragsbeskrivning

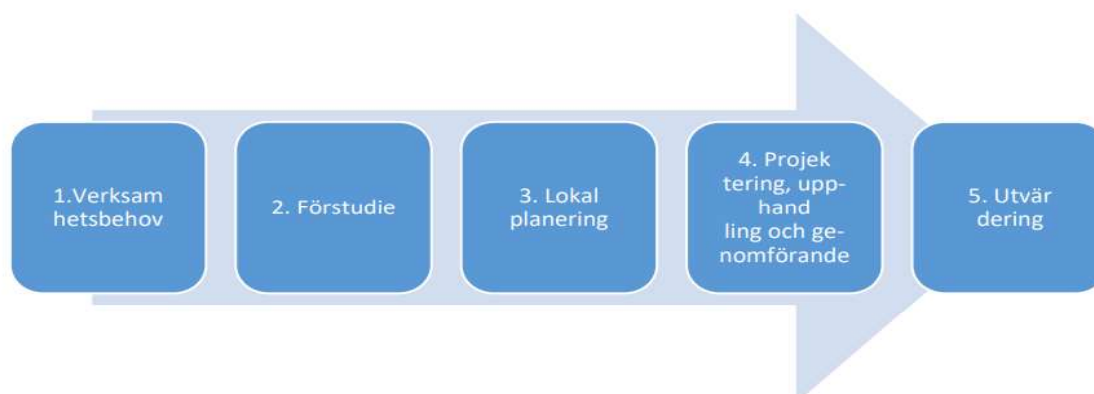
Kultur- och fritidsnämnden har uppdragit åt samhällsbyggnadsnämnden att inleda lokalplaneringen för byggnation av en ny mötesplats på fastigheten Oden 1. Den 25 januari 2024 beslutade samhällsbyggnadsnämnden att ge Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att påbörja utredningen och genomföra lokalplaneringen för den planerade nybyggnationen.

1.2 Mål och syfte

Lokalplaneringen har som syfte att tillhandahålla ett gediget beslutsunderlag för kommunstyrelsen, vilket möjliggör informerade beslut om att uppdra åt samhällsbyggnadsnämnden att inleda projekteringsprocessen och genomföra det aktuella byggprojektet.

Syftet med lokalplaneringen för den nya mötesplatsen är att skapa förutsättningar för flexibla, ändamålsenliga och hållbara lokaler som kan anpassas över tid. Den ska klargöra mötesplatsens dimensionering, funktioner, placering och tidplan, samt redovisa aspekter som flexibilitet, koncernnytta och preliminär hyreskostnad.

Genom att skapa ändamålsenliga och hållbara lokaler för verksamheterna på lång sikt ska projektet säkerställa att kommunens resurser används på ett effektivt och hållbart sätt.

Vänersborgs kommuns lokalanskaffningsprocess utifrån kommunens riktlinjer för lokalförsörjning.

1.1 Berörda parter/aktörer

Utredningen har tagits fram i nära samarbete mellan Samhällsbyggnadsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen. Synpunkter har även inhämtats från flera relevanta aktörer, däribland verksamheter inom Kultur- och fritidsförvaltningen, Barn- och utbildningsförvaltningen, Samhällsbyggnadsförvaltningen, Kostenheten, Juridik- och säkerhetskontoret samt det kommunala rådet för funktionshinderfrågor.

1.2 Avgränsning

Geografisk avgränsning: Utredningen inriktar sig på etableringen av en ny mötesplats eller renoveringen av den befintliga byggnaden på fastigheten Oden 1. Inga andra placeringar har undersökts inom ramen för denna utredning.

Skyddsrumfrågan: Enligt gällande regler från MSB är rivning av skyddsrummet på den aktuella tomten inte tillåten. Därför har frågor kring ombyggnation eller flytt av skyddsrummet inte vidare utretts. Skyddsrummet kommer att bevaras i båda föreslagna alternativ, och inga ytterligare utredningar om dess framtid har genomförts.

Kostnadsramar och finansiering: Utredningen har inte behandlat alternativa finansieringslösningar utöver den budget som har tilldelats projektet genom kommunens Mål- och resursplan 2024–2026. Detta innebär att potentiella ansökningar om externa bidrag eller möjligheter till partnerskap med privata aktörer för medfinansiering inte har utretts. Kultur- och fritidsförvaltningen uttrycker dock en ambition att genomföra sådana utredningar i det fall ett igångsättningsbeslut fattas.

Detaljutformning av verksamheten: Den exakta planen för mötesplatsens dagliga verksamhet, inklusive de specifika typerna av aktiviteter och evenemang som kommer att erbjudas, faller utanför ramen för denna utredning. Fokus har i stället legat på den fysiska utformningen av lokalerna och deras flexibilitet för att anpassas till olika verksamheter.

1.3 Underlag

- *Att fördriva tid eller lära sig nya saker- röster från unga om sin fritid i Vänersborg.* Rapport invånardialog unga 2023-10-06. Dokumentnummer: KUFRN 2022/100
- *Bedömning av åtgärder fritidsgård.* Dokumentnummer: SBN 2023/342
- *FN:s globala mål för hållbar utveckling.*
- *Förstudie fritidsgårdsverksamheten i kommunal regi:* KUFRN 2022/84
- *GENUSSMART – såklart!–* en rapport från Kalmars kommun som beskriver hur fritidsgårdar kan planeras genusmedvetet och inkluderande. Den har lyfts fram av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) som ett inspirerande exempel för utformning av jämställda och könsneutrala offentliga miljöer.
- *Mål- och resursplan 2024–2026.*
- *Strategi för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.*

1.4 Metod

Litteraturstudier: En grundlig genomgång av dokumentation och rapporter har genomförts, med fokus på den medborgardialog som Kultur- och fritidsförvaltningen genomförde med ungdomar våren 2023. Dialogen var central för att identifiera behovet av en inkluderande mötesplats för unga. Kartläggningen omfattade även studier av relevant forskning samt insamling av underlag från andra förvaltningar. Rapporterna från Sveriges kommuner och regioner (SKR) om genusmedveten stadsplanering, kommunens strategidokument om funktionsnedsättning och inkludering samt riktlinjer från MSB angående skyddsrum har varit viktiga källor. Dessa underlag har bidragit till att säkerställa att lokalplaneringen följer gällande lagar och riktlinjer.

Dialogmöten med intressenter: För att inkludera olika perspektiv har dialogmöten genomförts med representanter från Kultur- och fritidsförvaltningen, Barn- och utbildningsförvaltningen, Samhällsbyggnadsförvaltningen, Kostenheten, Juridik- och säkerhetskontoret samt det kommunala rådet för funktionshinderfrågor.

Studiebesök: Besök har genomförts på två fritidsgårdar i Trollhättan, inklusive N3 – Mötesplats för ung kultur, samt på två fritidsgårdar i Göteborg. Dessa studiebesök har erbjudit värdefulla insikter om tillgänglighet, lokalutformning och verksamhetens organisation, vilket har bidragit till utformningen av förslagen för den nya mötesplatsen.

Digitala möten med andra kommuner: För att komplettera informationen från studiebesöken har digitala möten hållits med representanter från Malmö, Järfälla och Aneby kommuner, som nyligen har genomfört eller planerar liknande projekt. Utbytet av erfarenheter har belyst både fördelar och utmaningar relaterade till hållbarhet, ekonomi och samverkan med lokalsamhället.

Samverkan med barn-och utbildningsförvaltningen: Eftersom uteplatsen för den planerade mötesplatsen ligger på Torpaskolans gård, har samarbete med barn- och utbildningsförvaltningen varit centralt. Dialog har förts med skolans rektorer, en utredare från förvaltningen samt områdesansvarig förvaltare. Synpunkter har lämnats kring uteplatsens utformning, finansiering samt möjligheter för samnyttjande mellan skolan och mötesplatsen. Fokus har legat på att säkerställa att verksamheten harmoniserar med skolans aktiviteter och bidrar till en trygg och inkluderande miljö för eleverna. Fortsatt samarbete planeras för att regelbundet utvärdera och anpassa mötesplatsens funktion i linje med skolans behov.

Kapacitets- och volymstudier: En analys av befintliga fritidsgårdar genomfördes för att identifiera kapacitetsbrister gällande personal, utrustning och hur många ungdomar som kan betjänas samtidigt. Statistiska data från Kultur- och fritidsförvaltningen har analyserats för att identifiera trender i besöksfrekvens och intresseområden, vilket ger en uppskattning av kapacitetsbehovet för den planerade mötesplatsen.

Ekonomiska analyser: En preliminär kostnadsbedömning har genomförts för att jämföra kostnaderna mellan de olika alternativen. Bedömningen omfattar investeringskostnader och driftkostnader, med särskilt fokus på långsiktig hållbarhet och kostnadseffektivitet. Kostnader för installation av solceller har också beaktats i denna analys.

Arkitektarbete: YES Arkitekter AB har utarbetat preliminära skisser för de föreslagna lösningarna, med särskilt fokus på alternativ 1, som innefattar en ny byggnad. Arbetet omfattar en situationsplan samt detaljerade skisser av våningsplan, tak, vind, sektioner och fasader för alla väderstreck (norr, öster, väster och söder). Dessutom har inspirationsbilder tagits fram för att visualisera hur både mötesplatsen och den tillhörande uteplatsen kan utformas. Detta arkitektarbete har varit avgörande för att illustrera den idé som utredningen avser att framhäva med den nya mötesplatsen för unga.

2 Resultat och slutsatser

Lokalplaneringen för mötesplats för unga har genomfört en grundlig analys av två alternativa tillvägagångssätt: nybyggnation och renovering. Dessa alternativ har bedömts utifrån miljömässiga, funktionella och ekonomiska perspektiv, med särskilt fokus på de behov och önskemål som framkommit genom medborgardialog med ungdomar. Genom att noggrant granska de två alternativen har för- och nackdelar tydligt framträtt, vilket ger en tydligare bild av vilken lösning som bäst möter kommunens behov på både kort och lång sikt.

Nybyggnationsalternativet gör det möjligt att skapa mötesplatsen enligt rumsfunktionsprogrammet, vilket säkerställer att lokalerna är utformade för att främja interaktion och samverkan. Detta alternativ uppfyller också moderna krav på hållbarhet, energieffektivitet och flexibilitet, med potential för anpassningar för framtida behov. Genom att integrera solceller och miljövänliga material minskas både koldioxidutsläpp och resursanvändning. Den flexibla scenytan, Blackbox, utformas enligt specifika krav för kreativa och kulturella aktiviteter och möjliggör samverkan mellan aktörer som skolor och lokala föreningar. Detta alternativ ger en långsiktig och anpassningsbar lösning, både vad gäller verksamhetsanpassningar och energiförbrukning.

Den preliminära kostnadsbedömningen visar att den tidigare budgeten i Mål- och resursplan (MRP) 2024–2026, på 39 miljoner kronor, inte är tillräcklig för att täcka kostnaderna för vare sig nybyggnations- eller renoveringsalternativet. För nybyggnation (1 280 m²) uppskattas investeringskostnaden till 42,9 miljoner kronor inklusive 11 % för oförutsedda kostnader. Den årliga hyran för byggnaden uppskattas till cirka 2,9 miljoner kronor med en avskrivningstid på 30 år. Hyran för uteplatsen beräknas till cirka 201 876 kronor per år med en avskrivningstid på 10 år. Trots en högre initial kostnad förväntas detta alternativ ge en långsiktigt hållbar och ekonomiskt fördelaktig lösning, där solceller och andra energieffektiva åtgärder minskar både driftskostnader och klimatpåverkan. Genomförandet beräknas ta två år och fyra månader.

Kostnader för parkbänkar, kafémöbler och multiarena finansieras av respektive förvaltning.

För renoveringsalternativet (988 m²), krävs en höjning av takhöjden i "Blackboxen" från 3,5 till 5 meter för att uppfylla de tekniska och funktionella kraven för scenkonst. Denna takhöjning medför en kostnad på cirka 9 miljoner kronor, vilket ger en total uppskattad kostnad för renoveringen på 41,6 miljoner kronor, inklusive 12 % för oförutsedda kostnader. Den årliga hyran för byggnaden uppskattas till cirka 3,2 miljoner kronor med en avskrivningstid på 20 år. Hyran för utemiljön beräknas till cirka 182 500 kronor per år med en avskrivningstid på 10 år. Renoveringen bevarar en större del av den befintliga byggnaden, vilket bidrar till minskad resursanvändning och byggavfall. Dock är möjligheterna att fullt ut implementera hållbarhetstekniker mer begränsade jämfört med nybyggnationen. Den föreslagna renoveringen uppfyller inte fullt ut de krav som verksamheten och ungdomarna ställer på en modern mötesplats och anses därför inte vara tillräckligt funktionell. Byggnadens lägre flexibilitet kan dessutom påverka framtida anpassningar och leda till ökade kostnader på längre sikt. Genomförandetiden för renoveringsalternativet uppskattas till ett år och nio månader.

Solcellsinstallationer, med en investeringskostnad på uppskattningsvis 2,1 miljoner kronor, redovisas separat och tillkommer utöver den ordinarie investeringskostnaden. Den årliga hyran för solcellsanläggningen uppskattas till cirka 157 500 kronor, med en avskrivningstid på 20 år.

Renoveringen av området ovanför skyddsrummet och omvandlingen till fritidsbank redovisas som ett separat projekt. Eftersom hanteringen av fritidsbanken inte ingick i uppdraget för aktuell lokalplanering, behandlas detta som ett fristående projekt som kan hanteras i ett senare skede.

Sammanfattningsvis redovisar lokalplaneringen två alternativa tillvägagångssätt, nybyggnation och renovering, vilka vardera erbjuder fördelar och begränsningar. Dessa aspekter bör noggrant beaktas i den fortsatta planeringen för att säkerställa att den nya mötesplatsen effektivt tillgodoser såväl kommunens som ungdomarnas behov, samt att

den är i linje med kommunens vision: "*Vänersborg kommun - attraktiv och hållbar i alla delar hela livet*".

3 Utredning

Utredningen inleds med en bakgrund som belyser de aktuella behoven inom fritidsgårdsverksamheten i Vänersborgs kommun. Därefter följer en omfattande analys av de åtgärder som krävs för att etablera ändamålsenliga och funktionella lokaler. Analysen genomförs med hänsyn till både Kultur- och fritidsförvaltningens och Samhällsbyggnadsförvaltningens perspektiv, i nära samarbete med relevanta interna och externa aktörer. Vidare presenteras en bedömning av den planerade placeringen, med särskilt fokus på detaljplanen, samt ett noggrant utformat rumsfunktionsprogram. Slutligen utvärderas samtliga delar mot bakgrund av kriterier såsom nytta, ekonomiska ramar och tidplan.

3.0 Bakgrund och dimensionering av mötesplatsen

Behovsanalys och dimensionering av den nya mötesplatsen för unga i Vänersborgs kommun har blivit en prioriterad fråga, eftersom den nuvarande fritidsgården har bedömts som uttjänt och inte längre uppfyller kraven för en säker och funktionell miljö anpassad för ungdomsaktiviteter. Utredningen indikerar att byggnaden bör utformas som en *mötesplats för unga* snarare än att fortsätta använda det traditionella namnet *fritidsgård*.

Den primära målgruppen för mötesplatsen är unga i åldern 13–20 år. Emellertid kommer de olika funktionerna, särskilt byggandet av "Blackbox," att attrahera fler målgrupper, inklusive föreningar och andra intressenter.

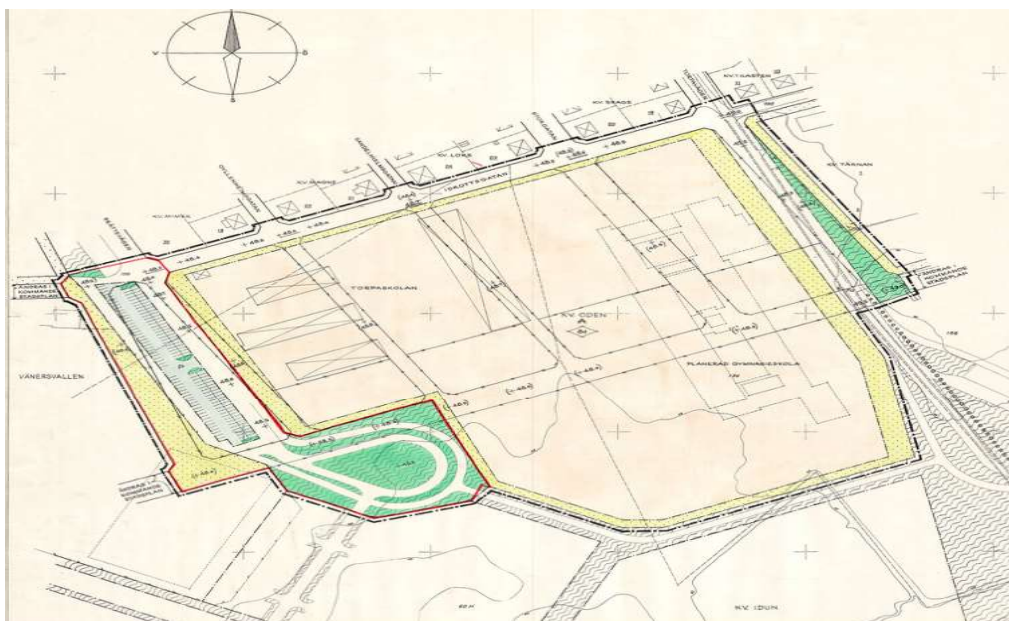
Den nya mötesplatsen förväntas betjäna cirka 9 672 användare, varav 5 693 är knutna till Torpa och 3 979 till Lyckans fritidsgård. Utöver dessa ungdomar kommer en varierad grupp besökare, inklusive föreningar, skolor och allmänheten, att använda mötesplatsen. En central del av mötesplatsen är Blackbox, en stor, multifunktionell lokal med scen avsedd för teaterföreställningar, dans, filmvisningar, framträdanden och föreläsningar. Blackbox ska fungera som en flexibel och inkluderande yta där både ungdomar och lokala föreningar kan samlas för kulturella och sociala aktiviteter.

I enlighet med kommunens vision, "*Vänersborg kommun - attraktiv och hållbar i alla delar hela livet*," kommer mötesplatsen att utformas med fokus på universell utformning. Detta innebär att alla lokaler ska vara tillgängliga och fria från både könskodade uttryck och hinder för personer med funktionsnedsättningar. Val av färger, möblering och rumsindelning kommer att bidra till en miljö som främjar jämlikhet och motverkar stereotyper, samtidigt som den säkerställer att alla besökare kan använda faciliteterna på lika villkor.

Mötesplatsen ska garantera att personer med funktionsnedsättningar inte bara kan ta sig in och ut, utan även fullt ut använda alla dess funktioner. En tillgänglig miljö som uppmuntrar aktivt deltagande är av högsta vikt. Därför är det nödvändigt att skapa öppna och flexibla ytor för social interaktion samt planera för olika zoner som tillgodoser varierande aktiviteter, exempelvis lugna studieområden och sociala utrymmen. Fysiska anpassningar, såsom ramper och tillräckligt breda dörröppningar, kommer att säkerställa enkel tillgång till alla ingångar, korridorer och rum. Tydlig och lättförståelig skyltning i lokalerna kommer att underlätta navigering för besökarna.

Lokalerna ska utformas för att vara flexibla och anpassningsbara för en mängd olika aktiviteter, från sport och rekreation till kulturella och utbildningsrelaterade evenemang. Denna flexibilitet ger en bred användning för olika kulturella och sociala syften. För att främja en aktiv och inkluderande atmosfär kommer öppna ytor och insyn i lokalerna att prioriteras. Genom att undvika avskilda områden, som kan missbrukas för oönskade aktiviteter, skapas en tryggare miljö för ungdomar och besökare.

3.1 Områdets detaljplan

Området omfattas av detaljplan nr 1580K-114, som medger en maximal byggnadshöjd på 8,0 meter. Den planerade nybyggnationen håller sig inom dessa ramar, med en högsta höjd på 8,0 meter och 7,25 meter vid Blackboxen. Byggnaden placeras utanför prickad mark, och användningen som mötesplats är i linje med planens avsättning för "område för allmänt ändamål". Detaljplanen tillåter en taklutning på upp till 35°, vilket den planerade byggnaden understiger. Det finns inga begränsningar för byggnadens yta, och inga ändringar av detaljplanen krävs för genomförandet av vare sig nybyggnation eller renovering.

Vid planeringen har miljöaspekter, såsom dagvattenhantering och påverkan på omgivningen, beaktats. Tillgänglighet för gång- och cykeltrafik säkerställs inom befintliga trafiklösningar. Den planerade nybyggnationen är förenlig med gällande detaljplan utan behov av avvikelser eller särskilda anpassningar.

3.2 Placering och åtgärd

Alternativ 1-nybyggnation

I detta avsnitt beskrivs den planerade nybyggnationen av mötesplatsen samt omvandlingen av den kvarvarande delen av den befintliga byggnaden till en fritidsbank.

Även om fritidsbanken ingår som en del av nybyggnationen, behandlas den som ett separat delprojekt med egna funktionella krav och mål. Här redogörs för dessa två delar var för sig för att tydliggöra deras specifika roller och syften inom det övergripande projektet.

Nybyggnation av mötesplatsen

Ungefär två tredjedelar av den befintliga byggnaden kommer att rivas för att ge plats åt en ny mötesplats för unga, medan skyddsrummet och delen ovanpå bevaras. I den nya byggnaden kommer en Blackbox att inrymmas – en flexibel scenlokal som kan anpassas för teaterföreställningar, framträdanden och föreläsningar. Blackboxen kommer att designas utan fast scenstruktur för att möjliggöra olika typer av arrangemang och får en egen entré samt en foajé för självständig användning. Teknik- och projektorrum placeras på vinden, och ett mindre teknikrum installeras på markplan nära Blackboxen. Lokalerna i mötesplatsen kommer att utformas för att främja samnyttjande av multifunktionsrum och skapanderum, med dörrförbindelser för flexibel användning. Uteplatsen anpassas i enlighet med rumsfunktionsprogrammet och önskemål från barn- och utbildningsförvaltningen, och utökas för att skapa en trygg och inbjudande utomhusmiljö för olika aktiviteter. En multiarena kommer att anläggas för gemensamt bruk av mötesplatsen och skolan, vilket skapar synergier mellan verksamheterna. Den nya byggnaden får en total yta på 1 280 m².

Renovering och omvandling till fritidsbank

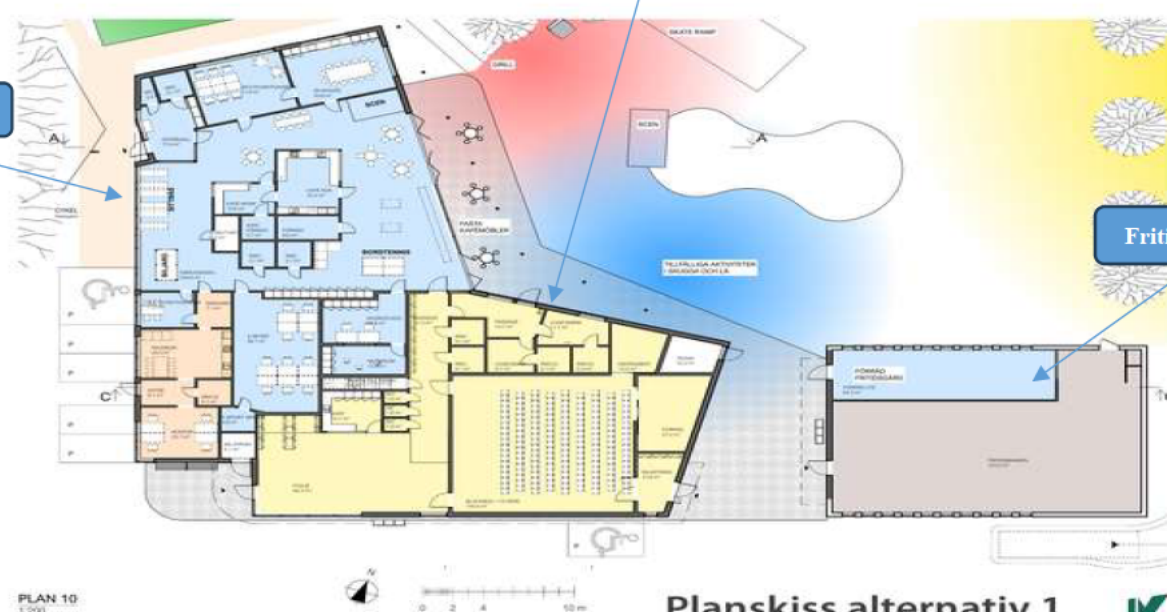
Skyddsrummet bevaras, medan den del av byggnaden som ligger ovanpå skyddsrummet renoveras och omvandlas till en fritidsbank och förråd. Renoveringen omfattar nya ytskikt, takrenovering, fasadåtgärder och dränering. Rivningsarbetet inkluderar även asbestsanering för att säkerställa en säker och hälsosam miljö. Den del av byggnaden som föreslås inrymma fritidsbanken har en yta på 263 m². Eftersom två tredjedelar av den befintliga byggnaden rivs, försvinner den nuvarande fritidsbanken, vilket gör att den föreslagna omvandlingen blir en viktig del av projektet, för att säkerställa fortsatt tillgång till fritidsaktiviteter och stärka det sociala nätverket.

Mellan fritidsbanken och mötesplatsen anläggs en marktegelbeläggning i nivå med uteplatsen, kompletterad med belysning för att skapa en trygg och inbjudande atmosfär. Fritidsbanken och mötesplatsen behandlas som två separata byggnader, med egna entréer för att möjliggöra funktionell flexibilitet och självständighet i användningen.

Blackbox

Alternativ 1
2024-10-02

Mötesplats för unga

Fritidsbank

Planskiss alternativ 1
2024-10-02

Fördelarna med detta alternativ inkluderar:

Separata entréer: Mötesplatsen, inklusive Blackboxen och fritidsbanken kommer att ha egna entréer. Detta möjliggör parallella verksamheter utan störningar och säkerställer en tydlig funktionell uppdelning mellan mötesplatsen och fritidsbanken.

Kravuppfyllnad för scenkonst: Blackboxens höjd och storlek kan byggas enligt de tekniska och funktionella krav som ställs för scenkonst, vilket säkerställer att lokalen uppfyller hög standard för evenemang och aktiviteter samt möter framtida behov inom scenkonst och arrangemangsverksamhet.

Rymlig foajé: För att stödja Blackboxens kapacitet, utformas en rymlig foajé som skapar en inbjudande miljö för besökare och möter de nödvändiga storlekskraven.

Delade utrymmen: Gemensamma smink- och logeutrymmen främjar samarbeten mellan olika verksamheter och ökar tillgängligheten för ungdomar inom teater och kultur, vilket bidrar till ett hållbart och inkluderande samhälle.

Ny och innovativ uteplats: Den nya byggnaden kommer att inrymma en flexibel och kreativ uteplats, utformad för att möta både skolans och mötesplatsens behov. Uteplatsen erbjuder utrymmen för avkoppling och social interaktion, med landskapslösningar som sittplatser, grönområden och belysning. Den skapar en trygg och inbjudande miljö som främjar gemenskap, kreativitet och aktiviteter för unga.

Multifunktionsarena: Den nya multifunktionsarenan ersätter den befintliga basketplanen, som tas bort i samband med nybyggnationen, och ger ungdomar ökade möjligheter att delta i en mångfald av sportaktiviteter. Arenan skapar synergier mellan skolans och mötesplatsens verksamheter, vilket bidrar till långsiktig social hållbarhet.

Ökad tillgänglighet: Nybyggnationen kan omfatta fler RWC-toaletter, vilket uppfyller önskemålen från funktionshindersrådet och ökar tillgängligheten för alla besökare, vilket är centralt för en hållbar samhällsutveckling.

Flexibel utformning: Nybyggnationen möjliggör anpassning av lokalerna efter ungdomarnas behov och önskemål, vilket ökar trivseln och gör dem mer relevanta för framtida användning.

Visuell öppenhet: Mötesplatsen får en entré mot gatan, vilket ökar genomsiktligheten och tryggheten samt skapar en mer synlig och inbjudande miljö än den nuvarande byggnaden.

Ändamålsenliga lokaler: Lokalerna kan utformas mer funktionellt för delad verksamhet, vilket ger bättre användning av resurserna.

Bättre inomhusklimat: Moderna byggmetoder och förbättrad isolering säkerställer ett behagligt inomhusklimat och lägre energiåtgång, vilket stöder både hållbarhet och långsiktig kostnadseffektivitet.

Ökat fastighetsvärde: En nybyggnation kan öka fastighetens värde på lång sikt, vilket kan vara fördelaktigt vid eventuell försäljning eller uthyrning.

Säkerhet och tillförlitlighet: Nybyggnationen möjliggör införandet av moderna säkerhetsfunktioner som stärker både säkerheten och driftsäkerheten. Nya byggnader erbjuder också större tillförlitlighet när det gäller uppvärmning och infrastruktur. Fjärrvärmesystemet behålls men kan optimeras för bättre energieffektivitet och tillförlitlighet.

Nackdelar med detta alternativ inkluderar:

Lång byggtid: Byggprocessen kan ta tid, vilket kan leda till fördröjningar i att verksamheten kan börja fungera i de nya lokalerna.

Osäkerhet kring markförhållanden: Det kan uppstå oväntade markförhållanden som innebär extra kostnader eller utmaningar under byggprocessen, exempelvis föroreningar eller en otillräckligt bärande grund. Det är också sannolikt att pålning under byggnaden kommer att krävas.

Alternativ 2-renovera och utveckla den befintliga byggnaden

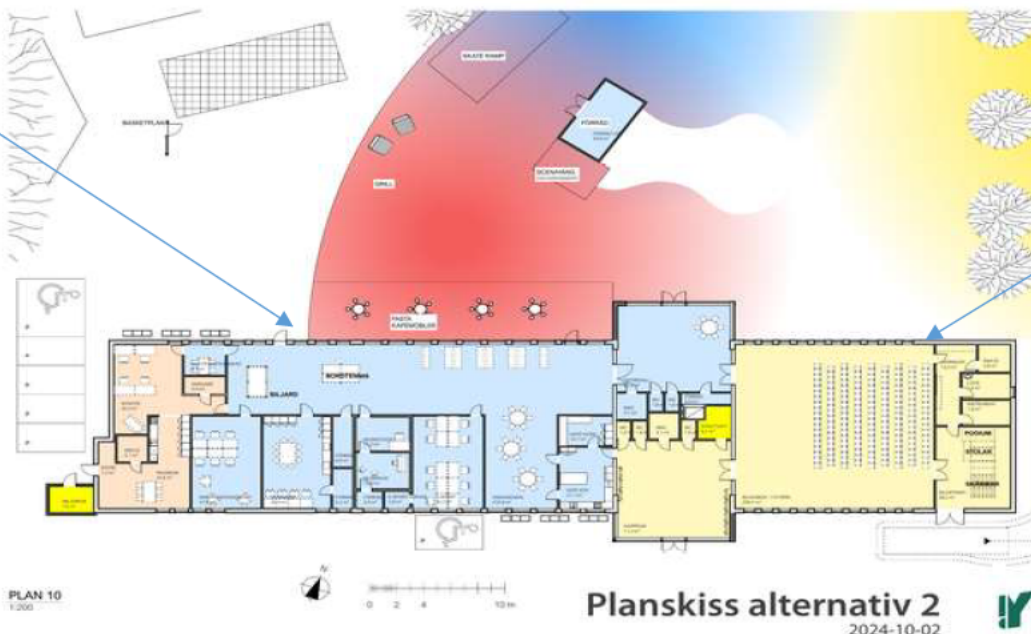
För att bevara den befintliga byggnaden krävs en omfattande renovering, då byggnaden är gammal och bedöms som uttjänt enligt förstudien. Skyddsrummet kommer att bevaras, medan den övre delen omvandlas till en Blackbox med installation av en ny ytterdörr. För att uppfylla de tekniska och funktionella krav som ställs för scenkonst höjs takhöjden i Blackboxen från 3,5 meter till 5 meter. Detta innebär att byggnaden får olika höjdnivåer, där Blackboxen kommer att vara högre än övriga delar av byggnaden. Renoveringen innefattar rivning av befintliga planlösningar och skapande av nya, samt installation av nya ytskikt, undertak och belysning. Ett nytt ventilationssystem installeras och en asbestsanering genomförs för att säkerställa en säker arbetsmiljö.

Utvändiga arbeten inkluderar asfaltering och markläggning med tegel, samt förbättring av utemiljön med parkbänkar och kafémöbler för att skapa en funktionell och inbjudande atmosfär. Byggnaden moderniseras med nya fönster och dörrpartier, och markarbeten och dränering genomförs för att förbättra hållbarheten. Taket läggs om med ny papp och fasaden renoveras med tegel, kompletterat med tillbyggnader. Inom byggnaden anläggs även ett miljörum för avfallshantering och återvinning. Det bör dock noteras att detta alternativ inte medger utrymme för en multiarena eller fritidsbank. Byggnadens totala yta är ca 988 kvadratmeter.

Mötesplats för unga

Blackbox

Fördelarna med detta alternativ inkluderar:

Mindre miljöpåverkan: Genom att renovera en befintlig byggnad minskar behovet av nya byggmaterial, vilket kan leda till lägre koldioxidutsläpp.

Ökad energieffektivitet: Genom att uppgradera isolering och ventilation kan energikostnaderna minskas utan att byggnaden behöver rivas. Genom att byta fönster och tilläggsisolering tak.

Nackdelar med detta alternativ inkluderar:

Höga renoveringskostnader: En gammal byggnad kan kräva omfattande och kostsamma renoveringar för att uppfylla moderna krav, vilket kan påverka den ekonomiska hållbarheten.

Dolda skador: Under renovering kan dolda problem som strukturella skador eller mögel upptäckas, vilket kan leda till extra kostnader och påverka projektets budget och tidslinje.

Höga byggkostnader: Att höja taket kräver omfattande konstruktionella ingrepp, vilket kan leda till högre material- och arbetskraftskostnader, vilket ökar den totala renoveringskostnaden.

Strukturella utmaningar: Højningen kan medföra tekniska problem, särskilt i äldre byggnader, där det kan vara svårt att säkerställa att den befintliga strukturen kan stödja det högre taket utan stora förstärkningsåtgärder.

Tidsfördröjning i byggprocessen: Om omfattande ändringar krävs för att stödja ett högre tak, kan byggtiden förlängas, vilket påverkar projektets totala tidsplan, inklusive arbeten med ventilation, takisolering och annan infrastruktur.

Kvarstående problem med byggnadens utformning: Eftersom byggnadens grundstruktur inte förändras i någon större omfattning, kan de nuvarande problemen med långa korridorer, dålig genomsynlighet och ineffektiva utrymmen kvarstå, vilket kan påverka funktionaliteten och säkerheten för de verksamheter som ska bedrivas där.

Brist på förråd: Det begränsade utrymmet i den befintliga byggnaden innebär att det inte finns tillräckligt med förrådsutrymme, vilket kan hämma verksamheternas effektivitet och organisering. För att kompensera detta måste extra förråd byggas på gården, vilket kan påverka utemiljön och kan vara en kostnad i sig.

Ingen plats för fritidsbanken: På grund av den begränsade ytan i den befintliga byggnaden finns det inte utrymme för att inrymma fritidsbanken. För att möjliggöra denna verksamhet skulle en tillbyggnad om cirka 200 kvadratmeter krävas, vilket innebär ytterligare kostnader och påverkar byggnadens befintliga struktur och användning.

Säkerhetsrisker: Äldre byggnader kan ha brister i säkerheten, inklusive brandrisker, som kan kräva omfattande insatser.

Ökat underhåll: Efter renovering kan den gamla byggnaden kräva mer frekvent och omfattande underhåll, vilket leder till ökade driftkostnader på lång sikt och kan påverka byggnadens ekonomiska effektivitet.

Risk för överkapacitet: Om byggnaden inte kan anpassas för att möta nuvarande och framtida behov kan lokalerna bli underutnyttjade, vilket inte är hållbart i längden.

Begränsningar av energi- och miljöstandarder: Det kan vara svårt att uppgradera en gammal byggnad för att möta moderna standarder, vilket kan påverka driftskostnader och byggnaders långsiktiga hållbarhet.

3.2.0 Rumsfunktionsprogram

Detta avsnitt presenterar funktionsprogrammet för flera utrymmen inom mötesplatsen. Varje rum är utformat för att uppfylla specifika krav och funktioner, vilket bidrar till en trygg, effektiv och flexibel miljö för användarna. Nedan beskrivs de olika rummen enligt följande struktur: trygghet, effektivitet, flexibilitet och omställbarhet. Genom dessa beskrivningar framhävs hur varje utrymme bidrar till en inbjudande och funktionell helhet, med illustrationer av både inomhus- och utemiljöer.

Entré

Entrén till mötesplatsen ska vara en välkomnande och funktionell ingång som ger besökarna ett positivt första intryck. Den ska utformas för att säkerställa trygghet, tillgänglighet och enkel orientering. Entrén ska även fungera som en central passage för olika aktiviteter inom mötesplatsen och utstråla en behaglig atmosfär.

Trygghet

Funktion: Skapa en separat entré med skärmtak och anslagstavla för välkomstmeddelanden och praktisk information, såsom aktuella evenemang och regler.

Funktion: Entrén ska vara väl synlig från mötesplatsens huvudområden och utrustas med tillräcklig belysning för att öka både säkerheten och skapa en känsla av trygghet och välkomnande.

Funktion: Entrén ska även fungera som en nödutgång och vara designad med hänsyn till säkerhet och evakuering, utan att kompromissa med det inbjudande intrycket.

Funktion: Säkerhetskameror ska installeras med fokus på entréområdet och särskilt riktas mot skolgården för att öka tryggheten och övervaka området.

Tillgänglighet

Funktion: Entréområdet ska vara tillgängligt för alla besökare, med breddade dörrar och inga trösklar, vilket bidrar till en inkluderande och tillgänglig miljö där alla kan känna sig välkomna.

Funktion: Sittplatser ska finnas i entrén för att underlätta av- och påtagning av skor, vilket ger en bekväm och trivsamt miljö.

Funktion: Förvaringsskåp med genomskinliga dörrar ska bidra till en öppen och trygg atmosfär, där besökare enkelt kan överblicka sina tillhörigheter i en säker och inbjudande miljö.

Funktion: RWC-toalett ska vara tillgänglig i närheten av entrén.

Effektivitet

Funktion: Placera en incheckningsstation som är lättåtkomlig och nåbar från entrén för en snabb och smidig incheckning.

Funktion: I anslutning till entrén ska väggyta finnas med el- och nätverksuttag för digitala informationsskärmar som förmedlar verksamhetens budskap och evenemang.

Funktion: Genom att använda lugnande färger och ett harmoniskt visuellt uttryck skapas en atmosfär som känns både effektiv och inbjudande för alla som besöker mötesplatsen.

Flexibilitet och omställbarhet

Funktion: Entréområdet ska kunna anpassas efter olika aktiviteter och evenemang.

Möbler och andra installationer ska vara flexibla och lätt omställbara, vilket främjar både funktionalitet och en välkomnande känsla oavsett sammanhang.

Kafékiosk och kök

Caféet ska vara en central och social mötesplats där besökare kan koppla av, umgås och delta i olika aktiviteter. Kafékiosken och det bakomliggande caféköket ska stötta den dagliga verksamheten och även kunna hantera större evenemang. Utrymmena ska vara flexibla, välkomnande och anpassade för både effektivitet och trygghet.

Trygghet

Funktion: Placera caféet och kiosken strategiskt för att skapa en trygg och välkomnande miljö med god överblick. Kiosken ska ha säker förvaring för kassasystem och värdesaker.

Funktion: Säkerställ att kafékiosk och kök har tillräcklig belysning och utrymningsvägar som är tydligt markerade för att ge en trygg miljö för både personal och besökare.

Funktion: Köket ska vara utrustat med brandlarm, släckningsutrustning och ergonomiskt utformade arbetsstationer för att minimera risken för olyckor.

Tillgänglighet

Funktion: Utforma kafékiosken med breda gångar och ingångar för att garantera tillgänglighet för alla besökare, inklusive personer med funktionsvariationer.

Funktion: Köket ska vara anpassat för personer med funktionsnedsättningar, med knäfri diskbänk och tillgängliga arbetsytor, vilket främjar en inkluderande arbetsmiljö.

Funktion: Kafékiosk och kök ska placeras i anslutning till både caféområdet och eventuell uteplats för att underlätta flödet mellan de olika områdena.

Effektivitet

Funktion: Kafékiosken ska optimeras för snabb och smidig service med enkel åtkomst till förvaring och köksutrustning i anslutande förråd.

Funktion: Köket ska utrustas med all nödvändig utrustning, inklusive diskmaskin, ugn, spis, mikrovågsugn och kaffebruggare, för att effektivt kunna hantera både dagliga uppgifter och större evenemang.

Funktion: Städ- och tvättrummet ska vara praktiskt beläget för enkel åtkomst och säkerställa en ren och funktionell arbetsmiljö.

Flexibilitet

Funktion: Köket ska vara utformat för att möjliggöra olika typer av matlagning och förberedelser, från vardagligt bruk till större event. Den centrala köksön ska främja gemensamma matlagningsaktiviteter.

Omställbarhet

Funktion: Caféet och kioskområdet ska enkelt kunna anpassas för olika evenemang, med möbler och teknik som snabbt kan omorganiseras för att möta specifika behov.

Utemiljö

Den planerade utemiljön ska utgöra en inbjudande och mångsidig plats som främjar social interaktion och fysisk aktivitet under alla väderförhållanden. Området kommer att nyttjas av både mötesplatsens besökare och Torpa skolan, vilket skapar en varierad och dynamisk användning. Genom flexibla och anpassningsbara ytor möjliggörs olika typer av aktiviteter, vilket i sin tur skapar en levande och inkluderande mötesplats. Utemiljön ska vara tillgänglig för samtliga invånare och kunna nyttjas när som helst av alla. Området kommer dessutom att inkludera en multiarena och en mindre scen, anpassad för mindre aktiviteter och kulturella arrangemang, vilket stödjer både fritidsaktiviteter och lokala evenemang.

Trygghet

Funktion: Skapa en trygg utomhusmiljö med sittplatser, grönska och vindskydd som erbjuder skydd mot väder och samtidigt skapar en inbjudande atmosfär.

Funktion: Multiarenan och aktivitetsytor ska vara säkra och lättöverskådliga, med god belysning som ger en trygg miljö för både organiserade och spontana aktiviteter.

Funktion: En liten utomhusscen ska vara placerad på ett sätt som underlättar säker användning för små evenemang, utan att störa andra aktiviteter på området.

Tillgänglighet

Funktion: Ytor ska vara plana och lättillgängliga för alla besökare, inklusive personer med funktionsnedsättningar. Ramper och breda gångvägar ska säkerställa att alla kan röra sig fritt genom hela området.

Funktion: Möbler och sittplatser ska placeras strategiskt för att vara tillgängliga för alla besökare, inklusive personer med funktionsnedsättningar, och ska erbjuda skugga och vindskydd för ökad komfort och trivsel.

Effektivitet

Funktion: Utomhusområdet ska inkludera flexibla ytor som möjliggör både planerade och spontana aktiviteter, anpassat för olika evenemang och sporter.

Funktion: Multiarenan ska stödja flera typer av sporter, med enkel tillgång till utrustning och tillräckliga förvaringsmöjligheter för att göra det enkelt att organisera olika aktiviteter.

Funktion: Sittplatser och vindskydd ska möjliggöra användning året runt, oavsett väderförhållanden.

Flexibilitet och omställbarhet

Funktion: Möjligheten att flytta ut verksamheten från mötesplatsen eller skolan under varmare månader gör att området kan användas på ett levande och dynamiskt sätt.

Funktion: Multiarenan och de öppna ytorna ska vara anpassade för olika aktiviteter, från spontanidrott till kreativa kulturarrangemang, vilket bidrar till en flexibel och varierad användning av utemiljön.

Funktion: Utomhusscenen ska vara utformad för mindre aktiviteter, som exempelvis små framträdanden eller gruppsammankomster. Scenen ska kunna ställas om och anpassas beroende på vilka aktiviteter som ska genomföras, utan att vara avsedd för större konserter.

Funktion: Möbler och utrustning ska vara lättflyttade och flexibla, så att utomhusytorna snabbt kan omvandlas för olika typer av aktiviteter och användningsområden, både för mötesplatsens verksamhet och Torpa skolans behov.

Parkeringsbehov

Parkeringsområdet vid mötesplatsen ska vara utformat för att tillgodose besökarna, med fokus på tillgänglighet och flexibilitet. Det finns även möjlighet för samnyttjande av parkeringsplatser i området, men detta kräver en särskild utredning under projekteringsfasen inför en bygglovsansökan för att säkerställa att behovet täcks på ett effektivt sätt. Placeringen av cykel- och mopedställ samt parkeringsplatser ska ske i samråd med användarna för att säkerställa bästa möjliga funktionalitet.

Trygghet

Funktion: Parkeringsplatserna ska vara väl upplysta och tydligt markerade för att skapa en trygg miljö, särskilt under kvällstid.

Funktion: Handikappparkeringarna ska placeras nära entrén för att underlätta för personer med nedsatt rörlighet.

Tillgänglighet

Funktion: Sex parkeringsplatser ska finnas tillgängliga, inklusive två för personer med funktionsnedsättningar, samt 30–40 cykelställ och utrymme för mopedparkering.

Funktion: Cykel- och mopedparkering ska vara lättillgängliga och placeras i anslutning till entrén för att underlätta tillgång till byggnaden.

Effektivitet

Funktion: Parkeringslösningen ska inkludera en avlastningszon samt parkeringsmöjligheter för arbetsfordon, inklusive lastbilar för scenteknik vid Black Boxen, för att underlätta logistiken.

Flexibilitet och omställbarhet

Funktion: Cykel- och mopedställens placering ska vara flexibel och kunna anpassas efter behov i samråd med användarna, så att utrymmet utnyttjas optimalt vid större evenemang eller ökat cykelanvändande.

Toaletter

Toaletterna ska utformas för att möta både personalens och besökarnas behov, med fokus på tillgänglighet och funktionalitet. Toaletter i olika delar av byggnaden underlättar för verksamheten och besökarna.

Trygghet

Funktion: Toalettområdena ska vara väl upplysta och placeras strategiskt nära aktivitetsområden, så att de är lättillgängliga för alla besökare utan att skapa avskildhet som kan kännas otrygg.

Tillgänglighet

Funktion: De flesta toaletter ska utformas för att möta tillgänglighetskraven, med breda dörrar, ramper och tillräcklig manövreringsyta för rullstolar.

Funktion: Toaletter ska finnas i närheten av Black Boxen och loger för att underlätta tillgång för personal och evenemangsdeltagare.

Effektivitet

Funktion: Personaltoaletter ska vara separerade från besökarnas toaletter för att skapa en mer effektiv arbetsmiljö, och antalet toaletter ska vara tillräckligt för att möta verksamhetens kapacitet.

Flexibilitet och omställbarhet

Funktion: Toaletternas utformning ska vara anpassningsbar för att möta skiftande behov vid olika typer av evenemang eller verksamheter, med tydlig uppdelning mellan personal- och besöksfaciliteter.

Kontor

Kontorsutrymmet ska vara ett funktionellt och välutrustat arbetsområde för personal, med fokus på effektivitet och anpassningsbarhet.

Trygghet

Funktion: Kontoret ska vara beläget på en plats med god insyn och nära till personalutrymmen och pausrum, för att skapa en trygg och överskådlig arbetsmiljö.

Tillgänglighet

Funktion: Ett öppet kontorslandskap ska ha upp till fyra arbetsstationer med ergonomiska arbetsplatser som är lättillgängliga för alla.

Effektivitet

Funktion: Arbetsplatserna ska ha tillgång till god förvaring och eluttag, samt ett nätverk och skrivare som stöder det administrativa arbetet på ett effektivt sätt.

Flexibilitet och omställbarhet

Funktion: Kontoret ska vara anpassningsbart och kunna omorganiseras vid behov, med skrivbord och förvaringslösningar som är flexibla och kan flyttas för att optimera arbetsflödet.

Multifunktionsrum

Multifunktionsrummen ska vara tysta, avkopplande utrymmen som kan användas för studier, samtal och möten. De ska erbjuda en flexibel och stimulerande miljö med fokus på både social och individuell användning.

Trygghet

Funktion: Rummen ska vara placerade i avskilda delar av byggnaden för att säkerställa en lugn och trygg miljö, där besökare kan dra sig tillbaka och känna sig bekväma.

Tillgänglighet

Funktion: Multifunktionsrummen ska vara tillgängliga för alla, med breda ingångar och sittmöbler anpassade för personer med funktionsnedsättningar.

Effektivitet

Funktion: Rummen ska utrustas med laddstationer, eluttag och god belysning för att stödja både studier, samtal och möten.

Funktion: Möblerna ska vara bekväma och funktionella, med kreativa inslag som böcker, konst och spel för att skapa en stimulerande miljö.

Flexibilitet och omställbarhet

Funktion: Rummen ska kunna anpassas för olika typer av aktiviteter, från tysta studier till gruppsammankomster. Möblerna ska vara flyttbara, och utrymmet ska vara flexibelt nog att tillgodose olika behov.

Funktion: Det ska finnas minst två multifunktionsrum för att stödja parallella aktiviteter, vilket ökar den övergripande flexibiliteten i mötesplatsen.

Samlingssal

Samlingssalen utgör hjärtat av mötesplatsen och ska vara en inbjudande plats för socialt umgänge och olika aktiviteter. Rummet ska integreras med kaféytan för att skapa en sammanhängande miljö.

Trygghet

Funktion: Samlingssalen ska utformas för att främja en trygg och inkluderande miljö där alla känner sig välkomna, med en genomtänkt möblering som minimerar konfliktytor och skapar tydliga zoner för olika aktiviteter.

Tillgänglighet

Funktion: Salen ska vara tillgänglig för alla besökare, med enkel åtkomst till sittplatser och scenen. Möbleringen ska vara anpassad för att tillgodose behov hos personer med funktionsnedsättningar, med breda gångar och justerbara möbler.

Effektivitet

Funktion: Det ska finnas cirka 35–40 sittplatser och en liten scen för mindre uppträdanden, samlingar och föreläsningar. Integrationen med kaféytan möjliggör sömlöst flöde av människor och aktiviteter, vilket gör salen till en multifunktionell mötesplats.

Flexibilitet

Funktion: Samlingssalen ska enkelt kunna omvandlas för att passa olika typer av aktiviteter, såsom sociala möten, biljard och pingis. Möblerna ska vara lättflyttade för att möjliggöra en smidig omställning beroende på aktivitet.

Omställbarhet

Funktion: Samlingssalen ska kunna delas in i sektioner för att hantera flera aktiviteter samtidigt, utan att dessa stör varandra. Detta kan åstadkommas genom flexibla rumsavdelare eller anpassningsbar möblering.

Förråd

Det ska finnas flera förråd inom mötesplatsen, strategiskt placerade för att underlätta förvaring av material och utrustning för olika verksamheter. Ett huvudförråd ska placeras nära entrén för smidig åtkomst.

Trygghet

Funktion: Förråden ska vara säkra och välorganiserade för att undvika risker och säkerställa att material och utrustning förvaras på ett tryggt och överskådligt sätt.

Tillgänglighet

Funktion: Förråden ska vara lättillgängliga för både personal och besökare. Förråd nära specifika verksamheter som musikrummet och skapanderummet ska finnas för att underlätta arbetet i dessa utrymmen.

Effektivitet

Funktion: Ett förråd nära entrén ska underlätta hantering av stora leveranser och materialförvaring för olika aktiviteter. Det ska också finnas dedikerade förråd för verksamheter som musikskolan och kulturaktiviteter, vilket bidrar till en effektiv arbetsmiljö.

Flexibilitet

Funktion: Förråden ska vara flexibla och anpassningsbara för att rymma en mängd olika typer av material, från storskaliga scenobjekt till mindre musikutrustning och konstmaterial. Modulära hyllsystem ska underlätta förvaring och åtkomst.

Omställbarhet

Funktion: Möjlighet att snabbt omorganisera förråden ska finnas för att anpassas efter olika evenemang eller aktiviteter. Förrådsutrymmen ska vara utformade så att de lätt kan skalas upp eller ned beroende på behov.

Musikrum och studio

Musikrummet och studion ska utgöra en professionell och inspirerande miljö för musikskapande och inspelning. Rummen bör vara akustiskt separerade men visuellt förbundna för god kommunikation.

Trygghet

Funktion: Rummen ska vara ljuddämpade och välisolerade för att skapa en trygg och fokuserad arbetsmiljö, fri från distraherande ljud utifrån.

Tillgänglighet

Funktion: Både musikrummet och studion ska vara tillgängliga för alla användare, med enkel åtkomst och tillräckligt med utrymme för att personer med olika behov ska kunna delta i aktiviteterna.

Effektivitet

Funktion: Rummen ska vara utrustade med väggförvaring för instrument, och flera nätverks- och eluttag för att möjliggöra en effektiv användning av teknisk utrustning. Studiorummet bör ha skräddarsydd eldragning för att stödja professionell inspelning.

Flexibilitet

Funktion: Musikrummet och studion ska vara flexibla för olika typer av musik- och inspelningsprojekt. Möblerna, inklusive skrivbord och stolar, bör kunna justeras och flyttas beroende på behov.

Omställbarhet

Funktion: Rummen bör kunna anpassas för både inspelningssessioner och övningar, med enkel möjlighet att ändra rumsuppsättningen för att stödja olika användningsområden som inspelning eller live-repetitioner.

Skapanderum / Creative Box

Skapanderummet ska vara ett kreativt utrymme för konstnärligt uttryck och hantverk. Rummet ska stödja flera kreativa processer, från målning till skulptering.

Trygghet

Funktion: Rummet ska erbjuda en trygg miljö för kreativt skapande, med säkra och lättillgängliga arbetsytor samt utrustning för att hantera material och verktyg på ett säkert sätt.

Tillgänglighet

Funktion: Arbetsytor och förvaringsutrymmen ska vara anpassade så att alla, oavsett funktionsförmåga, enkelt kan delta i skapande aktiviteter. Bredare bänkskivor och djupa hoar för rengöring av material bör vara lätt åtkomliga.

Effektivitet

Funktion: Skapanderummet bör vara 30-40 kvm stort, med kapacitet för cirka 12 personer att arbeta samtidigt. Separatorer för avlopp ska installeras för att hantera färg och annat material på ett hållbart sätt.

Flexibilitet

Funktion: Rummet ska kunna anpassas för olika konstnärliga projekt. Möblerna och arbetsytorna bör vara flexibla, så att användarna kan arbeta individuellt eller i grupp, beroende på behov.

Omställbarhet

Funktion: Exponeringsytor och hyllor ska möjliggöra snabba omställningar för att visa upp skapade verk, medan arbetsytor kan snabbt anpassas för nya projekt eller material.

Sophantering

Sophanteringen ska vara hållbar och effektiv, med enkel tillgång för alla användare.

Trygghet

Funktion: Sophanteringen ska vara säker och hygienisk, för att förhindra olyckor eller hälsorisker.

Tillgänglighet

Funktion: Sophanteringssystemet ska vara lättillgängligt för alla användare, med tydliga instruktioner och enkla lösningar för sortering av avfall.

Effektivitet

Funktion: Systemet ska effektivt hantera stora mängder avfall, med separata behållare för återvinning och andra avfallstyper.

Flexibilitet

Funktion: Sophanteringen ska kunna anpassas för att hantera olika typer av avfall, såsom organiskt avfall, papper, plast och färgrester.

Omställbarhet

Funktion: Sophanteringen ska kunna skalas upp eller ner beroende på verksamhetens behov, med möjlighet att lägga till eller ta bort behållare vid behov.

Gamingrum / E-sport

Gamingrummet ska vara en dedikerad plats för e-sport och gaming, med fokus på social interaktion och tävlingar.

Trygghet

Funktion: Rummet ska erbjuda en trygg och reglerad miljö för gaming, med tydliga regler för användning av utrustning och beteende i rummet.

Tillgänglighet

Funktion: Gamingrummet ska vara tillgängligt för alla, med anpassade stationer för personer med funktionsnedsättningar och enkel åtkomst till alla tekniska enheter.

Effektivitet:

Funktion: Rummet ska ha 10 spelstationer med datorer och spelkonsoler. Samarbeten med andra kommuner och organisationer kan bidra till att arrangera tävlingar och evenemang på ett engagerande och inkluderande sätt.

Flexibilitet:

Funktion: Utrustningen ska vara flexibel för att stödja olika speltyper och tävlingsformat, och sittplatserna ska kunna justeras för att anpassas efter olika användares behov.

Omställbarhet:

Funktion: Rummet ska enkelt kunna ställas om för att arrangera större evenemang eller tävlingar, genom att justera möbler och utrustning.

Aktivitetsrum / Blackbox

Blackboxen ska vara ett mångsidigt och flexibelt utrymme avsett för samnyttjande, anpassat för olika grupper såsom kulturskolan, allmänskultur och föreningar. Lokalen ska möjliggöra en rad aktiviteter, inklusive scenkonst, framträdanden, föreläsningar, filmvisningar, dans- och teaterträning, ungdomsdisco samt föreningsmöten. Utrymmet kan användas av förvaltningens verksamheter och även hyras ut till externa aktörer.

Trygghet

Funktion: Blackboxen ska utformas som en säker miljö för kulturella och offentliga aktiviteter.

Funktion: Lokalen ska ha tydliga säkerhetsföreskrifter och anpassad teknik för scenframträdanden, vilket inkluderar brandsäkerhet och nödutgångar.

Funktion: Genom att säkerställa att alla tekniska installationer är korrekt utförda och att utrymningsvägar är tydligt markerade, kan tryggheten för både besökare och aktörer garanteras.

Tillgänglighet

Funktion: Rummet ska vara helt tillgängligt för alla, med breda dörröppningar och utan trösklar. En ramp ska finnas för att möjliggöra enkel tillgång till scenen.

Funktion: För att stödja hörselnedsatta ska en hörslinga installeras, och rullstolsplatser ska finnas tillgängliga vid gradängerna.

Funktion: Lokalen ska ha en separat entré och en hall med toaletter, inklusive en handikappanpassad RWC, vilket ger en oberoende användning av Blackboxen.

Effektivitet

Funktion: Blackboxen ska ha en flexibel scenyta och en ljusrigg för belysning, med tekniska anslutningar för ljud och bild. Rummets dimensioner ska vara 12x12 meter med en takhöjd på 5 meter.

Funktion: För att optimera användningen ska eluttag (10 A) och datauttag placeras längs alla väggar, vilket gör att olika tekniska arrangemang kan genomföras utan problem.

Flexibilitet

Funktion: Scenen och möblerna ska vara flyttbara för att snabbt kunna omvandlas från scenyta till exempelvis dansgolv eller föreläsningssal.

Funktion: Möbler och gradänger ska vara mobila och kunna förvaras i ett angränsande förråd. En flexibel gradänglösning ska möjliggöra upp till 200 sittande gäster, vilket anpassar rummet för olika typer av arrangemang.

Omställbarhet

Funktion: Rummet ska kunna användas för en mängd olika evenemang, såsom framträdanden, dansföreställningar, ungdomsdisco och föreningsmöten, med möjlighet

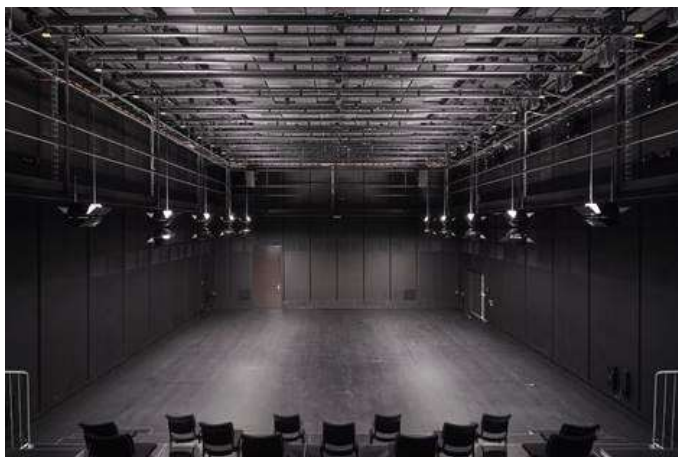
till snabb omställning beroende på evenemangets karaktär. Genom att säkerställa en helt tömbar lokal kan Blackboxen effektivt anpassas för olika aktiviteter och behov.

Loger och faciliteter

Funktion: Två loger ska finnas i direkt anslutning till Blackboxen, utrustade med sminkbord, speglar och flexibelt ljus för sminkning och kosmetiska aktiviteter. Logerna ska ha toalett och dusch, inklusive handikappanpassning, och de ska kunna användas flexibelt för andra aktiviteter när de inte används för scenkonstproduktioner.

Foajé

Funktion: En separat foajé ska skapas för att fungera som ett förväntningsutrymme innan evenemang. Foajén ska vara utformad för att ge en välkomnande atmosfär och möjliggöra för besökare att hänga av sig ytterkläder och använda toaletter. Den ska också inkludera en försäljningspunkt för små förfriskningar, vilket bidrar till en komplett och trivsamt upplevelse för publiken.

3.3 Miljöaspekter

Valet mellan nybyggnation och renovering medför olika miljökonsekvenser.

Nybyggnation erbjuder större möjligheter att implementera moderna hållbara lösningar från grunden. Byggnaden kan optimeras för energieffektivitet, med exempelvis solceller på taket för att minska energiåtgång och koldioxidutsläpp. Genom att använda förnybara energikällor kan byggnadens klimatpåverkan minskas över tid och bidra till FN:s globala mål för hållbar utveckling, särskilt mål 7: *Hållbar energi för alla*. Solcellernas effektivitet kan ytterligare optimeras genom takets lutning och orientering för att maximera energiproduktionen, vilket också minskar driftskostnader och koldioxidavtryck.

Vid nybyggnation kan även hållbara och återvinningsbara material väljas, vilket minskar resursanvändning och miljöpåverkan. Prioritering av gång- och cykelvägar främjar fossilfria transporter och bidrar till att minska koldioxidutsläpp och trafikbelastning. Nybyggnation ger dessutom större kontroll över byggnadens livscykel och energibehov, vilket möjliggör långsiktigt hållbara lösningar.

Å andra sidan, vid renovering av en befintlig byggnad, kan delar av byggnaden, som exempelvis tegelfasaden, återanvändas, vilket bevarar byggnadens karaktär och minskar

behovet av nya material. Detta minskar också byggavfallet och koldioxidutsläppen. Trots detta kan den äldre byggnadens förutsättningar begränsa möjligheten att fullt ut optimera energieffektiviteten, vilket kan leda till högre driftkostnader på lång sikt. Renovering kan även innebära större svårigheter att implementera de senaste hållbara teknologierna och lösningarna.

Sammanfattningsvis erbjuder nybyggnation större möjligheter att skapa en miljömässigt hållbar byggnad anpassad för framtidens behov, medan renovering kan vara ett mer resurseffektivt alternativ, men med begränsningar i jämförelse när det gäller att uppnå modern energieffektivitet och långsiktig hållbarhet.

3.4 Tidplan

Flera omständigheter kan påverka tidsplanen för båda alternativen, exempelvis:

- Större saneringsbehov än förväntat, både inuti byggnaden och i tegelfasaden.
- Förekomst av hinder eller markföroreningar kring den befintliga byggnaden.
- Fuktskador eller behov av förstärkningar i den stomme som ska bevaras.
- I alternativ 1 kan markförhållandena ha en betydande inverkan på tidsplanen.

Från och med de politiska besluten uppskattas följande tidplan:		
Faser	Alternativ 1 (Veckor)	Alternativ 2 (Veckor)
Skisser	3	3
Projektering	12	12
Bygglov	10	10
Kommunala beslut (1)	4	4
Upphandling	6	6
Kommunala beslut (2)	4	4
Tilldelningsbeslut vinner laga kraft	2	2
Utflyttning för verksamhet	5	5
Byggtid alternativ 1	75	-
Byggtid alternativ 2	-	50
Besiktning och slutbesked	5	5
Total tid	126	101
År	2 år och 4 månader	1 år och 9 månader

3.5 Flexibilitet och koncernnytta

Den planerade mötesplatsen för unga är avsedd att fungera som en central resurs för både kommunen och dess medborgare. Den flexibla designen möjliggör enkel anpassning av lokalerna för en mängd olika aktiviteter, vilket tillgodoser varierande behov över tid. Mötesplatsen kommer att vara tillgänglig för lokala föreningar, skolor samt kulturella och sociala evenemang. Genom att inkludera en gemensam uteplats, som även kommer att vara öppen för allmänheten, främjas samnyttjande och

tillgänglighet, vilket stärker gemenskapen och möjliggör en mångfald av aktiviteter som gynnar både individer och grupper.

De flexibla utrymmena kan anpassas efter arrangemang, vilket skapar kapacitet för olika typer av aktiviteter och ökar tillgängligheten för en bredare publik, inklusive familjer och besökare i olika åldrar. Lokalerna är designade med justerbara möbler, vilket möjliggör skapandet av anpassade miljöer för allt från framträdanden och föreläsningar till föreningsmöten och scenkonst.

Genom att kontinuerligt utvärdera verksamhetens utveckling och användarnas behov kan lokalerna justeras och utvecklas över tid, vilket säkerställer att mötesplatsen förblir relevant och tillgodoser samhällets föränderliga krav. Denna flexibilitet och funktionalitet bidrar till social integration och kulturell utveckling, vilket gör det möjligt för kommunen att främja en livlig och engagerad gemenskap.

3.6 Ekonomi

Den preliminära kostnadsanalysen indikerar att den tidigare budgeten, fastställd i Mål- och resursplan (MRP) 2024–2026 till 39 miljoner kronor, är otillräcklig för att täcka kostnaderna för varken nybyggnation eller renovering. Den ursprungliga budgeten baserades på ett schablonpris per kvadratmeter, vilket togs fram i samband med förstudien från Kultur- och fritidsförvaltningen. Förstudien utgick från en planerad lokalyta på 1 000 kvadratmeter. I nybyggnationsalternativet uppgår dock byggytan till 1280 kvadratmeter, vilket förklarar ökningen i den totala summan. Det är också viktigt att notera att kostnader för renovering av delen ovanpå skyddsrummet och uteplatsen inte ingick i den ursprungliga kalkylen. Renoveringen av delen ovanpå skyddsrummet kan betraktas som ett separat projekt.

Kostnaderna fördelas enligt följande:

Kostnadspost	Alternativ 1 (Nybyggnation)	Alternativ 2 (Renovering)	Kostnad för fritidsbanken (separat)
Kostnad för nybyggnation av mötesplatsen (1280 m²)	34 656 000 kr	-	-
Renovering av befintlig byggnad (988 m²)	-	25 835 000 kr	-
Kostnad för rivning av två tredjedelar av byggnaden (ca 700 m²)	1 399 300 kr	-	-
Kostnad för renovering av delen ovanpå skyddsrummet	-	-	6 495 000 kr
Kostnad för höjning av tak i Blackboxen från 3,5 m till 5m (425 m²)	-	9 100 000 kr	-
Markarbeten inklusive asfaltering (500 m²)	1 000 000 kr	1 000 000 kr	-
Marktegel (320 m² och 200 m²)	415 000 kr	260 000 kr	-

Kultur- och fritidsförvaltning	Parkbänkar och cafémöbler 10 st.	230 000 kr	230 000 kr	
	Multiarena	350 000 kr	-	-
Barn- och utbildningsförvaltning	Utebelysning-El-installation (100 m ²)	200 000 kr	200 000 kr	
	Kostnad för byggherre Kostnad	1 030 000 kr	770 000 kr	-
	Summa	38 700 300 kr	37 165 000 kr	
	Oförutsett 11 %	4 257 033 kr (11 %)	4 459 800 kr (12%)	-
	Totalkostnad	<u>42 957 333 kr</u>	<u>41 624 800 kr</u>	<u>6 495 000 kr</u> <u>(fritidsbank)</u>
	Kostnad för solceller kommer utöver den totala kostnaden	2 100 000 kr	2 100 000 kr	

Kostnadsanalysen för de två alternativen, nybyggnation och renovering, samt den separata investeringen för fritidsbanken, visar att totalkostnaderna är relativt likvärdiga, med en skillnad på cirka 1,3 miljoner kronor.

Nybyggnationsalternativet (1280 m²) beräknas kosta totalt 42,9 miljoner kronor, inklusive 11 % för oförutsedda kostnader. Den årliga hyran för byggnaden uppskattas till cirka 2,9 miljoner kronor med en avskrivningstid på 30 år. Hyran för uteplatsen beräknas till cirka 201 876 kronor per år med en avskrivningstid på 10 år. Kostnaden inkluderar nybyggnation, rivning av delar av den befintliga byggnaden, markarbeten samt byggherre Kostnader. Parkbänkar och cafémöbler finansieras av Kultur- och fritidsförvaltningen, medan multiarenan bekostas av Barn- och utbildningsförvaltningen.

Renoveringsalternativet (988 m²), beräknas kosta cirka 41,6 miljoner kronor, vilket inkluderar en buffert på 12 % för oförutsedda kostnader. Den årliga hyran för byggnaden uppskattas till cirka 3,2 miljoner kronor med en avskrivningstid på 20 år. Hyran för utemiljön beräknas till cirka 182 500 kronor per år med en avskrivningstid på 10 år. Den största kostnadsposten är renoveringen av byggnaden, inklusive höjning av takhöjden i Blackboxen från 3,5 till 5 meter. Parkbänkar och cafémöbler finansieras av Kultur- och fritidsförvaltningen, medan multiarenan inte ingår i detta alternativ.

Solcellsinstallationer, med en investeringskostnad på uppskattningsvis 2,1 miljoner kronor, redovisas separat och tillkommer utöver den ordinarie investeringskostnaden. Den årliga hyran för solcellsanläggningen uppskattas till cirka 157 500 kronor, med en avskrivningstid på 20 år.

Kostnaden för att renovera och omvandla delen ovanpå skyddsrummet till en fritidsbank beräknas uppgå till 6 495 000 kronor. Eftersom omvandlingen av fritidsbanken inte

omfattades av det ursprungliga uppdraget, redovisas denna kostnad som ett separat projekt och kan beslutas i ett senare skede.

Sammanfattningsvis visar analysen att både nybyggnations- och renoveringsalternativen överskrider den ursprungliga budgetramen i Mål- och resursplanen (MRP) 2024–2026, som var satt till 39 miljoner kronor. Det är viktigt att notera att de angivna kostnaderna är uppskattade och att de faktiska kostnaderna kommer att redovisas i samband med projekteringsfasen. Givet den rådande lågkonjunkturen kan priser för byggmaterial och arbetskraft förväntas sjunka, vilket kan ha en positiv inverkan på de slutgiltiga kostnaderna.

3.6.0 Investering

För att genomföra projektet i enlighet med lokalplaneringen krävs betydande investeringar, oavsett om alternativ 1 (nybyggnation) eller alternativ 2 (renovering) väljs. I båda fallen måste den ursprungliga budgetramen revideras för att hantera de ökade kostnaderna, inklusive driftskostnader. Även om investeringsmedel redan har beviljats, är det viktigt att noggrant granska dessa för att säkerställa att de är i linje med det reviderade lokalprogrammet och den uppdaterade tidplanen.

3.6.1 Verksamhetens driftskostnader

För att säkerställa projektets ekonomiska hållbarhet är det av vikt att de årliga driftskostnaderna tas i beaktande inom ramen för verksamhetens budget. Dessa kostnader omfattar hyra, underhåll, energiförbrukning samt löpande utgifter för skötsel av utemiljö och övriga tillhörande faciliteter. Beställande nämnd kan framföra behovet av utökade driftsmedel inom ramen för MRP, men i enlighet med kommunens ekonomistyrningsprocess kan detta ske först under eller inför det år då kostnaderna uppstår, i detta fall i förslag till MRP för 2027. Nämnderna ska dock beskriva vilka konsekvenser som investeringar får på driftbudgeten och hur dessa kan rymmas inom den befintliga budgetramen när investeringen tas upp.

PRELIMINÄR HYRESBERÄKNING

Torpa Fritidsgård nybyggnation

Ränta	Drift kr/m ²
2,50%	450

Fritidsgård		Ränta	Avskrivning	Drift	Totalt
Investeringsbelopp, kronor	39 943 033	998 576			
Genomsnittlig avskrivningstid, år	30		1 331 434		
Yta, m ²	1 280			576 000	
Preliminär årshyra					2 906 010

Markarbeten och Utemiljö		Ränta	Avskrivning	Drift	Totalt
Investeringsbelopp, kronor	1 615 000	25 000	100 000		
Markarbeten inklusive asfaltering (500 m ²)	1 000 000 kr	10 375	41 500		
Marktegel (320 m ² och 200 m ²)	415 000 kr	5 000	20 000		
Utebelysning-El-installation (100 m ²)	200 000 kr				
Genomsnittlig avskrivningstid, år	10				
Yta, m ²					
Preliminär årshyra					201 875

Solcellspark		Ränta	Avskrivning	Drift	Totalt
Investeringsbelopp, kronor	2 100 000	52 500			
Genomsnittlig avskrivningstid, år	20		105 000		
Yta, m ²				0	
Preliminär årshyra					157 500

Fritidsgård, KoF
Utemiljö, KoF

2 906 010
201 876

157 500

PRELIMINÄR HYRESBERÄKNING

Torpa Fritidsgård renovering

Ränta	Drift kr/m ²
2,50%	450

Investering

Investeringsbelopp, kronor	40 164 800	1 004 120			Planerad byggstart
Genomsnittlig avskrivningstid, år	20		2 008 240		Planerad färdigställande
Yta, m ²			0		Hyreskostnad fr o m
Preliminär årshyra				3 012 360	

Markarbeten och Utemiljö

	Ränta	Avskrivning	Drift	Totalt	
Investeringsbelopp, kronor	1 460 000				
Markarbeten inklusive asfaltering (500 m ²)	1 000 000	25 000	100 000		Planerad byggstart
Marktegel (320 m ² och 200 m ²)	260 000	6 500	26 000		
Utebelysning-EI-installation (100 m ²)	200 000	5 000	20 000		Planerad färdigställande
Genomsnittlig avskrivningstid, år	10				Hyreskostnad fr o m
Yta, m ²					
Preliminär årshyra				182 500	

Solcellspark

Investeringsbelopp, kronor	2 100 000	52 500			Planerad byggstart
Genomsnittlig avskrivningstid, år	20		105 000		Planerad färdigställande
Yta, m ²			0		Hyreskostnad fr o m
Preliminär årshyra				157 500	

Fritidsgård, KoF

Utemiljö, KoF

3 012 360 Detta är ett tillägg till befintlig hyra för fritidsgården. 2024 var hyran 171 893 kr.

182 500

Solcellspark

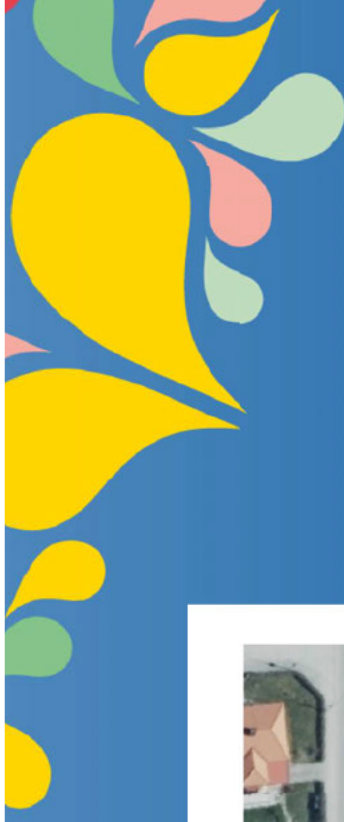
157 500

Kostnadspost	Alternativ 1 (Nybyggnation)		Alternativ 2 (Renovering)		Finansiering
Kostnad för nybyggnation av mötesplatsen (1280 m ²)	-	34 656 000 kr -			Markarbete och utemiljö
Renovering av befintlig byggnad (988 m ²)	-			25 835 000 kr	
Kostnad för rivning av två tredjedelar av byggnaden (ca 700 m ²)	-	1 399 300 kr -			
Kostnad för höjning av tak i Blackboxen från 3,5m till 5m (425 m ²)	-			9 100 000 kr	
Markarbeten inklusive asfaltering (500 m ²)		1 000 000 kr	1 000 000 kr		
Marktegel (320 m ² och 200 m ²)		415 000 kr	260 000 kr		
Parkbänkar och cafémöbler 10 st.		230 000 kr		230 000 kr	
Multiarena		350 000 kr -			Bekostas av Kultur- och fritidsförvaltningen. Ska inte ingå i kalkylen hyra.
					Bekostas av Barn- och utbildningsförvaltningen. Ska inte ingå i kalkylen för hyra.
Utebelysning-El-installation (100 m ²)		200 000 kr	200 000 kr		
Kostnad för byggherrekostnad		1 030 000 kr	770 000 kr		
Summa		38 700 300 kr	37 165 000 kr		
Oförutsett 11 %		4 257 033 kr	4 459 800 kr		
Totalkostnad		42 957 333 kr	41 624 800 kr		
Kostnad för solceller kommer utöver den totala kostnaden		2 100 000 kr		2 100 000 kr	

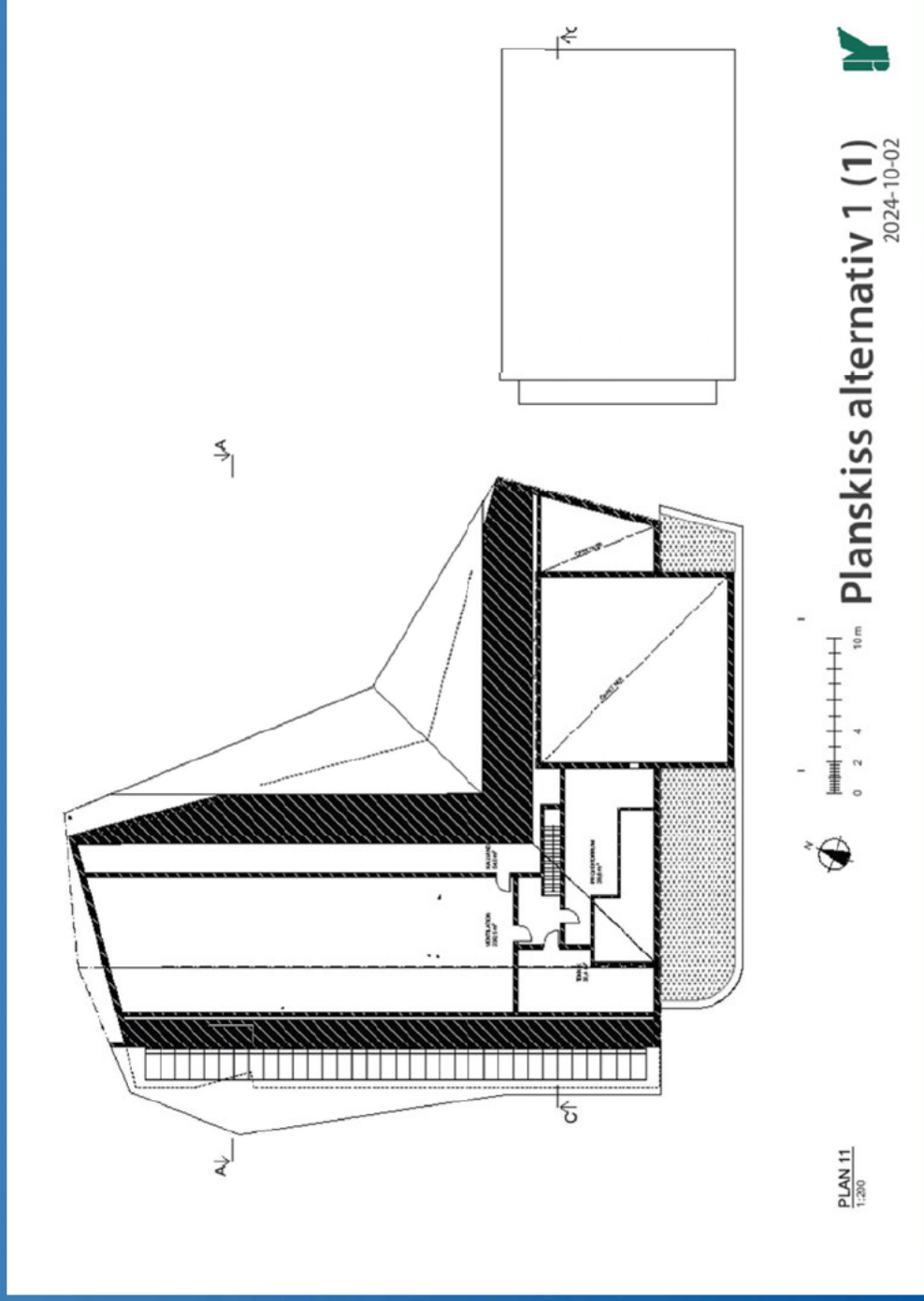

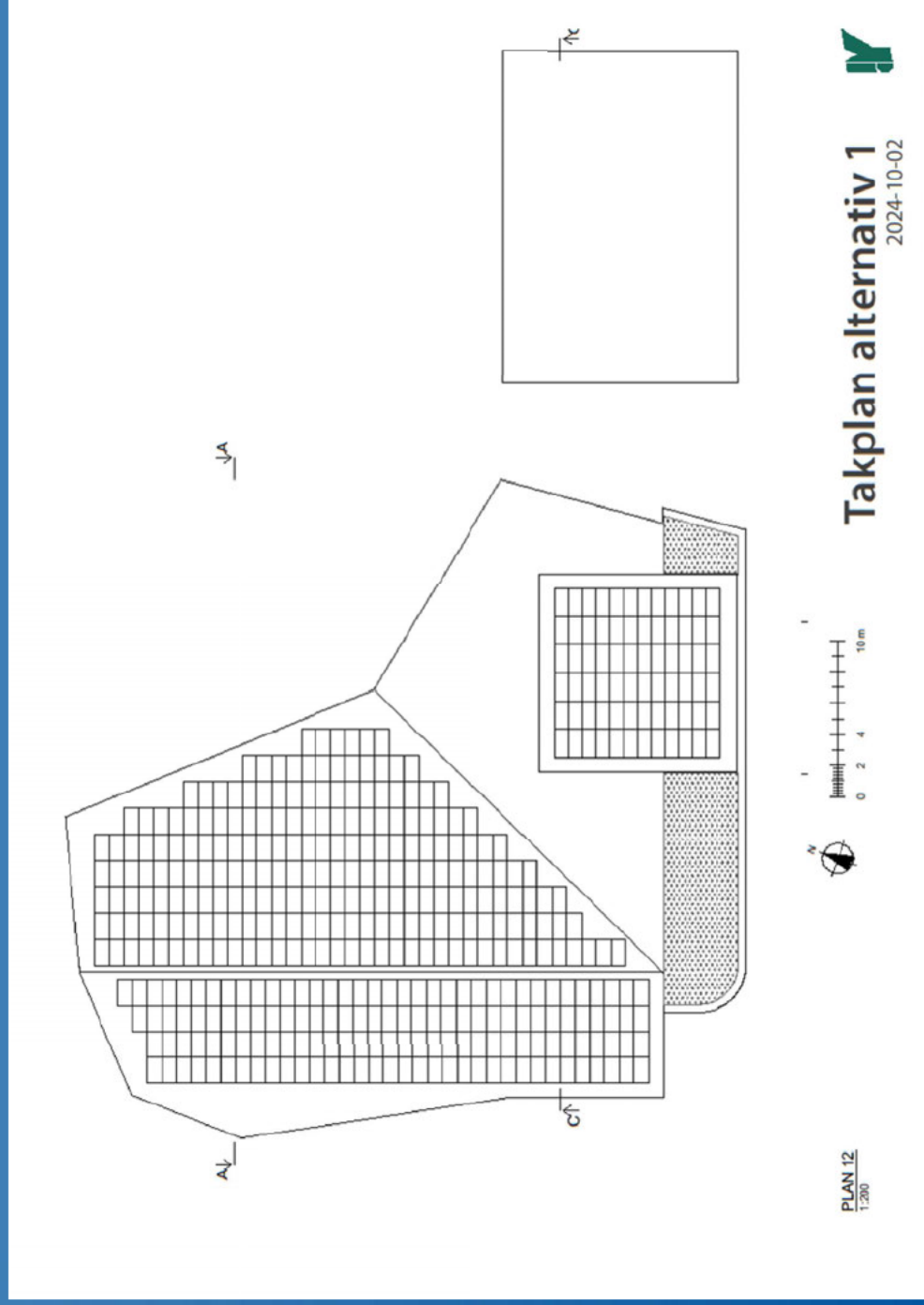
Översikt alternativ 1

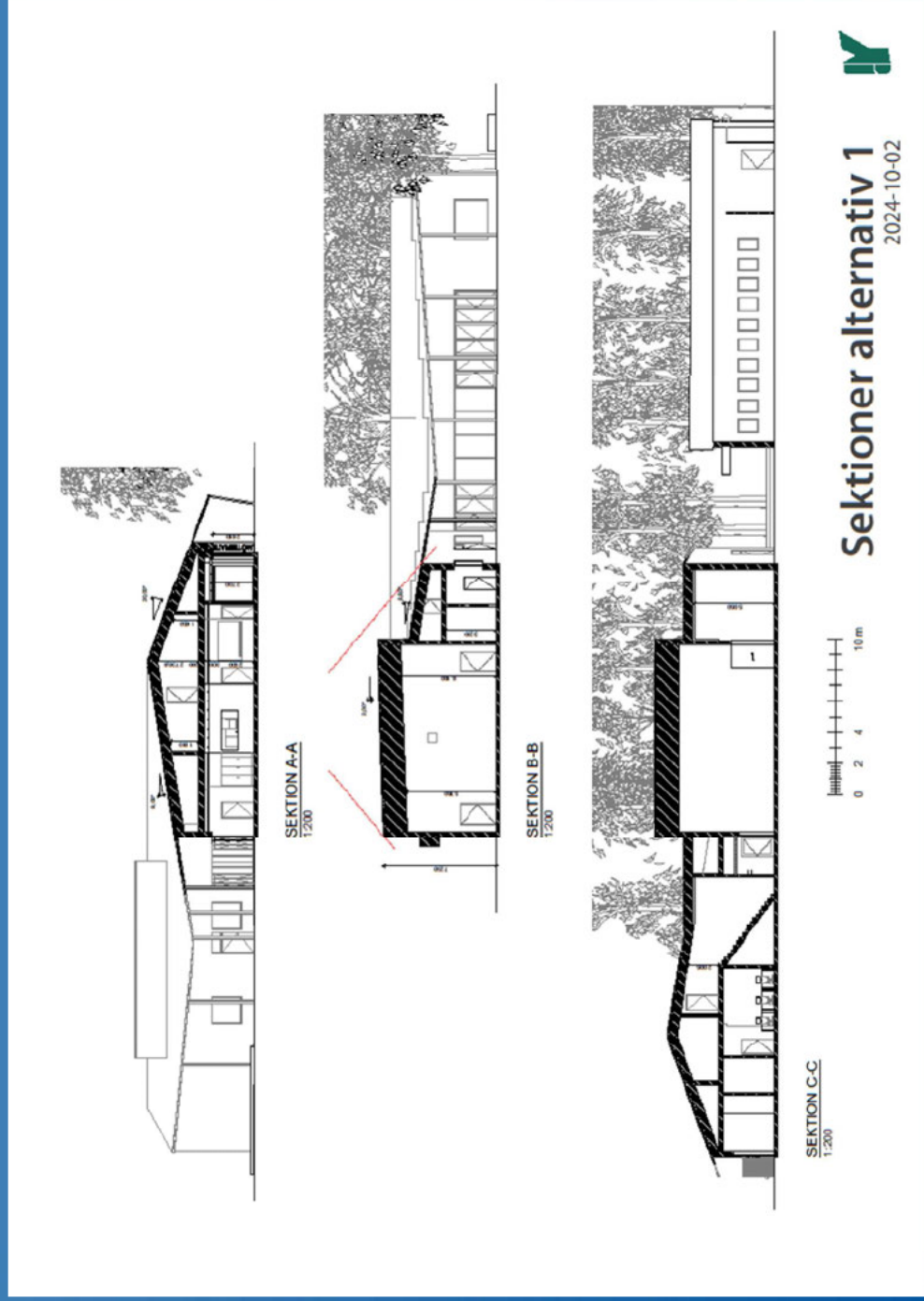
2024-10-02

FASAD MOT NORR
1:200

FASAD MOT ÖSTER
1:200

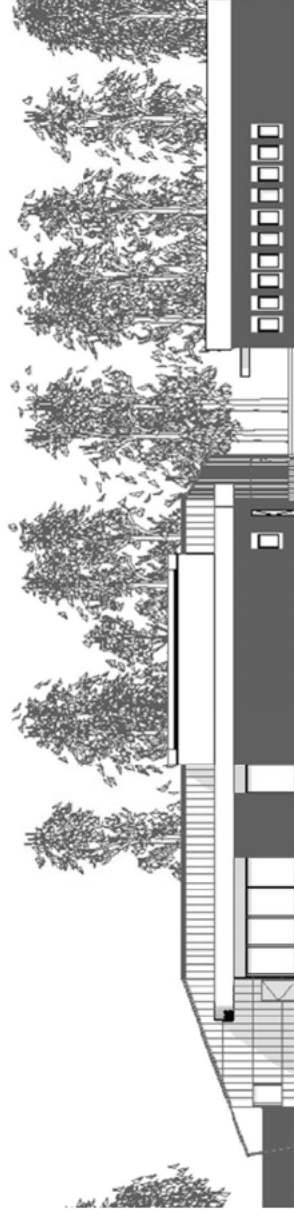

Fasader N, Ö alternativ 1

2024-10-02

FASAD MOT VÄSTER
1:200

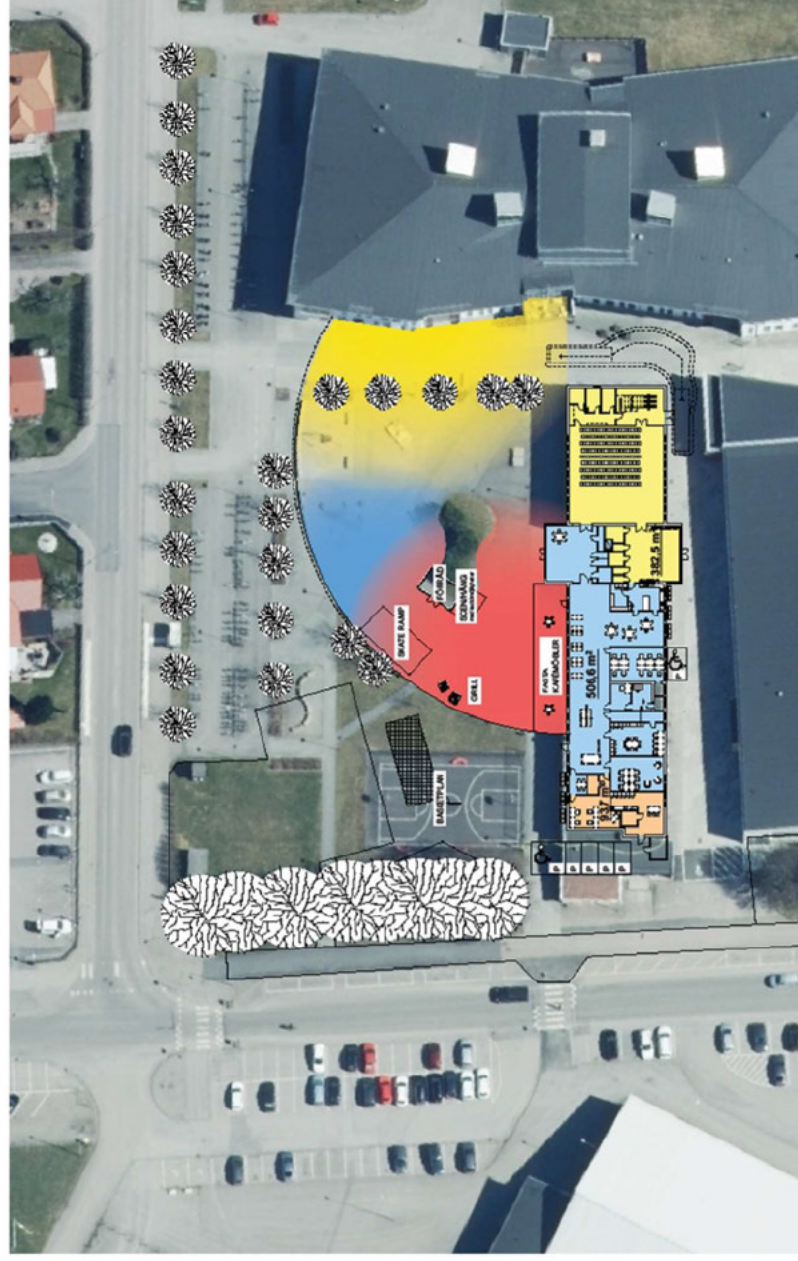
FASAD MOT SÖDER
1:200

Fasader V, S alternativ 1

2024-10-02

2024-10-02

Planskiss alternativ 2
2024-10-02

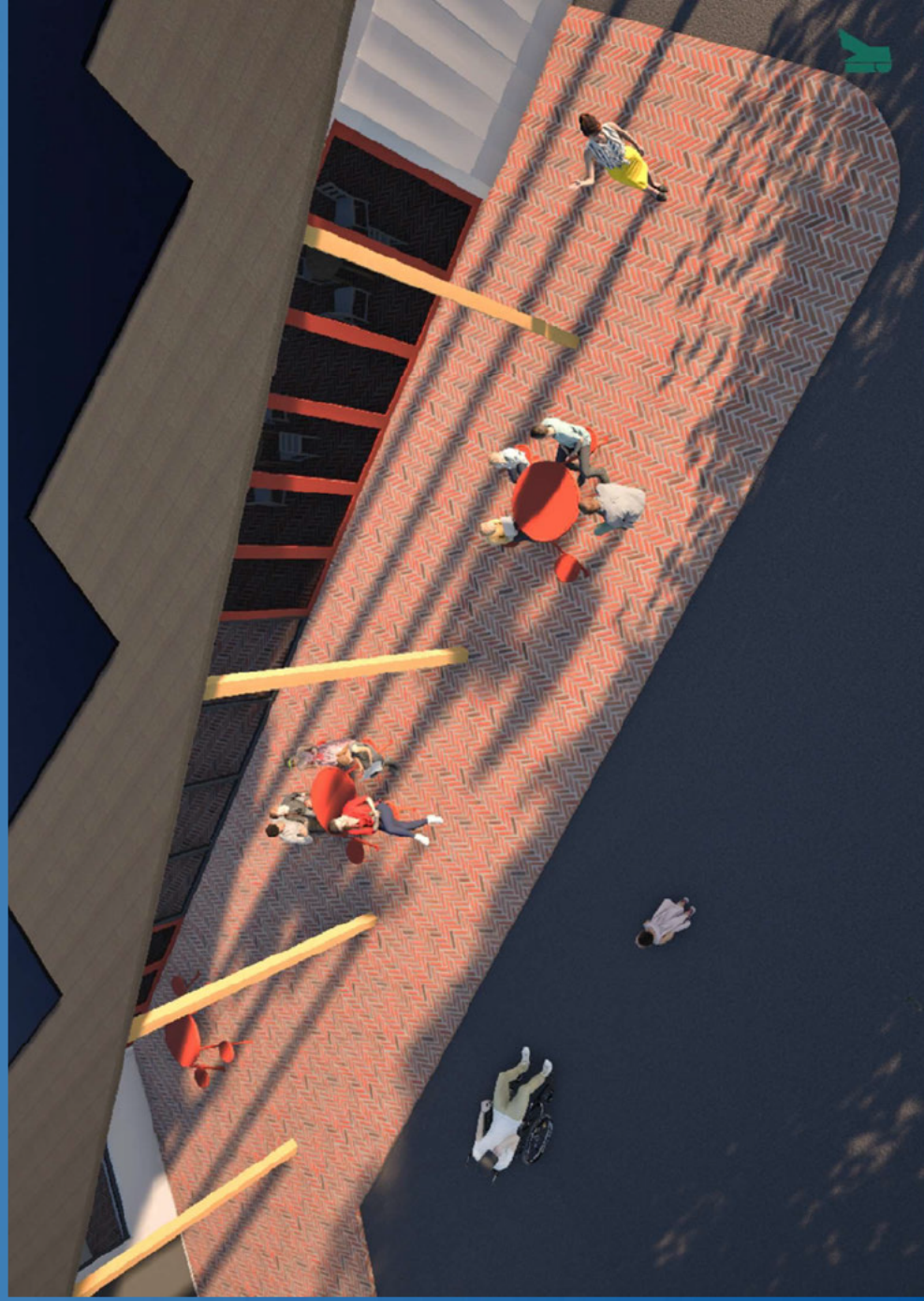

Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommun

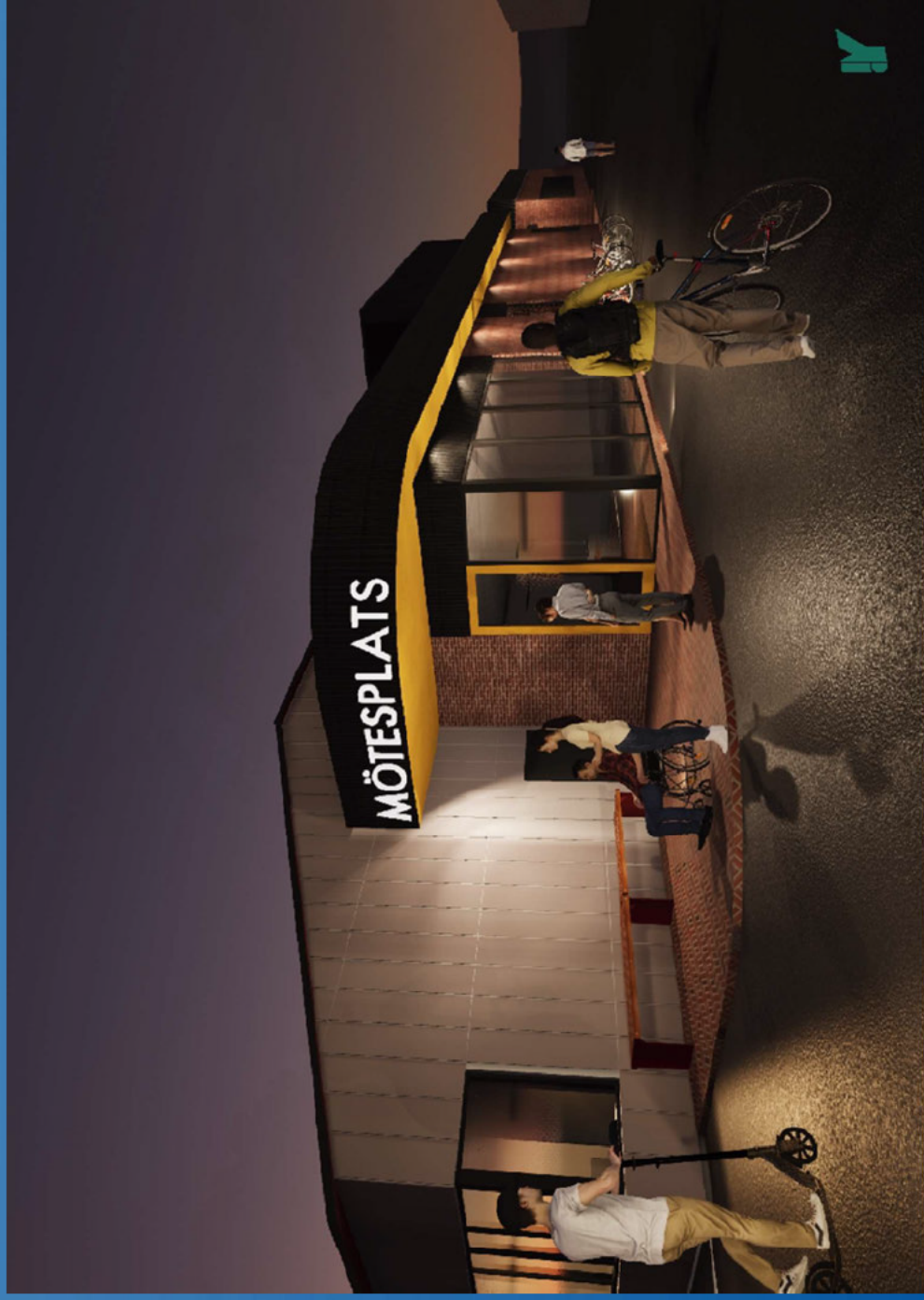

Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommun

Black Box

